

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

95'inci Birleşim 14 Mayıs 2026 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	106
II.- GELEN KÂĞITLAR	109
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	114
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>114:118</i>
1.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Konya'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	114:115
2.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, Havza'da yaşanan sel felaketine ilişkin gündem dışı konuşması	115:116
3.- Samsun Milletvekili Ersan Aksu'nun, 19 Mayıs'a ve Samsun'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması	116:118

IV.- AÇIKLAMALAR

118,150,159,173,

179,184,203,209,231

1.- İstanbul Milletvekili Seda Gören'in, 14 Mayıs Eczacılık Günü'ne ilişkin açıklaması	118
2.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, dinî açıdan gerçek güce ilişkin açıklaması	118
3.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Rize Organize Sanayi Bölgesi'ne ilişkin açıklaması	119
4.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Mescid-i Aksa'ya yönelik provokatif saldırılara, Filistinli çiftçilerin ve köylülerin geçim kaynaklarının hedef alınmasına ilişkin açıklaması	119
5.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un Havza ilçesinde yaşanan sel felaketine ilişkin açıklaması	119
6.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, 14 Mayıs Eczacılık Günü'ne ilişkin açıklaması	119:120
7.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Emeklilerin bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması	120
8.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Emeklilerin bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması	120
9.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, bireysel silahlanmaya ilişkin açıklaması	120
10.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşla'nın, tarıma ve hayvancılığa ilişkin açıklaması	121
11.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, üniversitelerin yargı kısırcılığıyla susturulmak istendiğine ilişkin açıklaması	121
12.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, buğday alım fiyatına ilişkin açıklaması	121
13.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un Tirebolu ilçesi Sekü'de madene karşı tutulan nöbete ilişkin açıklaması	121:122
14.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, Reşadiye-Doğanşar yoluna ilişkin açıklaması	122
15.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, 15 Mayıs Kürt dil bayramına ilişkin açıklaması	122
16.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, bankaların açıkladığı son verilere göre tarım sektörünün borcuna ilişkin açıklaması	122
17.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının düzenlediği Dedeler Zirvesi İstişare Toplantısı'na ilişkin açıklaması	123

18.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, siyasetin meselesine ilişkin açıklaması	123
19.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, 15 Mayıs Kürt dil bayramına ilişkin açıklaması	123
20.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, savunma sanayisine ilişkin açıklaması	124
21.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Heybeliada Ruhban Okuluna ilişkin açıklaması	124
22.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın, ekonomik gerçeklere ilişkin açıklaması	124
23.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Suriye'de kadınlara yönelik sistematik şiddete ilişkin açıklaması	124:125
24.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması	125
25.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Ordu'daki vahşi madencilğe ilişkin açıklaması	125
26.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, iki gün önce narkotik ekiplerince Bingöl'de bir eve yapılan baskına ilişkin açıklaması	125
27.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde görev yapan kamu görevlilerinin bazı taleplerine ilişkin açıklaması	126
28.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak Belediyesine ilişkin açıklaması	126
29.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, kadın cinayetlerine ilişkin açıklaması	126
30.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Arhavi halkının maden projelerine karşı tepkisine ilişkin açıklaması	127
31.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van'ın birçok mahallesinde vatandaşların telefon ve internet kullanamadığına ilişkin açıklaması	127
32.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Batman Beşiri'de imara açılmaya çalışılan yeşil alanlara ilişkin açıklaması	127
33.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Mazlum İçli'ye ilişkin açıklaması	128
34.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması	128
35.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Tüm Üretici Köylü Sendikasının ve Kırsal Kalkınma Grubu Sözcüsünün Meclise yaptıkları ziyarete ilişkin açıklaması	128

- 36.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarının nasıl şekillendiğine, uzlaşa ve istişarenin iktidarın sorumluluğunda olduğuna, görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ve dün yoklama taleplerinin altında yatan temel nedene ilişkin açıklaması 129:131
- 37.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, süt üretimindeki azalmaya, kırmızı et, beyaz et ve zeytinyağı üreticilerinin mağduriyetine; enflasyona ve üretilen bahanelere, hakiki gündeme ilişkin açıklaması 132:134
- 38.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Eczacılık Günü'ne, üretime omuz veren tüm çiftçilere, tarıma, patates üreticilerine ve "üreten Türkiye" vizyonuna ilişkin açıklaması 135:136
- 39.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 15 Mayıs Kürt dil bayramına, 12 Mayıs Hemşireler Günü'ne, 14 Mayıs Bilimsel Eczacılık Günü'ne ve enflasyona ilişkin açıklaması 136:138
- 40.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Havza'da meydana gelen sel felaketine, Bilimsel Eczacılık Günü'ne, Dünya Çiftçiler Günü'ne ve Türkiye'deki tarıma ilişkin açıklaması 139:140
- 41.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Hava Şehitlerini Anma Günü'ne, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 15 Mayıs "Millî Aile Haftası" olarak ilan etmesine, Mescid-i Aksa'ya yapılan saldırıya ve 15 Mayıs 1948'de başlayan Nakba'ya ilişkin açıklaması 140:142
- 42.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Eczacılık Günü'ne ilişkin açıklaması 142
- 43.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, idare ve gözlem kurullarına ilişkin açıklaması 143
- 44.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, İşsizlik Sigortası Fonu'na ilişkin açıklaması 143
- 45.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, 15 Mayıs Kürt dil bayramına ilişkin açıklaması 143
- 46.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'teki damızlık küçükbaş hayvan sayısına ilişkin açıklaması 144
- 47.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul'un YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 150
- 48.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 150
- 49.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 151

50.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	151:152
51.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Sumud Filosuna ilişkin açıklaması	152
52.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, 14 Mayıs cumhuriyetin demokrasiyle taçlandığı güne ilişkin açıklaması	159
53.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı'nın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	160
54.- Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı'nın, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	160:162
55.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	162
56.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 12 Mayıs'ta Havza'da yaşanan sel felaketine ilişkin açıklaması	162
57.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Burdur Milletvekili Adem Korkmaz'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	173
58.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Manavgat'ın Taşağıl Mahallesi'ne ilişkin açıklaması	174
59.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Uluslararası Sert Kabuklu ve Kuru Meyveler Konseyinin Türkiye'deki fındık üretimi tahminine ilişkin açıklaması	179:180
60.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Keçiören'de düzenlenen "Turkomania Fest" adlı etkinliğe ilişkin açıklaması	184:185
61.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Merkez Bankasının yıl sonu enflasyon hedefine ilişkin açıklaması	203
62.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'nın, Çorum'un Sungurlu ilçesinin Oyaca, Kavşut ve Bağdatlı köylerinde bugün meydana gelen şiddetli yağışa ve hortuma ilişkin açıklaması	203
63.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ankara Milletvekili İdris Şahin'in 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	209
64.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	210

65.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, AKP Grubu tarafından verilen önergeyle 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesine eklenen metne ilişkin açıklaması

231

V.- ÖNERİLER

144,153,163,171

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

144:149,153:159,
163:170,171:173

1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Gazze ve Lübnan'da devam eden saldırılar ve soykırım ile bu süreçte aynı ve nakdî yardım faaliyetlerinde bulunan sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri ile STK çalışanlarının karşı karşıya kaldığı hukuki, idari ve güvenlik sorunlarının tüm boyutlarıyla değerlendirilmesi amacıyla 14/5/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

144:149

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Samsun ili Havza ilçesinde meydana gelen sel felaketinin yol açtığı mülkiyet zararlarının, ticari kayıpların ve sosyal mağduriyetlerin tüm boyutlarıyla tetkik edilmesi; bölgenin "Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi" ilan edilmesine yönelik hukuki şartların değerlendirilmesi; Hacıosman Deresi üzerindeki yapılaşma kusurları ile taşkın koruma yatırımlarının gerçekleştirilmemesindeki idari ihmallerin ve hizmet kusurlarının belirlenerek kamu zararlarının tazmini ve benzer afetlerin önlenmesine yönelik stratejilerin oluşturulması amacıyla 14/5/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

153:159

3.- DEM PARTİ Grubunun, Van Milletvekili Gülderen Varlı ve arkadaşları tarafından, Kürtçenin kamusal alanda kullanımının önündeki engellerin belirlenmesi amacıyla 14/5/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

163:167

4.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, tarım sektöründeki borçlanmanın ekonomik ve sosyal etkilerinin araştırılarak üreticinin korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 26/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

167:170,171:173

TBMM	B: 95	14 . 5 . 2026
		Sayfa
VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI		170
<i>A) ÇEŞİTLİ İŞLER</i>		<i>170</i>
1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Malatya Turgut Özal Üniversitesi Kariyer Topluluğu öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi		170
VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER		174,180,185,203, 210,231,235
<i>A) KANUN TEKLİFLERİ</i>		<i>174:179,180:184, 185:203,203:209, 210:231,231:234, 235:248</i>
1.- Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ve Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ile 64 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3669) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270)		174:179,180:184, 185:203,203:209, 210:231,235:248
2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3595) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 268)		231:233
3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Milli Birlik Hükümeti Arasında Kolluk İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 237)		234
VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI		185
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan’ın, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması		185
IX.- OYLAMALAR		235
1.- (S. Sayısı: 268) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi’nin oylaması		235:248
X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI		249
1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan’ın, Muratlı Sınır Kapısı’nın açılması talebine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat’ın cevabı (7/43666)		249:251

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01’de açılarak iki oturum yaptı.

Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir, TÜRKSOY tarafından Kayseri’nin “2027 Türk Dünyası Kültür Başkenti” ilan edilmesine,

Bolu Milletvekili Yüksel Coşkunyürek, merhum hayırsever İzzet Baysal’ın vefatının 26’ncı yıl dönümü ile vakıf kültürünün önemine,

Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve siyasetin saygınlığına, İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, siyasetin üstünden silindir gibi geçen ahlaki bozulmaya,

Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez, Hakkâri’nin Yüksekova ilçesinde patlayıcı maddeyle basarak yaralanan Muhammed Aykut’a,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, TÜİK’in açıkladığı ihracat verilerine,

Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar, Meclis Başkanına seslenmek istediğine,

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, gençlerin bilim ve teknoloji alanındaki potansiyelini ortaya koyan organizasyonlara,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, 7 Nisan 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaptığı açıklamaya,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Uşak Milletvekili İsmail Güneş’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Uşak Milletvekili İsmail Güneş’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, konteyner kentte kalan depremzedelere,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan, Kürt dil bayramına,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, öğretmenlere yeşil pasaport hakkının ve yurt dışı eğitimlerinde yeterli harcırahın verilmesi gerektiğine,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, BAĞ-KUR’luların 7200 prim günü beklentisine, kademeli emekliliğe, staj ve çıraklık mağdurlarına,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla, hantavirüse,

Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu, Hatay’da yapılması beklenen yollara ve köprüye,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, hemşirelerin taleplerine,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı,

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan;

OYAK’a,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, esnafın beklentisine,

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan, hafta sonu Adıyaman’daki ziyaretlerine,

İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya, Bayburt’ta çöplerin kontrolsüz biçimde yakılmasına,

Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın, açıklanan 2026 yılı yaş çay alım fiyatına,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, Çat Boğazı Barajı projesine,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, Kayseri’de çöken yola,
Kastamonu Milletvekili Halil Uluay, Kastamonu Millî Takımlar Kamp ve Eğitim Merkezi’ne,
Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez, Trabzon’da inşaatına başlanmayan afet konutlarına,
Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya, Diyarbakır Cezaevindeki uygulamalara,
Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş, Siirt’te günlerdir kapalı kalan köy yollarına,
Mersin Milletvekili Faruk Dinç, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin’in açıklamasına,
Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ, barış ve demokratik toplum taleplerine,
Mersin Milletvekili Talat Dinçer, Mersin’in Toroslar ilçesinde yaşanan doğal afete,
Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, Tokat’taki süs bitkileri ve kesme çiçek üretimine,
Edirne Milletvekili Mehmet Akalın, 13 Mayıs 1277 tarihinde Karamanoğlu Mehmet Bey tarafından yayımlanan fermana,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, 14 Mayıs Eczacılık Günü’ne,
Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Mecliste yaptığı bir konuşmaya,
Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak, 11-17 Mayıs Vakıflar Haftası’na,
Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal, Giresun’un yaylalarına,
Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, Hatay’da Narlıca-Altınözü arasındaki yola,
İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, emeklilerin bayram ikramiyesine ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendi gündemine sahip olması gerektiğine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, akademi dünyasında yaşananlara ve vize problemine,
Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, İsrail Meclisinin aldığı son kararlara, Türkçeye ve Ülkü Ocaklarının 19 Mayıs 2026’da gerçekleştireceği kurultaya,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Kobani kumpas davasında verilen kararın 2’nci yıl dönümüne, casusluk davasına, siyasi transferlere, Soma katliamının yıl dönümüne, idamlara karşı çıkılması gerektiğine ve “ağırlaştırılmış müebbet” denen uygulamaya,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Soma katliamının 12’nci yıl dönümüne, Türkiye’deki madencilige, erken seçim talebine,

Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu, Samsun’un Havza ilçesinde meydana gelen sele ve taşkınlara, Soma faciasının 12’nci yıl dönümüne, Türk Dil Bayramı’na, 14 Mayıs Eczacılık Günü’ne ve 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü’ne,

Tunceli Milletvekili Ayten Kordu, Mazgirt ilçesinde yaşanan sorunlara,

Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan, Kürtçeye,

Muğla Milletvekili Cumhur Uzun, Selimiye’de yapımı planlanan iskele projesine,

Van Milletvekili Mahmut Dindar, Van’ın Bahcesaray ilçesinin ve Hakkâri’nin yollarına,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, Uşak’ta sağlığın geldiği noktaya,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, geçen hafta Antep fıstığında meydana gelen zarara,

Van Milletvekili Gülderen Varli, cezaevlerinde yaşananlara,

Antalya Milletvekili Cavit Arı, Antalya’da “VIP” yolcu taşıma işi yapan esnafın mağduriyetine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden;
Afyon Kocatepe Üniversitesi Hukuk Fakültesinden gelen öğrencilere,
Isparta merkez mahalle muhtarlarına,
Sakarya'nın Sapanca ilçesinden gelen muhtarlara,
“Hoş geldiniz.” denildi.

YENİ YOL Grubunun, 13/5/2026 tarihinde İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu tarafından 18/2/2026 tarihinde açıklanan raporun Genel Kurulda görüşülerek “terörsüz Türkiye” hedefi doğrultusunda atılması gereken adımların değerlendirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin Genel Kurulun 13 Mayıs 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisinin yapılan görüşmelerinden sonra oylaması sırasında istem üzerine yapılan yoklamalarda toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, 14 Mayıs 2026 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere 16.49’da birleşime son verildi.

Pervin BULDAN

Başkan Vekili

Nermin YILDIRIM KARA

Hatay

Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 146****14.05.2026 Perşembe****Milletvekili Teklifi**

1.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın; Kamu Hizmetlerinin Anadillerde Yerine Getirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/3687) (İçişleri; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Plan ve Bütçe ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:7.05.2026)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri**(Yasama Dokunulmazlığı)**

1.- Batman Milletvekili Keskin Bayındır'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1359) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2026)

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1360) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2026)

Genel Görüşme Önergesi

1.- YENİ YOL Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Gazze Barış Kurulunun bazı açıklamalarının değerlendirilmesi ve Gazze'ye insani yardım ulaştırılamaması konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/125) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2026)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ ve 20 Milletvekilinin, MESEM kapsamında çalışan çocukların yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4108) (Başkanlığa geliş tarihi:24.04.2026)

2.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü ve 20 Milletvekilinin, eğitim sisteminin mevcut durumunun tüm boyutlarıyla araştırılarak eğitim politikalarının geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4109) (Başkanlığa geliş tarihi:27.04.2026)

3.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan ve 19 Milletvekilinin, kooperatiflerin milli gelir, üretim ve dış ticaret benzeri alanlarda payının artırılması ve destek sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4110) (Başkanlığa geliş tarihi:27.04.2026)

4.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve 20 Milletvekilinin, İşsizlik Sigortası Fonunun amacına yönelik kullanılıp kullanılmadığını araştırmak ve güncel bir mevzuat oluşturulmasını sağlamak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4111) (Başkanlığa geliş tarihi:27.04.2026)

5.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve 20 Milletvekilinin, Kırsal bölgelerde bulunan küçük esnafın zincir marketler karşısında korunması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4112) (Başkanlığa geliş tarihi:27.04.2026)

6.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve 20 Milletvekilinin, sahte ve kaçak ilaç satışının engellenmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4113) (Başkanlığa geliş tarihi:27.04.2026)

7.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 19 Milletvekilinin, Munzur Üniversitesi öğrencisi bir kadının kaybolması olayının tüm yönleriyle araştırılması ve süreçteki sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4114) (Başkanlığa geliş tarihi:27.04.2026)

8.- İzmir Milletvekili Ümit Özlale ve 23 Milletvekilinin, bir maden işletmesinde çalışan işçilerin yaşadığı hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4115) (Başkanlığa geliş tarihi:28.04.2026)

9.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin ve 20 Milletvekilinin, Van-Hakkari karayolunda ulaşım konusunda yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4116) (Başkanlığa geliş tarihi:28.04.2026)

10.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu ve 21 Milletvekilinin, işçi ölümleri, iş kazaları ve meslek hastalıklarının araştırılarak iş sağlığı ve güvenliği alanında yaşanan sorunlara çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4117) (Başkanlığa geliş tarihi:28.04.2026)

11.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan ve 19 Milletvekilinin, madencilik sektöründe yaşanan sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4118) (Başkanlığa geliş tarihi:28.04.2026)

12.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, madencilik sektöründe yaşanan sorunlar ile işçi ölümlerinin ve güvencesiz çalışma koşullarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4119) (Başkanlığa geliş tarihi:28.04.2026)

13.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 Milletvekilinin, küçük esnafın borçluluk, e-haciz ve tedbir gibi konularda karşılaştığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4120) (Başkanlığa geliş tarihi:28.04.2026)

14.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 19 Milletvekilinin, Avrupa'da yaşayan Türk vatandaşlarının sorunlarının araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4121) (Başkanlığa geliş tarihi:28.04.2026)

15.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve 20 Milletvekilinin, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki eksikliklerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4122) (Başkanlığa geliş tarihi:29.04.2026)

16.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala ve 22 Milletvekilinin, mülkiyeti hazine ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan bazı taşınmazların satışının sağlık hizmetleri üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4123) (Başkanlığa geliş tarihi:29.04.2026)

17.- İstanbul Milletvekili Elif Esen ve 19 Milletvekilinin, çocuklarda kurşun kimyasalı ve pestisit maruziyetine yol açan risklerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4124) (Başkanlığa geliş tarihi:29.04.2026)

18.- Ankara Milletvekili Adnan Beker ve 21 Milletvekilinin, tarım arazilerinin hobi bahçesi olarak kullanımının yaygınlaşmasının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4125) (Başkanlığa geliş tarihi:29.04.2026)

19.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 Milletvekilinin, yargıda yapay zeka kullanımının savunma dokunulmazlığı ve yargı bağımsızlığı üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4126) (Başkanlığa geliş tarihi:29.04.2026)

20.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü ve 20 Milletvekilinin, Bingöl Belediyesinde ticari plaka tahsisinde yolsuzluk yapıldığına yönelik iddiaların araştırılarak belediye tarafından yapılan ihalelerin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4127) (Başkanlığa geliş tarihi:29.04.2026)

21.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan ve 20 Milletvekilinin, TBMM bünyesinde faaliyet gösteren bilişim altyapısında erişim kısıtlamalarına yönelik süreçlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4128) (Başkanlığa geliş tarihi:29.04.2026)

22.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 Milletvekilinin, bazı kamu görevlilerine yönelik iddialar ile kamu görevlilerinin takdir ve ödül mekanizmalarının kapsamlı bir şekilde araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4129) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

23.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 19 Milletvekilinin, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmanın araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4130) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

24.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 Milletvekilinin, Rabia Naz Vatan'ın ölümü sonrasındaki soruşturmaya yönelik iddiaların tüm yönleriyle araştırılarak yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4131) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

25.- Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 20 Milletvekilinin, GSS prim borcu olan vatandaşların sağlık hizmetlerine erişimde yaşadıkları olumsuzlukların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4132) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

26.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu ve 20 Milletvekilinin, plastik atık ithalatı ve geri dönüşüm politikalarının çevresel, toplumsal ve ekonomik etkilerinin detaylı bir şekilde araştırılarak kalıcı ve sürdürülebilir çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4133) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

27.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu ve 20 Milletvekilinin, Boğaziçi Üniversitesinde yaşanan akademik ve yönetsel sorunların tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınabilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4134) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

28.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 23 Milletvekilinin, Artvin'in Arhavi ilçesinde bazı kamu ve özel sektör kurumların kapanması nedeniyle yaşanan ekonomik sorunların kapsamlı şekilde araştırılması ve ilçedeki yatırım projelerinin akıbetinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4135) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

29.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 20 Milletvekilinin, kamu hastanelerinde yaşanan tıbbi malzeme eksikliklerinin nedenleri, tedarik ve stok süreçlerinde yaşanan aksaklıkların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4136) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

30.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 20 Milletvekilinin, organize suç örgütleriyle mücadele kapsamında alınması gereken yasal ve idari tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4137) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

31.- Ankara Milletvekili Umur Akdoğan ve 24 Milletvekilinin, TOKİ tarafından yürütülen 500 Bin Konut Projesi kurasına yönelik çeşitli iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4138) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

32.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz ve 21 Milletvekilinin, Zonguldak'ta geç konulan menenjit teşhisi sonrası hayatını kaybeden bir kız çocuğunun ölüm olayının tüm yönleriyle aydınlatılması ve sorumluların belirlenmesi ve benzer ihmallerin yeniden yaşanmasının önlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4139) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

33.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz ve 21 Milletvekilinin, meningokok aşılarının ulusal aşı takvimine eklenmesi konusunun tüm boyutlarıyla değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4140) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

34.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş ve 23 Milletvekilinin, Giresun ili başta olmak üzere ülkemizde yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel, hukuki ve toplumsal etkilerinin tüm yönleriyle incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4141) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

35.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, işçilerinin karşılaştığı sorunların tüm boyutlarıyla incelenerek önleyici politikaların oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4142) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

36.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, MESEM kapsamında çalışan çocukların yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4143) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

37.- YENİ YOL Grubu adına Grup Başkanvekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, TMSF tarafından el konulan ve kayyım atanan şirketlerin satılma usul ve bedellerinin ve kayyım uygulamalarının hukuki meşruiyeti ile ekonomik etkinliği arasındaki ilişkin ortaya konulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4144) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2026)

38.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan ve 19 Milletvekilinin, yüksek enflasyon koşullarında mahkeme kararıyla belirlenen tazminat ve alacakların reel değer kaybına uğramasının yarattığı mağduriyetin belirlenmesi ile kanuni ve temerrüt faizinin yeniden belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4145) (Başkanlığa geliş tarihi:4.05.2026)

39.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın ve 19 Milletvekilinin, Kürtçe öğretmen ihtiyacının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4146) (Başkanlığa geliş tarihi:4.05.2026)

40.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin ve 20 Milletvekilinin, Hakkari ilinde İŞKUR üzerinde yapılan işe alımlarda usulsüz yapıldığı iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4147) (Başkanlığa geliş tarihi:4.05.2026)

41.- Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar ve 20 Milletvekilinin, basın özgürlüğünün önündeki engellerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4148) (Başkanlığa geliş tarihi:5.05.2026)

42.- İzmir Milletvekili Ümit Özlale ve 23 Milletvekilinin, yüksek enflasyonun ekonomik ve sosyal etkilerinin tüm yönleriyle araştırılarak alım gününün korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4149) (Başkanlığa geliş tarihi:5.05.2026)

43.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 Milletvekilinin, ülke genelinde internet altyapısındaki sorunların, fiyatlandırma politikalarının sosyo-ekonomik etkilerini ve afet durumlarında altyapının dayanıklılığının kapsamlı şekilde incelenerek gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/4150) (Başkanlığa geliş tarihi:5.05.2026)

44.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, çocukların sağlıklı gelişiminin desteklenmesi, ebeveynlerin çocuk yetiştirme süreçlerinde karşılaştıkları sorunların incelenmesi, çalışma hayatının çocuk bakımı üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4151) (Başkanlığa geliş tarihi:5.05.2026)

45.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut ve 19 Milletvekilinin, Burdur ilinde faaliyet gösteren mermer ocaklarının insan sağlığı, çevre ve ekosistem üzerindeki etkilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4152) (Başkanlığa geliş tarihi:5.05.2026)

46.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun ve 34 Milletvekilinin, avukatlara yönelik şiddet eylemlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4153) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2026)

47.- İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 20 Milletvekilinin, özelleştirme uygulamalarının kamu maliyesi, istihdam, bölgesel kalkınma gibi konularında kamu yararının gözden geçirilmesi ve özelleştirmenin sonuçlarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4154) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2026)

48.- İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 20 Milletvekilinin, 2002'den bu yana ülkemizde tespit edilen petrol ve doğal gaz keşiflerinin rezerv durumu ve ekonomimize somut katkısının tüm yönleriyle belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4155) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2026)

49.- İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 20 Milletvekilinin, vakıf üniversitelerinde yürütülen program, öğrenci sayısı, sahip oldukları taşınmazlar gibi verilerin kapsamlı biçimde incelenmesi ve tespit edilen sorunların giderilmesine yönelik önerilerin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/4156) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2026)

50.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 Milletvekilinin, avukatlara yönelik şiddet eylemlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4157) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2026)

51.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki ve 20 Milletvekilinin, engelli bireylerin yaşadığı sorunların tespit edilerek bunların ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4158) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2026)

52.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut ve 19 Milletvekilinin, Burdur'da deprem, kuraklık ve iklim değişikliği konularının bütüncül bir şekilde ele alınarak gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4159) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2026)

53.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen ve 20 Milletvekilinin, Gaziantep'te yaşanan sel felaketinin yerleşim alanları ve tarım arazilerinde neden olduğu zararların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4160) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2026)

54.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir ve 21 Milletvekilinin, orman yangınlarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4161) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2026)

55.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer ve 20 Milletvekilinin, doğurganlık oranının düşmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4162) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2026)

14 Mayıs 2026 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Nermin YILDIRIM KARA (Hatay)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 95'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz talebi, Konya'nın sorunları hakkında Konya Milletvekili Ali Yüksel'e aittir.

Buyurunuz Sayın Yüksel. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Konya'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ALİ YÜKSEL (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bu kürsüden yalnızca bir şehrin sorunlarını değil ihmal, plansızlıkla yönetilen bir zihniyetin sebep olduğu sorunları konuşmak için söz almış bulunuyorum.

Yıllarca üreten, büyüten, bu ülkenin tarımına, sanayisine ve ekonomisine omuz veren Konya, bugün ne yazık ki hak ettiği yatırımı alamayan, sorunları göz ardı edilen bir şehir hâline getirilmiştir. Bakınız, bugün, Konya'da rezerv alan adı altında çok ciddi mağduriyetler yaşanmaktadır. Başta Karatay Sanayi Sitesi olmak üzere, şehrin önemli üretim merkezlerinde insanlar yılların emeği olan mülklerini kaybetme korkusuyla yaşamaktadır. Vatandaşın aklındaki soru nettir: Maksat gerçekten depreme hazırlık yapmak mı yoksa yeni rant alanları oluşturmak mıdır? Çünkü ortada şeffaflık yoktur, güven veren bir planlama yoktur. İnsanlar tapulu malının bir gecede değersizleşmesinden endişe etmektedir. Devlet vatandaşına güven vermek zorunda iken bugün vatandaş Hükûmetin uygulamalarından korkar hâle gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, Konya'nın hayati bir meselesi de su krizidir. Yıllardır büyük umutlarla anlatılan Mavi Tünel Projesi yılan hikâyesine dönmüştür. Konya Ovası susuzluk tehdidi altındadır, yağışların artmış olması kimseyi aldatmamalıdır. Başta Beyşehir Gölü olmak üzere, Konya'yı önümüzdeki yıllarda ciddi bir içme ve sulama suyu tehlikesi beklemektedir. Tarımın başkenti Konya'da üretim ve verimlilik değil susuzluk ve kuraklık konuşulmaktadır.

Konyalı hemşehrilerimizin günlük hayatını en fazla etkileyen sorunların biri de trafik sorunudur. Özellikle sabah ve akşam saatlerinde şehir içi ulaşım çileli bir yolculuğa dönüşmektedir. Şehrin yükünü taşıyacak en önemli proje olan Konya çevre yolu yıllardır tamamlanamamıştır. Bir an evvel Ankara-İstanbul-Antalya-Beyşehir çevre yolu yapılmalıdır. 2020 yılında bitirileceğinin sözü verilen projenin ancak yarısı tamamlanabilmiştir. Verilen sözlerin tutulmaması hem şehir içi trafiğini keşmekeşe düşürmekte hem de Konyalıların vaktini, nakdini, yakıtını ve sabrını tüketmektedir. Ayrıca, Beyşehir-Antalya arasındaki Gembos otayolunun yapımı devam etmekte ancak Antalya tarafındaki Demirkapı Tüneli'nden sonraki viyadükler bir an önce bitirilmelidir.

Bir başka mesele ise şehir içi toplu taşıma yatırım ve ulaşım eksikliğidir. Türkiye'nin üretim ve ihracatında öncü şehir Konya'mızın, hâlâ, Almanya'dan ikinci el alınmış, âdeta İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma tramvaylarla şehir içi ulaşım sorunu çözülmeye çalışılmaktadır. Bu ilkel ulaşım Konya'ya yakışmıyor. Bu şehir, bu Konyalılar çağdaş ulaşım yatırımlarını hak etmiyor mu?

Bir başka konumuz, Konya Ovası Projesi. KOP yıllardır anlatılıyor ama Konya hâlâ bekliyor. Her seçim döneminde büyük vaatler veriliyor ama verilen sözler tutulmuyor. Konya üretirken destek göremiyor, büyürken yatırım alamıyor, susarken çözüm bulamıyor.

Bir başka önemli sorun ise uyuşturucu tehlikesidir. Ne yazık ki Konya'da özellikle gençlerimizi hedef alan uyuşturucu kullanımı her geçen gün daha büyük toplumsal bir tehdide dönüşmektedir. Aileler endişelidir, mahalleler huzursuzdur. Artık Konya'ya verilen sözlerin tutulma zamanı gelmiştir. Bu şehir ihmali değil yatırımı, rantı değil adaleti, günü kurtaran projeleri değil geleceği kurtaran gerçek hizmetleri hak etmektedir.

Anlaşılan o ki ülkemizin kurtuluşu, yorulmuş bir AK PARTİ icraatına ve çare üretmeyip gerektiği gibi bir muhalefet yapamayan partilere bırakılamaz. Kurtuluşumuz için millî bir görüş nizamına ihtiyaç var, o da inşallah yakın bir gelecekte millî görüşün iktidarıyla olacaktır.

Hepinizi hürmetle selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İkinci söz talebi, Havza'da yaşanan sel felaketi hakkında Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a aittir.

Buyurunuz. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

2.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, Havza'da yaşanan sel felaketine ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Samsun'umuzun Havza ilçesinde yaşanan sel felaketi nedeniyle bütün hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerini iletiyorum. Can kaybının yaşanmamış olması en büyük tesellimizdir. Ancak şunu açıkça ifade etmek zorundayız: Havza'da yaşanan bu hadise yalnızca bir yağmur hadisesi değildir; bu, yıllardır ertelenen tedbirlerin, görmezden gelinen uyarıların, kapatılan dere yataklarının, yapılmayan ıslah çalışmalarının ve kamu yönetimindeki ağır ihmaller zincirinin sonucudur.

Kıymetli milletvekilleri, 12 Mayıs'ta etkili olan kuvvetli sağanak sonrası Hacıosman Deresi taşmış, ilçe merkezinde cadde ve sokaklar sular altında kalmış, çok sayıda iş yeri ve ev zarar görmüş, araçlar sel sularına kapılmıştır. 400'e yakın esnaf zarar görmüş, 100 civarında depo, konut ve yerleşim alanında su baskını olmuş, 200 civarında araç hasarlı veya kullanılamaz hâle gelmiştir. Havza bu felaketi ilk kez yaşamıyor, 1998 yılında da benzer bir sel felaketi yaşanmıştı. Bugün ise acı olan şudur: Aradan yirmi sekiz yıl geçmiş, teknoloji değişmiş, bütçeler büyümüş, kurumların imkânları artmış ama zihniyet değişmemiştir. 1998'de yaşanan felaketten ders çıkarılsaydı bugün Havza aynı acıyı üstelik daha ağır bir tabloyla yaşamayacaktı. Akif diyor ya: "Tarihi tekrerrür diye tarif ediyorlar./Hiç ibret alınsaydı, tekrerrür mü ederdi?" Bir de bunun üzerine vatandaşlara "En son böyle bir felaket 1998'de yaşandı." denmesi aslında devlet hafızasının ne kadar zayıflatıldığını göstermektedir.

Kıymetli arkadaşlar, burada temel mesele bellidir: Hacıosman Deresi'nin üstü yıllar içinde kapatılmış, üzerine işyerleri yapılmış, dere yatağı doğal akışından koparılmıştır. Biz elbette kadere iman ederiz, yağmur Allah'ın rahmetidir fakat rahmeti felakete çeviren insan eliyle yapılan yanlışlardır. Dere yatağını kapatmak kader değildir. Mahkeme kararlarına rağmen derenin üstünü açmamak kader değildir. Yıllarca sel kapını sözü verip yapmamak kader değildir. Islah projesini ertelemek kader değildir. Afet gelmeden önce tedbir almayan, afet geldikten sonra sadece fotoğraf veren yönetim anlayışı kader değildir. Bu açıkça ihmaldir, bu kul hakkıdır, bu kamu yönetiminin vebalidir.

Değerli milletvekilleri, bugün sorulması gereken sorular çok nettir: Haciosman Deresi için bugüne kadar hangi taşkın risk raporları hazırlanmıştır? DSİ'nin dere ıslahı ve sel kapalı projeleri hangi aşamadır? Mahkeme kararlarına rağmen dere üstünün açılması neden uygulanmamıştır? Dere yatağı üzerine yapılan yapılaşmalara kim, ne zaman izin vermiştir? 1998'den sonra hangi kurum, hangi tedbirleri almıştır? Meteoroloji uyarıları sonrası ilçe merkezinde erken tahliye, trafik yönlendirmesi, esnaf uyarısı ve araç çekme planı neden daha etkin işletilememiştir?

Kıymetli arkadaşlar, vatandaşlarımız bize aktarıyorlar, Havza'da, pazar günü olması sebebiyle köylü vatandaşların zamanında uyarıda bulunduğunu, halkın kendi imkânlarıyla önlem almaya çalıştığını ifade ediyorlar yani vatandaşların kendi imkânlarıyla sel sularıya mücadele ettiği belirtiliyor. Devletin organize gücü nerede? Kurumların afet öncesi hazırlığı nerede? Risk azaltma planı nerede? Afet yönetimi yalnızca selden sonra çamur temizlemek değildir, asıl afet yönetimi sel gelmeden önce suyun geçeceği yolu açmaktır. Şimdi hasar tespitleri yapılmakta, nakdi yardım yapılacağı söylenmektedir. Elbette mağdur vatandaşlarımıza destek verilmelidir, bunun için de çalışmalar yapılmaktadır ancak birkaç günlük yardım milyonlarca liralık zararı ve yılların ihmali örtemez. Zarar gören esnafın, aracı hurdaya dönen vatandaşın, evi ve deposu su altında kalan ailelerin kaybı gerçek bedellerinin üzerinden karşılanmalıdır. Kredi ertelemesi, vergi ve sosyal güvenlik prim ertelemesi, faizsiz destek, kira yardımı, araç hasar desteği ve acil altyapı yatırımı derhâl devreye alınmalıdır ama her şeyden önce, Havza genel hayata etkili afet bölgesi ilan edilmelidir. Buradan çağrımız açıktır: Havza için afet bölgesi ilanının akabinde kapsamlı bir taşkın risk eylem planı hazırlanmalıdır. Haciosman Deresi'nin üstü bilimsel esaslara göre açılmalı, dere yatağı imar baskısından kurtarılmalı, sel kapalı projesi derhâl hayata geçirilmeli, yağmur suyu drenaj sistemi yenilenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Devlet Su İşleri, AFAD, Samsun Büyükşehir Belediyesi ve Havza Belediyesinin sorumlulukları Meclis denetimine açılmalıdır. Havza kaderine terk edilmemelidir. Samsun'un evladı Havza'nın esnafı, çiftçisi, emeklisi, genci sahipsiz değildir. Devleti yönetenler milletin malını, canını ve emeğini korumakla mükelleftir. Havza'da sel değil ihmal taşmıştır. Havza'da yağmur değil yılların vurdumduymazlığı sokaklara dökülmüştür. Bu millet artık afet sonrası taziye değil afet öncesi tedbir istemektedir.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Üçüncü söz talebi, 19 Mayıs ve Samsun'a yapılan yatırımlar hakkında Samsun Milletvekili Sayın Ersan Aksu'ya aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Samsun Milletvekili Ersan Aksu'nun, 19 Mayıs'a ve Samsun'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime, bağımsızlık meşalesinin yakıldığı ve Millî Mücadele'deki yararlılıkları nedeniyle 1924'te Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından İstiklal Madalyası'yla ödüllendirilen Samsun'umuz adına sizlere selam ve saygılarımı sunarak başlamak istiyorum.

Buradan, ani ve şiddetli yağış nedeniyle Havza ilçemizde meydana gelen ve hâlen hasar ve zarar tespit çalışmaları devam eden sel taşkınından etkilenen hemşehrilerimize tekrar geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Çiftçilerimizin Dünya Çiftçiler Günü'nü ve eczacılarımızın Dünya Eczacılık Günü'nü kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, Millî Mücadele'ye ve bu Gazi Meclisin kurulmasına giden yolun ilk adımı olarak 19 Mayıs 1919'da Gazi Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışının yıl dönümünü birkaç gün sonra idrak edeceğiz. Aziz milletimizin 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı kutlu olsun.

Büyük gururla ifade etmek isterim ki Samsun istiklalın ilk nefesidir. Samsun, bir millet diz çökmeye zorlandığında ayağa kalkmanın, haykırmanın ve şahlanışın adıdır. Bugün de aynı misyonunu şerefle ve onurla taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, 1980'lerden itibaren köyden kente göçle Türkiye sosyolojisi değişirken Samsun tütün tarımına dayalı gücünü kaybetmeye başladı. Bu süreçte Samsun kendine "Ben geçmişin kurucu şehri olarak mı kalacağım yoksa geleceğin öncü şehri mi olacağım?" sorusunu sordu. İşte, bugün Samsun artık yolunu arayan değil rotasında hızla ilerleyen bir şehirdir ve o yol katma değerli üretimdir, teknolojidir, sanayidir, organize sanayi bölgeleridir. Bugün Samsun'da yalnızca fabrikalar değil gelecek kurulmaktadır. Bugün Samsun'da şehrin kaderi âdeta yeniden inşa edilmektedir.

2022'de yaklaşık 881 hektar olan organize sanayi alanımız 2026 itibarıyla 3.376 hektara ulaşmıştır ve son üç yılda organize sanayi bölgelerimizdeki istihdam ikiye katlanarak 18 bine yaklaşmıştır. Bugün Havza büyümektedir, Havza üretimin merkezi olmaktadır. Kavak büyüyor, geçiş noktası olmaktan çıkıp yatırım ve üretim noktası hâline geliyor. Bafra büyüyor, toprağının bereketini artık organize tarım bölgeleriyle buluşturuyor. Çarşamba büyüyor, millî savunma sanayimizin başat aktörlerinden Makine ve Kimya Endüstrisinin üretim üssü oluyor. Yakakent büyüyor, Türk somonunun Su Ürünleri İşleme İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde son tüketiciye sunulacak hâle getirilerek dünya pazarlarına satışının altyapısı oluşturuluyor. Terme büyüyor, hakeza Vezirköprü'müz büyüyor. Kısacası, Samsun'da bütüncül bir kalkınma yaşanıyor. Bu, sıradan bir büyüme değildir; bu, Samsun'un yeniden ayağa kalkışıdır. Yalnızca şehir merkezi değil, Samsun'un tamamı yatay kalkınma modeliyle ayağa kalkmaktadır. Samsun'umuz 2022'de TEKNOFEST'e ev sahipliği yapmasının ardından şimdi de yüz akımız Baykarın Anadolu'daki ilk üretim üssü oluyor. Samsun orta vadede Türkiye ihracatından yüzde 2 pay alma vizyonu ile hedeflerine emin adımlarla koşmaktadır.

Kıymetli milletvekilleri, Samsun coğrafi konumuyla lojistiğin bölgesel merkezi ve Karadeniz'i dünyaya bağlayan bir üs konumundadır. Bugün tıbbi cihaz üretiminde dünyada bir marka durumundadır. Hizmete giren şehir hastanesiyle sağlık altyapısı fevkalade güçlenmiştir. Adalet kampüsü 2027'de tamamlandığında bölgenin adalet üssü olacaktır.

Batı çevre yolu inşası hızla ilerlemekte olup 2028'de tamamlanacak bölümüyle Atakum başta olmak üzere şehir içi trafiğini ciddi anlamda rahatlatacaktır. Havaalanı terminali yapım ihalesi gerçekleştirilmiş olup ilave pistiyle yapımı tamamlandığında Samsun'un dünyaya açılan modern kapısı olacaktır. Havza'ya kadar ihalesi yapılan ve çalışmaları hızla devam eden hızlı tren projesinde Tekkeköy'deki lojistik merkeze kadar olan kısmın ihalesi umuyoruz ki bu yıl içerisinde yapılacak, tamamlandığında Samsun ve Mersin limanları üzerinden stratejik bir kuzey-güney aksı sağlanmış olacaktır.

Değerli milletvekilleri, Samsun bir asır önce milletimizin dirilişine öncülük etti, şimdi Türkiye Yüzyılı'nda katma değerli üretimle milletimizin yeniden şahlanışına öncülük edecek. Türkiye Yüzyılı kalkınmanın yüzyılı olacak, Türkiye Yüzyılı'nın en güçlü şehirlerinden biri Samsun olacak. Değerli milletvekillerimiz, Samsun'daki bu büyük ilerleme tesadüfi değildir. Bu hızlı ilerleme ortak aklın ve ortak emeğin eseridir; iradenin, planlamanın ve güçlü bir vizyonun eseridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERSAN AKSU (Devamla) - Bu vesileyle, Samsun'a olan destekleri nedeniyle "Samsun benim göz bebeğim." diyen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a hemşehrilerimiz adına teşekkür ediyorum. Bakanlarımıza, Valimiz Sayın Orhan Tavlı'ya, geçmiş dönem ve mevcut milletvekillerimize, şehrimize gururla hizmet eden Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Halit Doğan'a teşekkür ediyorum. Ayrıca, bu sürecin vizyoner aklı olarak Sayın Mehmet Muş'a ayrı bir parantez açmak istiyorum; Samsun'a olan ilgisi, projelerin hayata geçmesindeki çabası, Samsun'un organize sanayi vizyonunun oluşmasına verdiği destek, yatırımların hız kazanmasına sunduğu büyük katkı için Sayın Mehmet Muş'a özellikle teşekkür ediyorum. İstiklalin kurucu ve kurtarıcı şehri Samsun Türkiye Yüzyılı'nın, istikbalin de öncü şehri olacak dünyanın marka şehirlerinden biri olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakikayla söz vereceğim. Sırayla başlıyoruz.

Sayın Gören...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Seda Gören'in, 14 Mayıs Eczacılık Günü'ne ilişkin açıklaması

SEDA GÖREN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Eczane kokusunu soluyarak büyümüş, annesi kırk dört yıldır bu kutsal mesleğe emek veren bir evlat olarak, başta kıymetli anneciğim olmak üzere şifaya köprü olan tüm eczacılarımızın 14 Mayıs Eczacılık Günü'nü kutluyorum.

Bilimsel eczacılığın 187'nci yılında vurgulamak isterim ki eczacılarımız birer ilaç uzmanından öte, laboratuvarın titizliğini esnaf samimiyetiyle birleştiren toplum rehberleridir. Sağlık sistemimizin birinci basamak sağlık hizmet sunucusu olan, gece gündüz, pandemi veya afet demeden en ücra köylerden şehir merkezlerine kadar kesintisiz sağlık hizmeti sunan fedakâr eczacılarımıza şükranlarımı sunuyor, görevleri başında vefat eden ve aramızdan ayrılan tüm eczacılarımızı rahmetle anıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Yaz...

2.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, dinî açıdan gerçek güce ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Dinî açıdan gerçek güç kasla, parayla, silahla, makamla ölçülmez. Gerçek pehlivan güreşte rakibini yenen değil öfkelenmediği zaman nefesine hâkim olanıdır. İçine söz geçiremeyen dışarıya hâkim olamaz. Allah'a dayanan ve güvenen güçlüdür. Hakkı söyleyen ve direnen güçlüdür. Zalim karşısında susmadan, bükülmeden, kırılmadan direnirse güçlüdür. Affeden güçlüdür, intikam almak zayıf ve korkakların işidir; güçlü olan gücü varken affedendir. Mekke fethinde Peygamber kendisini sürgün edenlere "Gidin, hepiniz serbestsiniz." demişti. Gerçek güçlü, nefesine yenilmeyen, Allah'tan başkasına boyun eğmeyendir; haksızlık karşısında dik durup susmayan, gücü varken affeden insandır. Dünya güçlüyü korkulan sanır, din güçlüyü güvenilen yapar.

Teşekkür ediyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Âmin!

BAŞKAN - Sayın Mertoğlu...

3.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Rize Organize Sanayi Bölgesi'ne ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Rize Organize Sanayi Bölgesi'nde 2'nci etap için parsel başvuruları alınmaya başlanmıştır. Rize Organize Sanayi Bölgesi Ovit Tüneli'yle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya erişim sağlaması, İyidere Lojistik Merkezi'ne yaklaşık 10 kilometre mesafede bulunması, Karadeniz Sahil Yolu bağlantısı, Rize-Artvin Havalimanı'na yakınlığı, Sarp Sınır Kapısı üzerinden Kafkasya ve Orta Asya pazarlarına ulaşım avantajı sayesinde uluslararası ölçekte de güçlü bir yatırım merkezi olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca gerçekleştirilecek yatırımlar OSB'ye özel 5'inci bölge teşvik avantajlarından faydalanabilmektedir. Güçlü altyapısı, stratejik konumu, yatırım dostu yaklaşımı ve devlet destekleriyle Karadeniz Bölgesi'nin yükselen üretim ve yatırım merkezine aday Rize Organize Sanayi Bölgesi'ne tüm yatırımcılarımızı bekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Dusak...

4.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Mescid-i Aksa'ya yönelik provokatif saldırılara, Filistinli çiftçilerin ve köylülerin geçim kaynaklarının hedef alınmasına ilişkin açıklaması

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün İsraili bir siyonist bakanın beraberindeki bir grup işgalci teröristle birlikte Mescid-i Aksa'ya yaptığı provokatif baskını şiddetle kınıyorum. Ayrıca, son günlerde Batı Şeria kırsalında İsrail ordusunun koruması altında hareket eden fanatik işgalcilerin, teröristlerin Filistinli çiftçilere ve köylülere ait tarım alanları ve yüzlerce küçükbaş hayvanı gasbetmesi de açık bir insanlık ihlalidir. Müslümanlara ait kutsal bir mekân olan Mescid-i Aksa'nın tarihî ve hukuki statüsünü hedef alan bu provokatif girişimler bölgedeki gerilim ve istikrarsızlığı derinleştirmektedir. Kutsal mekânlara yönelik bu ve bunun gibi provokatif saldırıların ve Filistinli çiftçilerin ve köylülerin geçim kaynaklarını hedef alan bu hukuksuz uygulamaların bir an önce son bulması gerekmektedir.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Çan...

5.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un Havza ilçesinde yaşanan sel felaketine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Seçim bölgem Samsun'un Havza ilçesinde yaşanan sel felaketinin üzerinden iki gün geçti. Şükür ki can kaybımız yok ancak ilçe merkezinde çok ağır bir ekonomik yıkım var. Esnafımızın bayram öncesi yaptığı hazırlıklar sel sularıyla yok oldu, kayıplar yüzde 80'ler düzeyinde. İlçedeki beklentiye ve bizlerin tüm çağrılarına rağmen Havza'nın afet bölgesi ilan edilmesi yönünde hâlâ bir adım atılmadı. Bu gecikmeyi kabul etmiyoruz. Havza derhâl afet bölgesi ilan edilmelidir. Afet sonrası yaraların hızla sarılması, vatandaşımızın yeniden ayağa kalkabilmesi için bu karar derhâl alınmalıdır. İktidar sorumluluğunu yerine getirmeli, Havza ilçemizi ve vatandaşlarımızı daha fazla mağdur etmemelidir.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

6.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, 14 Mayıs Eczacılık Günü'ne ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 14 Mayıs Bilimsel Eczacılık Günü, meslek örgütümüzün kuruluşunun 187'nci yıl dönümü. Eczacı meslektaşlarımızın bu gününü kutlamak üzere söz almış bulunuyorum. Ülkemizde 55 bine yakın eczacı kamuda ve özel sektörde olmak üzere serbest eczacı olarak faaliyet göstermekte yaklaşık 80 bin eczane çalışanıyla birlikte ve 31.200 serbest eczane Türkiye'nin dört bir köşesinde köşe bucak

sağlık hizmeti vermek üzere 7/24 çalışmakta. Eczacılarımız gecesini gündüzüne katarak hastalarımıza sağlıklı ilacı ulaştırabilmek, güvenli sağlık hizmeti verebilmek, destekleyici sağlık hizmeti verebilmek için özveriyle çalışmaktalar. Fakat geldiğimiz nokta itibarıyla bugün yasal bir düzenleme çabası içerisinde olan kurumumuzun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin eczacı meslek odalarının görüşlerini, Türk Eczacıları Birliğinin değerlendirmelerini ve katkılarını almadan bir düzenleme yapmasının doğru olmadığını vurguluyorum. İlacın internetten satışına yönelik olarak yapılması düşünülen bu planlamanın yanlış olduğuna da dikkat çekmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kış...

7.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Emeklilerin bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, Kurban Bayramı yaklaşırken milyonlarca emeklimiz yine geçim derdiyle baş başa bırakılmıştır. Emekliye verilecek bayram ikramiyesi sadece 4 bin liradır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak “Bayram ikramiyesi en az bir asgari ücret olmalıdır.” dedik ama iktidar her zamanki gibi “Kaynak yok.” dedi. Emekliye, asgari ücretliye kaynak yok ama kaynağı belirsiz servetler için kanun çıkarıyorsunuz. Bugün kurbanlık bedeli 25 bin lirayı aşmış durumda. Bir emekli, maaşıyla beraber bayram ikramiyesini de verse bir kurbanlık alamıyor. Yıllarca çalışıp bu ülkeye emek veren insanlar bugün bırakın kurban kesmeyi, evine et götürmenin hesabını yapıyor. Gelin, hep birlikte bir önerge verelim, emeklilerimizin bayram ikramiyesini bir asgari ücret yapalım, bu bayramda emeklilerimize gerçekten bayram gibi bir bayram yaşatalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Bilici...

8.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Emeklilerin bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Emekli ikramiyesi 2018 yılında bin lira idi ve tam bir kurbanlık koç alınıyordu fakat 2026'nın ikramiyesi 4 bin lira, bununla ne koç ne de koyunun budu alınabilmektedir. Diyanetin 2018'de yurt içi kurban vekâlet bedeli 850 TL idi, bugün ise 18 bin lira. Ayrıca birçok vakfın yurt içindeki kurban vekâlet ücreti, aynı vakıfların yurt dışındaki kurban vekâlet ücretine göre 3-4 kat daha pahalı. Kurban vekâlet ücretine 2018 yılından bu yana tam yüzde 2 binin üzerinde artış gerçekleşti ve emeklilerimizin emekli ikramiyesinin bir koyun budu dahi değeri olmaması ayıptır ve vicdansızlıktır.

Buradan hem emekli maaşlarına hem de asgari maaşa ara zam ve düzeltme talebimi yeniliyorum.

BAŞKAN - Sayın Genç...

9.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, bireysel silahlanmaya ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen yıl bu kürsüde bireysel silahlanmanın ciddi bir toplumsal güvenlik sorunu hâline geldiğini söylemiştik. Aradan bir yıl geçti ama tablo daha da ağırlaştı. 2025 yılında 110 binden fazla ruhsatsız silah ele geçirildi, 119 binden fazla kişi hakkında işlem yapıldı, 2026'nın ilk üç ayında ise 25 bini aşkın ruhsatsız silah yakalandı. Bu veriler bugün hâlâ her gün yaklaşık 284 ruhsatsız silahın ele geçirildiğini göstermektedir. Geçtiğimiz yıl 3 binden fazla silahlı şiddet olayı yaşandı, 2 binden fazla vatandaşımız hayatını kaybetti; tartışmaların birkaç saniyede silahlı saldırıya dönüştüğü bir ortam oluştu. Devletin görevi vatandaşın silaha yönelmesini izlemek değil vatandaşın can güvenliğini sağlamaktır. Ruhsatsız silah ticaretine, internetten satışlara ve denetimsizliğe karşı çok daha etkili adımlar atılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Aşla...

10.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, tarıma ve hayvancılığa ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Tarım ve hayvancılıkta ciddi daralmalarla karşı karşıyayız. Biz ikaz ediyoruz, dikkat çekiyoruz ama Hükûmet yetkililerini harekete geçiremiyoruz. “Mutfakta yangın var.” diyoruz, harekete geçiremiyoruz; “Gıda enflasyonu düşürülmeden enflasyon düşmez.” diyoruz, sesimizi duyuramıyoruz. Mercimek Kanada’dan, fasulye Güney Amerika’dan, karabuğday Rusya’dan, süt ürünleri Hollanda’dan, karkas et Polonya’dan, Uruguay’dan, Paraguay’dan; böyle tarım politikası olmaz, böyle hayvancılık politikası olmaz! Bugün eti, sütü, bakliyatı belki ucuza alabilirsiniz ama köylüyü, çiftiyi küstürürseniz; tarlasından, bağından, ahırından koparırsanız; bugün ucuza ithal ettiğinizi yarın pahalıya bile bulamaz hâle gelirsiniz, tarım ülkesi Türkiye’yi tarım ve hayvancılıkta dışa bağımlı hâle getirirsiniz. Tarım ve hayvancılık Türkiye için bir millî güvenlik meselesidir diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Tanhan...

11.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, üniversitelerin yargı kısıncılığıyla susturulmak istendiğine ilişkin açıklaması

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkede adalet arayışı yükselirken üniversiteler yargı kısıncılığıyla susturulmak istenmektedir. ODTÜ’de düzenlenen geleneksel “devrim yürüyüşü” ve sonrasındaki konser, iktidar medyası tarafından hedef gösterilince, bunun sonucunda gençlik bir cadı avına maruz kalmıştır. Dün gece ve önceki gece evlerinde basılarak gözaltına alınan 4 öğrenci arkadaşımız daha tutuklanmıştır, böylece tutuklu sayısı 6’ya yükselmiştir.

Soruyorum size: Şarkı söylemek, yürümek ve demokratik haklarını kullanmak ne zamandan beri suç olmuş bu ülkede? Gençlerin şafak operasyonu ile evlerinden alınması, akademik özgürlüğe ve demokratik üniversiteye vurulan bir darbedir. Bu operasyonlar barınamayan, geçinemeyen ve gelecek kaygısı duyan gençlerin sesini kısma çabasıdır. ODTÜ’lü öğrenciler derhâl serbest bırakılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

12.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, buğday alım fiyatına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çukurova’da buğday hasadı dönemi başladı. Çiftçi geçen yıl ürettiği her üründen zarar etti, borcunu da ödemekte zorlanıyor. Bu nedenle alım fiyatının önemi daha da artmış durumda. Çiftçimiz buğday üretim maliyetinin kilogram başına 20 TL olduğunu belirtiyor. Bu nedenle çiftçimiz, yüzünü güldürecek bir alım fiyatının açıklanmasını bekliyor. Mazot fiyatı ve diğer girdilerdeki artışlar göz önüne alındığında, açıklanacak fiyatın bu artışlara göre belirlenmesi gerekir. Çiftçimize verilecek alım fiyatı, buğdayın geleceğini belirleyecektir.

Ben buradan Tarım Bakanına açıkça çağrı yapıyorum: Fiyatı masabaşında değil, emektar çiftçimizle beraber, tarlada fiyatlarını hesaplayarak ona uygun bir fiyat açıklaması lazım. Çiftçimizin yüzü gülsün artık. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gezmiş...

13.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un Tirebolu ilçesi Sekü'de madene karşı tutulan nöbete ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün memleketim Giresun’un Tirebolu ilçesinde Sekü’de madene karşı yakılan direniş ateşinin 41’inci günü. Kırk bir gündür “Suyumuz zehirlenmesin, ormanlarımız yok olmasın.” diye gençler, köylüler, bilim insanları gece gündüz nöbet tutuyor. Derelerimiz, fındık bahçelerimiz, yaylalarımız

Ankara'dan gelen ruhsat haritasında renkli bloklara dönüştürülmüş durumda. AKP iktidarı boyunca tam 386 bin maden ruhsatı dağıtıldı, cumhuriyetin önceki seksen yılında verilen ruhsat sayısı ise yalnızca 1.186. Daha geçen hafta Çatalağaç'ta kimyasallar dereye karıştı, yine toprağımız, suyumuz zehirlendi. Bizler gelecek nesillere talan edilmiş bir memleket değil, onurlu bir gelecek bırakmak istiyoruz. Sekü'de yakılan ateş Karadeniz'in vicdanıdır, toprağını savunan insanların iradesidir.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

14.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, Reşadiye-Doğanşar yoluna ilişkin açıklaması

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sivas'ın göze de, gönle de irak ilçesi Doğanşar hak ettiği ilgiye hasret kalma, ayakta kalma mücadelesi veriyor. Sivas'ı Karadeniz Bölgesi'ne daha da yakınlaştırması hedeflenen, geçiş noktası Doğanşar olan İsmailiye, Tozanlı, Fındıcak, Dutdibi, Yoğunpelit, Uğurlu, Özlüce, Abdurrahmanlı, Özenli, Karkın gibi 15 köyü de yakından ilgilendiren ve yapımı uzun yıllar boyunca devam eden Reşadiye-Doğanşar arası toplamda 27 kilometre uzunlukta sathi kaplamalı tek yol bir türlü bitirilemiyor. Herkesin kabul ettiği gerçek bu yolun bölge halkı için hayati derecede önemli olduğudur. Ayrıca, bu yol yıllardır yılan hikâyesine dönen ve tamamlanması ümidi gün geçtikçe kaybolan Geminbeli Geçidi'nin de yükünü hafifletecektir. Reşadiye-Doğanşar yolu bir an önce bitirilmeli ve yöre halkının uzun yıllardır devam eden hasreti son bulmalıdır diyorum.

BAŞKAN - Sayın Sarıtaş...

15.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, 15 Mayıs Kürt dil bayramına ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kürtçe bu ülkenin milyonlarca yurttaşının ana dili olmasına rağmen hâlâ kamusal alanda engellenen, eğitimden dışlanan, hukuki güvenceden mahrum bırakılan bir dil konumundadır. Neden insanlar kendi ana dilinde eğitim alamamakta, kamusal hizmetlere erişememekte, kendi diliyle var olamamaktadır? Daha vahimi, halkın iradesinin temsil edildiği bu Mecliste bile Kürtçe konuşmaların tutanaklara üç nokta olarak geçmesi yüz yıllık inkâr siyasetiyle açıklanabilir. 15 Mayıs Kürt dil bayramı yaklaşırken artık sembolik söylemler değil, somut adımlar gereklidir. Kürtçe anayasal güvence altına alınmalı, ana dilinde eğitim hakkı tanınmalı, kamusal hizmetlerde çok dilli uygulamalara geçilmelidir. "...”¹

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

16.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, bankaların açıkladığı son verilere göre tarım sektörünün borcuna ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Muhterem milletvekilleri, bankaların açıkladığı son verilere göre tarım sektörünün borcu 1,3 trilyon liraya ulaştı. Sadece bir yıl içinde yaklaşık yüzde 40 oranında korkunç bir artış var. Takibe düşen borçlar bir yılda 4,6 milyar liradan 19 milyara çıktı yani yüzde 300'ün üzerinde arttı. Ayrıca, tarımla ilgili tam 147 bin ilan var. Ne ilanı bunlar? Bağ, bahçe, zeytinlik, traktör, ekipman satış ilanları. Velhasıl çiftçi sadece toprağını değil, geçimini de satıyor. "Ekonomi yüzde 3,6 büyüdü." diyorsunuz. Peki, tarım tam tamına nasıl yüzde 8,8 küçüldü? Türkçesi çiftçi çalışarak batıyor, çıkın hesap verin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Kordu...

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

17.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının düzenlediği Dedeler Zirvesi İstişare Toplantısı'na ilişkin açıklaması

AYTEN KORDU (Tunceli) - Sayın Başkan, 4 Mayıs 1937 Dersim terteleşi kararının 89'uncu yılında Dersim halkının "..."² yani "kara gün" olarak ifade ederek yüzleşme için çağrılarını ve anmalarını gerçekleştirdiği bir günde Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının Dersim'de "Dedeler Zirvesi İstişare Toplantısı" adı altında aldığı toplantı Alevi halkı toplumunda ciddi tepkilere sebep olmuştur. "Hoşgörü, sevgi, birlik" diyerek içeriden çürütme, inancı yozlaştırma, Dersim tarihi ve hafızasına başka bir saldırı olarak gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıya katılanlara ve bu toplantıyı alanlara Seyit Rıza'nın bir sözüyle karşılık veriyoruz: "Ayıptır, zulümdür, cinayettir." sözlerini bir kez daha hatırlatıyor; asimilasyona, inkâr ve yozlaşmaya karşı dilimizle, inancımızla, kimliğimizle, onurlu bir barışı, demokratik ve özgür bir yaşamı mutlaka inşa edeceğimizin sözünü bir kere daha veriyoruz.

BAŞKAN - Sayın Baykan...

18.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, siyasetin meselesine ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - Siyasetin meselesi yalnızca tartışma değildir. Mesele, siyasetin ahlaki zemini, kamu kaynaklarının korunması ve milletimizin siyaset kurumuna duyduğu güven meselesidir. Bugünlerde karşımıza çıkan tablo ise sürekli saldırganlaşan bir siyaset dili, her eleştiriyi "operasyon" diye nitelendiren savunmacı bir anlayış ve meseleyi hukuki zeminden çıkarıp kutuplaşmaya taşıma çabasıdır. Bakınız "En iyi savunma hücumdur." anlayışı seçim meydanlarında belki işe yarayabilir ancak konu milletin emaneti olan kamu kaynakları ise ihtiyaç duyulan şey saldırı değil açıklık, slogan değil şeffaflık, polemik değil hesap verebilirliktir çünkü hukuk, meydanlarda slogan atarak değil mahkemelerde delillerle işler. Hakikat bağırarak değil açıklayarak ortaya çıkar. Demokratik olgunluk ise eleştiriye açık olmakla ölçülür. AK PARTİ olarak bizim anlayışımız nettir. Türkiye'nin ihtiyacı gerilim değil, güven; kutuplaşma değil, demokratik olgunluk; kişilere bağlı siyaset değil, ilkelere bağlı siyasettir.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

19.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, 15 Mayıs Kürt dil bayramına ilişkin açıklaması

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yarın 15 Mayıs Kürt dil bayramı. Bir halkın dili yalnızca konuştuğu kelimeler değildir; geçmişidir, hafızasıdır, yasını ve sevincini yaşama biçimidir. Dil kaybedilirse bir halkın tarihi, hikâyesi eksilir. Kürt halkının yürüttüğü mücadele aynı zamanda kendi sesine, kendi sözüne ve kendi varlığına sahip çıkma mücadelesidir. Bu yüzden Kürtçe konuşmak da yaşatmak da aynı zamanda bir hafıza ve onur meselesidir. Gerçek barış da herkesin hayatın her alanında kendi diliyle var olabildiği, kendini eşit ve özgür hissedebildiği bir yaşamla mümkündür. Celadet Ali Bedirhan Kürtçe dil alfabesi kitabının ön sözünde diyor ki: "..."³

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çakır...

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

20.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır 'ın, savunma sanayisine ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, takdir, teşekkürle bir anlam ifade eder. Son yıllarda savunma sanayisinde gerçekleştirilen güzel işler bu teşekkürü hak eden yanıyla ön plana çıkmaktadır. Projeleri yerinde inceleyen Belçika Savunma Bakanı Theo Francken geniş katılımlı Türkiye ziyareti sonrası Türk savunma şirketleriyle ilgili olarak “Gerçekten akıl almazdı. Bizim de bunu yapmamız gerekiyor. Uyum sağlamak, modernleşmek, teknolojiye ve yapay zekâya adapte olmak, Türkiye’den öğrenmek şu anda yaptığımız şey bu.” Hayranlıkla gıda, sağlık, biyoteknoloji ve havacılık gibi pek çok alanda sözleşme ve verimli görüşmeler yaptıklarını söyledi. Bir yabancının yorum ve değerlendirmesi bir başarının tescili, takdiri açısından çok önemli. Marifet iltifata tabidir. Bize de emeği geçen, gayret eden, hedefi güçlü Türkiye olan herkese teşekkür etmek düşüyor.

Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Özdemir...

21.- İstanbul Milletvekili Nîmet Özdemir 'in, Heybeliada Ruhban Okuluna ilişkin açıklaması

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) - Heybeliada Ruhban Okulunun Eylül 2026’da yeniden açılmasının planlandığı kamuoyunda açıklandı. Heybeliada Ruhban Okulu teoloji bölümüyle ilgili Bakanlığın bünyesinde resmî bir çalışma var mıdır? Yükseköğretim Kuruluna ve bir devlet üniversitesine bağlanacak mı? Devlet denetimi dışında özel veya özerk bir statü değerlendirilmesi yapılacak mıdır? Anayasa’nın 2, 24, 42, 130 ve 174’üncü maddeleri ile Tevhid-i Tedrisat Kanunu kapsamında konuya ilişkin nasıl bir hukuki değerlendirme yapılmaktadır? Yurt dışından öğrenci kabul edilecek midir? Kabul edilen kontenjana denetim mekanizmaları nasıl işletilecektir? Meclisimize bununla ilgili açıklama beklemekteyiz.

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar...

22.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar 'ın, ekonomik gerçeklere ilişkin açıklaması

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, ekonomik gerçekler artık makyaj tutmuyor. İcra ve iflas dosya sayısı 35 milyonu aşmış, bunun 33 milyonu icra takibindedir. SGK borçlarını yetmiş iki aya yaymak çözüm değildir. Beklenen, vade artışı değil faiz ve gecikme zamlarının silinip anaparanın yapılandırılmasıdır. Bu yaklaşımla kuyunun derinliği değişmiyor, sadece çekilen ipi biraz uzatıyorsunuz. Asıl vahim olan, dışarıdan gelene yirmi yıl vergi muafiyeti tanınırken bu ülkenin esnafına “Vergi barışı yok.” denilerek kapıların kapatılmasıdır. Daha bugün enflasyon tahminini yüzde 16’dan yüzde 24’e çıkaran bir yönetimin inandırıcılığı kalmamıştır. Kendi vatandaşını borçla ezip dışarıdan geleni imtiyazla ödüllendiren bu anlayış dumura uğramış bir aklın eseridir. Hükûmete çağrımızdır: Esnafı borç ve ceza kıskacından kurtaracak adımları atın.

BAŞKAN - Sayın Varlı...

23.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Suriye’de kadınlara yönelik sistematik şiddete ilişkin açıklaması

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün hâlâ Suriye’de kadınlar kaçırılıyor, şiddete uğruyor ve susturulmak isteniyor. Özellikle Kürt, Alevi, Ezidi ve Dürzi kadınlara yönelik saldırılar görmezden gelinemez.

Son olarak, Tışrin Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi 21 yaşındaki Betül Süleyman Alluş’un kaçırılması kadınlara yönelik sistematik şiddetin sürdürüldüğünü göstermektedir. Tanık ifadelerine rağmen gerçeklerin çarpıtılması ve ailenin baskı altında bırakıldığı iddiaları ciddi boyuttadır. Şengal’de, Rojava’da, bugün Suriye’de kadınları hedef alan bu karanlık zihniyete karşı sessiz kalmayacağız.

Dünya ve Türkiye yaşatılan etnik ve cins kırımı tehdidinde sessiz kalmamalıdır. Tüm uluslararası insan hakları ve kadın örgütlerine çağrımızdır: Kadınların sesini birlikte büyütelim. Kaçırılan tüm kadınların akıbeti açıklanmalı ve sorumlular uluslararası hukuk önünde sorumluluklarını yerine getirmelidir.

BAŞKAN - Sayın Karaman...

24.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü vesilesiyle toprağı alın teriyle işleyen, üretimiyle ülkemize güç katan tüm çiftçilerimizin Çiftçiler Günü'nü yürekten kutluyorum. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da ifade ettiği gibi, bugün Türkiye'de tarım ve hayvancılık ayakta, üretim artıyor, ihracatta rekorlar kırılıyorsa bunda çiftçilerimizin emeğı, fedakârlığı ve alın teri vardır. Türkiye bir taraftan çevresindeki ateş çemberine karşı güçlü duruşunu sürdürürken diğer taraftan gıda güvenliğini kesintisiz şekilde uygulamayı başarmıştır. Bu başarıda çiftçilerimizin payı büyüktür. Son yıllarda tarıma verilen desteklerin artırılması, kırsal kalkınma projeleri, gençlerimize ve kadın üreticilerimize sağlanan teşvikler son derece kıymetlidir. Biliyoruz ki güçlü Türkiye'nin yolu güçlü tarımdan, fedakâr çiftçilerimizden geçmektedir.

BAŞKAN - Sayın Şanlıtürk...

25.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Ordu'daki vahşi madencilğe ilişkin açıklaması

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Ordu yüz ölçümünün büyük bir kısmına maden ruhsatı verilmiştir. Şu anda Ordu'da birçok noktada sondaj çalışmaları devam etmektedir. Karadeniz'in Türkleşmesinde önemli bir eşik olan, 1105 yılında Danişmend Gazi ve askerlerinin mücadele verirken 6 bin şehidimizin kanlarıyla suladığı, dünyaca ünlü mendereslerin bulunduğu doğa harikası yaylalarımızın tahrip edilmesine göz yumamayız. Fatsa'da madencilik adı altında yapılan doğa katliamının bir benzerinin daha meydana gelmesine müsaade edemeyiz. Ordulu hemşehrilerimiz madenlerin çıkarılmasına karşı değil, vahşi madencilğe karşıdır. Madencilik faaliyetlerini yürütecek şirketlerin Çevre ve Enerji Bakanlığımızın şartnamelerini tam olarak yerine getirmeleri gerekmektedir. Bir an önce bu yanlıştan dönülerek Aybastı, Kabataş, Korgan Yaylalarımızdaki maden arama ruhsatının iptal edilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Hülakü...

26.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, iki gün önce narkotik ekiplerince Bingöl'de bir eve yapılan baskına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, iki gün önce narkotik ekiplerince Bingöl'de bir eve baskın yapılmış ve bu baskın sonrasında kapı koçbaşıyla kırılmış, içeriye sis bombaları atılıp evdeki kişilere de şiddet uygulanmıştır. Şimdi buradan söylüyorum: Azadi isimli 14 yaşında bir çocuğun polis şiddeti sonrası kolu kırılmış ve kendisi ve babasının vücudunun birçok yeri darbedilmiştir. Daha sonra ne mi olmuş? Daha sonra polisler yanlış bir eve girdiklerini fark etmişler ve aileden özür dileyip çıkmışlar. Şimdi de aileye şikâyetçi olmasınlar diye baskı kuruyorlar, şiddeti meşrulaştırmaya çalışıyorlar. Buradan sesleniyorum: Bu şiddeti yapan polislerin derhâl görevden alınmaları ve gerekli hukuki işlemlerin başlatılması gerekiyor.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

27.- *Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde görev yapan kamu görevlilerinin bazı taleplerine ilişkin açıklaması*

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Kültür Bakanlığı bünyesinde fedakârca görev yapan kamu görevlilerinin bazı talepleri var, bunlar acilen yerine getirilmelidir. Öncelikle, tayin ve nakil yönetmeliği henüz yok, idarenin insafına bırakılmış, aile bütünlüğü bozuluyor, bu insanlar kariyer planlaması yapamıyor.

İkinci olarak, artık demode olan “yardımcı hizmetler sınıfı” ünvanı kaldırılmalı, yerine “genel hizmet” veya “teknik hizmet” ismi verilmeli.

Üçüncü olarak da, tarihî varlıkları koruyan kültürel miras uzmanlarının ek göstergesi bir an önce 4200’e çıkarılmalıdır.

Dördüncü olarak da, devlet memuru olan, kamu görevlileri olan güvenlik görevlilerinin özel güvenlik üniformaları çıkarılıp yerine kamu güvenlik üniforması verilmelidir.

Gayet masum, sıradan isteklerdir; ne yazık ki Kültür ve Turizm Bakanlığı bu talepleri görmezden geliyor, bu insanları mağdur ediyor.

BAŞKAN - Sayın Güneş...

28.- *Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak Belediyesine ilişkin açıklaması*

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin belediyeçilik yapışına hayranım. Özkan Yalım Uşak Belediye Başkanırken eski Uşak Belediyesi binasından Ulubey yolundan çevre yoluna kadar 6 kilometrelik raylı sistem döşemek ister. İlgili birimlerden izin alınmadan ve ihaleye çıkılmadan 12 kilometrelik ray ve 2 adet tramvay Uşak’a getirilir ve sergilenir. EKAP’a bakıyoruz, Uşak Belediyesine ait böyle bir ihale ilanı yok. İhale yapılmaksızın bu 12 kilometrelik ray ve 2 tane tramvay kimden, hangi yöntemle, kaçta alınmıştır ve parası nereden ödenmiştir? İhale olmadığı için Uşak Belediyesinden ödenmişse suçtur. Yok, Uşak Belediyesi şirketleri tarafından ödenmişse, aynı şekilde bu Uşak Belediyesinin asli görevi olduğu için ihale yapmadan belediye şirketleri tarafından bu işin yapılması mümkün değildir. İlgili izinler alınmadan niçin alım yapılarak kurum zarara uğratılmıştır? Şeffaf olmayan, kanun ve nizamla uymayan bu konunun Sayıştay Başkanlığınca mutlaka irdelenmesi gerekmektedir. Bir hukuksuzluk ve yolsuzluk varsa mutlaka hesabı sorulmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Yakında o da sizin partiye gelir, ona göre, fazla eleştirme!

BAŞKAN - Sayın Timisi Ersever...

29.- *Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, kadın cinayetlerine ilişkin açıklaması*

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, Nisan ayında 26 kadın öldürüldü, 23 kadın ise şüpheli şekilde ölü bulundu; bilanço yine çok ağır. Bu veriler sadece bir suç tablosu değildir; yoksulluğun, çaresizliğin, çürümenin ve kadınları koruyamayan politikaların sonucudur. Kadınlar öldürülüyor, Hükümet seyrediyor, koruma kararları uygulanmıyor, kamu otoritesi sorumluluk almıyor, cezasızlık failleri cesaretlendirmeye devam ediyor, adalet ise ağır aksak işliyor. Rojin Kabaiş, üzerini örtmeye çalıştığınız karanlığın sadece bir örneği; Rojin, korunamayan hayatların, çürüten düzenin simgesi hâline geldi. Kadınların yaşam hakkının korunmadığı bir yerde adaletten de eşitlikten de söz edilemez. Üzerine basa basa söylüyoruz: Kadın cinayetleri politiktir.

BAŞKAN - Sayın Bayraktutan...

30.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Arhavi halkının maden projelerine karşı tepkisine ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dün, Artvin Arhavi'de doğamızı katledecek, su kaynaklarımızı yok edecek maden ve HES projelerine karşı halkımızla omuz omuza Çifte Köprü'deydik. Doğamıza, çevremize, geleceğimize sahip çıkmak için Arhavi Çamlıca Doğa Koruma Derneğinin düzenlediği basın açıklamasına katıldık. Arhavi halkı maden projelerine karşı toplumsal tepkisini en üst düzeyde göstermiştir. 21 bin nüfuslu ilçede halkın yaklaşık yüzde 80'ine tekabül eden 16.500 ıslak imza toplanarak kamu makamlarına sunulmuştur. Bu durum projenin sosyal kabul almadığının ve Arhavi halkında infial yarattığının kanıtıdır. Arhivililer, Artvinliler yaşam alanları için ayaktadır, tek ağızdan "Bu bizim memleket meselemizdir; vahşi madencilığe, ranta, talana izin vermeyeceğiz." diyorlar. Karadeniz sahipsiz değildir, Artvin, Arhavi sahipsiz değildir. Doğamızı, suyumuzu, toprağımızı ve yaşam alanlarımızı tehdit eden vahşi madencilığe, bilimsel verilerden uzak HES projelerine karşı kararlılıkla mücadelelerimize devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Dindar...

31.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van'ın birçok mahallesinde vatandaşların telefon ve internet kullanamadığına ilişkin açıklaması

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

21'inci yüzyılda, iletişim çağında halkımız Van'ın birçok mahallesinde hâlâ telefon ve internet kullanamıyor. Telefon ve internet olmadan birçok hak ve hizmete erişim mümkün değildir. Gürpınar ilçemizde Bükeç (Aşgan) Mahallemizde telefon kullanabilmek için halkımız ya iki saat yürüyor, bir tepeye çıkıp oradan iletişim sağlıyor ya da araçla Oğuldama (Aksin) bölgesine yirmi dakikada gidip sonra iletişim sağlayabiliyor. Van'a 110 kilometre uzaklıkta olan Çizgili (Ovan), Karyağdı (Varcona), Kırmızıçeşme (Kanisor), Evincik (Hazır), Bükeç "..."⁴ köylerinde telefon şebekesi çalışmıyor. Bazen bir ambulans veya hasta durumunda, diğer acil durumlarda halkımız çok mağdur oluyor. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının, TÜRKSAT yetkililerinin bu sorunu acilen giderilmesi, gerekli altyapı ve bakım çalışmalarını hızlandırması gerekmektedir.

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

32.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Batman Beşiri'de imara açılmaya çalışılan yeşil alanlara ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Siyasi güç marifetiyle meralarımız, tarım alanlarımız ve ormanlarımız ranta kurban edilmek isteniyor. Batman Beşiri'de imara açılmaya çalışılan yeşil alanlarımızla ilgili bölge halkımızın bizlerden talepleri var. Kıra Dağı'ndaki köylerin el değiştirmesi bahanesiyle Beşiri Belediyesinin sınırları içindeki çamlıklar ve yeşil alanlar imara açılma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bu sadece ağaç kesmek değil, yörenin ekolojik dengesini bozmak, tarım ve hayvancılığı bitirmek demektir. Orman ve mera alanlarımızın imar planlarına dâhil edilmesi kabul edilemez bir uygulamadır. Yetkilileri doğayı ve kamu yararını koruma görevlerine davet ediyorum. Unutmayalım ki yok olan doğanın telafisi yoktur, gelecek nesillere yaşanabilir bir ülke bırakmak hepimizin görevidir.

BAŞKAN - Sayın Sakik...

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

33.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın, Mazlum İçli'ye ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, size bugün mazlum birinin hikâyesini anlatacağım. Mazlum İçli 14 yaşında, müzisyen, bateri çalan bir çocuk, düğünlere gider mesleğini icra eder. 6-7 Ekim 2014 Kobani protestoları sırasında Diyarbakır'da ağır suçlarla suçlanır. Mazlum o sırada 150 kilometre uzaklıkta Kulp'ta, Keçiveren köyünde düğünde; video görüntüleri var, HTS kayıtları var, bütün köy şahit, bütün Diyarbakır şahit. İfadeye çağrılır, babası kendisini alır götürür. Mazlum, savcının beraat istemesine rağmen yüz yirmi dört yıl ceza alır ve bütün bu delillere rağmen Mazlum tam on iki yıldır içeride. Annesi feryat eder, Diyarbakır feryat eder; bu çocuk masum. Biz de buradan Adalet Bakanını göreve çağırıyoruz: Masum olan Mazlum'un hukukunu savunun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Arslan...

34.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü vesilesiyle üreten, emek veren tüm çiftçilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün çiftçimiz sadece kuraklık, don ya da ürün kaybı değil her geçen gün ağırlaşan maliyetlerle mücadele etmektedir. Mazot fiyatları, gübre maliyeti, yem giderleri, elektrik, sulama ücretleri çiftçimizin belini bükmemektedir. Özellikle, son yıllarda tarımsal üretimde kullanılan gübre, yem ve enerji maliyetlerinde yaşanan artışlar birçok üreticimizi ekim yapamaz hâle getirmiştir. Çiftçimiz üretmek istiyor ancak artan maliyetler karşısında emeğinin karşılığını almakta zorlanıyor. Tarlada üretici kazanamazsa pazarda vatandaş da uygun fiyata gıdaya ulaşamaz. Tarım sadece ekonomik bir faaliyet değildir, tarım millî güvenlik meselesidir. Üreten çiftçiye desteklemek, toprağı korumak ve kırsalda üretimi sürdürülebilir hâle getirmek hepimizin ortak görevi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Ve Sayın Güner...

35.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güner'in, Tüm Üretici Köylü Sendikasının ve Kırsal Kalkınma Grubu Sözcüsünün Meclise yaptıkları ziyarete ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Tüm Üretici Köylü Sendikası ve Kırsal Kalkınma Grubu Sözcüsü Meclisimizi ziyaret ettiler, çiftçilerimizin Dünya Çiftçiler Günü'nü kutlarken mazottan ÖTV ve KDV'nin kaldırılması yönündeki bir kanun teklifini de Meclisimize getirdiler. Bunun yanında, çayla ilgili, alım fiyatı düşük olarak açıklandı, çiftçilerimiz bu fiyattan mutlu değil. Buğdayla ilgili de alım fiyatı açıklanacak, onun da çiftçinin refahını sağlayacak bir fiyat olması talebi var. 20 liranın üzerinde maliyeti olan buğday için 24-25 lira aralığında bir fiyat çiftçimizi mutlu edecektir. İktidarı bu konularda bir kez daha uyarmak istiyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, şimdi sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım, geriye kalan sayın milletvekillerinin söz taleplerini de daha sonra karşılamaya devam edeceğiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Bülent Kaya.

Buyurun.

36.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarının nasıl şekillendiğine, uzlaş ve istişarenin iktidarın sorumluluğunda olduğuna, görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ve dün yoklama taleplerinin altında yatan temel nedene ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetlerine hep beraber devam ediyoruz. Meclis İçtüzüğü'müzün, Türkiye Büyük Millet Meclisi teamüllerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarının ağırlıklı olarak grupların inisiyatifi, duruşları ve katılımları üzerinden şekillenen bir yapısı var. Bu yapı çerçevesinde olabildiğince, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir uzlaş, bir istişare kültürüyle yasaları yapmak, uluslararası sözleşmeleri değerlendirmek, Meclis araştırması komisyonlarını ve genel görüşme taleplerini konuşmak gerekiyor çünkü iktidarıyla-muhalefetiyle hepimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu milletin gündeminde olan konuları gündemleştirip dile getirmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla, uzlaş ve istişare muhalefetten daha çok iktidarın sorumluluğundadır ama -üzülerek, uzunca bir zamandır, daha doğrusu, en azından 28'inci Dönem için söyleyeyim- iktidar partisi, ağırlıklı olarak yasaları herhangi bir siyasi partiyle istişare etmeden, tek başına, kanun teklifi olarak Meclise sevk etmekte ve Meclis komisyonlarında, ilgili ihtisas komisyonlarında bu kanun teklifleri süratli bir şekilde, bazen bir gün, yirmi dört saati aşan şekilde, bazen iki gün üst üste ara vermeden çalışarak oradan şeklen geçirilmeye çalışılmakta ve muhalefetin komisyondaki itirazları karşılamayarak Genel Kurula gelmekte. Genel Kurulda da çoğu zaman kırk sekiz saat ara verme süresine riayet edilmeden, oy çokluğuyla, bunun hemen kanunlaştırılmasıyla ilgili bir öneri, daha sonra da "Bu hafta bu kanunu çıkarmamız lazım, herhangi bir itirazda bulunmayın yoksa cuma günü de çalışırız, gece ikiye, üçe kadar çalışırız ve bu kanunu çıkarırız..."

Buradan, belki bu müzakerelerimizden haberdar edemediğimiz AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımızın özellikle vicdanına seslenerek ifade etmek istiyorum: Biz burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, grup yönetiminizle yapmış olduğumuz müzakerelerde sizi yormak, ikide bir buraya, Genel Kurula davet edip gereksiz yere oylamalara getirmek için bir çaba içerisinde değiliz ama grup yönetiminiz diyor ki: "Bu getirdiğiniz kanunlarda milletimizin aleyhine olan hususlar var, milletimizin taleplerini karşılamayan konular var. Gelin, bunu müzakere edelim." "Hayır, biz onu yapamayız." "O zaman Meclis normal bir çalışma düzeni içerisinde çalışsın." "Hayır, bu kanunun bu hafta geçmesi lazım." Yani böyle tek taraflı, dayatmacı bir yaklaşım içerisinde muhalefet partilerinin taleplerini dikkate almadığınız zaman elbette muhalefet partileri de sizin bu dayatmacı tavrınıza itiraz edecektir. Örneğin, görüşülmekte olan 15 maddelik 270 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair -ağırlıklı olarak mali ve finansal kanunlarla ilgili- Kanun Teklifi'ni bu hafta görüşüyoruz; sıcağı sıcağına söylüyorum. Muhalefet olarak biz ne diyoruz? YENİ YOL Grubu olarak dedik ki: Siz "varlık barışı" adı altında bu ülkeye ilk önce "Kaynağı ne olursa olsun yeter ki para getirin." dediniz ve 7-8 kez varlık barışını hayata geçirdiniz, bu ülke gri ülkeler listesine girdi. Ciddi uluslararası krizler yaşadık, daha sonra, 2023'ten sonra Mehmet Şimşek'i işbaşına getirerek ona gri listeden çıkarma hedefi verdiniz. Bu hedefler doğrultusunda da bedeller ödedik ve daha sonra övünerek "Türkiye gri listeden çıktı." dediniz. Döndük size dedik ki: "İyi de bu ülkeyi gri listeye kim soktu? Sizin uygulamalarınız, sizin kara parayla ilgili fazla denetim yapmamanız bu ülkeyi gri ülkeler listesine soktu." Şimdi çıktık gri ülkeler listesinden, bugün ne yapıyoruz? Tekrar bir "varlık barışı" adı altında bu ülkenin yeniden gri ülkeler listesine girebileceği bir süreci başlatıyorsunuz. "Gelin, bunu hep beraber tekrar değerlendirelim." dedik, "Hayır, biz kanun teklifimizi getirdik, bunu oy çokluğumuzla geçireceğiz." dediniz.

İkinci teklifimiz neydi? Bu yasa teklifinde esnaflarımızın birikmiş vergi borçlarının yapılandırılmasıyla ilgili bir madde var. "Ödeyemez bu şekildeki yapılandırmanızla." dedik. Binlerce, milyonlarca insanımız bir yapılandırma bekliyor çünkü anapara, gecikme faizleri, bir de üstüne getirdiğiniz tecil faizleriyle bu borcun ödenmesi mümkün değil. Bu insanlar bu ülkede ekonomik

krizler yaşadı. Sizin Maliye Bakanınız bile bir türlü enflasyonu, bir türlü faiz hedeflerini, bir türlü orta vadeli planlarını tutturamıyor. Bahane olarak Covid'i söylüyor, uluslararası gelişmeleri söylüyor, Ukrayna savaşını söylüyor, İran savaşını söylüyor. Devlet ekonomi yönetimi olarak sizin bahanenizi esnaf niye ileri süremesin, esnaf niçin bunlardan etkilenmiyor olmasın?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Yani sizin ekonomi öngörüleriniz Ukrayna savaşı, İran savaşı, pandemi ve farklı krizler dolayısıyla şaşıyor da esnafımızın ekonomik öngörülerini bu krizler sebebiyle niçin şaşmasın? Dolayısıyla onların da ödeme kolaylığına ihtiyacı var. Siz ne getiriyorsunuz? Bakın, ben arkadaşlarıma bir çalışma hazırlattım bu teklif ne getiriyor diye. Buradan özellikle AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlara seslenerek bu konuşmayı yapıyorum. Bakın, 400 bin lira anapara borcu olan bir kişiye AK PARTİ iktidarı nasıl bir yapılandırma getiriyor: 400 bin TL anapara borcu olan birinin bugün itibarıyla borcu 1 milyona çıkıyor. Siz yetmiş iki ay yüzde 39'dan yani aylık yüzde 3,25'ten faiz uyguladığınız zaman bu 1 milyonluk borca 1 milyon 186 bin lira tecil faizi; toplam 400 bin liralık anapara 2 milyon 186 bin liraya çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ey AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımız, esnafa her gün yüz yüze gelmek durumunda kalacak AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımız; 2023'ten 400 bin lira vergi borcu olan birinin 400 bin liralık borcu yetmiş iki aylık ödemenin sonunda 2 milyon 186 bin liraya çıkıyor. Ya, tefeci faizinden bile daha yüksek bir faiz; öyle bir faiz ki siz, Londra'daki bankerlere bu parayı vermiyorsunuz ya; siz bile bu kadar faiz ödemiyorsunuz ki bu ülkenin en yüksek faizi ödeyen iktidarı olarak. Londra'daki tefeciler bile daha vicdan ve merhamet sahibi ki sizin yaptığınız bu faizden daha düşük kredilerle bu ülkeye para gönderiyorlar. Buna itiraz ediyoruz, bunu düzeltin diyoruz; hayır, gece üçe kadar, dörde kadar, gerekirse cuma gününe kadar çalışacağız, bu kanunu çıkaracağız.

Peki, buradan vicdan sahibi AK PARTİ'li arkadaşlara tekrar seslenmek istiyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Cüzdan mı, vicdan mı ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sizi burada, gece üçe dörde kadar, gerekirse cuma, cumartesi çalışmak için buraya davet eden grup yönetiminiz ne diyor; 400 bin lira borcu olan esnaf, 2 milyon 186 bin lira faiziyle beraber para ödesin, böyle bir yasa çıkaralım diye sizi buraya davet ediyor. Biz ne yapmaya çalışıyoruz; bu zulme karşı duruyoruz. Yapmayın diyoruz, yapamazsınız diyoruz; en azından elimizden geldiği kadar itiraz etmeye çalışıyoruz. Kötü olan biz miyiz, sizin grup yönetiminiz mi?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Siz!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Milletten yana olan bizim tavrımız mı, sizin grup yönetiminiz mi? Sizi destekleyen, sizin iyiliğiniz için çalışan biz miyiz, grup yönetiminiz mi? Ya, yarın bir gün esnafın arasına çıkacaksınız; bakın, grup yönetiminiz gece üçe dörde kadar sizi esnafın bu zulmüne ortak etmek için buraya çağırıyor diyoruz. Yapmayın, etmeyin; gelin, hep beraber vatandaştan yana bir tavır ortaya koyalım diyoruz ve çünkü yoklama talebimizin altında yatan temel nedenlerden bir tanesi de buydu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bizi dikkate almıyorsanız o zaman biz de bu İç Tüzük'ün muhalefete tanıdığı imkânları en azından bir farkındalık ortaya koymak için kullanarak yoklama talepleriyle, karar yeter sayısıyla “Ey millet, buraya gelen milletvekili arkadaşlar size zulmetmek için böyle bir yasanın çıkarıldığının farkında olmayabilirler; belki bu farkındalıkla farkına varmış olurlar.” diyoruz.

Dolayısıyla buradan tekrar vicdan sahibi AK PARTİ'lilere ki hepsinin vicdanı olduğu konusunda şüphem yok, yani hepsine sesleniyorum: Ya, Allah aşkına, 400 bin TL'lik bir anaparayı 2 milyon 186 bin olarak ödemek vicdan mı, yapılandırma mı, iyilik mi? Bizden neyin kolaylığını bekliyorsunuz? “Önergelerinizi çekin de bu kanunu bir an önce yasalaştıralım.” diyorsunuz. Ya, biz neye yol vereceğiz, neyi kolaylaştıracacağız? Milleti daha fazla dövmeniz için muhalefet olarak bizim burada size kolaylık göstermemizi mi bekliyorsunuz? Buna itiraz ediyoruz, buna itiraz ediyoruz. Bu, haklı ve vicdanlı bir itirazdır. Bunu yapmaya devam etmemiz gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Toparlıyorum...

Dolayısıyla bu itirazımızla, buraya gelemeyip şu an televizyonları başında bizleri izleyen AK PARTİ'li vekil arkadaşlara da sesleniyorum: Değerli arkadaşlar, sizleri odalarınızdan buraya yormak için bu itirazları yapmıyoruz. Ey arkadaşlar, sizin de eşiniz dostunuz esnaf, ya 400 bin lirayı 2 milyon 186 bin lira olarak ödemeyi Londra'daki bankerler, İstanbul'daki tefeciler bile yapmıyor; biz vatandaşımıza bunu niye reva görüyoruz? Bunun itirazını yapıyoruz. Yani kolaylaştıralım mı, yok mu diyelim, önergelerimizi mi çekelim, artı bir dakikalari kullanmayalım, yok şu konuşmayı yapmayalım da bu kanun bir an önce yasalaşsın! Kusura bakmayın, biz bu zulme ortak olamayız. Sizi de zorlayarak, belki mecbur bırakarak hiç olmazsa esnafın sesini duyma konusunda bir duyarlılığa davet ediyoruz, yaptığımız şey bu ve sizi millete şikâyet ediyoruz. Burada muhalefet partileri olarak biz esnaftan yana bir tavır koyuyoruz. Gece ikiye, üçe kadar çalışmayla ilgili bir irade ortaya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Son kez, toparlayacağım Başkanım.

Burada iki farkı net bir şekilde ortaya koyalım: “Bu yasa çıkmamalı.” diyen muhalefet partileri var, “400 bin liranın 2 milyon 186 bin lira olarak ödenmemesi gerekir.” diyen bir muhalefet direnişi var ve bir taraftan da “400 bin lira 2 milyon 186 bin lira olarak ödenmesi gerekir; gerekirse gece üçe, dörde kadar, gerekirse cuma günü de çalışır bu yasayı çıkarınız.” diyen bir AK PARTİ grubu var. Bizler sizin bize verdiğiniz yetki çerçevesinde ancak bu kadar geciktirebiliyoruz, ancak bu kadar feryat figan edebiliyoruz. İlk seçimde yetki verdiğiniz kişilerin elindeki yetkiyi alıp bize verirsiniz biz sizin menfaatiniz doğrultusunda çalışmalar yaparız.

Ne yapalım, çözümü onlara, denetlemeyi bize verdiniz, biz de ancak denetleyebiliyoruz ve şikâyetlerinizi dile getirdiğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez.

Buyurun.

37.- *Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, süt üretimindeki azalmaya, kırmızı et, beyaz et ve zeytinyağı üreticilerinin mağduriyetine; enflasyona ve üretilen bahanelere, hakiki gündeme ilişkin açıklaması*

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, maalesef bir gıda krizine doğru gidiyor; sadece gıda fiyatlarında artış değil gıdaya ulaşmak, gıdayı elde etmek de giderek zorlaşıyor. Elimde TÜİK'in raporları var, TÜİK'in istatistiki rakamları var. Bakın, 2025 yılında süt üretimimiz yüzde 5 kadar azalmış yani biz bir önceki yıla göre 1 milyon 100 bin ton daha az süt üretmişiz. Bunun sebepleri çok net, sebepleri çok açık; enflasyon olmasın diye çiğ süt fiyatını baskıladınız, maliyetle başa çıkamayan süt üreticisi hayvanlarını kesime gönderdi ve ondan sonra süt üretimi azaldı. Peki, başka ne oldu? Düveler kesime gittiği için, hayvanlar kesime gittiği için et üretememeye başladık. Bu kez et üretimimize ilgili rakamlar ortaya çıktı, onlara baktığımızda bir önceki yıla göre 2025 yılında 220 bin ton daha az et üretmişiz. Korkunç bir rakamdan bahsediyorum, yüzde 10,5'luk bir azalma var. Tabii, bütün bunları görüp de kendine bir rant alanı açmaz mı iktidar? Açar. Ne yapmışlar? Demişler ki: "Biz de et ithal edelim." Bakın, bu yılın ilk üç ayında tam 521 milyon dolarlık et ve canlı hayvan ithal etmişiz. Rakamlara baktığımızda, günde 265 milyon lira ediyor yani şurada bütün partilerin Grup Başkan Vekilleri konuşurken biz 10 milyon liradan fazla et ve canlı hayvan ithalatına para verdik. Niye böyle yapıyoruz Allah aşkına, neden böyle yapıyoruz? TÜİK'in rakamlarına bakıyorsunuz, TÜİK diyor ki: "Merak etmeyin, canlı hayvan sayısı arttı." Et üretimi azalmış, süt üretimi azalmış ama TÜİK'in rakamlarına bakıyorsunuz, 2024'ten 25'e canlı hayvan sayısı 4,3 milyon artmış! Ya, Allah aşkına, siz eskiden yalanı bari hiç olmazsa kılıfına uydururdunuz, artık yalana bile kılıf uydurma ihtiyacı hissetmiyorsunuz. Bir taraftan 4,5 milyon hayvan sayısı artmış bir taraftan da et üretimi, süt üretimi korkunç bir şekilde azalmış! Tabii, bunun temel bir sebebi var, siz et ithal ediyorsunuz, et ithal ederken de bu korkunç parayı çetelere tahvil ediyorsunuz ve bu inanılmaz rakamlarla birilerinin cebini zengin ediyorsunuz, dolduruyorsunuz, en başta da kendi yandaşlarınızı. Müteaddit defa belgelerini, bilgilerini sundum, eğer bunlara itiraz edecek olursanız dosyaların hepsi burada; özellikle Polonya'dan, Macaristan'dan kimler üzerinden, hangi yandaşlar üzerinden kaç milyarlık et ithal ettiğinizin tek tek belgelerini paylaşacağım.

Gelelim beyaz ete. Bakın, tam ramazan ayının öncesinde beyaz et ihracatını durdurdunuz. Niye? O dönemde çünkü beyaz et üretenler yüzde 15'lik zam yaptılar ve siz dediniz ki: "Hayır, ihracat yapmayacaksınız." Niye? Ramazan ayında zam olmasın. Ya, Allah aşkına, siz maliyet hesabı yapmayı bilmiyor musunuz? Elinize geçirdiğiniz devlet gücünü sadece yasaklamak için mi kullanıyorsunuz? Buradan konuştuk, müteaddit defa açıkladık, siz yem fiyatlarını düşürmezseniz, hayvan girdi maliyetlerini azaltmazsanız, veterinerlik maliyetlerini, işçi maliyetlerini, enerji maliyetlerini azaltmazsanız başa çıkamazsınız dedik ve nihayetinde ne oldu biliyor musunuz? O günden bugüne ilk önce ramazan ayında fiyatlar düştü; kanat fiyatlarına baktım ben, beyaz et fiyatlarına baktım, o günden bugüne tam yüzde 49,5'lik bir artış söz konusu. Tabiatıyla, yasaklayarak bir yere varma şansınız yok; yapacağınız şey, üreticiyi desteklemek, üreticiye teşvik olmak ve girdi maliyetlerini azaltmak.

Şimdi, aynı şeyi zeytinyağında yaptınız, onunla ilgili de bazı rakamlar paylaşacağım. Buradan, bu kürsüden seslendim size, dedim ki: Enflasyonu düşürmek adına zeytinyağı fiyatlarını düşürmeye çalışmayın; bunu yaparsanız bir taraftan üreticiyi mağdur edeceksiniz, bir taraftan da ihracatçıyı mağdur edeceksiniz. Soru önergeleri verdik, cevap vermediniz. Bakın, 2023 yılında 0,3 asitlik zeytinyağı 295 liraydı, 2025 yılında aynı vasıftaki zeytinyağına önce 320 lira fiyat verdiniz, ardından Ticaret Bakanlığı devreye girdi "Sakin ha, böyle yaparsanız enflasyon yükselir." dedi, bunun üzerine ikinci bir emirle

fiyatı 290 liraya yani 2023'ün fiyatlarının da altına düşürdünüz, ondan sonra üreticiyi mağdur ettiniz. Efendim, bunu da söylerken dediniz ki: "Biz ihracatı teşvik edeceğiz, destek olacağız." Baktık ki ihracat rakamlarında korkunç bir azalma var. Tam üç yıl önce diyorsunuz ki geçtiğimiz yıl itibarıyla "Zeytinyağı ihracatı için 1 milyar dolar hedefimiz var." ama son altı aya baktık, bir önceki yıla göre zeytinyağı ihracatımız üçte 1 oranında azalmış, 30 bin tondan 10 bin tona düşmüş.

Bakın, kırmızı et örneğini verdim, beyaz et örneğini verdim, zeytinyağı örneğini verdim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Baktığınız her yerde rant ve talan gördüğünüz için, aracıları teşvikle desteklediğiniz için, onları zengin etmek temel amacınız olduğu için üreticiyi perişan ettiniz; hem beyaz ette hem kırmızı ette hem de zeytinyağında bu ülkeyi, bu ülkenin üreticilerini, emek harcayanlarını mağdur ettiniz. Şimdi artık piyasada İtalya'dan ithal edilmiş zeytinyağı reklamlarını görüyoruz. Yazıktır, günahtır! İspanya'da kişi başına 12,5 kilo zeytinyağı tüketilirken benim zeytin ve zeytinyağı ülkem, ne yazık ki benim ülkemin insanı, aziz Türk milleti 2 litre zeytinyağı tüketiyor, İspanya'nın altıda 1'i kadar; bu korkunç bir rakam.

Bu itibarla, bir kere daha Çiftçi Günü'nde sizleri uyarıyoruz: Çiftçiye destek olun, tarıma destek olun, hayvancılığa destek olun. Bu şekilde giderseniz dünyada gıda enflasyonu rekor kırmaya devam eden bir ülke olarak anılacaksınız, bu ülke bir gıda krizine doğru gidecek ve ne yazık ki çocuğumuz çocuğumuz beslenemez hâle gelecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Gelelim enflasyona. 2025 yılı için bir enflasyon tahmini yaptınız, orta vadeli planda dediniz ki önce, 2025 yılında enflasyon yüzde 14 olacak, sonra karar değiştirdiniz, "Yüzde 15 olur." dediniz, ardından "17,5 olur." dediniz, sonra "24 olur." dediniz, ardından "27 olur." dediniz, sonra da "30 civarında bir şey olur." dediniz. Şimdi bütün bunları siz söylediniz, hepsinin belgeleri var; bazen Maliye Bakanınız söyledi, bazen Merkez Bankası Başkanınız söyledi vesaire. Nihayetinde, Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Sayın Cumhurbaşkanı da aynı rakamları telaffuz etti. Ne oldu peki? Yıl sonu geldiğinde yüzde 30'un üzerinde, 31'e yakın bir enflasyonla karşı karşıya kaldık. Nerede hata Allah aşkına? Bu milletin duygularıyla, bu milletin ekonomik tablosuyla sizin alay etmeye ne hakkınız var?

Şimdi gelelim 2026'nın enflasyon rakamlarına. Yola çıkarken dediniz ki: "2026'da enflasyon yüzde 16 olacak."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sonra, karar değiştirdiniz, "Bu iş yüzde 14 olur." dediniz; tabii, baktınız, ilk dört ayda enflasyon yüzde 15'lere yaklaşınca; "Ya, biz nerede hata yaptık, vazgeçelim." dediniz; elinize geçirdiğiniz medya gücüyle nasıl olsa biz ne söylersek söyleyelim milleti kandırıyoruz dediniz, sonra da "24'ü bulur." dediniz, yıl sonu itibarıyla da "26." Bakın, Meclis kayıtlarına geçsin diye söylüyorum: Bu 24'le de bitiremeyeceksiniz bu enflasyonu. Bahane üretmeye doymadınız. Sayın Erdoğan, Cumhurbaşkanı olduğu günden bugüne her yıl hiç durmadan "İnşallah, önümüzdeki sene enflasyon tek haneli rakamlara düşecek." dedi, asla olmadı. Yine, her yıl hiç durmadan tekrar etti "İnşallah, önümüzdeki sene ekonomide şahlanış yılı olacak." dedi, şahlanan sadece enflasyon oldu. Yine, Maliye Bakanınızın kayıtlarına bakıyoruz "Bu en kötü yıl, önümüzdeki sene daha iyi olacak." "Bundan daha kötüsü olmayacak, en kötüsü geride kaldı." dediniz, hiç durmadan bir sonraki yıl daha kötüsü oldu, millet ızdırap çekmeye devam etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Allah aşkına kendinize gelin; aracıları beslemektense, tefecileri beslemektense üreticiyi destekleyin, gerçek bir ekonomi modeline dönün; aksi hâlde, bu millet çok daha ağır, çok daha güç bedeller ödeyecek.

Şimdi, tam bir teflon tavasınız, hiçbir şey yapışmıyor size, her şeye bir bahane buluyorsunuz. Geçen yıl hangi bahaneleri uydurmuşsunuz tek tek çıkarttım, demişsiniz ki: “Covid oldu.” E, Avrupa’da da Covid oldu, niye onlarda düşük? Sonra demişsiniz ki: “Kuraklık oldu.” E, kuraklık Suudi Arabistan’da da var. Sonra, dönüp “Ukrayna-Rusya savaşı” demişsiniz, onlardaki enflasyon bizden çok daha aşağıda. Sonra dönmüşsünüz, çocukları suçlamışsınız “Okullar açıldı; e, ne yapalım, okullar açıldığı için kitap, defter aldılar, enflasyon onun için yükseldi.” demişsiniz. Bu sefer, ramazan ayı gelmiş, ramazanı suçlamışsınız, mübarek ramazanı, “Alışveriş çok oldu da ondan oldu.” demişsiniz; sonra, baktınız, bu da yetmiyor, dönmüşsünüz, Ayşe teyzeyi suçlamışsınız, 2 tane çeyrek altın alan Ayşe teyzeyi, “Bunlar yastığının altına altın koyuyor da ondan dolayı oluyor.” demişsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sonra, donu suçlamışsınız; en nihayetinde, şimdi elinizde suçlayacak bir tek şey kaldı; İran savaşı. Allah aşkına, bahane üretmeyi bırakın, tefecileri beslemeyi bırakın, rantiyecileri zengin etmeyi bırakın; hakiki üreticiyi, emek harcayanı destekleyin ve artık bu kafadan vazgeçin. Bu millet sizin uydurduğunuz rakamlara, uydurduğunuz yalanlara inanmıyor.

Bunun yanlış olduğunu, bu rakamların ne kadar yanlış olduğunu ve milleti kandıramayacağımızı son olarak şöyle göstereceğim; bakın, 2018-2026 bakliyat fiyatlarını çıkarttım yani Sayın Erdoğan’ın Cumhurbaşkanı olduğu günden bugüne bakliyat fiyatlarını çıkarttım: 2018’de mercimek 4,25’miş, yapılan zam yüzde 5 bin, bir daha söylüyorum, mercimeğe yüzde 5 bin zam; pirinç yüzde 3 bin; fasulye yüzde 3 bin; nohut yüzde 2 bin! Ya, Allah aşkına, savaş mı vardı, Covid mi vardı, ne vardı? Bu ülkede üretilen bu gıdaların fiyatının bu kadar artmasının ne manası var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir cümleyle selamlayayım.

BAŞKAN - Tamam, tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Artık milleti sahte gündemlerle, sanal gündemlerle, muhalefeti dizayn etmekle, millete tepeden bakmakla, nobran bir siyaset anlayışıyla, elinize geçirdiğiniz medya gücüyle ve TRT’yi bile çevirdiğiniz Pravda medyası anlayışıyla bu milletin duygularına, bu milletin samimi inançlarına lütfen istismar duygusuyla yaklaşmayın; gerçeklere dönün, sahaya çıkın.

Her seferinde söylüyorum: Gelin, çiftçiye beraber gidelim; gelin, üreticiye beraber gidelim, hayvan yetiştiricisine beraber gidelim, feryatlarını beraber duyalım; gelin, beraber çarşıya pazara çıkalım, saat beşten, altıdan sonra ezilmiş, çürümüş ürünleri toplayan o emeklinin çilesini, derdini hep beraber dinleyelim, akşam yavrusunu yatağa aç koyan annelerin dramını, gelin, beraber dinleyelim.

“Yeter artık!” diyoruz; sokaklar feryat ediyor, millet feryat ediyor. Milleti gereksiz gündemlerle meşgul etmeyin, hakiki gündemlere dönün diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına -Eskişehir- Nevşehir Milletvekili Sayın Filiz Kılıç.

Buyurun.

38.- *Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Eczacılık Günü'ne, üretime omuz veren tüm çiftçilere, tarıma, patates üreticilerine ve "üreten Türkiye" vizyonuna ilişkin açıklaması*

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Eskişehir de çok yabancım değil, Eskişehir'de büyüdüm.

Evet, kıymetli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden aziz Türk milleti; sözlerimin hemen başında hepimizin hayatında bir şekilde hakkı olan bir meslek grubunu anmak istiyorum. Sağlık sistemimizin aslında en kilit ama bazen en sessiz noktasında duran eczacılarımız. Gece gündüz, bayram seyran demeden toplum sağlığı için çabalayan bu kıymetli kardeşlerimizin Eczacılık Günü'nü yürekten kutluyorum. Vatandaşımızın devletin o sıcak ve şefkatli yüzünü gördüğü ilk kapıdır eczanelerimiz, şifa ararken çaldığımız o ilk güvenli kapıdır.

Kıymetli milletvekilleri, bakın, insanı şifa ayakta tutar diyoruz; peki, ya devleti, milleti dimdik ayakta tutan şey nedir? Çok net söyleyeyim: Bu aziz vatanın toprağından fıskıran bereket ayakta tutar, Türk çiftçisinin o nasırlı elleriyle, anasının ak sütü gibi helal emeğıyle yoğurduğu rızık tutar. Bizler emeğıyle toprağına sahip çıkan, vatan nöbetini sadece sınır boylarında değil tarlasında, bağında, bahçesinde büyük bir inançla tutan tüm çiftçilerimize minnettarız. Bereketli topraklarımızı karış karış işleyen, soframıza ekmek, aşımıza hayat taşıyan üreticilerimiz başımızın tacıdır. Her türlü zorluğa rağmen "önce ülkem ve milletim" diyerek üretime omuz veren tüm çiftçilerimize buradan, milletin kürsüsünden, sağlık, bolluk ve kazanç dolu bir yıl diliyorum. İyi ki varsınız, iyi ki bu topraklara hayat veriyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, değerli hazırun; Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu konudaki mesajımız ve duruşumuz son derece nettir: Biz, amasız fakatsız, daima üretenin, çiftçimizin, o vefakâr köylümüzü yanındayız ve her zaman onlarla omuz omuza yürümeye de devam edeceğiz.

Şunu açıkça ifade etmek isterim ki tarım, bizim vizyonumuzda, alt alta yazılmış rakamlardan ibaret bir ekonomi başlığı değildir; tarım, doğrudan doğruya Türkiye'nin gücüdür, milletimizin istikbalidir ve en önemlisi, millî bekaımızın sarsılmaz, yıkılmaz bir kalesidir. "Lider ülke Türkiye" ülküsüne giden o kutlu yol, tarladaki bereketten, çiftçimizin yüzündeki o haklı tebessümden geçmektedir. Çok şükür ki bugün, devletimiz, elindeki tüm imkânlarıyla üreticisinin arkasında dağ gibi durmaktadır. Etrafımızdaki ateş çemberine, küresel krizlere, dünyayı sarsan ekonomik dalgalanmalara ve gıda tedarik sorunlarının yaşandığı bu zorlu çağa rağmen Türk çiftçisi, devletin kudretiyle üretmeye devam etmektedir. Ancak bizler ulaşılan hedefleri hiçbir zaman yeterli görmeyen, daima daha iyisini, daha güzelini, millete layık gören bir iradenin temsilcileriyiz; masabaşında değil sahadayız. Toprakta, tarladan, doğrudan doğruya Anadolu'nun bağrından kopup gelen o sese daima kulak veriyoruz. Bu sese kulak verdiğimizde karşımıza çıkan en önemli başlıklardan biri de başta Nevşehir ve Niğde'de olmak üzere patates üreticilerimizdir. Özellikle sofralarımızın vazgeçilmezi, tarımsal üretimimizin mihenk taşlarından olan patates üreticimizin beklentilerini, yaşadıkları zorlukları ve ihtiyaçlarını çok iyi biliyoruz. Onların o toprağa damlayan alın teri bizim için mukaddesdir; o teri yerde bırakmamaya gayret ediyoruz. İşte bu vizyonla patates üreticilerimizin tarladan hasada kadar geçen o meşakkatli süreçteki taleplerini karşılamak bizim asli görevlerimizdendir. Onların üretim motivasyonlarını en üst seviyeye çıkarmak Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim amaçlarımızdandır. Hedefimiz siyasetüstüdür, çiftçimizin gücüne güç katmak, üretime vurulan küresel prangaları kırıp atmaktır. Bu doğrultuda açıkça belirtiyorum ki çiftçimize bugüne kadar verilen güçlü destekler kesinlikle hız kesmeyecek, artarak devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bilhassa üreticimizin belini büken gübre ve mazot gibi temel üretim girdilerinde çiftçimizin elini daha da rahatlatacak adımları atmak mecburiyetindeyiz. Üreticimizin maliyet yükünü hafifletecek yeni müjdelerin, sahaya uygun yeni destekleme modellerinin ivedilikle hayata geçirilmesi en temel önceliğimizdir. O traktörün kontağı her sabah güvenle dönmeli, o bereketli tohumlar toprakla, büyük bir umutla ve coşkuyla buluşmaya devam etmelidir. Şunu herkes çok iyi bilsin ki Cumhuriyet'in olduğu yerde umutsuzluk barınmaz. Milliyetçi Hareketin olduğu yerde çaresizliğe geçit yoktur. Rotamız bellidir bizim; emeğin altın değerinde olduğu, her karış vatan toprağımızın ekildiği, üreticisinin kazancıyla büyüyen bir Türkiye. Devlet ve millet sırt sırta vereceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bitiriyorum.

Hiçbir üreticimizi o acımasız küresel fırtınalara ezdirmeyeceğiz ve “üreten Türkiye” vizyonunu hep birlikte şaha kaldırmak için çalışacağız.

Konuşmamı bitirirken altını çizerek tekrarlıyorum: Çiftçinin refahı demek Türkiye'nin teminatı demektir. Dün olduğu gibi bugün de yarınlarda tarlada izimiz, harmanda yüzümüz, üreticimize verilmiş sarsılmaz bir sözümüz var.

Yolumuz açık, hasadımız bereketli, kazancımız helal olsun diyor, yüce Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun.

39.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 15 Mayıs Kürt dil bayramına, 12 Mayıs Hemşireler Günü'ne, 14 Mayıs Bilimsel Eczacılık Günü'ne ve enflasyona ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, sayın vekiller; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, 15 Mayıs Kürt dil bayramı vesilesiyle dilini, kimliğini, kültürünü yaşatmak için mücadele eden herkesi de buradan saygıyla selamlıyorum. 15 Mayıs, Kürt halkının inkâr ve asimilasyona karşı “Dilimle varım.” dediği önemli bir tarihî gün. Aslında, 1932’de Celadet Ali Bedirhan öncülüğünde yayınlanan Hawar dergisiyle başlayan bu gün şu anda bütün dünyada Kürt dil bayramı olarak sahipleniliyor ve çeşitli etkinliklerle de kutlanıyor.

Dil, bir halkın hafızası, kültürü, tarihi ve kimliğidir ve ana dilini temel bir insan hakkıdır fakat ne yazık ki ülkemizde ana dillere yaklaşımla ilgili çok sorunlu bir bakış açısı olduğunu da ifade etmemiz gerekiyor. Kürtçe bu ülkede ne yazık ki yüz yıldır yasaklarla, baskılarla, inkâr politikalarıyla ve en önemlisi de asimilasyon politikalarıyla yok edilmeye, unutturulmaya ve buradan, bu coğrafyadan silinmeye çalışılmaktadır. Bugün hâlâ milyonlarca Kürt yurttaş ana dilinde eğitim alamamakta, ana dilinde kamusal hizmet hakkından da mahrum bırakılmaktadır. Oysaki ana dilinde eğitim hakkı temel ve evrensel bir haktır, devredilemez. Kürtçenin kamusal alanda özgürce konuşulması aynı zamanda demokratik bir ülkenin de en temel başlangıç noktalarından birini oluşturmaktadır.

Şimdi, TBMM’nin, bugün içinde bulunduğumuz Meclisin de bu durumdan sorumluluğu olduğunu ifade etmemiz gerekiyor. Bizler de burada çoğu zaman Kürtçe konuştuğumuzda ya mikrofonumuz kapatıldı ya tutanaklara “bilinmeyen dil” diye geçti ya da “x” olarak yine orada, tutanaklarda yer

aldı. Oysaki Meclisin yapması gereken Kürtçe için “bilinmeyen bir dil” ifadesi kullanmak yerine, Kürtçenin yasal statüsünü tanımak ve Kürtçe ana dilinde eğitim ve diğer dillerdeki eğitimin önündeki engelleri kaldırmak olmalıydı. O anlamıyla, Kürt halkının “...”⁵ talebi en meşru, en doğal ve en insani yurttaş haklarından biridir. Bu hakkın bihakkın yerine getirilmesi ve bu konuda da hızla bir düzenleme yapılması gerektiğinin de açık olduğunu ifade etmek gerekiyor. Bu vesileyle, 15 Mayıs Kürt dil bayramını kutluyorum. Bu halkların dillerinin ve kültürlerinin özgür olduğu, demokratik, özgür, eşitlikçi bir Türkiye inşası açısından da önemli bir eşik olan dil yasağının aşılması için de Meclise, siyaset kurumuna çağrı yapmak istediğimi ifade etmek istiyorum. Evet, “...”⁶ bir kez daha dili için mücadele eden, kimliğini sahiplenen onurlu halkımıza buradan selamlar ve sevgiler olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 12 Mayıs Hemşireler Günü’nü ve 14 Mayıs Bilimsel Eczacılık Günü’nü geride bırakıyoruz. Şimdi, sadece bugünleri bir kutlama olarak değil, aynı zamanda aslında bu yükü, sağlık emek yükünü omzunda taşıyan milyonların aslında çılgınlığını duyurmak için de buradan söz kurmak istiyorum. Evet, yıllarca, yaklaşık on dokuz yıla yakın hemşirelik yapmış ve bir hastayı bir saat daha fazla yaşatmak için sabahlamış bir hemşire olarak bütün meslektaşlarımın gününü de buradan kutlamak istiyorum.

Bugün ülkemizde ne yazık ki sağlık tamamen piyasaya terk edilmiş durumda, hastaneler ticarethane, hastalar da müşteri anlayışıyla bir sağlık bakış açısı var. Oysaki pandemide sağlık sisteminin ne kadar önemli olduğunu ve sağlık emekçilerinin, hemşirelerin ve diğer bütün sağlık emekçilerinin ne kadar önemli olduğunu hepimiz görmüştük. O zaman kahraman ilan edilmişti sağlık emekçileri, “sağlık ordusu” diye nitelendirilmişlerdi ama bugün geldiğimiz noktada tükenmişlik sendromuyla, güvencesizlikle, düşük ücretlerle, uzun nöbetlerle ve en önemlisi sağlıkta şiddetle, mobbinge baş başa bırakılmış durumdalar. Düşünün, yirmi dört saatlik bir nöbetten sonra ayakta kalacak hâli olmayan bir hemşire yine de hastasını terk etmiyor, hastasına bakmaya devam ediyor. Bu ülkedeki en zor koşullara rağmen, bugün artık eczacılar tek tek kepenk kapatmaya çalışırken bu çöküşün önüne geçmek için eczacılar hâlâ hastalarına ilaç bulmaya ve onlara şifa olmaya çalışıyorlar.

Peki, bütün bunların bize gösterdiği nedir? Aslında, AKP’nin, sağlık sistemini tam da piyasalaştırdığı, özellikle de sağlık emekçilerini görmeyen, hastayı görmeyen, hasta bakış açısı, insan bakış açısı olmayan bir sistemi tamamen yerleşik hâle getirdiğini de görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - O nedenle bu sağlık emekçilerinin insanüstü çabalarının karşılık bulması gerekiyor ve sağlık emekçilerinin talebinin de bir an önce yerine getirilmesi gerekiyor. O anlamıyla hemşire başına düşen hasta sayısının azaltılması, hemşire alımlarının artırılması gerekiyor, güvenceli istihdam olması gerekiyor. Aynı zamanda piyasaya terk edilen yani özel hastane zincirleriyle kamunun tamamen neredeyse sağlık alanından çekilmeye başladığı sürecin önüne geçilmesi gerekiyor. Emekliliğe yansıyan insanca bir ücret alması gerekiyor hemşirelerin ve sağlık emekçilerinin. Nöbet sömürüsüne son verilmesi gerekiyor. Sağlıkta şiddete gerçekten önleyici ve caydırıcı bir önlem almak gerekiyor ve sağlık politikalarını masabaşında değil, sağlık emekçileriyle, bu alandaki sendikalarla, emek, meslek örgütleriyle birlikte belirlemek gerektiğini de ifade etmemiz gerekiyor.

Yine, bu ülkede eczacıların yaşadığı çok ciddi sorunlar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

⁵ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

⁶ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - İlaç yoklukları büyüyor, yurttaş ilacına ulaşamıyor ve yeni nesil ilaçlara erişim neredeyse imkânsız hâle gelmiş durumda.

Türkiye’de sağlık harcamalarının millî gelir içindeki payı OECD ortalamasının çok çok altında. Neden? Çünkü Türkiye’de sürekli bir cepten sağlık harcaması var. Artık gittiğinizde katılım payından tutun da ilaç ücretlerine kadar her geçen gün cepten maliyetler artıyor, kamunun sağlık hizmetleri içerisindeki payıysa gün geçtikçe düşüyor.

O anlamıyla buradan eczacılar için de şunu söylemek istiyoruz: İlaçta dışa bağımlılığı azaltacak kamucu üretim politikaları hayata geçirilmelidir. Kamu eczacılığı ve klinik eczacılık güçlendirilmelidir. Genç eczacılar için güvenceli bir istihdam modeline geçilmelidir. Eczanelerin ekonomik sürdürülebilirliği güvence altına alınmalıdır ve ilaca erişim temel bir yurttaş hakkı olduğu için bu konuda da hızla düzenleme yapılması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, en çok konuştuğumuz başlıklardan biri de bu ülkedeki enflasyon meselesi. Hatırlarsınız, daha yılın başında Merkez Bankası 2026 yılı hedef enflasyonu yüzde 16 olarak açıklamıştı, şimdi yüzde 24’le revize ettiler. Peki, bu neden önemli? Çünkü şu açıdan önemli: Bu ülkede milyonlarca işçi, emekçi ve asgari ücretli ne yazık ki hedef enflasyon üzerinden maaşına zam aldı ama hedef enflasyonu bırakın, hiçbir şeyi tutturamayan Şimşek programı bugün sürekli Merkez Bankası üzerinden hedef enflasyonu revize ediyor. Hedef enflasyonu revize eden Hükûmet ne yazık ki işçi ve emeklilerin ücretlerini artırmayı hiçbir şekilde aklına getirmiyor. Bunun büyük bir sorun olduğunu ifade etmemiz gerekiyor. Bakın, yüzde 16’dan yüzde 24’e yani yüzde 50 oranında bir revizyon yapılmış ama bin lira bir artış yapılmıyor emekçilerin ve emeklilerin maaşında. Bu ne demek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - “Biz, maaşlara zam yapılacağı zamanda hedef enflasyonu talimatla çok düşük tutarız -ki yüzde 16’da bu şekilde tuttular- onun üzerinden işçiye, asgari ücretliye zam yaparız. Sonra, o zam dönemi geçtikten sonra da sorun yok, Merkez Bankası bize bağlı, hedef enflasyonu revize ederiz, alır, yürürüz.” diyen bir anlayışla karşı karşıyayız. Bunu asla kabul etmiyoruz. Bugün işçinin, emekçinin alın teri ne yazık ki sermayeye peşkeş çekiliyor. İnsanlar açlıkla, yoksullukla mücadele ederken Şimşek programının çöktüğünü hâlâ Hükûmet kabul etmiyor, dönüp özur dilemiyor, maaşları artırmıyor ve utanmadan, sıkılmadan “Her şey yolunda, orta vadeli program tuttu.” diye de bize masal anlatmaya devam ediyor. Biz, bu zulmü kabul etmiyoruz. İşçiden alın terini çalan anlayışa karşı mücadele etmeye de devam edeceğiz diyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan Günaydın.

40- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Havza'da meydana gelen sel felaketine, Bilimsel Eczacılık Günü'ne, Dünya Çiftçiler Günü'ne ve Türkiye'deki tarıma ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, dün Havza'da meydana gelen ve hepimizi derinden üzen sel felaketinden zarar gören tüm yurttaşlarımıza, kente geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz. Bir can kaybı olmaması en büyük tesellimizdir. Selin duyulduğu andan itibaren il başkanımız, parti meclis üyemiz, milletvekilimiz ve tüm kadrolarımızla Havza'da olduk. Civar belediyelerden araçları oraya gönderdik ve yaraların sarılmasına katkı sağladık. Umarım en kısa süre içerisinde zararlar da tazmin edilir ve Havza eski günlerine geri döner.

Bugün Dünya Bilimsel Eczacılık Günü. Eczacı arkadaşlarımızın, kardeşlerimizin, sağlık emekçilerinin tamamının günlerini kutlarım. Zor günler yaşıyor sağlık emekçileri, biliyoruz ancak varlıklarıyla ve hizmetleriyle Türkiye'nin sağlığının garantisidirler. Her birine içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Bir diğer önemli gün bugün Dünya Çiftçiler Günü. Bu meselenin üzerinde biraz uzun durmak gerekiyor çünkü tarım, bir memlekette gıda, yem ve yağ sanayisinin ihtiyacı olan ham maddeyi karşılamak üzere faaliyet gösterir. Türkiye nasıl bir memleket? 78 milyon hektar yüz ölçümümüz var. Burada kabaca 24 milyon hektarda işlemeli tarım yapabiliyoruz ve bunun bir miktarında da yani kabaca 14 milyon hektarında da mera üzerinde hayvancılık yapabiliyoruz. Peki, nasıl gelişti Türkiye'de tarım, 1980'den sonra, 2003'ten sonra nasıl gelişti? Bakın arkadaşlar, 24 milyon hektar dediğimiz alan 21 milyon hektara geriledi. Başka bir deyişle, 30 milyon dönüm alanı çiftçi ekmekten vazgeçti. Peki, aynı zaman dilimi içerisinde nüfus nereye geçti? 1980'de memleketin nüfusu 44 milyondur, 2003'te 67 milyondur, bugün 86 milyon yani yılda 1 milyon nüfus artıracaksın sen ama aynı zaman dilimi içerisinde ekilen alanın 3 milyon hektar, başka bir deyişle 30 milyon dönüm daralacak. "Bu çiftçi neden alanını ekemiyor?" diye sormak zorundayız. Eğer sen traktörüne 57 liradan mazot koyuyorsan, 80 litre mazot alan bir traktöre 4.500 lira bir para ödemek zorunda kalıyorsan ve karşılığında da bir gelir elde edemiyorsan ya alanını boş tutmak zorunda kalıyorsun ya da ektikçe iflas etmek ve satmak zorunda kalıyorsun. İşte bu, Türkiye'nin gerçeğidir.

Peki, mera alanı? 21 milyon hektardan bahsettim. Bugün 14 milyon hektar mera alanı var Türkiye'nin, o da istatistiklerde. İnanılmaz ölçüde verimsiz; tespiti, tahdidi, tahsisi yapılmamış ve hayvancılığa hizmet etmekten çok geri duran, buna karşılık hızla ranta açılan bir çayır ve mera varlığıyla Türkiye karşı karşıya.

Tarımda çok yalan duyduk, koca koca insanlar kravatlarını taktılar ve buralarda bizlere yalan söylediler, bugün yine benzerlerini duyacağız. Arkadaşlar, burası boş konuşma yeri değildir, verilerle konuşma yeridir. Bakın, sadece makro bir rakam nerede olduğumuzu bize söyleyecek. 2013'ten 2026'ya kadar yani on üç yıl içerisinde tarımsal ham madde dış ticaretinde ne yapmışız? 91 milyar dolar ihracat, 139 milyar dolar ithalat yapmışız yani 48 milyar dolar Türkiye'de, tarımın başladığı topraklarda 48 milyar dolar tarımsal ham maddede açık vermişiz. Bunu kaçla çarpalım, 45'le mi çarpalım? Hadi çarpalım, 2 trilyon 160 milyar TL tarımda son on üç yıl içerisinde açık vermişsiniz, o parayı vermeseniz gıdanın, yemin ve yağın ihtiyacı olan malı alamayacaksınız ama buraya geliyorsunuz "Türkiye Avrupa'da 1'inci, dünyada 5'inci." diye gerçekten yalanları söyleyip geçiyorsunuz.

Arkadaşlar, buğdayı Rusya'dan, Ukrayna'dan, Kanada'dan alıyorsun. Pamuğu Brezilya'dan, Yunanistan'dan, Amerika'dan, Azerbaycan'dan alıyorsun. Pirinci Hindistan'dan, Arjantin'den, Çin'den; mısırı Ukrayna'dan, Rusya'dan; mercimeği Kanada'dan, Kazakistan'dan; nohudu Meksika'dan, Rusya'dan, Kanada'dan; kuru fasulyeyi Polonya'dan, Hindistan'dan; soyayı Amerika'dan Arjantin'den alıyorsun. Türkiye'nin yılda 3,5 milyon ton soya ihtiyacı var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - ...üretebildiğin soya 200 bin ton bile değil, yüzde 5'ini, 6'sını üretemiyorsunuz. Dışarıdan soya almasan hayvanına bakamayacak durumdasın.

Ha, söyleyeyim, sadece hayvan verileri Türkiye'de bir gerçeği belki bize söyleyebilir. 1980'de nüfus neydi? 44 milyonu, bugün 86 milyon. Peki, bu kadar nüfus artırmışsınız, yılda 1 milyon nüfus artırmışsınız, aynı zaman diliminde sığır varlığı ne olmuş? 16 milyon sabit. Koyun varlığı 50 milyondan 44 milyona düşmüş, keçi 20 milyondan 11 milyona düşmüş, her 2 keçiden 1'ini kaçırmışsınız. Manda 1 milyondan 117 bine düşmüş, her 10 mandadan 8'i yok olmuş. Kırmızı et üretimi 2023'te 2 milyon 385 bin ton iken bugün 1 milyon 805 bin ton.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yalnızca üç yıl içerisinde kırmızı ette 500 bin ton üretim düşmüş, kişi başına kırmızı et tüketimi 7-8 kilografa kadar gerilemiş. Türkiye, dünya gıda enflasyonunda ilk 5'te, OECD'de açık ara 1'inci, kendisinden sonra gelen ülkeye 5 katı fiyat farkı atıyor ve siz buralara gelip hâlâ tarımın ve gıdanın iyi olduğunu anlatabiliyorsunuz.

Bir rakam daha vereyim, belki bu öğretici olabilir. Bu yılın bütçesinde faize 2 trilyon 740 milyar lira para ayırıyorsunuz. Buna karşılık tarıma ayırdığınız bütçe yalnızca 168 milyar lira. Yani bu memleketin tarımına, çiftçisine, toprağına faize verdiğiniz paranın yüzde 6'sını veriyorsunuz. Sonra bu kürsülere gelip tarımı bize övebiliyorsunuz.

Arkadaşlar, bazı meseleler yalan söylemeye gelmez, bu açlık meselesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Türkiye'de 30 milyon insan açlık sınırının altında yaşıyor; tüketici boyutu böyle. Köyler boşalmış, üretici, çiftçi yaş ortalaması 58'i vurmuş ve biz üretemiyoruz, dışarıdan ithal etmek zorunda kalıyoruz. Bir an evvel bu yalanlardan vazgeçin de hiç olmazsa gerçeklerle yüzleşip ne yapacağımıza ilişkin bir yıllık bir plan yapın çünkü zamanınız bir yıl, sonrasında gerçek tarımcılar gelecek, bu meseleyi ele alacak.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu. Buyurunuz.

41.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Hava Şehitlerini Anma Günü'ne, Cumhurbaşkanlığı Recep Tayyip Erdoğan'ın 15 Mayıs "Millî Aile Haftası" olarak ilan etmesine, Mescid-i Aksa'ya yapılan saldırıya ve 15 Mayıs 1948'de başlayan Nakba'ya ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, istikbalimizi semalarda arayan aziz şehitlerimizin hepsini -yarın Hava Şehitlerini Anma Günü malumunuz- bu vesileyle rahmetle yâd ediyoruz.

Gök vatanın muhafızları olan kahraman havacılarımız sarsılmaz bir vatan aşkıyla, azim, kararlılık ve cesaretle görevlerini icra etmektedirler. Onlar Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çizdiği hedefi bir vasiyet bilmişler, her bulutun ardında milletimizin huzurunu beklemeyi şeref saymışlardır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ilerlediğimiz istikamet ise göklerde verdiğimiz destansı mücadelemize pusula olmaktadır. Çelikten kanatlarıyla sınırlarımızı bekleyen, al bayrağı semalarda dalgalandıran her bir vatan evladı milletimizin sarsılmaz güven kaynağıdır. Bu

anamlı günde vatanımızın bekası uğruna gökyüzünde şehadete eren tüm kahramanlarımızı minnetle anıyor, geride bıraktıkları kıymetli ailelerine şükranlarımızı sunuyoruz. Gök vatan muhafızlarımız her daim muzaffer, kahramanlarımızın aziz ruhu da şad olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milletimizin ruh köküne, istikbalimizin en emniyetli limanına yani aile kurumuna sahip çıkmak hepimizin sorumluluğudur. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 15 Mayıs "Millî Aile Haftası" olarak ilan etmesi son derece önemli ve anlamlıdır. Ortaya konulan bu irade topyekûn bir ihya ve inşa hareketi zincirinin en sağlam halkalarından bir tanesini oluşturmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanımızın vizyoner liderliğinde kamuoyuna sunduğumuz Aile ve Nüfus On Yılı Vizyonu, Türkiye Yüzyılı'nın toplumsal anayasasıdır. Modern dünyanın dayattığı bireysel yalnızlığa, dijital mecraların sunduğu sahte aidiyetlere ve aile bağlarımızı kemiren küresel tehditlere karşı Türkiye'nin gücü ailesidir diyoruz. Buradan bir gerçeğin altını kalın çizgilerle çizmek isterim ki nüfusumuz sadece istatistiksel bir veri olmanın çok ötesinde millî bağımsızlığımızın temel taşıdır. Dinamik aile yapımızı korumak geleceğimizi umutla inşa etmenin en önemli yoludur. Unutulmamalıdır ki kalesi aile olan bir milletin sırtı asla yere gelmez. Bizim davamız huzuru evinde bulan, neşeyi evladında gören, gücünü birliğinden alan büyük Türkiye ailesini ebedî kılmaktır. Millî Aile Haftası'nın kenetlenmeye vesile olmasını diliyor, aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İsraili bir bakanın beraberindeki radikal grupla birlikte ilk kıblemiz Mescid-i Aksa'ya yönelik gerçekleştirdiği provokatif baskını şiddetle kınıyoruz. Müslümanların kutsalı Mescid-i Aksa'nın tarihî statüsünü hiçe sayarak yapılan bu menfur saldırı uluslararası hukukun açık bir ihlalidir. Bölgedeki gerilimi tırmandıran bu sorumsuz eylemler barış ve istikrar umutlarını derinden sarsmaktadır. Yüce Meclisimizden bir kez daha sesleniyoruz: Uluslararası toplum sadece kınama mesajlarıyla yetinmemeli, bu sistematik zulme karşı caydırıcı bir irade ortaya koymalıdır. Filistin halkının meşru haklarını korumak ve işgal altındaki Kudüs'ün manevi kimliğine yönelik saldırıları durdurmak için derhâl somut adımlar atılmalıdır. Türkiye, Filistin davasının ve mukaddesatımızın savunucusu olmaya kararlılıkla devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yetmiş sekiz yıl önce, 15 Mayıs 1948'de insanlık tarihinin en derin yaralarından biri açıldı, Nakba yani Büyük Felaket. Bir medeniyetin köklerine ve kadim hafızasına vurulmak istenen ihanet hançeriydi. O gün dünyanın sessizliği altında yağmalanan mazlumların yuvasıydı, insanlık vicdanıydı, adalet ve merhamet duygularıydı. Bugün Nakba'yı tarihin sayfalarında kalmış bir olay olarak değerlendirmek asla mümkün değildir, Gazze'nin yıkılan mahallelerinde, bombalanan hastanelerinde ve hedef alınan masum çocukların gözlerinde devam eden canlı bir trajedidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - 1948'de başlayan sürgün, bugün modern dünyanın gözleri önünde sistematik bir soykırıma dönüşmüş durumdadır. Ancak unutilan bir gerçek vardır ki o da zulüm ne kadar artarsa artsın Filistin halkının özgürlük iradesi de bir o kadar güçlenmektedir. Türkiye olarak bizler bu adaletsiz düzene karşı mücadele etmeyi sürdüreceğiz. Biz, hakkın ve hakikatin safındayız. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde uluslararası sistemin tüm çifte standartlarına rağmen Filistin'in haklı mücadelesini, davasını küresel vicdanın en gür sesi hâline getiriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Kudüs'ün mahremiyeti korunmadan, Gazze'deki abluka kırılmadan ve tam bağımsız Filistin devleti kurulmadan ne insanlık vicdanı huzur bulacak ne de küresel barış tesis edilecektir. Adalet yerini bulana, işgalin son izi silinene dek kardeşlerimizin elini asla bırakmayacağız. Filistin'in davası insanlığın davasıdır. Türkiye olarak hakikatin sesi, mazlumun kalesi olmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Çömez'in tekrar bir söz talebi var.

Buyurun.

42.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Eczacılık Günü'ne ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum.

Ben de meslektaşlarımı, eczacıları bu gün münasebetiyle kutluyorum fakat bu kutlamayı yaparken bazı gerçekleri de paylaşmadan edemeyeceğim. Bakın, AK PARTİ iktidara geldiğinde bu ülkede 6 tane eczacılık fakültesi vardı, bugün 64 eczacılık fakültesi var. Bunlarla övünüyorsunuz, övünmekte kısmen haklısınız fakat bu ne işe yaradı, bunu da bir konuşmak lazım. Şu anda Türkiye'de 20 binden fazla eczacımız işsiz. Bir daha söylüyorum: 20 binden fazla eczacımız işsiz. Yanı sıra, Suriye'den pek çok eczacı geldi, hiçbirisini sınava sokmadınız, denklik sınavlarına dahi sokmadınız; onlara devletle anlaşma imkânları verdiniz, diploma verdiniz, vatandaşlık verdiniz; bu da ayrı bir sorun.

Bir başka şey, geçtiğimiz günlerde eleştirdim, bir daha söyleyeceğim: Sayın Erdoğan'ın adıyla eczacılık fakültesi açtınız üç sene önce ve bu eczacılık fakültesinde çalışanlara inanılmaz paralar verdiniz, genel sekreterine korkunç maaşlar verdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim efendim.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ondan sonra “Ya, biz yanlış yapmışız.” dediniz ve eczacılık fakültesini kapatınız.

Şimdi, bir başka gerçekten daha bahsedeyim sizlere. Geçtiğimiz yıl bu ülkede tüketilen ilaç miktarı 325 milyar lira; bunun yüzde 40'ı ithal, yüzde 60'ı yerli. Bu yüzde 60 yerli olan ilacın da ham maddesinin yüzde 90'ı ithal. Yani açtığınız eczacılık fakültelerinin hiçbirisi reel anlamda bir karşılık vermemiş bu ülkeye. Bakın, İrlanda gibi küçücük bir ülkenin 3 tane eczacılık fakültesi var, yılda ihraç ettiği ilaç 100 milyar dolardan fazla. Bizim ülkemiz ise korkunç bir ilaç ithalatı ve korkunç bir işsizlikle boğuşuyor. Dünyanın hiçbir ülkesinde; bir daha söylüyorum, hiçbir ülkesinde kendi ilacını, kendi eczacılık sistemini bir başka ülkenin yani euronun parasına veya değerine endeksleyen bir sistem yoktur, bizim ülkemizde sistem bu. Dolayısıyla, arkadaşlar, evet, Eczacılık Günü kutlu olsun ama bu konunun da mutlaka dikkate alınması gerektiğini söylüyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Kunt Ayan...

43.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, idare ve gözlem kurullarına ilişkin açıklaması

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Türkiye’de infaz hukukunun en büyük krizlerinden biri, adı “idare ve gözlem kurulu” olan keyfîlik düzenidir. İnsanlar mahkemelerin verdiği cezaları tamamlıyor ama özgürlüklerine kavuşamıyor. Kayseri’de bulunan Sermin Demirdağ’ın özgürlüğü 2023’ten beri 7 kez engellenmiş, Sincan’da bulunan Nedime Yaklav’ın tahliyesi 7’inci kez ertelendi. Bu kararla Türkiye tarihinde ilk kez bir insan otuz beş yıl hapisanede tutulmuş olacak. Dile kolay ya, otuz beş yıl! Bir kişiyi yıllarca haksız şekilde hapsedmekten daha büyük bir suç olabilir mi diye soruyoruz. Dipsiz birer kuyuya dönüşmüş idare ve gözlem kurullarına artık son verin. Özgürlükleri ellerinden alınan tutsakların sesi olmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Demir burada mı? Yok.

Sayın Yüksel... Yok.

Sayın Bayırcı... Yok.

Sayın Dinçer...

44.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, İşsizlik Sigortası Fonu'na ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkanım, İşsizlik Sigortası Fonu işçinin alın teriyle oluşan bir güvence olmasına rağmen bugün amacından uzaklaşmıştır. 14 Temmuz 2025 tarihli düzenlemeyle Fon gelirlerinin kullanım oranı yüzde 30’dan yüzde 50’ye çıkarılmış, kaynaklar giderek işçiden çok işverene yönlendirilmiştir. Son on yılda işverenlere aktarılan pay yüzde 20,3’ten yüzde 49,2’ye yükseltilmiş, işçinin işsizlik ödeneğinin payı yüzde 31,7’ye düşürülmüştür. 421 milyar TL işverene aktarılırken işçiye 260 milyar TL verilmiştir; 2025’te tablo değişmemiştir, üstelik 1 milyon 840 bin işçi başvurusunun yarısı reddedilmiştir. İşçi prim ödüyor ama işsiz kalınca yalnız bırakılıyor. Fon büyüyor ama işçinin hakkı küçülüyor. Derhâl yeni düzenleme yapıp Fon asli amacına döndürülmeli, işçinin hakkı işçiye verilmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Gökalp...

45.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'in, 15 Mayıs Kürt dil bayramına ilişkin açıklaması

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

15 Mayıs Kürt dil bayramını tarihsel bir eşikte karşılıyoruz. Barış ve demokratik toplum süreciyle girilen bu tarihî kavşakta Kürtçe tarihin inkâr, imha ve asimilasyon dolu karanlık sayfalarından bize direniş çağrısıyla çağrı yapıyor. Kürtçenin statüsü ve ana dilinde eğitim hakkı artık ertelenemez bir mesele hâline gelmiştir. Kürtçe yüzyıllardır yalnızca konuşulan değil medreselerde, divanlarda, mevlitlerde yaşayan köklü bir yazı ve ilim dili olmuştur. Bu tarihsel miras bugün hâlâ arşivlerde gizlenmektedir. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı tarafından Kürtçe yazma eserler erişime açılmamaktadır. Demokratik toplumun inşası, halkların diliyle, kimliğiyle ve kültürleriyle eşit yurttaşlar olarak tanınmasından geçmektedir. Kalıcı barışın yolu da Kürtçenin hukuk içine dâhil edilmesinden geçmektedir. “...”⁷

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen...

⁷ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

46.- *Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'teki damızlık küçükbaş hayvan sayısına ilişkin açıklaması*

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kurban Bayramı yaklaşıyor, vatandaş kara kara düşünüyor. İthal etle büyükbaş hayvancılığı nasıl bitirdiğinizi, et lobisini nasıl beslediğimizi defalarca anlattım. Küçükbaş hayvancımızın hâli daha beter. Gaziantep'te damızlık küçükbaş hayvan sayısı son yıllarda ciddi oranda azaldı. Son beş yılda 337 bin damızlık anaç koyun-keçimiz vardı, bugün 227 bine geriledi. Son beş altı yılda Gaziantep'te küçükbaş hayvan mevcudumuz yaklaşık yüzde 35 civarında azaldı, bu azalmanın en büyük nedenlerinden biri küçükbaş hayvancılığın son derece zor olması. Yem, saman, arpa ve veteriner giderlerinde ciddi artış yaşanıyor. Geçen sene hasat döneminde beyaz samanın kilosu yaklaşık 3 liraydı, şu an yaklaşık 7-8 lira oldu. Geçen sene bir torba yem 600 lira iken şu anda 900 lira civarında. Besiciler zarar ediyor, vatandaş kurban alamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Ülkemizi hayvan ihraç eden bir ülke iken neredeyse ithal eden ülke konumuna getirdiniz; yönetemiyorsunuz.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

V.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- *YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Gazze ve Lübnan'da devam eden saldırılar ve soykırım ile bu süreçte aynı ve nakdî yardım faaliyetlerinde bulunan sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri ile STK çalışanlarının karşı karşıya kaldığı hukuki, idari ve güvenlik sorunlarının tüm boyutlarıyla değerlendirilmesi amacıyla 14/5/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

14/5/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/5/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Gazze ve Lübnan'da devam eden saldırılar ve soykırım ile bu süreçte aynı ve nakdî yardım faaliyetlerinde bulunan sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri ile STK çalışanlarının karşı karşıya kaldığı hukuki, idari ve güvenlik sorunlarının tüm boyutlarıyla

değerlendirilmesi amacıyla 14/5/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/5/2026 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grup önerimiz üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biliyorsunuz, 1948 yılından itibaren, Büyük Nekbe'den itibaren büyük bir trajedi yaşandı Orta Doğu'da. 1948'de İsrail Devleti kuruldu ve İsrail Devleti kurulduktan sonra da Filistinlilerin trajedisi başladı ve Filistinliler o günden itibaren hep Nekbe'yi yaşadılar. Gerek silahlara sarıldıklarında terörist ilan edildiler gerekse de silahları bırakıp da nohut tanesi taşlarla göstermelik de olsa burada intifadalarla yine aynı şekilde dünyada terörist olarak ilan edildiler. Oysaki terörist İsrail'di, her geçen gün topraklarını genişletiyordu ve de kendi dinî anlayışı gereğince arzımevuta inanıyorlar ve bu toprakların Allah tarafından kendilerine verildiği söyleniyordu. Aradan yıllar geçti ve 7 Ekim Hamas'ın orada vatanını korumak adına bir saldırısını bahane ederek Hitler'in yapamadığını veya Hitler'in yaptığından daha beterini yapmaya çalışan bir Netanyahu'yla karşılaştık. Ardından da Türkiye dâhil olmak üzere Arap ülkeleri, Arap ülkelerinin liderleri, maalesef, çok fazla duyarlı değililer Filistin'le ilgili; İbrahim Anlaşmaları (Abraham Anlaşmaları) nedeniyle de İsrail'in bir noktada gölgesi olmaya çalışıyorlar.

Peki, bunlara yardım yapılması gerekirdi. Yardımlar yapabildi mi Türkiye? Türkiye buradan yardımlar yapamadı, Türkiye'deki sivil toplum kuruluşları da yapamadılar. Ne zaman ki bir sivil toplum kuruluşu, Türkiye'de, İsrail'in Gazze'de yapmış olduğu katliamları kınamak istediği zaman hemen Hükûmet tarafından durduruldular; bunların eylem yapması, gösteri yapması, toplantı yapması bir noktada engellendi. Sadece bir iki tane çok büyük mitingler yapılabilirdi ama Hükûmet adına veyahut da kendisine "sivil toplum kuruluşu" denen bir yapının yaptığı eylemin de veyahut da mitingin de ne anlam ifade ettiğini de anlayamamıştık biz o zamanlar. Biz oralara yardım götürmek istedik fakat Refah Sınır Kapısı'ndan öbür tarafa geçemedik. İsrail vardı orada, İsrail'den korkan bir İslam dünyası vardı, İsrail'den çeken bir İslam dünyası vardı. Ben "İslam dünyası" diyorum, bakın, Arap'ını söylüyorum, Türkmen'ini söylüyorum, Fars'ını söylüyorum ve yapamadık o yardımları. Buradan da ticaretler yapıldı; bir arkadaşımız burada vefat etti, o ticaretleri, inkâr ettiklerinizi daha sonra itiraf etmeye başladınız.

Sonra İran'a saldırı geldi biliyorsunuz, İran'a saldırıyla beraber nükleer silahlar bahane edilerek... Buralara da yardım yapılması... Şimdi, burada herhangi bir engel yok yani Refah Sınır Kapısı yok, Lübnan kapısı yok, İsrail yok, Van kapısı var ve buradan çok rahat yardımların gitmesi lazım. Sanki Türkiye'nin üzerine ölü toprağı serpilmiş, sanki partilerin üzerine ölü toprağı serpilmiş, sanki sivil toplum kuruluşlarının üzerine ölü toprağı serpilmiş, sanki kamu yararına çalışan, kamu yararına Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin bütçesinden yardımlar alan veyahut da zaman zaman vergilerden muafiyetler tanınan bu kamu yararına çalışan vakıfların, derneklerin üzerine ölü toprağı serpilmiş. Niye, neden? İran Müslüman değil mi? Bu İran'a yardım yapmak hepimizin görevi değil mi? Bırakın "Müslümanlık" kısmını, bu emperyalist Amerika'ya karşı meydan okumak bizim hepimizin görevi değil mi; sosyalistlerin değil mi, İslamcıların değil mi, ülkücülerin, milliyetçilerin değil mi? Hepimizin görevi bu çünkü Amerika bir emperyalist ülke. Amerika sadece bugün emperyalist değil, Amerika'ya gittikleri günden itibaren Kızıldere'lilere yaptıklarıyla, Vietnam'da yaptıklarıyla, Küba'da yaptıklarıyla, Afganistan'da yaptıklarıyla, Irak'ta, Libya'da, Somali'de, Sudan'da yaptıklarıyla beraber emperyalist bir ülke.

Şimdi, bunlarla ilgili olarak biz diyoruz ki: Gelin, bir genel görüşme talebinde bulunalım. Kızılay ne yaptı, AFAD ne yaptı, kamu yararına çalışan bu vakıflar, bütçeden yardım alanlar, tonlarca para alanlar, aynı ve nakdî yardım alanlar, vergi muafiyetine tabi tutulanlar ve aynı zamanda ihalelerde imtiyazlı olanlar, bunlar ne yaptılar bugüne kadar? Bununla ilgili olarak gelin, hep beraber bir genel görüşme talebinde bulunalım diyoruz ama yapmıyorsunuz. Neden kabul etmiyorsunuz, neden çekiniyorsunuz? Şundan dolayı: Şimdi de Amerika Birleşik Devletleri'yle karşı karşıya kalmak istemiyorsunuz. Burada da net bir tavır takınmıyorsunuz, net tavır takınarak “Biz İran’ın yanındayız.” diyemiyorsunuz. “Amerika Birleşik Devletleri, İran’a neden saldırıyorsunuz?” diye soramıyorsunuz, sormanız bile mümkün olmuyor. Neden, niçin? Bunları sormamız bizim için bir insanlık görevi, bir vatandaşlık görevi, bir siyasetin görevi, bir milletvekilliğinin görevi. Çünkü Trump, Birleşmiş Milletlere gittiğiniz zaman, görüşmeye gittiğiniz zaman şunu söylemişti size: “Bundan böyle Rusya’dan sıvı gaz ve doğal gaz almayacaksınız, benden alacaksınız, 7 bin kilometre uzaktan, benden alacaksınız.” dediği zaman anlaşma hazırды ve önlerine konuldu. O anlaşmaya -yirmi yıllık- 43 milyar dolara imza atmıştınız arkadaşlar, bunlar doğru işler değil. Eğer dış politikada bu kadar savrulmanız olmamış olsaydı yani Avrupa Birliği’ne zaman zaman kafa tutmasaydınız, “Ey Hollanda!” “Ey Amerika!” dememiş olsaydınız, “Ey Yunanistan, bir gece ansızın gelebiliriz!” dememiş olsaydınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - ...Birleşik Arap Emirlikleri’ne “15 Temmuz bizzat kaynağı sizsiniz.” demeseydiniz, öbür taraftan Suudi Arabistan’a Kaşıkçı cinayeti nedeniyle “Dosyayı verseydik de yok mu etseydiniz?” dememiş olsaydınız veya Mısır’da gerek Mursi konusunda gerek Sisi konusunda bu şekilde tezatlar arz etmemiş olsaydınız Türkiye çok daha farklı bir şekilde hem hukukunu dizayn etmiş olurdu hem ekonomisini doğru bir şekilde takdim ederdi vatandaşlarına hem de dış politikada itibarlı bir şekilde yaşamış olurdu.

O nedenle biz diyoruz ki sizlere: Bu sivil toplum kuruluşlarını araştıralım. Bu sivil toplum kuruluşları zaman zaman iktidarı da istismar etmiş olabilirler, zaman zaman denetimden kaçmış olabilirler; Sayıştayın denetiminden veyahut da başka teftiş kurullarının denetiminden, Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün denetimden kaçmış olabilirler. O nedenle, gelin, bu sivil toplum kuruluşlarını, bugüne kadar gerek Hükümetin kuruluşlarını yani devletin kuruluşlarını gerekse de yarı devlet yarı da kendi özerkliği bulunan kuruluşları hep beraber denetleyelim diyorum.

Genel görüşme talebimize “evet” oyu vereceğinizi tahmin ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) - Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, Orta Doğu’daki çatışmalar, siyonist ve emperyalist saldırılar, insani krizler ve uluslararası hukuku ihlal eden uygulamalar hem Türk milletinin hem de dünyanın birçok milletinin vicdanını derinden yaralamaktadır.

Uluslararası hukukun temel ilkeleri ve insan hakları normları küresel düzenin vazgeçilmez unsurları olması gerekir iken sürekli olarak ihlal edilmektedir. Sivillerin hedef alınması, toplu cezalandırma yöntemleri ve her türlü şiddet eylemi ne hukukla ne de evrensel insanlık değerleriyle bağdaşmaktadır. Ülkeler arasındaki siyasi ihtilaflar; savaş, işgal ve kitlesel zulüm politikalarıyla çözülemez. Bu

yöntemler, kalıcı barış ve istikrar sağlamak yerine yeni çatışmaları körükleyecek niteliktedir. Küresel ve bölgesel istikrar, ancak hukuka dayalı yaklaşımlarla sağlanabilir. Ne yazık ki son yıllarda savaşların ve çatışmaların yol açtığı insani krizlerin sayısı ve boyutu endişe verici şekilde artmaktadır.

Bu noktada İYİ Parti olarak bizim görüşümüz şudur: Türkiye, tarihî mirası ve coğrafi konumu gereği tarafsızlığını koruyan ve barışçıl çözümlere katkı sağlayan bir aktör olmalı, bu rolünü sürdürmeye gayret etmelidir. Unutulmamalıdır ki Türkiye, bölgede meydana gelen krizlerde tarafsızlığını koruduğu ölçüde askerî ve siyasi krizlerin insani krizlere dönüşmesinin engellenmesinde daha aktif sorumluluk alabilir ancak tarafsız dış politika, komşularımıza yönelik emperyalist saldırılara, mazlum milletlere yönelik baskı ve zulümlere sessiz kalmak anlamına gelmez, gelmemelidir de çünkü Türk milletinin mâşerî vicdanı bugüne kadar her türlü emperyalist politikalara ve siyonist zulme karşı hep mazlumların, soydaş ve dindâş kardeşlerimizin ve komşularımızın yanında olmuştur ve gelecekte de böyle olacaktır.

Dolayısıyla, İYİ Parti olarak önergeyi desteklediğimizi ifade etmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

METİN ERGUN (Devamla) - Önergede zikredilen girişimlerin Türkiye Büyük Millet Meclisinin bölgesel barış ve insan hakları konusundaki kararlı tutumunu tüm dünyaya bir kez daha göstereceğine inanıyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken hepinizi saygılarımla bir kez daha selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Heval Bozdağ.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, bugün Gazze’de, Orta Doğu’da uluslararası hukuk ihlal ediliyor, insan hakları ihlal ediliyor. Gazze Şeridi’nde hastanelerin yüzde 94’ü hasar görmüş, 36 hastane hizmet dışı, birinci basamak sağlık hizmetlerinin yalnızca yüzde 1,5’u tam kapasite olarak çalışabilir durumda, temel ilaçların yüzde 51’ine ulaşılamıyor, nüfusun yüzde 47’si temel sağlık hizmetlerine ulaşamıyor, yüzde 97’si suyu içme suyu olarak kullanamıyor ve 72 binden fazla insan öldü, hayatını kaybetti; bunların 21 binden fazlası çocuk. Gazze’de hâlihazırda 1,6 milyon kişi, nüfusun yüzde 77’si yüksek düzeyde akut gıda güvensizliğiyle karşı karşıya, tarım arazilerinin yüzde 96’sı harap edilmiş. 5 yaş altı 101 bin bebek ve çocuk akut beslenme yetersizliği yüzünden hayati risk taşıyor.

Lübnan, yaklaşık 1,1 milyon Suriyeli ve 250 bin Filistinli mülteciye ev sahipliği yapıyor. Nüfusun yüzde 70’inden fazlası, 4,1 milyon kişi insani yardıma muhtaç durumda. Lübnan’daki 67 hastane zarar görmüş, 150’den fazla sağlık tesisi ise kapanmış durumda.

Hürmüz Boğazı... Küresel gübre ticaretinin yaklaşık yüzde 30’unu karşılayan Hürmüz Boğazı’nın fiilen kapanması giderek büyüyen bir gıda güvenliği krizi yaratıyor. Bugün, küresel tedarik zincirinde ciddi şekilde azalma var ve mesela Sudan’daki insani yardım faaliyetleri için ayrılmış 130 bin dolarlık temel ilaç malzemesi Dubai’de mahsur kalmış durumda.

Evet, İran savaşı... İran savaşının maliyeti çok ağır. İran’daki savaşın günlük maliyeti yaklaşık olarak 2 milyar dolar civarında ve sadece 90 dolarlık bir küçük maliyetle akut yetersiz beslenmeden muzdarip bir çocuğu teşhis edip tedavi edebiliriz. Bu maliyetle, iki günlük maliyetle, 4 milyar dolarla 43 milyon çocuğun tamamı tedavi edilebilir.

Bakınız, biliyoruz, evet, halklar güvenliğini bombalarda aramıyor; kardeşlikte arıyor, diyalogda arıyor, demokraside arıyor, adalette arıyor. Orta Doğu'ya daha fazla silah göndermek, yeni askerî bloklar kurmak, sürekli savaş dili üretmekle barış gelmiyor, gelmeyecek de.

Filistin meselesinde Türkiye'nin rolünü açık bir biçimde tartışmak gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Türkiye iktidarı, zaman zaman sert açıklamalar yapsa da bölgesel barış için gerekli, tutarlı ve ilkeli diplomatik hattı hiçbir zaman ortaya koyamadı. Bir yandan Filistin halkıyla dayanışma mesajları verdi, diğer yandan ekonomik ve stratejik ilişkilerini sürdürdü; toplumda ciddi bir güvensizlik yarattı. Barıştan söz ederken SAHA EXPO Savunma Sanayisi Fuarı'na ve İsrail'e silah tedariki yapan şirketlere ev sahipliği yaptı. Bunu protesto edenleri ise gözaltına alan bir pratik içerisinde oldu.

Orta Doğu hegemonik güç mücadelesinin merkezi durumuna getirilmiş durumda ve maalesef ki bunun en büyük acısını Orta Doğu'da yaşayan halklar açlıkla, hastalıkla, yerinden edilerek, sakat kalarak ödüyorlar. Orta Doğu'nun kadim halkları, bu emperyalist saldırılardan çok daha büyük ve güçlü eğer demokratik bir Orta Doğu'da, eşit ve özgür bir yaşamın etrafında kenetlenilebilirlerse.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Teşekkürler. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Namık Tan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NAMIK TAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partili arkadaşlarımız Orta Doğu'daki savaş ve insan hakları ihlalleri üzerine bir araştırma önergesi verdi. Tüm muhalefet partileri gibi biz de sizin reddedeceğinizi bilmemize rağmen benzer önerileri defalarca verdik. Bunları reddetmenizin sebebini gayet iyi biliyoruz. Bu konular Meclis gündemine geldikçe sizin ayıplarınız gün yüzüne çıkıyor. Sayın Erdoğan, Orta Doğu'da devam eden savaşa ve şiddet ortamına, 100 bine yakın masum insanın can vermesine aldırış etmeden gidip Donald Trump'ın kurduğu sözde Barış Kuruluna ülkemizi kurucu üye sıfatıyla yazdırıyor, 1 milyar dolar da para yatırıyor. Siz istediğiniz kadar inkâr edin; Barış Kurulunun bir lideri Trump, diğer lideri Netanyahu. Bu Kurulun amacı da İsrail'in Gazze'yi ilhak etmesine, Filistin'i fiilen ve resmen yok etmesine hukuki kılıf üretmek.

Hamas-İsrail çatışması başladıktan sonra partinizin lideri Erdoğan meydanlarda kendisini Filistin'in, Gazze'nin hamisi ilan etti. İstanbul'da üst üste bir sürü göstermelik Filistin yürüyüşü düzenlediniz; boynunuza Filistin atkıları, elinize bayrak alıp siyasi şov yaptınız; halkımızın duygularıyla aylarca oynadınız. Şimdi size soruyorum: Sizin o yürüyüşlerinizin Filistin'de can çekişen insanlara ne hayrı oldu? Siz gülümseyerek objektiflere poz verirken Filistin'de ve Lübnan'da bombardıman esnasında kaç çocuk öldü?

AKP lideri Erdoğan burada değil fakat şu sorulara Grup Başkan Vekilleri pekâlâ cevap verebilir: Oğlu Filistin yürüyüşlerinde kameralara poz verirken Erdoğan neden Trump ve Netanyahu'yla aynı masada oturacağı Barış Kuruluna ülkemizi soktu? (CHP sıralarından alkışlar) Erdoğan, kendisine "O, hileli seçimleri herkesten iyi bilir." diyen Trump ve Barış Kuruluyla neyin pazarlığını yapacak? Trump ve ortakları, Gazzelileri vatanlarından kovup bu topraklara lüks gayrimenkul projeleri inşa etmeye başladığında ne yapmayı planlıyorsunuz? Halkın huzurunda sizlere soruyor, halk adına yanıt bekliyoruz.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Uşak Milletvekili Sayın Fahrettin Tuğrul.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Grup önerisinde, özetle, Gazze ve Lübnan’da yaşanan katil sürüsü İsrail’in saldırılarıyla ilgili olarak bu bölgelerde yardım faaliyetinde bulunan vakıf, dernek ve STK’lerimizin yaşadığı sorunlarla ilgili genel görüşme açılması önerilmiştir.

Çağımızın en büyük soykırımı hakkında 7 Ekimden bu yana müstazaf Filistinli kardeşlerimiz için yapılanları başlıklar hâlinde anlatma fırsatı verdikleri için YENİ YOL Grubundaki arkadaşlarımıza teşekkür ederim.

Dünyada nüfusuna oranla Filistin halkına en çok insani yardım yapan ülke Türkiye’dir. Onlarca gemi ve uçak vasıtasıyla on binlerce ton insani yardım malzemesi Filistin halkına ulaştırılmıştır. Saldırı nedeniyle yaralanmış bazı Filistinli kardeşlerimizin tahliyesi ve uygun koşullarda tedavilerinin yapılması sağlanmıştır. Katil İsrail’in soykırımcı olduğunun tespiti ve katillerin cezalandırılması için Uluslararası Ceza Mahkemesinde görülen davaya müdahil olunmuştur. Diplomatik girişimlerle ateşkesin sağlanması yönünde büyük çabalar harcanmıştır. Bir kısım arkadaşlarımız görmek istemeseler de Filistin direnişini yürüten kardeşlerimiz, özellikle çabaları için Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a ve ülkemize şükranlarını sunmuşlardır.

2 Mayıs 2024 tarihinden itibaren de İsrail’le hiçbir ticari ilişkimiz kalmamıştır. Filistin halkı hür ve bağımsız bir devlet düzenine kavuşuncaya kadar mücadelemizin süreceğinden herkesin emin olması gerektiğini bizzat Gazze sokaklarını gezmiş, oradaki yetimlerin başlarını okşamış bir kardeşiniz olarak hatırlatırım.

Cumhurbaşkanımız liderliğinde Hükûmetimizin, insani yardım çalışması alanında faaliyet yürüten vakıf ve STK’lerimize her türlü kolaylaştırıcı desteği veriyor olması, bu yolda fedakârca faaliyet yürüten kardeşlerimizin sorunlarını bizzat en yetkili kurum ve kuruluşlara iletebiliyor olduğu hususu göz önünde bulundurulduğunda, usulü açısından genel görüşme açılmasının bu aşamada amaca hizmet etmeyeceğini düşündüğümüzden önergeye “ret” oyu vereceğimizi ifade ediyorum.

“Ben insani yardım çalışması yapmak istiyorum ama engelle karşılaşıyorum.” diyen bir kardeşimiz varsa şahsım adına her türlü hizmeti yapmaya hazır olduğumu ifade etmekte fayda görüyorum.

Yaşasın özgür Filistin, kahrolsun İsrail diyor, Genel Kurulu ve yüce milletimizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Özdağ, sisteme girmiştiniz.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul'un YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Adalet ve Kalkınma Partisi adına grup önerimiz üzerine konuşma yapan milletvekiline birkaç cümle kullanmak istiyorum.

Şimdi, dedi ki: “Burada yardımlar yapıldı. Biz bu yardımları yapıyoruz.” Nereden bileceğiz sizin bu yardımları yaptığınızı? Çünkü burada “Biz oraya ticaret yapıyoruz.” dediğimiz zaman Hasan Bitmez’le beraber, şuradan bağırıyordunuz, “Yalan! Yalancısın!” diyordunuz. Sonra ne oldu? Sonra bir gazeteci Avrupa’da bunu yazdıktan sonra, sizin Bakanınız, Ulaştırma ve Altyapı Bakanınız “Evet, 1 milyon 900 bin ton buraya ticaret yapıldı.” dedi. Bu ticaretin ne olduğunu sordu gazeteciler. “Onu Ticaret Bakanına sorun.” dedi. Biz Ticaret bakanına sorduk -gazeteciler sordu mu, sormadı mı bilmiyorum- soru önergesiyle sorduk. Sayın Ticaret Bakanı o günden beri bize cevap vermedi. Buraya neler gitti, hangi malzemeler gitti dediğimiz zaman da hiç cevap veremediniz. Şimdi biz de genel görüşme talebinde diyoruz ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Biz de diyoruz ki: Gelin, genel görüşme yapalım. Gerek sivil toplum kuruluşlarından gerek bu kamu yararına çalışan dernek ve vakıflardan onlarca para alanlardan veya vergi muafiyetine muhatap olanlardan veyahut da Kızılaydan, AFAD’tan ne tür yardımlar yapıldı, Hükûmet olarak ne tür yardımlar yaptınız? Hatırlarsanız ne demişti burada bir Bakanınız: “Biz oraya havadan yardım yapıyorduk. Havadan yardım yaparken de oradaki Filistinlilerin üzerine düştü, öldüler; vazgeçtik.” dediler. Zaten ölüyorlar oradakiler, oradakiler 1948’den beri ölüyorlar arkadaşlar. Son, 7 Ekimden sonra ölenlerin sayısı 100 bini geçti.

O nedenle, genel görüşme talebimize “ret” oyu vermiş olmanız sizin ayıbınızdır, sizin için nakisadır, sizin için de doğru değildir.

Saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

48.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, vicdan sahibi tüm insanlar gibi Adalet ve Kalkınma Partisinin de bu konudaki itirazları, gayretleri, çalışmaları zaten defalarca ortaya konulmuştur. Bu Meclisin çatısının altında İsrail’le ticaretin yapılmadığı hadisesi defalarca ortaya konulmuştur ama hâlâ “Yalan söylüyorsunuz.” gibi beyanları kabul etmemiz mümkün değildir.

Filistin konusu hepimizin hassasiyetidir. Yapılması gerekenleri ve konjonktürde Filistin’in sesini, oradaki mazlumların çığlıklarını dünyaya duyuran da Hükûmetimizdir. Dolayısıyla, bu tür iddiaları asla kabul etmemiz mümkün değildir.

Teşekkür ediyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, özür dilerim...

BAŞKAN - Buyurun.

49.- *Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - “Yalan söylüyorsunuz.” şeklinde bir beyanda bulunduğumuzu söyledi. Biz, kendilerine “Yalan söylüyorsunuz.” derken Hasan Bitmez’e... Biz, Adalet ve Kalkınma Partisine “Yalan söylüyorsunuz.” demedik. Bizim konuşmacımız buradan “Ticaret yapılıyor, bizim limanlarımızdan İsrail’e yardımlar gidiyor.” diye bu yardımların içeriğini konuştuğu zaman sizin oradaki Grup Başkan Vekiliniz veya Grup Başkanınız “Yalan söylüyorsunuz.” demişti Hasan Bitmez’e. Daha sonra Hasan Bitmez’in doğru söylediğini sizin kendi Bakanınız ikrar etmişti. Ne demişti Ulaştırma ve Altyapı Bakanınız: “Evet, 1 milyon 900 bin ton ticaret yapıldı buralara.” Ama içeriğini de söylemediniz. O nedenle, gelin, bu genel görüşme talebine “evet” oyu verin.

Bugüne kadar çok ciddi şekilde sıkıntılar yaşıyorlardı. Son zamanlarda buralara yardımlar yapma konusunda kapılar açıldı, görüşmeler yapıldı ama hâlâ daha Gazze’ye yardımlar tam ve kâmil manada gidemiyor çünkü katil, siyonist, işgalci ve zalim bir iktidarla karşı karşıyayız, bir hükûmetle karşı karşıyayız.

O nedenle, gelin, bu genel görüşme talebimize “evet” oyu verin dedik ama vermediniz, “ret” oyu verdiniz; kamuoyu bunun değerlendirmesini yapacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Çömez...

50.- *Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

YENİ YOL Grubunun vermiş olduğu önerge son derece kıymetli bir önergeydi; keşke kabul edilseydi, keşke bütün gerçekler gün yüzüne çıksaydı. Müteaddit defalar buradan çağrıda bulunduk. “Şu kadar yardım yaptık, 666 ton şunu gönderdik, şu gemiyle bunu gönderdik.” dediniz durdunuz. Hep bir kanıt istedik sizden çünkü biliyoruz, gönderilen malzemelerin önemli bir kısmı El Arış’ta çürümeye terk edildi. Bana bir tane belgesiyle, bilgisiyle Refah Kapısı’ndan geçmiş; oradaki Gazzelilere, Filistinlilere dağıtılmış, konvoylarıyla yapılmış çalışmaları kanıtlayabilir misiniz? “Gönderdik.” demek yetmez, ne gönderdiniz?

Yanı sıra, müteaddit defalar buradan bilgiyle, belgeyle konuştuk; daha şuradan bir ay önce yine kamuoyuyla paylaştım, yurt dışından aldık verileri çünkü İsrail’in İstatistik Bürosuna buradan girilmesine engel oluyorsunuz, buradan İsrail’in İstatistik Bürosuna girilmesiyle ilgili kısıtlama getirdiniz. Neden?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir dakika lütfen.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çünkü biz onlara ulaşalım ve bunları gün yüzüne gösterelim, kamuoyuyla paylaşalım istemiyorsunuz. İşte, en son ortaya çıkan belge. Ve bütün bu belgeler aynı zamanda -yine buradan daha önceden konuştum- Birleşmiş Milletler Ticaret Ofisinin de onayladığı, dünya kamuoyuyla paylaştığı belgeler. İşte, iki ay önce İsrail’e canlı hayvan göndermişsiniz, muhtelif hazır gıda, ağaç ürünleri, tekstil, seramik, çimento, cam ürünleri, metaller, çeşitli makine, elektrikli

ekipmanlar yani ne ararsanız göndermişsiniz; rakamları da var, sadece şubat ayında 94 milyon dolarlık mal göndermişsiniz. Eğer “Bunlar yalan.” diyorsanız Birleşmiş Milletlere müracaat edin, “Bu data, bu veriler yalandır.” deyin, biz de bilelim ama Allah aşkına, gerçekleri karartarak bir yere varamazsınız.

Keşke bugün bu önerge kabul edilmiş olsaydı, hepimiz her şeyin üzerine ciddiyetle gidip araştırmış olsaydık; bütün dünya, bütün Türkiye neyin ne olduğunu görmüş olsaydı diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bu konuyla ilgili değil Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kaya.

51.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Sumud Filosuna ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, Sumud Filosuyla ilgili Türkiye'den de daha önce milletvekili arkadaşlarımızın katıldığı filolar olmuştü. Bugün de 60 tekne, 90'ı Türk toplam 500 civarında katılımcının da bulunduğu 45 ülkeden gelen aktivistlerin buluştuğu Marmaris'te bir konvoy, tekrar bir Sumud Filosu yola çıkacak ve bugün Marmaris'ten uğurlanacak bu arkadaşlarımız.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığımız da daha önce Sumud Filosuna uluslararası sulara haksız bir şekilde teröristçe müdahale eden İsraili yetkililer hakkında soruşturma başlatmıştı. Buradan yine Hükûmete bir çağrıda bulunuyoruz: Bu uluslararası kara sularında bu gemilere müdahale edilmesine seyirci kalmak yerine, önden bir ultimatom gösterip bu vatandaşlarımızın güvenliğini sağlamaları gerekiyor çünkü bu, aynı zamanda insanlığın onurudur. Sumud Filosunun sadece konferanslarına değil önceden destekleyemeye de hep beraber gitmemiz lazım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.23

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.29

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Nermin YILDIRIM KARA (Hatay)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 95'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Samsun ili Havza ilçesinde meydana gelen sel felaketinin yol açtığı mülkiyet zararlarının, ticari kayıpların ve sosyal mağduriyetlerin tüm boyutlarıyla tetkik edilmesi; bölgenin “Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi” ilan edilmesine yönelik hukuki şartların değerlendirilmesi; Hacıosman Deresi üzerindeki yapılaşma kusurları ile taşkın koruma yatırımlarının gerçekleştirilmemesindeki idari ihmallerin ve hizmet kusurlarının belirlenerek kamu zararlarının tazmini ve benzer afetlerin önlenmesine yönelik stratejilerin oluşturulması amacıyla 14/5/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

14/5/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/5/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Balıkesir Milletvekili, Grup Başkan Vekili Turhan Çömez tarafından, Samsun ili Havza ilçesinde meydana gelen sel felaketinin yol açtığı mülkiyet zararlarının, ticari kayıpların ve sosyal mağduriyetlerin tüm boyutlarıyla tetkik edilmesi; bölgenin “Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi” ilan edilmesine yönelik hukuki şartların değerlendirilmesi; Hacıosman Deresi üzerindeki yapılaşma kusurları ile taşkın koruma yatırımlarının gerçekleştirilmemesindeki idari ihmallerin ve hizmet kusurlarının belirlenerek kamu zararlarının tazmini ve benzer afetlerin önlenmesine yönelik stratejilerin oluşturulması amacıyla 14/5/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/5/2026 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 12 Mayıs 2026 Salı günü Samsun'un Havza ilçesinde çok büyük bir sel felaketi oldu. Daha önceden 1971, 1988 ve 1998 yıllarında da benzer felaketler olmuştu ama bu sefer onların çok daha üzerinde bir felaket oldu. Yani bu işin boyutunu anlatmak için söyleyeyim; Havza'nın 2 tane çok önemli caddesi var, boydan boya uzun cadde, ticaretin kalbinin attığı 2 tane cadde; burada neredeyse selden mağdur olmamış bir tane iş yeri kalmadı. Yani kimi yerlerde iş yerlerindeki bütün mallar boşaldı, tezgâhları boşaldı; düşünebiliyor musunuz kasapların koca koca o dolapları yerle bir olmuş; bir tane marketin içerisinde bir tane çikolata dahi kalmamış, içerisinde 3 tane araç vardı yani hurdalığa dönmüş, galeriye dönmüş marketler; böyle bir felaket oldu.

Şimdi, burada çok şükür can kaybı yok, can kaybı olmaması bu işi önemsizleştirmemeli, esas kritik nokta bu. Burada vatandaşın bir kusuru yok. Burada ihmalin kimler tarafından yapıldığını söyleyeceğim. Vatandaşın, Havzalıının yapması gereken şey neydi? Tedbir alıp canını kurtarmasıydı; Havzalı tedbirini aldı, canını kurtardı ancak malını kurtaramadı. Şimdi, tabii, Havza'yı esasında sel vurmadı, ihmaller vurdu. Sel kapını projesi yıllardır konuşulur, bu sel daha önceden tekrarlanmış bir şey olduğu için konuşulur; o sel kapını projesi yapılmadı. Üstüne üstlük, işte, yine bir ırmak var -Hacıosman Deresi- şehrin ortasından geçiyor; bundan yıllar önce buranın üzeri kapatılmış, buranın açılması gerekiyordu, burası açılmadı. Bu ihmaller nedeniyle bu sel felaketi oldu. Dolayısıyla vatandaşın suçu yok. Kusurlu kim? Devlet. Kusurlu kim? Ülkeyi yönetenler. Dolayısıyla, bunu kim tazmin etmeli? Bu işe sebep olanlar yani yönetim. Yönetim adına da kimin malı kullanılıyor? Hazinesin parası kullanılıyor.

Çözüme geliyorum: Yani daha fazla burada bu acının, bu sıkıntının üzerine "şu kusurluydu, bu kusurluydu" meselesine falan çok fazla girmenin bir anlamı da yok ama zaten biliniyor orada kusurlu olanlar ama tek kusursuz merci varsa o, vatandaş. Dediğim gibi, vatandaş tedbirini aldı; alması gereken neydi? İkazlara uydu, on beş dakika önce gelen ikaza uydu, canını kurtardı ama malını kurtaramadı, iş yerleri tamamen gitti zaten esnaf borç harç içerisindeydi. Ama şimdi "Bunlara 3 bin lira, 5 bin lira, 10 bin lira yardım yapacağız."la bu iş olmaz. Ne olmuş? İşte, bilmem ne bakanlığı 50 milyon lira para göndermiş; ya, orada bir esnafın zararını tazmin edemezsiniz. Yani orada kaldırımlar sökülüş, her taraf altüst olmuş; 50 milyon liralarla, 50 milyonun 50 katıyla bu işi çözemezsiniz orada.

Dolayısıyla, bizim, Havzalıların beklentisi buranın derhâl afet bölgesi ilan edilmesidir, bu yapılmalıdır. Emsalleri var; nerede var emsali? Sayın Erdoğan'ın memleketi Güneysu'da var. Havza'nın üçte 1'i büyüklüğünde bir ilçede bir sel felaketi oldu diye daha önce bu yapılmış, ilçe bazında afet bölgesi ilan edilmiş; Çayeli'nde ilan edilmiş; Bozkurt ilçesinde, Kastamonu Bozkurt ilçesinde ilan edilmiş. Dolayısıyla, buradaki emsallerle birlikte düşünülerek bu işin yapılması lazım. Bakın, yani eğer bu yapılmazsa, afet bölgesi ilan edilmezse biz nelerin yapılacağını biliyoruz: "Faturan var mı?" "Efendim, faturam yok." "Bir şey yok." "Şirket misin? Senin zararını telafi edemem; sana 5 bin lira veririm, 10 bin lira veririm." Bunlar olacak iş değil. Yani insanlar bütün malını kaybetmiş, zaten borç harç içerisinde. Hani, sermayesi çok kuvvetli olur insanların da dersin ki: "Ya ticarettir bu, burada da işte bir risk almış, böyle bir felaket olmuş, biraz malını kaybetmiş, işte belini doğrultur." Belini doğrultamaz. Havza, eğer devletin desteği gerçekten gelmezse on yıl, on beş yıl, yirmi yıl bu felaketin altından kalkamaz; göz göre göre bir tane ilçeyi orada perişan ederiz.

Dolayısıyla yapılması gereken şey, buranın derhâl ve acilen... Bugüne kadar niye yapılmadı? Bakın, iki gün geçti, afet bölgesi ilan edilmedi, bir Cumhurbaşkanı kararnamesiyle olacak iş. Niye yapılmıyor? Bunun sebebini birisinin bize açıklaması lazım. Yani bundan daha büyük afet ne olabilir bir ilçede? Ya, bir ilçenin bütün ticareti bitti neredeyse yani bu afet değil de ne afet? Yani insanların tamamı mı ölmeliydi orada? İnsanlar ölmeyince afet olmuyor mu? Bakın, afet bölgesi zaten insan

ölümleri için değil maddi hasarlar için ortaya konulan bir tedbirdir değil mi? Oradaki maddi kayıpların telafi edilmesi amacıyla afet bölgesi ilan edilir yoksa insanlar öldükten sonra afet bölgesi ilan edilse ona zaten yapacak bir şey yok. Dolayısıyla, bir an evvel afet bölgesi ilan edilmelidir.

Sonra, yapılması gereken şey, bu sel kapını projesinin derhâl hayata geçirilmesi gerekir. İşte, DSİ, zamanında bir rapor verdi, Hükûmet de o raporu demek ki destekledi; 1998 seli için “Efendim, iki yüz elli yılda bir böyle bir sel gelme ihtimali var, bu ihtimal üzerine sel kapını yapılmaz.” dedi. Bakın, yirmi yedi yıl sonra geldi işte. Yani dolayısıyla bu projenin yapılması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) - İnsanların canını ve malını tehlikeye atmaya kimsenin hakkı yoktur. Şimdi, tabii, iş bitti, o ırmağın üzeri açılmaya başlandı, kırılmaya başlandı, bu daha önce kırılıyordu felaket yine olacaktı belki ama bu kadar boyutta olmayacaktı. Bunun da bir an evvel tamamlanması lazım.

Dolayısıyla Havzalı devleti yanında görmek istiyor; vergisini veren, dürüst, vatanperver insanların yaşadığı Havza’da esnaf devleti yanında görmek istiyor. Yani araçlar; zaten çok ciddi bir araç zararı var, kâğıt gibi bükülmüş araçlar. İş yerlerinin yanı sıra evlerde de zararlar var. Dolayısıyla bütün bu zararların hakkıyla tazmin edilebilmesi için, Havza’nın yeniden ayağa kalkabilmesi için buranın afet bölgesi ilan edilmesi gerekir. Hükûmet yetkililerinden, AK PARTİ Grubundan ve Sayın Cumhurbaşkanından bu afet bölgesi ilan edilmesi kararını bekliyoruz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Burcugül Çubuk.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Herkese iyi günler.

Bugün Marmaris’ten Filistin’e doğru yola çıkacak filoyu selamlamak istiyorum öncelikle. Umarım sağlıklı bir şekilde varacaklar ve umarım İsrail’in işkence ve şiddetinden nasiplerini almayacaklar. Daha önce bu filoyla hareket eden ve Alman vatandaşı olan Anna’nın tüm dünyaya duyurduğu üzere İsrail hapishanelerinde cinsel şiddetin çok yoğun uygulandığını biliyoruz ve bu filolar sayesinde İsrail’in halka karşı, kadınlara karşı işlediği suçların da teşhir olduğunu biliyoruz. Filoya iyi yolculuklar diliyorum, umarım filo sağlıklı bir şekilde Filistin halkına ulaşacak.

Bir de şunu söylemek istiyorum: Bu Meclis çatısı altında birlikte çalıştığımız kadınlara dönem dönem itibarsızlaştırma saldırıları yapıyor. Siyasi alanda kadınların varlığına tahammülsüzlüğünüz ne kadar yüksekse de biz kadınlar burada olmaya, dayanışma içinde olmaya ve bu saldırılar karşısında dimdik, gözlerinizin içine bakmaya devam edeceğiz. Bu Meclisteki hiçbir kadının ve bu coğrafyadaki hiçbir kadının üzerinden siyasi rant devşirmenize müsaade etmeyeceğiz.

Gelelim önerge üzerine konuşmaya. Şehrin vekili zaten durumu çok net ortaya koydu. Rantla, plansız kentleşmeyle, doğayla ilişkisi bozulmuş bir ilçede bir yıkımla karşı karşıyayız. Çok basit önlemlerle çözülebilecek bir mesele doğaya karşı savaş açılarak Havza ilçesinde yıkıma neden oldu. Çok daha büyük kayıplara neden olabilirdi, çok daha ağır sonuçları olabilirdi ve bir iktidar böyle bir durumda “Öngörülemez.” diyemez. Havza’yı ya da Samsun’u yıllardır hangi parti yönetiyor? Nasıl bu bilgilere hâkim değil, nasıl o coğrafyaya hâkim değil; anlaşılır değil. Karadeniz coğrafyası hâlihazırda bol yağış alan, bizim böyle bildiğimiz, tüm Türkiye’de bol yağışlarıyla tanınan bir coğrafyayken selin öngörülemez ya da çok uzun vadelerle gerçekleşeceğini düşünmek, doğaya böyle saldırıları bu kadar

rahat yapmak, halkı bu kadar dikkate almamak, hiçbir uyarıyı ciddiye almamak gözünü rant hırsı bürümekten başka bir şeyle açıklanamaz. Çok basit; dere yatakları kapatılmayacak, dere yataklarında yapılaşma olmayacak.

Bunun dışında çok genel bir sorunuzdan da bahsetmek isterim. Rant odaklı dikey mimariyle her yerde yapılan yüksek yüksek binalar deprem vesaire gibi durumlarda da ciddi risk içeriyor. Ayrıca, insan yaşamına, doğaya hiçbir şekilde uyumlu da değil, birçok sorunu da beraberinde getiriyor. Doğayla uyumlu bir yapılaşma ihtiyacımız varken tam tersine tarım alanlarının, dere yataklarının üzeri kapatılarak böyle felaketlerin önü açılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu felaketin daha büyüğü de Kanal İstanbul gibi bir projeye örneğin İstanbul'da, Marmara Bölgesi'nde hedefleniyor. Dönem dönem tekrar ısıtılıp karşımıza konulan bir proje de bu. Havza ilçesinde bir dereyle başa çıkamayan, halka zarar veren bir iktidarın daha büyük projelerle neler yapacağını bu şekilde görmüş oluyoruz. Artık doğayla savaşımdan, halkın bir hakkını alabilmesi için illa birilerinin akrabası ya da hemşehrısı olması gereğinden kurtulmamız gerekiyor. Rant için, çıkar için, kendi geleceksiz planlarımız için bu işlerden vazgeçin. Havza halkının afet bölgesi talebini karşılayın ve elbette Havza halkının bir daha bunları yaşamayacağını garantisini alın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Önerge doğrultusunda, özellikle 12 Mayıs günü Havza'da bu felaketi yaşayan vatandaşlarımıza, esnafımıza, çiftçimize geçmiş olsun diyorum. Hakikaten bölgede yaşanan yüzyılın faciası. Bilgi alır almaz, konudan haberdar olur olmaz hızlıca Meclisi bilgilendirdim. Grup Başkan Vekilimizin izni ve görevlendirmesiyle konuşmamı yaptıktan sonra Havza'ya doğru hareket ettim. Yolda, Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcımızla yaptığımız görüşmede, bölgeye yakın belediyelerimizin bütün ekibini, elemanlarını Havza ilçemize yönlendirdiği bilgisini aldım ancak kamu yöneticileri ve mülki amir tarafından buna ihtiyaç olmadığı cevabı verildi ama bizim belediyelerimiz ben gittiğimde sahadaydı. Sahaya indiğimizde parti heyetimiz, İl Başkanımız, parti meclisi üyemiz, Belediye Başkanımızla birlikte önce Vali Bey'e ve Büyükşehir Belediye Başkanına, İlçe Belediye Başkanına geçmiş olsun dedik ve hızlıca esnafı ziyaret ettik, sahada neler olduğunu görmeye çalıştık. Çok büyük bir afet vardı, esnafın morali bozuktu, kaygıyla bakıyorlardı çünkü bayram öncesi bütün tedariklerini yapmışlar ama bütün ürünleri olayın yaşandığı yerden 2 kilometre ileride Tersakan Çayı'ndaydı. Dolayısıyla durum bu kadar ciddidir, bir an önce afet bölgesi ilan edilmelidir. Afet bölgesi ilan etmeyip afetten etkilenen bölge ilan edilmesinin o bölgedeki esnafımıza, yaşayan vatandaşlarımıza zerre faydası yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, şimdi işin biraz da yönetim tarafına gelelim. Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğü Havza Belediyesini yıllar içerisinde defalarca uyarmış: "Bu üzeri kapatılan Hacıosman Deresi'nin üzerindeki iş yerleri, evler bir an önce boşaltılmalı, bunun yerine ikamesi yapılmalı. Ben Devlet Su İşleri olarak o derenin yatağını büyüteceğim, üzerini açacağım ve bu felaketten, olası felaketten havzayı koruyacağım, kurtaracağım." demiş. Yetmemiş, bölgedeki yerel mahkemeler tebliğ göndermiş "Boşaltın orayı,

felaket geliyor.” denmiş ancak ve ancak akıl, maalesef, olay yaşandıktan sonra kırıcılarla o kanalın üzerinin boşaltılması çalışılmış. Olayın yaşandığı günden bir gün sonra, biz bölgeye hareket ettikten sonra Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili konuyu şöyle anlatmış: “Bölgedeki derelerin taşkınlığı.” Hikâye bu, taşkınlık, isyan, asilik; her şeye güvenlik politikasıyla bakıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MURAT ÇAN (Devamla) - Arkadaşlar, orada Hacıosman Deresi yani -siz ismini bilmiyorsunuz, ben anlatayım- onun dışındaki hiçbir dere taşmamış; Paşapınarı Deresi var, gürül gürül akıyor, Tersakan’a ulaşıyor, hiçbir sorun olmamış.

Gelelim başka bir yönetime. Bölgede doğmuş İYİ Parti Milletvekili ve ben sahadayız gümbür gümbür, Valiyi muhatap kabul etmişiz, gitmişiz, ziyaret etmişiz, geçmiş olsun demişiz. Bizden bir gün sonra gelen iktidar milletvekilleriyle durum değerlendirmesi yapıyor ve bir bilirkişi komisyonu kuruyor bugün; içinde bir esnaf odası başkanı yok, olaydan etkilenen bir esnaf yok. Kendisi çalıp kendisi söyleyebilecek bir heyetle konuyu yönetmeye, idare etmeye çalışıyor.

Bir kez daha söylüyorum: Akla, bilime uymayan politikalarınız vatandaşla eziyet yaratıyor; vazgeçin bu politikalardan, bir an önce Havzalı vatandaşlarımızın mağduriyetini giderin.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Mehmet Atmaca. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET ATMACA (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii “afet” deyince afetin hepimizin bildiği gibi 3 aşaması vardır: Afet öncesi, afet anı ve afet sonrası. Maalesef, Hükümet afet sonrasını şova çevirme konusunda son dereceli kabiliyetli. Devlet imkânlarıyla kendi partisinin propagandasını yapma adına her türlü fırsatı değerlendiriyor ancak afet öncesiyle ilgili hazırlıklar konusunda her afette olduğu gibi son derece kötü.

Şimdi, bizim elimizde en az yüz yıllık yağış değerleri var; hangi alanda en çok ne kadar yağmur düştüğü konuları, bütün bu bilgiler var. Buna hazırlık yapmak ve bu tür yağışlarda sel oluşmamasını sağlamak teknik olarak mümkündür ama maalesef, rant ve kötü şehirleşme, çarpık kentleşme bu kadar küçük yağmurlarda bile bu kadar büyük felaketler oluşturuyor. O yüzden, bu Hükümetin felaketlere karşı önlem alma konusunda bir kültürü, bir alışkanlığı yok; tam aksine, felaketler sonrası oluşan mağduriyetlerde, sözüm ona yardım ederek siyasi rant elde etme derdinde. O yüzden, ben, bu yaklaşımlardan vazgeçilmesini ve felaketlerden siyasi puan elde etme amacından vazgeçilmesini talep ediyorum.

Tabii, bu sefer felaket sonrası yardımlarda da çok ciddi problemleri var. Bir kere, bu kadar büyük zayıtlara rağmen afet bölgesi ilan edilmemesi yanlıştır. Limitet şirketler ve vergi dairesine kayıtlı esnafa yardım verilmeyecek olması, yardımın 1 milyon lirayla sınırlandırılacak olması da çok kabul edilebilir şeyler değildir. Bu felaketin sonuçlarının tek müsebbibi devlettir ve oradaki yerel yönetimdir. O yüzden, meydana gelen bütün zararların ödenmesi gerekir. Sigortası olan araç ve mülklere de yardım edilmediği iddia ediliyor çünkü sigortanın bunu ödeyeceği söyleniyor. Eğer bu sigortalar öderse zaten dava açarak bu bedelleri sizden alacaklardır çünkü bu zararın sebebi sel ya da yağmur değil, maalesef, alınması gereken önlemleri almayan yöneticilerdir. O yüzden, bütün zararların karşılanmasını talep ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MEHMET ATMACA (Devamla) - Ben de son olarak, bugün ve yarın Kuşadası'ndan Sumud Filosu adına çıkacak ekibe başarılar diliyorum. Hepinizin bildiği üzere biz de aynı yolculuğu yaşadık, son derece riskli ve heyecanlı bir yolculuk ama umuyorum, amacına ulaşır ve dünya kamuoyunu ayağa kaldırır ve bu sayede belki gücü elinde bulunduran devlet ve hükümetlerin bu yaşanmakta olan zulme karşı fiziki güç kullanmalarına vesile olur diyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Sağ olun, var olun. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Orhan Kırçalı.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN KIRCALI (Samsun) - Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Havza ilçemizde aralıksız devam eden yağışlardan etkilenen esnafımıza, vatandaşımıza ben geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum; inşallah, böyle bir acı durum son olur temennisiyle.

Değerli milletvekilleri, yağışın ilk anından itibaren Samsun Valiliğimiz, Büyükşehir Belediyemiz, Havza Belediyemiz, AFAD Genel Müdürümüz ve tüm birimleri, Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğü ekipleri ile tüm kurumlarımız sahadaki çalışmalarına ivedilikle başlamıştır. Tüm kurumlarımız yağışların hayata olumsuz etkilerini azaltmak ve ortadan kaldırmak için de çalışmalarına aralıksız olarak şu an itibarıyla da devam etmektedir.

Taşkınların ardından bizler de milletvekilleri olarak bölgeye, Havza ilçemize intikal ettik, gün boyu hemşehrilerimizle birlikte olduk. Vatandaşlarımızın selden, su baskınından zarar görmüş olan dükkânlarını bire bir ziyaret ettik, kendileriyle görüştük ve talepleriyle ilgili olarak yetkili birimlerle irtibata geçerek işlerin hızlandırılmasıyla, buradaki mağduriyetin etkilerinin azaltılmasıyla ilgili de bire bir çalışmaların içerisinde bulunduk.

Bölgemizle ilgili de meteorolojiden sık sık uyarılar yapıldı. Bu uyarılar üzerine de Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında gerekli koordinasyonlar sağlandı. 17 ilçemizde AFAD merkezleri aktif hâle getirildi ve vatandaşlarımıza da afet öncesi uyarılar yapıldı; böylece olası can kayıplarının önüne geçildi. Havza ilçemizdeki bu sel ve su baskınında can kaybı olmaması da en önemli sevincimiz oldu bu kadar zor süre içerisinde, zorluk içerisinde.

Değerli milletvekillerimiz, Afet Kriz ve Koordinasyon Merkezi Havza'da kurulduktan sonra tüm ekipler ve sivil toplum kuruluşlarımız, gönüllülerimiz sahada yoğun şekilde görev yapmakta. Çalışmalarda 1.100'ü aşkın personel, çok sayıda iş makinesi, araç, vidanjör, motopomp, teknik ekipmanlar aktif olarak kullanılmaktadır. Özellikle iş yerlerinde oluşan suyun ve balığın temizlenmesi, zarar gören malzemelerin tahliyesi ve altyapının yeniden işler hâle getirilmesi için, elektriğin verilmesi için de çalışmalara aralıksız bir şekilde devam edilmektedir. Yapılan hasar ve tespit çalışmalarında şu ana kadar 258 binada inceleme gerçekleştirilmiş ve ayrıca hasar tespitleri de zarar tespitleri de devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ORHAN KIRCALI (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Havzalı hemşehrilerimiz şundan emin olsun: Tespit edilen bütün hasar ve zararların hepsi de karşılanacaktır. İçişleri Bakanlığımız tarafından da ilçemize ilk etapta 50 milyon lira acil yardım ödeneği gönderilmiş, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız tarafından da afetten etkilenen vatandaşlarımız için de 10 milyon liralık destek sağlanmıştır. Sosyal yardımlar ulaşmaya başlamış, ayrıca vatandaşlarımıza da psikososyal destek hizmetleri verilmiştir.

Değerli milletvekillerimiz, Havza'da sel ve taşkın riskini azaltmaya yönelik yürütülen çalışmalar kapsamında Hacıosman Deresi üzerinde yer alan iş yerleriyle ilgili olarak da Kentsel Dönüşüm Başkanlığımız 56 yeni iş yerinin yapımını tamamlayarak da teslim etmiştir.

Değerli milletvekillerimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN KIRCALI (Devamla) - Toparlayayım Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

ORHAN KIRCALI (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bugüne kadar yaşadığımız her afette devlet-millet dayanışmasının en güçlü örneğini gösteren bu aziz milletimizle birlikte biz de Havza'mızda oluşan bu sel felaketinden, su baskınından vatandaşlarımızın zararlarını, ziyanlarını hep birlikte karşılayacağız ve bu yarayı da el birliğiyle saracağız.

Ben, bir kez daha Havzalı hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerini iletiyor, Genel Kurulumuzu saygıyla, muhabbetle tekrar selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Altıntaş...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, 14 Mayıs cumhuriyetin demokrasiyle taçlandığı güne ilişkin açıklaması

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 14 Mayıs, cumhuriyetin demokrasiyle taçlandığı...

(Uğutular)

BAŞKAN - Arkadaşlar, dinleyelim lütfen. Sayın milletvekilleri...

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Bugün 14 Mayıs, Türk milletinin demokrasi bayramıdır, cumhuriyetin demokrasiyle taçlandığı gündür. Demokrasisi olmayan bir cumhuriyet ruhsuzdur. Milletin helal oylarıyla iktidarın kansız, kavgasız el değiştirebilmesinin Türkiye için de mümkün olduğunun ispatlandığı gündür ve aynı zamanda Atatürk'ün demokratik cumhuriyet hayalinin de hayata geçtiği gündür. Bugünü Türk milletine armağan eden o günün demokrasi önderleri Celal Bayar, Adnan Menderes ve bu demokratik devrimin gerçekleşmesi için gerekli olgunluğu gösteren Cumhurbaşkanımız Sayın İsmet İnönü'yü rahmet, minnet ve şükranla anıyorum. O gün gerçekleşen devrimin bugün yapılacak seçimlerde de gerçekleşmesini temenni ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Usta...

53.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı'nın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi bir önerge verdik, meselemiz Havza'nın afet bölgesi ilan edilmesi; bir farkındalık oluşturmaya çalıştık. Maalesef, AK PARTİ milletvekilleri tarafından -ve bunların içerisinde Samsun milletvekilleri de var- öneremiz reddedildi.

Şimdi, Orhan Bey'i ben dikkatlice dinledim yani sanki Havza'da bir şey olmamış gibi bir konuşma yaptı. Öyle değil, Havza çok büyük bir felaket yaşadı, Havza neredeyse bütün iş yerlerini kaybetti, bütün sermaye gitti. 50 milyon lirayla, 3 milyon lirayla, 5 milyon lirayla, gelen paralarla bu işin telafi edilemeyeceğini herkes biliyor. Buna niye direniliyor, ben bunu anlamıyorum. Hâlbuki, tam tersine, AK PARTİ'nin Samsun milletvekillerinin de "Evet, bu olması lazım, Havza'nın afet bölgesi ilan edilmesi lazım." demesi gerekir, bırakın, diğer AK PARTİ'li milletvekilleri reddederse reddetsin. Böyle bir şey olabilir mi? Bu, kabul edilebilir mi? Yani siz Havza'nın da oyunu almışsınız, Samsun milletvekilisiniz; Orhan Bey, kusura bakmasın, Yusuf Ziya Bey de burada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, bitireceğim, konu çok önemli.

BAŞKAN - Buyurun, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani bu insanların oyuyla geliyorsunuz, bu insanların hakkını, hukukunu korumuyorsunuz; böyle bir şey olmaz, bunu kabul etmek mümkün değil. Ben bu işi siyasileştirmek istemedim bakın, orada bir sürü koordinasyon eksikliği vardı. Vidanjör bekliyor, depoları su basmış, her şey perişan olmuş, belediye ne yaptı orada? Büyükşehir Belediyesi veya AFAD geldi, sokakları yıkadı, sokak temizliyor. Yahu, bu sonra yapılacak iş kardeşim. Neden? Çünkü bütün iş göstermelik, böyle bir şey olmaz. Bu siyasi bir konu değil, bu bir memleketin geleceği meselesidir dolayısıyla bu şekilde meseleye bakmak gerekir diye düşünüyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Kırçalı, buyurun.

54.- Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı'nın, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Efendim, ben öncelikle sayın milletvekilimize şunu ifade etmek istiyorum: Hiçbir şekilde bizim konuşmamızı kendi cihetinden böyle yorumlamaya hakkı da yoktur, haddi de yoktur.

ERHAN USTA (Samsun) - Ne demek "Haddi yok." ya!

ORHAN KIRCALI (Samsun) - "Hiçbir şey olmamış gibi konuşmayı yapıyorsunuz." deme gibi bir şey olamaz, ben bunu kabul etmiyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Hiçbir şey yokmuş gibi konuşuyorsunuz Orhan Bey, olur mu öyle şey!

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Ben oraya gittim, gördüm, buradaki yaptığım konuşmada da...

ERHAN USTA (Samsun) - Ne zaman gittin? Olur mu öyle şey!

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Bir saniye efendim, ben sizi dinledim, bir saniye...

Oraya da gittim, gördüm; yaptığım konuşmada da “Havza’da hiçbir şey olmamış.” demedim, orayı gördüm.

ERHAN USTA (Samsun) - “50 milyon geldi.” diyorsunuz. 50 milyonla çözülecek bir mesele mi Orhan Bey?

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Evet, vatandaşımız orada zor durumda, biz de biliyoruz...

ERHAN USTA (Samsun) - 50 milyonlarla çözülecek bir mesele mi? Yapmayın lütfen!

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

ORHAN KIRCALI (Samsun) - ...görüyoruz ama gönderileni de söylemeyelim mi? Sizin zorunuza gidecek diye, sizin hoşunuza gitmeyecek diye 50 milyon gönderildiğini, 10 milyon gönderildiğini söylemeyelim mi efendim, böyle şey mi olur?

ERHAN USTA (Samsun) - Bir esnafın meselesini çözümüyor 50 milyon dediğiniz şey.

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Diğerleri de gönderilecek tabii ki.

Bu şekildeki bir yorumu da ben kabul etmiyorum. Şurası kesin, ben konuşmamda da söyledim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Mikrofonu açabilir misiniz lütfen.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ORHAN KIRCALI (Samsun) - Havzalı hemşehrilerimiz müsterih olsunlar, afet bölgesi ilan edilmesi gerekiyorsa afet bölgesi ilan edilir ve bu çerçeve içerisinde yine Havzalı hemşehrilerimiz müsterih olsunlar, ben orada bütün dükkânları tek tek gezdim ve vatandaşlarımızın hepsiyle de konuştum, orada ifade ettim, vatandaşlarımızın oradaki zararları giderilecektir.

Belki sayın milletvekilimiz “Siyasete konu etmiyorum.” diyor ama bal gibi de siyasete konu ediliyor şu anda, bunu da ifade etmek istiyorum. Lütfen, bu konuyu da siyasete daha fazla alet etmeyelim. Yaraları hep birlikte saracağız efendim.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, Orhan Bey beni hadsizlikle itham etmiş ve sataşmıştır.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ama efendim, bu böyle sürgit olmaz ki! Usulde yok böyle bir şey.

ERHAN USTA (Samsun) - Kürsüden cevap hakkı istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Usta, bakın, siz kendisine cevap verdiniz.

ERHAN USTA (Samsun) - Cevap değil ama ben ona bir şey demedim.

BAŞKAN - O da sizin konuşmanıza istinaden doğruları söylemeye çalıştı.

ERHAN USTA (Samsun) - Doğrular filan değil, ben fikirlere bir şey demiyorum, hadsizlikle...

BAŞKAN - Yerinizden söz versem...

ERHAN USTA (Samsun) - Yerimden de olur ama yani böyle bir şey olabilir mi...

BAŞKAN - Tamam, yerinizden söz vereyim.

Buyurun...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Efendim, usulde böyle bir şey yok ki bu, çok uzatıyor mevzuları.

ERHAN USTA (Samsun) - Ne usulü, kime usul öğretiyorsun sen ya, kime öğretiyorsun!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bahadır Bey, hadsizlikle suçladı. Bir vekil hadsizlikle suçlanır mı burada? Elbette cevap verecek, lütfen...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Usta.

55.- *Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, bakın, altı dakika konuşma yaptım. Siyasi olarak alınabilecek -ben bir siyasetçiyim, kaldı ki siyaset de yapabilirim- bir parti meselesi olarak alınabilecek bir tane kelime konuşmadım arkadaşlar alınır diye.

JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) - Yaşanan afet üzerinden siyaset yapılmaz.

ERHAN USTA (Samsun) - Bizim meselemiz için çözülmesi. “Şu zaman oldu, bu zaman oldu.” da demedim; ihmaller oldu, olan oldu, çözüme bakalım dedim ama şimdi ben muhalefettayım, benim siyaset yapmam gerekirken iktidar milletvekili siyaset yapıyor. Böyle bir şey olmaz, bu kabul edilemez; bir.

İkincisi, ben şunu söylüyorum, diyorum ki: Gelin, siz Samsun milletvekilleri, hiç olmazsa bizim bu önergemize oy verin de diğer AK PARTİ milletvekilleri reddederse etsin. Nasıl gideceksiniz, nasıl o insanların yüzüne bakacaksınız, böyle bir şey olabilir mi? Yani “Gezdim, gördüm.” diyorsunuz yani elbette gezmiş görmüş olabilirsiniz ama o insanlar kendilerine ne dedi, bir de onları söylesinler. Yani orada biz devleti falan görmedik, kusura bakmasınlar. Bakın, bu kelimeleri ben kullanmadım, benim tek söylemek istediğim şey, hep beraber olalım, Samsun milletvekilleri olarak beraber olalım, gelin, buranın afet bölgesi ilan edilmesini birlikte sağlayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bu bizim meselemiz değil, bu şeref size ait olsun. Bizim yapmaya çalıştığımız şey bu. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Usta.

Sayın Koçyiğit, sisteme girmişsiniz.

Buyurun.

56.- *Kars Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit'in, 12 Mayıs'ta Havza'da yaşanan sel felaketine ilişkin açıklaması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Açıkçası 12 Mayıs'ta Havza'da yaşanan sel nedeniyle grubumuz adına, DEM PARTİ adına da üzüntülerimizi ve geçmiş olsun dileklerimizi bir kez daha buradan iletmek istiyoruz. Öncelikle, Havza halkının yanında olduğumuzu ifade ederek başlamak istiyorum ve özellikle de zarar gören esnafın zararının karşılanması, zarar gören halkın zararının karşılanması, zarar ziyan tespitinin hızlı bir şekilde yapılması ve Havza'nın afet bölgesi ilan edilmesi ve en önemlisi de yeni sel felaketlerinin yaşanmaması için bütün yetkili kurumların organize bir şekilde gerekli önlemleri alması çağrısını da buradan, Meclisten bir kez daha yapmak istediğimi ifade ediyorum. Bu anlamıyla da “İhtiyaç varsa afet bölgesi ilan edilir.” değil, ihtiyaç var, o anlamıyla, gecikmeden afet bölgesi ilan edilmesi gerektiğini ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkürler.

V.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

3.- DEM PARTİ Grubunun, Van Milletvekili Gülderen Varlı ve arkadaşları tarafından, Kürtçenin kamusal alanda kullanımının önündeki engellerin belirlenmesi amacıyla 14/5/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

14/05/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/5/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülistan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

14 Mayıs 2026 tarihinde Van Milletvekili Gülderen Varlı ve arkadaşları tarafından (17965 grup numaralı) Kürtçenin kamusal alanda kullanımının önündeki engellerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/5/2026 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Gülderen Varlı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLDEREN VARLI (Van) - "..."⁸

1932 yılının 15 Mayıs'ında Celadet Ali Bedirhan ve yol arkadaşlarının Şam'da yaktığı bir meşalenin, Hawar dergisinin ilk sayısının yayınlanmasının yıl dönümü. "..."⁹ kelime anlamıyla "çılgılık" demektir. Bu adım, yok sayılmak istenen, köklerinden koparılmaya çalışılan bir halkın kendi harfleriyle tarihe attığı sessiz ama devasa bir çılgıktı. Bu vesileyle, Kürtçenin yaşaması ve gelişmesi için bedel ödeyen herkesi saygıyla anıyor, 15 Mayıs Kürt dil bayramını "..."¹⁰ kutluyorum.

Ana dili sadece iletişim kurduğumuz bir araç değildir; ana dili, bir halkın ağıdı, tarihi, varoluşunun ta kendisidir. Bir dili yasaklamak o dili konuşan milyonları yok saymaktır. Kürtçe, bu coğrafyanın en kadim, en köklü seslerinden biridir; yıllardır süren tekçi politikalara rağmen bugün milyonlarca insan ana dili olarak konuşmaya devam ediyorsa bu, bir halkın diline ve kimliğine olan sarsılmaz bağı sayesinde fakat ne yazık ki bugün, Kürtçenin önünde devasa engeller devam ediyor. Sokakta, günlük yaşamda, eğitimde, sanattan spora kadar her alanda Kürtçeye yönelik bir tahammülsüzlük var. Yıllardır bu Meclisin tutanaklarına milyonların konuştuğu Kürtçe "bilinmeyen dil" ve "anlaşılmayan dil" olarak geçirildi.

⁸ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

⁹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

¹⁰ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Değerli milletvekilleri, bakın, tarihi çok gerilere sarmaya gerek yok, sadece son süreçte yaşanan birkaç örneğe dikkatinizi çekmek istiyorum: Samsun Bafra'ya ekmek parası için memleketinden giden Vanlı 2 emekçi, sadece Kürtçe müzik dinledikleri için hedef gösterildi, linç edilmek istenildi. Yine, seçim bölgem Van'ın Erciş ilçesinde Kürtçe dil eğitimi veren ve sanatsal üretim yapan Arsisa Kültür, Dil ve Sanat Derneğine keyfi olarak 400 bin lira ceza kesildi. Her türlü baskıya ve ötekileştirmeye rağmen şampiyon olup Süper Lig'e çıkan Amedspor sırf formasındaki Kürtçe ifadeler nedeniyle yaptırımlarla karşı karşıya bırakıldı ve son olarak Ağrı'nın Diyadin ilçesinde müftülük, Kürtçenin anlaşılmadığı gerekçesiyle imamlara hutbenin Türkçe okunması talimatı verdi. Düşünebiliyor musunuz, bir halkın kendi dilinde ibadet etmesi tahammülsüzlüğüyle karşı karşıyayız. Bu örnekleri çoğaltmak mümkün.

Değerli milletvekilleri, bugün Kürt sorununun demokratik çözümünde tarihî bir eşikten geçmekteyiz. Sayın Abdullah Öcalan'ın barış ve demokratik toplum çağrısı elli yıllık çatışma ortamını sonlandırma fırsatı değil, aynı zamanda bu topraklardaki farklılıkların zenginlik olarak bir arada eşit yaşamının kapısını araladı. Bu süreçte gerekli adımların atılması aynı zamanda onlarca yıldır Kürt'ün önündeki engellerin kaldırılmasını beraberinde getirecektir. Demokratik entegrasyon demek aynı zamanda bu topraklarda yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan diğer dillerin de geleceğini garanti altına almaktır. Bu nedenle tam da içerisinden geçtiğimiz bu sürecin gereği olarak Kürtçenin korunması ve geliştirilmesi, demokratik toplum ilkeleri ve kültürel çeşitliliğin yaşatılması açısından hayati önem taşıyor; demokratik toplum ilkeleri ve kültürel çeşitliliğin yaşatılması açısından da en iyi yerde durmaktadır.

Bu nedenle komisyonun kurulması aynı zamanda toplumsal barışın güçlenmesine de katkı sağlayacaktır. Bizler yıllardır sokakta, okulda, fabrikalarda, tam da bu kürsüde dillerin, kültürlerin eşitliğini savunduk. Hiçbir dilin diğerinden üstün olmadığı, hiçbir çocuğun ana dilinden koparılmadığı, dillerin birbirini beslediği demokratik bir cumhuriyeti savunduk, bunu savunmaya da devam edeceğiz.

Son olarak şunları demek istiyorum: "..."¹¹ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; güçlü bir ülkeyiz; tarihî kökleri, bağı olan, Osmanlı bakiyesi onlarca medeniyete ev sahipliği yapmış bir ülkeyiz. Ne var ki bazen küçük korkular, küçük tepkiler büyük spekülasyonlara neden oluyor. Son elli yılda yaşadığımız üç darbeden biri 12 Eylül 1980 darbesi. Bu darbe Hatay'ın Altınözü ilçesindeki, Samandağ ilçesindeki, Antakya ilçesindeki köy isimlerini değiştirdi. Niçin? Bu isimler Arapça. "Arapça olmayacak." Ne olacak? Hiç... Ucube isimler getirildi ne yazık ki bir tahammülsüzlükle.

Elbette bugün ülkemiz bir mozaik olarak Arap, Kürt, Türk, Laz, Çerkez her medeniyetten, her millettten, her kültürden insanların barış, huzur ve kardeşlik içerisinde yaşadığı bir ülke oldu AK PARTİ iktidarına kadar. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ADEM ÇALKIN (Kars) - Vicdanın olsun ya! Vicdanın olsun!

¹¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Ne yazık ki son dönemde bir seküler-dindar, Alevi-Sünni fay hatlarının ısrarla ne yazık ki üzerine gitmeyi belki de bir kazanç gördüler. Elbette seçim dönemlerinde politik manevralarla oy alma uğruna belki bazı şeyler kaşınabilir gibi görünüyor ama bu milletin geleceğini düşünmek zorundayız. Bu ülkede yapacağınız politikalar bu milletin tarihi bağlarını koruyup gelecekte barış, huzur içerisinde yaşayacağı ortamı planladıktan sonra hiçbir anlamı yok. Kaldı ki dil konusu gerçekten ülkemizin en geri kaldığı alanlardan biri. Dünyada belki yabancı dile en az vâkıf olan ülkelerden. İmam-hatip liselerinde yedi yıl Arapça okutuluyor, maalesef ki Arapça öğretemiyoruz gençlerimize. Üniversite bitirinceye kadar İngilizce öğretiliyor gençlerimize, ne yazık ki iki kelimeyi yan yana getiremiyor çünkü bizim dile karşı bir alerjimiz oluşmuş. Bakın, AK PARTİ iktidarının iyi şeyleri de oldu. Mesela, TRT Arapça'yı açtı, TRT Şeş'i açtı; bu millet bir şey mi kaybetti yoksa ülkedeki barış ortamına katkı mı sağladı? Elbette o ülkedeki sorunların kök sebeplerine inilmeli. Ne yazık ki her konuda yüzeysel geçişlerle, politik duruşlarla "Bize faydası mı var, zararı mı var?"a göre yaklaşıyor. O TRT Kürdî açılırken de o günkü atmosfere göre "Bize faydalıdır." denildi, bugün de başka bir noktadayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, işin özü şu: Sen hakkı söyledikten sonra ister Arapça konuş ister Türkçe ister Kürtçe konuş ister İbranice konuş, yeter ki hakkı söyle ama sen zulmü savunuyorsan ne dilden konuşursan konuş bir anlamı olmaz. (YENİ YOL, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Onun için de meselelere hak, adalet, özgürlük, insan hakları, merhamet, kucaklayıcılık açısından yaklaşmak gerekir ama burada aşına olduğumuz bir durum var, AK PARTİ'li arkadaşlar gelen her doğruya kesinlikle "Bu muhalefetten geldi, zinhar reddedeceğiz." anlayışı içerisinde. Bugün millî eğitimin de önemli sorunlarından biri bu. Gençlerimize saatlerce, senelerce eğitim veriliyor, bir gram kimse bir şey öğrenemiyor; gelin, işte bunu araştıralım. Bu gerçekten bu milletin egemenlik sorunu, bu milletin geleceğe yönelik önemli sorunlarından biri. Onun için, önergedeki dille ilgili hususu Genel Kurulun takdirine arz ediyoruz. (YENİ YOL, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Okan Konuralp. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN KONURALP (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; parti programımızda vurgulandığı şekliyle demokratikleşme, toplumsal sorunların eşit yurttaşlık temelinde çözümü için elzemdir diyoruz ve yine, programımızda vurgulandığı üzere, ana dili bir hak olarak görüyor, tüm yurttaşlarımızın ana dilini öğrenme, kullanma ve geliştirme hakkının sağlanacağı, kimsenin kimliğinden dolayı ayrımcılığa uğramayacağı ve toplumsal olarak dışlanmayacağı, farklı kimliklerin, inançların ve kültürlerin özgürce var olabileceği bir Türkiye hedefi doğrultusunda mücadele ediyoruz. Bu bağlamda, Türkçe, Kürtçe, Abhazca, Çerkezce, Gürcüce, Lazca, Ermenice, Rumca, Süryanice, Arapça, Boşnakça ve saymadığım hangi dil varsa, annelerimiz rüyalarını hangi dilde görüyorsa, hangi dilde görmüşse, bizi hangi dilde sevmiş ve hangi dilde azarlamışsa işte o dilin ama daha da önemlisi başka annelerin dillerini de ötekileştirmeden, önemsizleştirmeden, değersizleştirmeden tüm dillerin varlığını sürdürmelerini sağlamak bir zorunluluktur. Çünkü dillerin kaybı yalnızca sosyokültürel, antropolojik bir sorun değildir, daha da ötesinde toplumsal mesafeleri büyüten bir sorundur. Dillerin kaybı aidiyet duygusunu zedeler, ortak yaşam iradesini aşındırır. Ana dili hakkının güvence altında olduğu toplumlarda ise bireyler ülkelerine daha güçlü bağlarla bağlanır, ortak geleceğe daha fazla

inanır. Bugün ihtiyaç duyduğumuz şey, ana dilleri bir ayırım çizgisine dönüştüren anlayış değil ana dili birbirimizi anlamanın, birbirimize daha çok bağlanabilmenin köprüsü hâline getiren demokratik bir perspektiftir. Demokratik perspektif vurgusunu şundan da yapıyorum: Kadir Cangızbay'ın cümleleriyle ifade etmek gerekirse, insanın yürüyebilmesi için bacakları ne ise konuşmak için de ana dili odur. Yani insanların bacaklarını koparmıyorsa ana dillerini de dillerinden koparmamalıyız. Dolayısıyla pek çok konuda anlaşıyor olsak bile ülkemizin tüm dillerini ortak hafızamızın en önemli parçaları olduğu gerçeğinden kendimizi uzak tutmamalı, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu ortak hafızayı korumak, ana dillerin yaşaması konusunda karşılaşılan engelleri ortadan kaldırmak için gereken demokratik adımları atmamız çünkü kabul etmeliyiz ki başta barış olmak üzere ülkemizin tüm toplumsal sorunları insanların birbirinin sesinden, birbirinin sözünden korkmadığı yerde daha kolay çözülür.

Ve sözlerimi Ferit Edgü'ye atıfla bitirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

OKAN KONURALP (Devamla) - Ferit Edgü “Hakkâri’de Bir Mevsim” adıyla filme de çekilen ve “Bir kaza ya da rastlantı sonucu düştüğüm bu dağ köyünü -ki köyün adı Pirkaniş’tir- insanların, onların arasında geçen günlerimi anlatmaya çalıştım.” diyerek sunduğu o romanında günahların en büyüğünün ana dilini unutmak olduğunu ifade eder.

Sözün özü, yurttaşlarımızı ana dillerini unutmak gibi bir büyük günahтан uzak tutmak hepimizin görevidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Kemal Karahan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KEMAL KARAHAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ Grubunun önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, meseleye yaklaşırken geçmişe dönük tek taraflı değerlendirmeler yerine son yirmi yılda atılan demokratikleşme adımlarını da hakkaniyetle görmek gerekmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan önergede bahsi geçen iddiaların aksine, AK PARTİ hükümetleri döneminde Kürtçenin önündeki engeller kaldırılmış ve temel haklar noktasında çok önemli adımlar atılmıştır. Partimiz “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” şiarıyla geçmişte uygulanan yasakları birer birer ortadan kaldırmıştır.

Değerli milletvekilleri, bu kapsamda hayata geçirdiğimiz reformlardan birkaçını paylaşmak istiyorum: Yirmi dört saat kesintisiz Kürtçe yayın yapan TRT Kurdî devlet kanalının kurulması dilin kamusal alandaki meşruiyetini en üst seviyeye çıkarmıştır. Üniversiteler bünyesinde yaşayan diller enstitüleri ve Kürt dili ve edebiyatı bölümleri açılarak dilin bilimsel zeminde korunması sağlanmıştır. Millî Eğitim müfredatına Kürtçe seçmeli dersi, Kürtçe lehçeleri olan Kurmanca ve Zazaca’yla birlikte dâhil edilmiş ve birçok öğrencimiz bu dersi seçmiştir, Bakanlığımızca bu alanda öğretmen ataması da gerçekleştirilmiştir.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Niye seçmeli mesela?

KEMAL KARAHAN (Devamla) - Siyasi partilerin kampanya süreçlerinde Kürtçe kullanılmasının önündeki engeller kaldırılmıştır.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ olarak bizler kültürel zenginliklerimizi bir ayırışma vesilesi değil, insanlarımızın arasındaki kardeşliğin en güçlü bağı olarak görüyoruz. Birden fazla dil bilmenin

dünyayı farklı pencerelerden görebilmeye, zihinsel sınırları aşarak bambaşka kültürlerle gönül bağı kurmaya vesile olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle, meseleyi sadece bir araştırma komisyonu sınırlarına hapsedmek yerine bugüne kadar attığımız demokratik adımları kararlılıkla sürdürmeyi ve toplumsal huzuru her türlü siyasi mülahazanın üzerinde tutmayı hedefliyoruz. Amacımız, 85 milyon vatandaşımızın her birinin kendi kimliği ve kültürüyle özgürce nefes aldığı, ortak geleceğimize güvenle baktığı bir Türkiye idealini gerçekleştirmektir.

Bu duygu ve düşüncelerle, bin yıllık kardeşliğimizi demokratik reformlarla taçlandırmaya devam edeceğimizin altını çiziyor, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, tarım sektöründeki borçlanmanın ekonomik ve sosyal etkilerinin araştırılarak üreticinin korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 26/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/5/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/5/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, tarım sektöründeki borçlanmanın ekonomik ve sosyal etkilerinin araştırılarak üreticinin korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 26/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1499 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/5/2026 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer... (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü. Çiftçimiz mutsuz, çiftçimiz borçlu, çiftçimizin kapısında icra var; çiftçimiz üretmek istiyor, ürettiği ürün satmada sıkıntılar yaşıyor. Bakınız, ülkemizdeki çiftçi sayısı; Bakanlığın verilerine göre 2 milyon 300 bin ÇKS'li çiftçimiz var. Ziraat Odasında kayıtlı görünen 5 milyon civarında çiftçimiz bulunuyor ama sigortaya gidip de primini ödeyen çiftçi sayısı 2009 yılında 1 milyon iken şu an 616 bin çiftçi Sosyal Güvenlik Kurumuna gidip de prim ödeyebiliyor. Yani çiftçimiz, gerçek anlamda, içine düşürüldüğü durumla, sorunlu, sıkıntılı bir süreç yaşıyor.

Değerli arkadaşlar, çiftçilerin bankalara ve finans kuruluşlarına şu andaki borçları 1 trilyon 337 milyar lira, piyasaya olan borçlarla çiftçilerimiz 1,5 trilyon lira borçlu durumda. 2021 yılında çiftçimizin toplam borcu 135 milyar liraydı. Verilmesi gereken destek çiftçiye verilmediği için çiftçinin borçlanması devam ediyor. Çıkardığınız Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesine göre, 2026 yılında çiftçiye verilmesi gereken destek 722 milyar liraydı, verdiğiniz destek 168 milyar lira ama işin daha acısı, Tarım ve Orman Bakanlığının bütçesi 542 milyar lira. Öyle olunca, bu desteği verecek Bakanlık Devlet Su İşleri ile çalışanlara verdikten sonra ancak 168 milyar lira kalıyor. Son üç yılda çiftçiden esirgediğiniz desteğin toplamı 1 trilyon 354 milyar lira. Eğer bunu vermiş olsaydınız bugün çiftçi borçlu olmayacaktı.

Çiftçinin, üreticinin, besicinin girdi maliyetleri artıyor, girdi maliyetleri artınca düşük alım fiyatı uygulanıyor. İşte, çaya fiyat açıkladınız; 35 liralık çay fiyatı çiftçiye mutlu etmedi çünkü geçtiğimiz yıl 5 kilogram yaş çay sattığında 1 kilogram kuru çay alıyordu. Bu yıl 8,5 kilo yaş çay satarsa 1 kilo kuru çay alabiliyor. Buna göre, geçen yıla göre değerlendirdiğimizde, çiftçiye verilmesi gerekenden en az 15 lira düşük alım fiyatıyla ürününü alıyorsunuz. Bu diğer ürünlerde de bu şekilde. Şimdi, buğdayın alım fiyatını açıklamadınız. Önümüze hasat dönemi geldi, Çukurova'da başladı. Eğer çiftçi girdi maliyetine bakarsanız, buğdaya 24-25 liranın altında bir fiyat vererseniz yine çiftçi mutlu olmayacak.

Arkadaşlar, bu ülkede çiftçi eskiden ürününü satardı, doğru manifaturacıya giderdi, eşine, çocuklarına bir şeyler alırdı. Sizin sayenizde çiftçi şimdi nereye koşuyor? Bankaya koşuyor. Eğer ürününü satarsa “Hemen borcumu yatırayım, yoksa icra geliyor.” diyor. Çağrıda bulunduk, kanun teklifi verdik... Şu anda Anadolu'nun farklı illerinde tarım alanlarına, traktörlere, hayvanlara icra geliyor; yetmedi, evini almışsınız elinden icra yoluyla. (CHP sıralarından alkışlar) Çiftçi diyor ki: “Oturacak evimi dahi bırakmadılar.” Bu nasıl borcunu ödeyecek? Yani çiftçinin tarım alanını, traktörünü alarak... Ya, örnek alacağınız yer de var; 1936'da Mustafa Kemal Atatürk “Çiftçinin hayvanı, ekipmanı, tarlası haczedilemez.” diye kanun çıkarmış. Şimdi onun arkasından dolanıyorlar ve çiftçiye haciz geliyor; çiftçi hacizlik. Yani üreten insan, eli öpülesi insan; bu insanlara sahip çıkmalı. Kırsal boşalmış, kırsalda okul yok, sağlık ocağı yok, sosyal donatı alanı yok, internet çekmez, telefon doğru dürüst çekmez ama orada o yaşayarak üretmek istiyor. 58 yaş ortalamasında bu insanları sahiplenmek zorundayız. Proje çok, anlattı çok, sonuç yok. Bakınız, bugün raftaki ürünün fiyatı artıyorsa girdi maliyetlerinin artışıyla ürün fiyatının artmasının doğrudan ilgisi var. Gübrede, mazotta sübvansede edin, mazotta ÖTV'yi, KDV'yi kaldırın, gübre ve yemi yüzde 50 sübvansede ederek destek verin. Gelin, taban fiyata yeniden dönün, piyasayı tüccarın eline bırakmayın, kamucu bir yaklaşımla sorunlara eğilin, kooperatifçiliği geliştirin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Öngörülebilir bir tarım politikasıyla, ülkenin geleceğini sömürge bir ülke olma boyutuna indirgeyecek ithalatçı tüccara bırakılan... Yamyam gibi hem tüketicinin boğazına hem de üreticinin ürettiği ürünün varlığına saldıranların sonunu getirin arkadaşlar, bu ithalattan sıyrılalım. 2010 yılından beri hayvan ithal ediyorsunuz, hayvan ithalatıyla Türkiye sorunlarını çözmedi, sorunlar katlandı. Geçen yıl 739 bin büyükbaş hayvan ithal ettiniz, bu yıl da 500 bin hayvan ithal edeceksiniz ama gidiyoruz besiciye, besici “Benim besi için hayvan sorunum var.” diyor. Et ve Süt Kurumunun tablosuna bakıyorsunuz, geçen yıl 11 milyar kâr etmiş, bu yıl 14 milyar kâr ediyor; bu kurumlar kâr etmek için değil, başa baş noktasında hem tüketiciyi hem de üreticiyi korumak için değer bulursa önemli.

Özelleştirmeye gübre fabrikasını, yem fabrikasını satın tükettiniz, ülkenin geleceğini yok etmeyin. Gelin, birlikte bunu araştıralım, siz de alanda, yerinde bunları görün diyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Gürer.

Hiç “patates” demediniz ama, unuttuğunuz patatesi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Patatesi değil geneli konuştum Başkan. 200 ton patates depoda.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Başkanım, patatesi ben dediğim için...

BAŞKAN - Siz söylediniz, doğru, evet.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Komşumuzu da Niğde’yi de dile getirmiştım.

BAŞKAN - Teşekkürler.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Şerafettin Kılıç.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üreten Türkiye’nin teminatı, alın teriyle toprağa can veren çiftçilerimiz nezdinde aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün 14 Mayıs Çiftçiler Günü. Büyük fedakârlıklarla toprağına bağlı kalan, krediyle, borçla olsa dahi üretimden kopmayan, ithalat lobisi iktidarına rağmen ayakta kalmayı başaran elleri öpülesi bütün çiftçilerimizin 14 Mayıs Çiftçiler Günü’nü kutluyorum. Bugün Çiftçiler Günü, normal şartlarda bir üretim bayramı olarak kutlanması gerekirdi fakat bugün ülkede çiftçiye bayram yok çünkü çiftçi artık ürettikçe kazanmıyor, ürettikçe borçlanıyor; döktüğü alın teriyle değil kredi kartıyla geçiniyor. Çiftçimiz kendi toprağında kiracı, kendi tarlasında borçlu hâle getirilmiş durumdadır.

Rakamlar ortada, tarım sektörünün toplam borcu bir yılda 1 trilyon 100 milyar lirayı aşmış, sadece dokuz ayda borç 210 milyar lira artmış. Takibe düşen tarım borçları yüzde 130 artış gösterdi. Böyle bir düzen olur mu? Traktörüne haciz gelen, tarlasını banka icrasına kaptıran çiftçiye nasıl üret diyeceksiniz? Üreticiye “ek” diyorsunuz ama mazotun, gübrenin, tohumun, elektriğin fiyatı aldı başını gitti. Geçen yıl 30 liraya alınan gübre bu yıl 80 lira, ocak ayında 500 lira olan 1 litre mazot bugün 70 lira bandında ama alım fiyatları çiftçinin maliyetinin çok altında. Önceleri tarlada kara saban vardı, hatırlarsınız, işte o zamanlar biz tarımda kendi kendine yetebilen bir ülkeydik, o zamanların bereketi başkaydı. Bugün faize bulaşmayan tek çiftçi kalmadı. Sizin faize, ithalata, borca dayalı bu düzeniniz üretimi bitirdi. Çiftçiye tarladaki kara saban düzenini mumla arar hâle getirdiniz.

Değerli milletvekilleri, kendi gıdasını üretemeyen bir ülke gerçek anlamda bağımsız olabilir mi? Üreticisini koruyamayan bir iktidar yerli ve millî olduğunu iddia edebilir mi? Milletlin depodaki malını koruyamayanlar ülkeyi yönetebildiğini iddia edebilir mi? Bu soruların ortak cevabı, üzülererek ifade ediyorum ki: “Hayır.” Bir yandan “Türkiye Yüzyılı” derken diğer yandan Türkiye’yi gıda enflasyonunda dünyada zirveye taşıyanlar bundan utanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Bir yandan “Türkiye Yüzyılı” derken diğer yandan vatandaş bankalara köle yapanlar bundan utanmalıdır. Tablo karanlık görünse de bu düzen değişecek çünkü biliyoruz ki karanlığın en koyu olduğu an şafak vaktine en yakın vakittir. Çiftçi emeğinin karşılığını alacak. Çay üreticisi, buğday eken, süt satan üretici yeniden onurla, helal kazançla ayakta duracak, bu topraklar yeniden bereketlenecek. Bu millet yeniden üretimde şahlanacak, çiftçi kazanacak, Türkiye kazanacak.

Yaşasın üreten çiftçimiz, yaşasın alın teri, yaşasın helal kazanç!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Burak Dalgın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK DALGIN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sık sık rastladığımız, kullandığımız bir ifade var “beka meselesi” diye. Herhâlde bu beka meselesine en uygun konu da tarım. Neden? Çünkü tarım hem çiftçimiz için bir beka meselesi hem vatandaşlarımızın tümü için bir beka meselesi hem ekonomik kalkınmamız için bir beka meselesi hem de millî güvenliğimiz için bir beka meselesi. Çiftçimizin durumu hepimizin malumu, hakikaten zor durumda, kan ağlayan bir çiftçimiz var. Peki, biz çiftçimize olan yükümlülüklerimizi devlet olarak yerine getirebiliyor muyuz? Cevabımız: Maalesef hayır. 2006 senesinde bu Meclisin çıkardığı bir Tarım Kanunu var. Ne diyor? “Millî gelirin yüzde 1’i kadarlık bir aktarımı her sene çiftçiye yapacaksınız.” diyor. Bunu Hükûmete bir talimat olarak ifade ediyor. Son yirmi senede bu rakam 170 milyar doların üzerinde bir destek verilmesi gerektiğini ifade ediyor “177 milyar dolar para vermen lazım çiftçiye.” diyor. Hâlbuki verilen para 71 milyar dolar, aradaki fark tam 106 milyar dolar. Bir diğer deyişle, çiftçinin bankaya borcu 1 birimse -yani 30 milyar dolarsa- devletin çiftçiye olan borcu 4 birim. Tekrar ediyorum: Çiftçinin borcu 1 birimse devletin çiftçiye olan borcu 4 birim. O bakımdan, tarımı konuşmaya başlarken önce devletimizin çiftçiye karşı yükümlülüklerini yerine getirmemiz lazım.

İkincisi, tabii, bu sadece çiftçi için değil 86 milyon vatandaşımızın tümü için önemli; düzgün gıdaya, lezzetli gıdaya ucuz bir şekilde, sağlıklı bir şekilde ulaşmak hepimizin hakkı ama en çok da 18 yaş altındaki 22 milyon arkadaşımızın, çocuğumuzun, evladımızın, kardeşimizin hakkı. Şöyle: “22 milyon” deyince bunu bir düşünelim, Avrupa Birliğinde toplam nüfusu 22 milyonun üzerinde sadece 6 ülke var yani bir ülke kadar çocuğumuz, gencimiz var ve biz bunları doğru düzgün besleyemiyoruz; bundan daha büyük bir beka meselesi olamaz.

Üçüncüsü, tabii, tarım bizim ekonomik kalkınmamız için çok önemli. Ben kendi seçim bölgemden ve genel olarak hayvancılıktan bir örnek vereyim: Biz senede 1 milyar dolarlık sığır alıyoruz, 5 milyar dolarlık yem alıyoruz. Ondan sonra buna “yerli ve millî et” diyoruz. Bu iş böyle çalışmıyor. Balıkesir’in 3 katı büyüklüğündeki Hollanda Balıkesir’in toplam ekonomisinin 10 katı kadar parayı sadece tarımdan kazanıyor yani burada ciddi bir ekonomik potansiyel de var.

Nihayet, tabii, tarım bir millî güvenlik meselesi. Benim çok sevdiğim bir Sümer atasözü var “Altını ve gümüşü olanlar arpası, öküzü ve koyunu olanların kapısında bekleyecekler.” diye. İran Savaşı bize bunu bir kez daha hatırlatıyor.

Bu vesileyle, çiftçilerimizin Dünya Çiftçiler Gününü, milletimizin de demokrasi bayramını kutluyor, önergieyi desteklediğimizi ifade ediyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Malatya Turgut Özal Üniversitesi Kariyer Topluluğu öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Malatya Turgut Özal Üniversitesi Kariyer Topluluğu öğrencileri şu an Genel Kurulumuzu izlemekteler; kendilerine hoş geldiniz diyoruz ve teşekkür ediyoruz. (Alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

4.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, tarım sektöründeki borçlanmanın ekonomik ve sosyal etkilerinin araştırılarak üreticinin korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 26/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2026 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Sayın Öznur Bartin.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada yalnızca ekonomik bir başarısızlığı konuşmuyoruz çünkü Türkiye tarımı bugün geri dönüşü ağır olacak tarihsel bir çöküşün içindedir. Bu kriz iktidarın yirmi dört yıldır toprağı rant alanı, çiftçiyi ise modern köle gören neoliberal zihniyeti ile bu süreci besleyen güvenlikçi politikaların yarattığı sistematik bir çöküştür. Rakamlar iktidarın şahlanış masallarının altında ezilen üreticinin feryadını açıkça ortaya koymaktadır. BDDK verilerine göre tarım kesiminin bankalara olan borcu 2025 yılı itibarıyla 1 trilyon 110 milyar TL'ye ulaşmıştır. Sadece dokuz ayda borç yükü 210 milyar TL artmış, takibe düşen borç miktarı ise yüzde 130'luk artışla 10 milyar TL'yi aşmıştır. Bu tablo bir borç sarmalı değil, üreticinin emeğine, toprağına ve geleceğıne vurulan ekonomik prangadır. Bugün 14 Mayıs 2026 itibarıyla mazotun litresi 68 lirayı, benzinin litresi 65 lirayı aşmıştır. 2002'de 1 lira 48 kuruş olan mazotun bugün geldiğı nokta çiftçinin traktörünü tarlada, umudunu ise kursağına bırakmıştır. Peki, sonuç ne oluyor? Damızlık hayvanlar kesime gidiyor, küçük üretici üretimden çekiliyor, köyler boşalıyor, gençler toprağıni terk ediyor yani iktidar günü kurtarmak uğruna bu ülkenin tarımsal geleceğini tasfiye ediyor. Bir zamanlar kendi kendine yetebilen bu ülke bugün buğdayda, mısırdaki, ette, yem ham maddelerinde ve hatta tohumda dahi bağımlı hâle getirilmiştir. Son on beş yılda canlı hayvan ve et ithalatına yaklaşık 12 milyar dolar ödendi. Bizim üreticimize verilmeyen destek Uruguaylı ve Brezilyalı şirketlere aktarıldı. Üstelik yılda yaklaşık 547 bin buzağı önlenebilir nedenlerle yaşamını yitirirken, şap hastalığına karşı yeterli koruma mekanizmaları oluşturulamamışken burada planlı üretim söylemleriyle övünmek halkın akılla alay etmektir.

Buradan özellikle seçim bölgem Hakkâri'ye ve bölge kentlerine de dikkat çekmek istiyorum: Türkiye'de çayır ve mera varlığının yaklaşık yüzde 42'si bu bölgededir ancak Hakkâri'de, Van'da, Şırnak'ta ve Ağrı'da hayvancılık bilinçli bir tasfiye süreciyle karşı karşıyadır. 1940'larda 44 milyon hektar olan mera varlığı bugün yaklaşık 13 milyon hektara gerilemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ÖZNUR BARTİN (Devamla) - Son yirmi yılda kaybettiğimiz 2,7 milyon hektar tarım arazisi İsrail ve Lübnan'ın toplam yüz ölçümünden daha büyüktür. Siz, bu toprakları betona, yandaş maden projelerine, enerji şirketlerine ve güvenlikli barajlarına açarken Hakkâri'deki, Ağrı'daki üretici güvenli bölge yasakları nedeniyle hayvanını meraya çıkaramamaktadır. Bizim paradigmamız sermayeyi değil küçük üreticiyi, ithalatı değil yerel tohumu, rantı değil ekolojik yaşamı merkeze koymaktadır çünkü biliyoruz ki toprağıni kaybeden halklar geleceğini de kaybeder. Kürt coğrafyasında üretimi tasfiye eden yasakçı anlayıştan vazgeçilmediğı, gıda güvenliği piyasasının ve sermaye birikiminin insafına terk edildiğı sürece bu ülkede ne bereket olacaktır ne de toplumsal huzur.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Burdur Milletvekili Sayın Adem Korkmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ADEM KORKMAZ (Burdur) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, Meclisimizi ziyarete gelmiş üniversite öğrencilerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de 1993 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi son sınıf öğrencisiyken bir Ankara ziyaretimizde Meclisimizi de ziyaret etmiştik, inşallah sizleri de ilerleyen zamanlarda burada görmüş oluruz.

Şimdi, Dünya Çiftçiler Günü münasebetiyle verilmiş bir önerge üzerine konuşuyoruz. Yani bu konuşmalarımız artık sıkça tekrarladığımız tarımın ve gıdanın stratejik önemi, millî güvenlik ve beka meselesi söylemleriyle örtüşen bir dönemde yaşıyoruz. Söylediğimiz sözler, öneriler ve eleştiriler her şeyiyle değerli ve anlamlı. Elbette tarımsal üreticilerimiz ayakta var olmadıkça ne tarımsal ürünlerin ne de gıdanın varlığı ve tedariki mümkün olmayacaktır, burada mutlaka hemfikiriz. Hükûmetimizin uzun yıllardır uyguladığı politikalar da zaten bu varlığın bilincinde ve bunun farkında olarak çalışmalar sürdürülmektedir. Şöyle söyleyeyim: Yani şu an itibarıyla yaklaşık 80 milyar dolarlık bir tarımsal hasıladan bahsediyoruz, 20 milyar dolarlardan gelmiş bir hasıla. Sebze üretiminde dünyadaki 3'üncülüğümüz, meyve üretiminde ve diğer tarımsal üretimde dünyada Türkiye'nin sahip olmuş olduğu üretim kapasitesi elbette çok ciddi bir Hükûmet politikasıyla mümkün olabilmektedir. Dünya şartları değişmektedir, tarımsal üretim şartları değişmektedir. Mekanizasyon, teknolojik tarım, AR-GE, hele hele şimdi yapay zekânın da üretim süreçlerine dâhil olduğu bir dönemde bunlara da uyum sağlayacak, ülkemizin gıda tedarikini gerek içeriden, zaman zaman ihtiyaç duyduğunuzda partner ülkelerinizden stratejik olarak bu ilişkileri sürdürmek zorundasınız. Şimdi, tabii ki tarımsal araç ve mekanizasyon açısından baktığımızda 2,3 milyondan fazla sadece traktör sahibi çiftçilerimiz var, daha çok olsun. Bu anlamda çiftçimize sağlanan kredi ve finansman destekleriyle elbette bu çiftçilerimiz bu varlıkları edinebilmektedir. Onun için, hani biz elbette muhalefet diliyle çiftçinin yok olduğu, çiftçinin öldüğü, çiftçinin bittiği gibi kavramlar soyut kavramlar ama istatistikler, üretim kabiliyetinin artmaya devam ettiği, geçtiğimiz yıl itibarıyla tarımsal ihracatın 32 milyar doların üzerine çıktığı, bunun da artarak devam edeceği ivmeleri ortaya koyduğumuzda... Başka rakamlar da verebiliriz, istatistiklerle biz bu tezlerimizi ispat edecek çok sayıda elimizde veri var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - İthalat arttı, ithalat; geçen yıl.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Evet, tabii, borç meselesini ciddiye almak gerekiyor. Tarımsal üreticilerimizin üzerinde şu anda finansman problemlerini analiz etmemiz gerekiyor ama borcu tek başına yani borç kavramı genellikle bütün dünyada makroekonomik göstergelerde borç oranı toplam gayrisafî millî hasılanın bir oranı üzerinden değerlendirilir. Bizim de burada tarımsal hasıla üzerinden bakmamız gerekir ama bu genel makro bakış açısını bizim mikro düzeyde de üreticilerimizin üzerinde vâkıf oldukları, şu anda yaşadıkları finansman meselelerini de etüt etmemiz gerekiyor. Bu konuda alınması gereken acil önlemler elbette varsa da bunlarla ilgili de çalışmalar yürütülecektir.

Ben şunu söylemeye çalışıyorum: Yani gerçekten iklim değişikliği gerçeğinde, stratejik önemi olan uluslararası gündemlerin olduğu bir dönemde tarıma her zamankinden daha fazla önem verme mecburiyetimiz varlığını sürdürmektedir.

Hepinize teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Günaydın, sisteme girmişsiniz.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

57.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Burdur Milletvekili Adem Korkmaz'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, konuşmacıyı dinledik; hep alışkın olduğumuz bir konuşma, “Tarımda ve gıdada sorun yoktur, isterseniz de istatistiklere bakalım.” şeklinde bir konuşma. Bugün söylemediler ama hep söylerler “Avrupa 1’incisiyiz.” diye; ben söyleyeyim size, Eurostat istatistiği Sayın Konuşmacı: Türkiye’nin 73,4 milyar euro tarımsal hasılası var, bununla Fransa, Almanya, İspanya, İtalya’nın arkasından Avrupa’da 5’incisiniz, durmadan “Avrupa 1’incisiyiz.” diye yalan söylersiniz. Sonra, bunu kişi başına tarımsal hasılaya böldüğünüzde örneğin, Fransa 1.319 euroyken sizin rakamınız 857 euro, ondan da bahsetmezsiniz.

Daha önemli bir şey söyleyeyim: Türkiye tarımda, tarımsal ham maddede net dışa bağımlıdır. On bin yıl evvel tarımın başladığı toprakları gıda üretemeyen, yem üretemeyen, yağ üretemeyen bir hâle getirdiniz, bundan bahsetmezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Madem istatistik arıyorsunuz, onu da söyleyeyim: 2026 yılında 2,6 milyar dolar tarımsal ham madde ihracatı yaptınız, 4 milyar dolar ithalat yaptınız, 1,4 milyar dolar tarımsal ham maddede dış ticaret açığı verdiniz. Buğdayı, mısırı, arpayı, soyaı, ayçiçeğini, bütün tarımsal ham maddeleri, çeltiği, kuru fasulyeyi, nohudu dışarıdan alıyorsunuz, hâlâ gelmiş burada güzelleme yapıyorsunuz be kardeşim!

En sonunda şunu söyleyeyim: Ya, gıda enflasyonunda bu bereketli toprakları Avrupa’nın açık ara 1’incisi, dünyanın 5’incisi yaptınız. İnsan hiç öz eleştiri yapmaz mı! İnsan hiç utanmaz mı be kardeşim! Yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ TEMÜR (Giresun) - Size yazıklar olsun!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Cevap ver, cevap!

BAŞKAN - Sayın Kaya...

ADEM KORKMAZ (Burdur) - Söyledim ben cevabı.

ALİ TEMÜR (Giresun) - Size yazıklar olsun!

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İstatistiklerle konuştum, verebiliyorsan cevap ver!

ADEM KORKMAZ (Burdur) - Niye bağıırıyorsun ki?

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun siz.

58.- *Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Manavgat'ın Taşagıl Mahallesi'ne ilişkin açıklaması*

AYKUT KAYA (Antalya) - Teşekkür ederim.

Diğer illerden Demirkapı Tüneli üzerinden Antalya'ya gelen yoğun kara yolu trafiği Manavgat ilçemizin Taşagıl Mahallesi'nin içinden geçmektedir. Araçlar bir anda son sürat yerleşim yerinin içine girmektedir. Bu durum vatandaşlarımız ve öğrencilerimiz için büyük risk oluşturmaktadır. Bölgede birçok ölümlü kaza meydana gelmiştir. Taşagıl girişlerine acil trafik ışığı konulmalı, araçları yavaşlatacak uyarıcı önlemler alınmalıdır. Ayrıca, Taşagıl merkeze bir üst geçit yapılması da artık zorunlu hâle gelmiştir.

Diğer taraftan, D400 Kara Yolu'ndan Taşagıl'a dönüş yapılan kavşakta ciddi trafik yoğunluğu yaşanmakta, uzun kuyruklar ve kazalar meydana gelmektedir. Bu kavşağa da acilen köprülü kavşak yapılmalıdır. Taşagıllı hemşehrilerimizin canı bize emanettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ve Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ile 64 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- *Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ve Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ile 64 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3669) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270)¹²*

BAŞKAN - Komisyon? Yerde.

12 Mayıs 2026 tarihli 93'üncü Birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde gruplar ve şahısları adına konuşmalar tamamlanmıştı.

Şimdi yirmi dakika süreyle soru ve cevap işlemini yapacağız.

93'üncü Birleşimde soru ve cevap işlemi için sisteme giren milletvekillerimizin tekrar sisteme girmelerini rica ediyorum, kendilerine öncelikle söz vereceğim.

Şimdi Sayın Kaya, buyurun tekrar.

AYKUT KAYA (Antalya) - Bugün akademideki en büyük sorunlardan biri akademisyenlerin yaşadığı geçim sıkıntısıdır. Üniversitelerimizin dünyayla rekabet edebilmesi, nitelikli bilimsel üretim yapabilmesi ve akademik başarılarının artırılabilmesi için akademisyenlerimizin özlük hakları acilen iyileştirilmelidir. Bugün birçok akademisyen aldığı maaşla ay sonunu getirmekte zorlanmaktadır. Kirasını, faturasını ödemekte zorlanan, sosyal hayattan uzak kalan akademisyenlerimiz vardır. Akademisyenlerimiz mevcut maaşlarla kongrelere, sempozyumlara katılamamakta; araştırma, makale, kitap ve tez çalışmalarını bile maddi zorluklar içinde sürdürmektedir. Bir zamanlar en prestijli mesleklerden biri olan akademisyenlik bugün gençlerimiz açısından cazibesini kaybetmektedir. Bilimde güçlü bir Türkiye için üniversitelerimizde görev yapan akademik ve idari personelin özlük hakları iyileştirilmelidir.

¹² 270 S. Sayılı Basmayazı 12.5.2026 tarihli 93'üncü Birleşim Tutanağı'na eklidir.

BAŞKAN - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

2008'den bu yana 7 varlık barışı uygulanmış yani bu paketle birlikte 8'inci olacak. On sekiz yılda 8 barış. Ortalama her iki yılda bir barış. Cumhuriyet tarihi boyunca yapılan 40'ı aşkın vergi affının yaklaşık 15'i yalnızca 2000-2026 arasında çıkmış. Yirmi beş yılda 15 af yani ortalama her iki buçuk yılda bir af.

Şimdi, bu uygulamalar sonucunda ülkeye ne kadar vergi girişi sağlanmış, ekonomiye ne kadar kaynak girişi olmuş? Bu kanun teklifi yasalaştığında ne kadar tahsilat beklenmektedir?

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, kanun teklifiyle yabancı yatırımcıya büyük imkânlar, kolaylıklar, vergi istisnası sağlanıyor; esnafa, KOBİ'lere ve yerel işletmelere kolaylık düşünülen herhangi bir düzenleme yer almamıştır, peki bunun sebebi nedir?

İkinci olarak özellikle sadece İstanbul Finans Merkezi ve yabancı yatırımcıya tahsis edilmesinin özel bir sebebi var mıdır?

Üçüncü olarak da aslında ülkemizde vergi yükünün büyük çoğunluğunu ücretliler, tüketiciler, esnaf, KOBİ'ler sağladığı hâlde bu konuda vergisini zamanında ödeyen vatandaşlara, dürüst mükelleflere yönelik ne gibi bir tedbir düşünülmektedir?

Son olarak da yurt dışından gelen yabancı sermayeye yirmi yıl süreyle muafiyet düşünülmesi geleceği ipotek altına almak değil midir?

BAŞKAN - Sayın Esen... Yok sanırım.

Sayın Kaya...

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Teklifte kayıt dışı veya kaynağı belirsiz varlıkların sisteme düşük oranlarla dâhil edilmesini sağlayan varlık barışı niteliğinde bir düzenleme yer almaktadır. Vergisini düzenli ödeyen mükelleflere bu durum nasıl izah edilecektir? Sık sık varlık barışı düzenlemesi yapılması vergi adaletini zayıflatmakta mıdır? Kaynağı belirsiz varlıklara vergi incelemesi ve tarhiyat güvencesi sağlanması kara para aklamayla mücadele ve finansal şeffaflık bakımından hangi güvencelerle desteklenmiştir? Amme alacaklarının tecil süresinin yetmiş iki aya çıkarılması olumlu görünse de gecikme zammı ve tecil faizinde indirim yapılmadığı sürece bu düzenleme mükellefin borcunu gerçekten ödenebilir hâle getirecek midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ekmen... Yok.

Sayın Kısacık... Yok.

Sayın Güneş Altın... Yok.

Sayın Atmaca...

MEHMET ATMACA (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu düzenlemeyle Türkiye'de yaşayan ve tüm gelirini beyan eden mükellefler cezalandırılırken sadece son üç yılda Türkiye'de mükellefiyeti bulunmayan kişilere ayrıcalık tanındığı yönündeki eleştirilere cevabınız nedir?

İki, yirmi yıl gibi çok uzun bir süre için getirilen gelir vergisi istisnasının bütçeye yıllık ve toplam maliyeti hesaplanmış mıdır? Hesaplandysa bu maliyet kamuoyuyla neden paylaşılmamıştır? Gelir vergisi istisnasından yararlanan kişilere miras yoluyla intikallerde yalnızca yüzde 1 veraset ve intikal vergisi uygulanması servet transferlerinde adalet ilkesini zedelemeyecek midir? Aynı büyüklükte miras intikali gerçekleştiren bir vatandaş normal oranlardan vergi öderken belirli şartları taşıyan bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - 4 sorum olacak:

1) Nitelikli hizmet merkezlerinde çalışan personele ücret istisnası tanınırken aynı nitelikte işi yapan ancak bu kapsama girmeyen çalışanlar açısından oluşacak ücret ve vergi adaletsizliği nasıl giderilecektir?

2) Cumhurbaşkanına ücret istisna sınırlarını artırma veya azaltma yetkisi verilmesi vergilerin kanuniliği ve TBMM'nin bütçe hakkı bakımından sakınca doğurmayacak mıdır?

3) İstanbul Finans Merkezi'nde kurumlar vergisi indiriminin yüzde 100 olarak uygulanma süresinin 2031'den 2047'ye uzatılması, geçici teşvikten çok kalıcı bir vergisel ayrıcalık rejimi anlamına gelmiyor mu?

4) İstanbul Finans Merkezi katılımcılarına yirmi yıla varan harç ve vergi avantajları sağlanırken Anadolu'daki sanayici, esnaf, çiftçi ve KOBİ'lere benzer ölçekte hangi destekler sunulmaktadır?

BAŞKAN - Sayın Üçüncü...

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) - Kamuoyunda “varlık barışı” olarak tanımlanan kanun teklifimizin 10'uncu maddesinde öngörülen düzenlemelerin uluslararası kurumlar tarafından olumsuz bir değerlendirmeye sebebiyet verme ihtimalini görüyor musunuz?

BAŞKAN - Sayın Dinçer...

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi piyasa bu kadar zor durumdayken, esnaf üç sene pandemide iş yerini açmamışken, üstüne bir de deprem yaşamışken, bu kadar zor bir süreç içerisinde bu esnafa getirdiğiniz bu vergi paketinde niye bir kolaylık sağlamadınız? Bunun sebebini sormak istiyorum. En azından faizlerini sildirip anaparayı taksitlendirsek daha faydalı olmaz mıydı? Bu süreç içerisinde vergi tahsilatı yapılamayan -büyük firma- kaç tane firma vardır ve ödeyeceği vergi yükümlülüğü ne kadardır? Bir de küçük esnaf ve sanatkâra yaptığınız bu zulmün sebebini sorabilir miyim?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Bilici...

MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sanayi sicil belgesi olmayan ancak istihdam sağlayan, katma değer yaratan ve yerel ekonomiyi ayakta tutan KOBİ'lerin yüzde 25 kurumlar vergisi ödemeye devam etmesi rekabet eşitsizliği yaratmayacak mıdır? Kurumlar vergisi oranının yeniden yüzde 20 seviyesine çekilmesi konusunda Hükûmetin bir değerlendirmesi var mıdır? İlk teklif metninde ihracatçılara yönelik indirimli kurumlar vergisi öngörülmüşken komisyon aşamasında bu düzenlemenin kaldırılmasının gerekçesi nedir?

BAŞKAN - Sayın Özdağ...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - 2025 yılında Yİ-ÜFE yüzde 27,67 iken gecikme zammının yüzde 44,4; tecil faizinin ise yüzde 39 seviyesinde uygulanması reel sektörün ödeme gücüyle nasıl bağdaştırılmaktadır?

İkinci sorum: Tecil faizinin Yİ-ÜFE'ye endekslenmesi veya daha makul seviyelere çekilmesi konusunda Hükûmetin bir çalışması var mıdır?

Üçüncü sorum: Sanayi sicil belgesi olan ve fiilen üretim yapan kurumların üretim kazançlarına yüzde 12,5 kurumlar vergisi uygulanması olumlu olmakla birlikte, bu düzenleme neden sanayici zor duruma düştükten sonra gündeme getirilmektedir?

Dördüncü sorum: Üretici, sanayici ve çiftçi maliyet baskısı altında ezilirken bu tür vergi indirimlerinin önceden ve öngörülü biçimde yapılmamasının sebebi nedir?

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Bolu F Tipi Hapishanesinde hukuksuz, keyfi, özgürlüğü gasp kararları devam ediyor. Mahpusların kurul karşısına dahi çıkarılmadan kâğıt üzerinde yapılan değerlendirmelerle üç aydan bir yıla kadar infazları uzatılıyor. Tuncay Doğan'a 32'nci yılında, Nurettin Ataman'a -9'uncu kez kurula çıkmasına rağmen- 34'üncü yılında, Ahmed Abdi İbrahim'e ise 32'nci yılında, altı ay daha infaz erteleme kararları verilmiştir. Bu kararların ne toplumsal barışa ne evrensel hukuk ilkelerine uymadığı, keyfi ve siyasi olduğu açıktır. Cezaevi Müdürü Mustafa Karakuş, kendi ismini mahpuslara söyleme yasağı talimatı verirken mahpusları kurula dahi çıkarmadan vermiş olduğu bu kararları savunmak yerine bugün bizlerle görüşmeyi, zorla ve talep üzerine gerçekleştirmiştir. Türkiye'de cezaevlerindeki siyasi mahpuslara yönelik ayrımcı, keyfi infaz rejimi sonlanmalı, kurullar derhâl kaldırılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Şahin, son olarak buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Nitelikli hizmet merkezlerinde çalışan personele ücret istisnası tanımlanırken aynı nitelikte işi yapan ancak bu kapsama girmeyen çalışanlar açısından oluşacak ücret ve vergi adaletsizliği nasıl giderilecektir? Cumhurbaşkanına ücret istisnası sınırlarını artırma ve azaltma yetkisi verilmesi, vergilerin kanuniliği ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkı bakımından sakınca doğurmayacak mıdır? İstanbul Finans Merkezi'nde kurumlar vergisi indiriminin yüzde 100 olarak uygulanma süresinin 2031'den 2047'ye uzatılması geçici teşvikten çok kalıcı bir vergisel ayrıcalık rejimi anlamına gelmiyor mu? İstanbul Finans Merkezi katılımcılarına yirmi yıla varan harç ve vergi avantajları sağlanırken Anadolu'daki sanayici, esnaf, çiftçi ve KOBİ'lere, benzer ölçekte hangi destekler sunulmaktadır?

Sorum bundan ibaret.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şimdi, cevaplar için Komisyona söz veriyorum.

Buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, kanun teklifi üzerinde görüşmelerde milletvekilleri tarafından çeşitli eleştiri ve sorular dile getirilmiştir. Müsaadenizle, gündeme getirilen hususlara yönelik ben de bazı açıklamalarda bulunmak istiyorum.

Sayın milletvekilleri, öncelikle, 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle vatandaşlarımıza, kamuya olan borçlarını ödemelerinde kolaylık sağlamak adına kamu alacaklarının taksit süresinin artırılmasını ve teminatsız tecil tutarının yükseltilmesini, Türkiye'nin üretim kapasitesini ve ölçeğini artırmak için üretim faaliyetleriyle iştigal edenlere kurumlar vergisinin yüzde 12,5 olarak uygulanmasını, teknoloji ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik teknoloji girişim işletmelerine ve çalışanlarına yeni teşvikler verilmesini, yurt dışında bulunan veya yurt içinde olup kanuni defter kayıtlarında yer almayan gerçek ve tüzel kişilere ait varlıkların millî ekonomiye kazandırılması amaçlanmaktadır. Türkiye'nin küresel rekabet gücünü artırmak, ülkemize yönelik doğrudan yatırımları ve nitelikli hizmet ihracatını artırmak için nitelikli hizmet merkezi ile İstanbul Finans Merkezi'ne sağlanacak teşviklere ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır, bunlar öngörülmektedir.

Şimdi, bazı sorularla alakalı da detaylı bilgi vereceğim değerli milletvekilleri: Kamu alacaklarının tecil süresinin uzatılmasına ilişkin düzenlemeyle 6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinde değişikliğe gidilerek otuz altı ay olan azami tecil süresi 2 katına çıkarılarak yetmiş iki ay olarak belirlenmektedir. Ayrıca kanunda 50 bin TL olan, Cumhurbaşkanı kararıyla 250 bin TL olarak uygulanan teminat almaksızın tecil borçları için bu rakamın 1 milyon TL'ye yükseltilmesi öngörülmektedir. Bu miktara ilişkin Cumhurbaşkanının 10 katına kadar artırma, yarısına kadar indirme, yeniden kanuni tutarını getirmek ve alacaklı amme alacaklı idaresi itibarıyla bu hadler arasında farklı tutar belirleme yetkisi de hâlihazırda kanunda bulunmaktadır.

Şunu da özellikle belirtmek isterim ki: Gelir İdaresi verilerine göre, borçlu mükelleflerin yüzde 98,6'sının borcu 1 milyon TL'nin altındadır, dolayısıyla bu düzenleme KOBİ ve esnafımızın büyük bir kısmını kapsamaktadır. Bu düzenlemeyle borç ödeme niyetinde olan mükelleflerimize daha uzun vadeli ve uygulanabilir ödeme zemini sunmak, üretimin devamlılığı ve istihdamın korunması amaçlanmaktadır.

Üretim kapasitesinin güçlendirilmesi açısından stratejik sanayi kapasitesi, teknolojik dönüşüm, cari denge, tedarik güvenliği kritik önemdedir. Bu kapsam düzenlemede sanayi sicil belgesini haiz fiilî üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumlar ile zirai üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumların münhasıran bu üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranının yüzde 12,5 puan indirimle yüzde 12,5 olarak uygulanması imkânı sağlanmaktadır. Böylece üretimden kaynaklanan kazanç ile diğer faaliyetlerden doğan kazanç ayrıştırılacak, yalnızca üretim faaliyetinden elde edilen kazanç için yüzde 12,5 oranında vergi uygulanacaktır. Üretim faaliyetlerinden elde edilen kazançlar aynı zamanda bazı durumlarda da kurumların ihracattan elde edeceği kazancı da kapsayabileceğinden düzenleme kapsamında indirimden yararlanılan kazançlar için ayrıca ihracat kazançlarına uygulanan yüzde 5 puanlık indirimin uygulanmaması hususu da düzenlenmektedir.

Varlık barışıyla alakalı birçok soru geldi, onunla alakalı da bilgilendirmek isterim: Varlık barışına ilişkin düzenlemeyle yurt dışında bulunan veya yurt içinde olup kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının 31 Temmuz 2027 tarihine kadar millî ekonomiye kazandırılması hedeflenmektedir.

Başka bir deyişle, atıl duran kaynakların ekonomiye kazandırılması, yastık altında veya yurt dışında bulunan kaynakların finansal sisteme dâhil edilmesi yatırımı, üretimi, sermaye piyasalarını ve kamu finansmanını destekleyecektir. Varlıkların devlet içi borçlanması senetleri ile kira sertifikalarında veya vadeli hesap gibi araçlarda tutulması hâlinde yüzde sıfır ile yüzde 5 arasında değişen kademeli vergi oranı öngörülmektedir. Varlıkların bildiriminden itibaren iki ay içerisinde Türkiye'ye getirilmesi şartı da bulunmaktadır. Geç bildirimde bulunanlar için de 0,5 puan ile -süre uzatımı- toplam 1 puan arasında öngörülmektedir.

Cumhurbaşkanına 31/7/2027 tarihini her defasında altı ayı geçmeyen süreyle bir yıla kadar uzatma yetkisi verilmektedir. Şartlara uyulması hâlinde bildirilen varlıklar için vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmaması öngörülmektedir. Ancak Türkiye'ye getirmeme, verginin ödenmemesi, taahhütlere uyulmaması durumunda inceleme konusunun düşeceği düzenlenmektedir.

Diğer bir mevzuat uyarınca, alınması gereken tedbirler ile suç gelirlerinin aklanması, terörizmin finansmanı gibi tedbirler aynen uygulanmaya devam edecek. Dolayısıyla, düzenleme bunu açık şekilde koruma altına almaktadır.

Aynı zamanda, gerçek kişilerin de ülkemize gelmesiyle alakalı düzenlemeyle ilgili soru soruldu ve bir de veraset ve intikal vergisiyle alakalı bilgi istendi, onlarla ilgili de bilgilendirmek istiyorum. Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle gerçek kişilerin Türkiye'de yerleşmemiş sayılmasından

önce, son üç takvim yılında Türkiye’de yerleşmemiş sayılmama ve vergi mükellefi bulunmama şartını sağlayan Türkiye dışında elde ettiği kazanç ve iratlar vergiden istisna tutulacaktır. Düzenlemenin hedef kitlesi hâlihazırda Türkiye’nin vergilendirme yetki alanında bulunmayan kişilerdir. Dolayısıyla mevcut bir vergi gelirinden vazgeçmeme söz konusu değildir, aksine burada yeni bir kaynak oluşturulmaktadır. Bu kişilerin Türkiye içinde faaliyetlerinden doğan kazançları genel hükümler çerçevesinde zaten vergiye tabi olacaktır. Bir de bunların Türkiye’deki veraset konusu olması durumunda da yüzde 1 oranında veraset ve intikal vergisi de uygulanacaktır.

İstanbul Finans Merkeziyle ilgili soruyla alakalı da bir miktar açıklama yapmak istiyorum. İstanbul Finans Merkezinde finansal faaliyette bulunan kuruluşlara uygulanan vergi indirim süresinin uzatılmasına yönelik düzenlemeyle de İstanbul Finans Merkezi’nin uzun vadede rekabet gücünün ve yatırımcılar arasında öngörülebilirliğinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. İstanbul Finans Merkezi’nde finansal hizmet kazançlarına uygulanan kurumlar vergisi indirim süresinin de 2031’den 2047 yılına kadar uzatılması öngörülmektedir.

Burada bazı milletvekilleri yirmi yıl sürenin uzunluğuyla alakalı eleştiride bulundu. Tabii ki yatırımcı, finansal kuruluş, uluslararası şirket yatırım kararı alırken yalnızca vadeli avansa bakmamakta, aynı zamanda gelecek on yılı, yirmi yılı da kapsayan düzenlemeyi dikkate alınmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam etmek istiyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Böylece, İstanbul Finans Merkezi’nin uluslararası bir cazibe merkezi hâline gelmesi açısından İstanbul Finans Merkezi’nin yatırımcı olarak da uluslararası finans kuruluşlarına uzun vadeli projeksiyon yapabilme imkânı sağlanmaktadır.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Cevaplanmayan sorulara yazılı mı cevap verilecek?

BAŞKAN - Muhtemelen yazılı cevap verecekler.

Peki, teşekkürler.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, soru-cevap zaten adı üzerinde yani kimse cevap vermiyor.

BAŞKAN - Sayın Şanlıtürk...

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

59.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk’ün, Uluslararası Sert Kabuklu ve Kuru Meyveler Konseyinin Türkiye’deki fındık üretimi tahminine ilişkin açıklaması

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Uluslararası Sert Kabuklu ve Kuru Meyveler Konseyi 2026 yılında Türkiye’de fındık üretimini tahmini 810 bin ton olarak açıklamıştır. Bir önceki sezondan kalan 150 bin tonluk stokla birlikte yaklaşık 960 bin ton fındık olacağını iddia etmiştir. Bu bilgi kesinlikle doğru değildir. Bu, her sene yapılan, Hükûmetin 2026 yılı fındık fiyatını etkilemeye dönük manipülatif bir açıklamadır. Son yirmi

yıla baktığımızda, 2008 yılında yalnızca 801 bin ton rekorla gerçekleşmiştir. Bunun dışında, bu zamana kadar 730 bin tonun üzerinde fındık üretimi Türkiye’de hiç gerçekleşmemiştir. Her yıl 760 bin ton fındığı iç tüketim ve ihracat olarak harcamaktayız. Bu açıklamalar piyasada zaten çok düşük olan fındık fiyatını yeni sezonda da daha aşağıya çekmeye yönelik açıklamalardır. Bu açıklamaları doğru bulmadığımızı belirtiyor, her zaman üreticinin yanında olacağımızı ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ve Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ile 64 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3669) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 7’nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen, YENİ YOL Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Mustafa Bilici. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

(Uğultular)

BAŞKAN - Yalnız, bu taraftan çok uğultu geliyor. Sayın milletvekilleri, hatibi kürsüye çağırdık, o yüzden lütfen sessiz olalım.

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada görüşmekte olduğumuz düzenleme teknik bir vergi meselesi değildir. Bugün konuştuğumuz mesele, devletin vergi anlayışının, ekonomik tercihinin ve adalet duygusunun nasıl şekillendiği meselesidir. Çünkü “varlık barışı” adı altında önümüze getirilen bu düzenleme artık istisnai bir uygulama olmaktan çıkmıştır, mevcut iktidar döneminde ekonomi yönetiminin kalıcı bir refleksi hâline getirilmiştir. Bakınız, Türkiye’de son on sekiz yılda 9’uncu kez varlık barışı düzenlemesi getiriliyor, son on yılda ise 6’ncı kez yani neredeyse her ekonomik sıkışıklık döneminde iktidarın ilk refleksi şu oluyor: Kaynağını sormadan parayı getir, vergi de yok, hesap da yok.

Şimdi soruyoruz: Böylesi bir durumda siz vatandaşın vergiye gönüllü uyumunu nasıl sağlayacaksınız? Vergisini zamanında ödeyen esnafa diyorsunuz ki “Borcun varsa yüzde 40’a yaklaşan faizlerle ödeyeceksin.” Küçük işletmeye diyorsunuz ki: “SGK borcunu geciktirdin mi hesabına bloke koyarım.” ama milyonlarca doları yurt dışında tutmuş, yıllarca beyan etmemiş kişilere gelince “Hiç sorun değil, getir parayı, sana hiçbir soru sormayacağız.” diyorsunuz. Bu mudur vergi adaleti? Bakınız, Hazine ve Maliye Bakanlığı geçtiğimiz dönemde binlerce vatandaşa yazı gönderdi “Kredi kartı harcamaların ile beyan ettiğin gelir uyuşmuyor.” dedi yani vatandaşın harcamasını didik didik inceleyen devlet, iş milyarlarca dolarlık kaynağı belirsiz servete gelince “Ben görmedim, duymadım, bilmiyorum.” noktasına geliyor. Biz burada şunu soruyoruz: Bu ülkeye getirilecek paranın kaynağı araştırılacak mı, kara para incelemesi yapılacak mı, suç gelirleriyle ilgili bir denetim mekanizması kurulacak mı? Çünkü siz kaynağını sormadığınız her bir servet için aslında uluslararası ölçekte çok tehlikeli bir kapıyı aralamış oluyorsunuz. Şimdi, deniyor ki: “Türkiye’ye döviz lazım.” Doğrudur ama

bir ülke sürekli sıcak paraya muhtaç hâle geldiyse orada yapısal bir sorun var demektir. “Varlık barışı” dediğiniz şey ekonomiyi düzeltmez, sadece günü kurtarır, geçici bir pansuman yapar. Varlık barışıyla gelen para bugün gelir, yarın ilk riskte giderir.

Sayın milletvekilleri, bugün Türkiye dünyanın en yüksek faizlerinden birini veriyor. Enflasyon hâlâ kontrol altına alınabilmiş değil. İnsanların bırakın yatırım yapmayı, mevcut birikimlerini korumaya çalıştığı bir dönemde “Böylesi bir ortamda vergi muafiyeti verirse herkes parasını Türkiye’ye getirir.” anlayışı son derece yüzeysel bir yaklaşımdır.

Bakın, Dubai örneği veriliyor, savaşta Dubai’den çıkan sıcak paranın Türkiye’ye getirileceği anlatılıyor. Değerli arkadaşlar, öyle değil; Dubai’nin arkasında yıllardır süren kur istikrarı var, düşük enflasyon var, ciddi bir enerji geliri var, öngörülebilir hukuk sistemi var, net vergi mevzuatı var. Siz bunları oluşturmada sadece “Vergiye düşürelim, para gelsin.” mantığıyla hareket ederseniz sonuç alamazsınız.

Şimdi, burada çok önemli bir başka mesele var. Bu düzenleme kimin için hazırlanıyor? Asgari ücretli enflasyon karşısında eziliyor ama burada onun için bir düzenleme yok. Çiftçi mazot desteği bekliyor ama burada onun için bir adım yok. Çalışanlar vergi dilimi mağduriyetinin çözülmesini bekliyor ama burada o da yok. Emekliler her geçen gün biraz daha yoksullaşıyor ama burada onun için de hiçbir şey yok. Esnaf, vergi ve SGK borçları için nefes almak istiyor ama burada ona dair gerçek bir çözüm de yok. Peki, ne var? Kaynağı sorgulamayan servetler için vergi muafiyeti var yani bu ülkede emeğiyle yaşayanlar için kemer sıkma politikası uygulanıyor ama servet sahiplerine sürekli yeni yeni kapılar açılıyor.

Bakın, değerli arkadaşlar, bugün Türkiye’de esnaf gerçekten tarihinin en ağır dönemlerinden birini yaşıyor. Anadolu’nun herhangi bir ilçesine gidin, herhangi bir sanayi sitesine gidin, herhangi bir çarşıya gidin insanların artık kazanç konuşmadığını sadece borç konuştuğunu görürsünüz. Sabah dükkanını açan esnaf “Bugün ne kadar iş yapacağım?” diye düşünmüyor artık “Bugün hangi ödemeyi erteleyeceğim.” diye düşünüyor. Elektrik faturası ayrı bir yük, kira ayrı bir yük, SGK primi ayrı bir yük, kredi faizi ayrı bir yük. İnsanlar artık mal satın kâr etmeye değil, günü kurtarmaya çalışıyor; çark dönsün diye kredi çekiyor, kredi borcunu kapatmak için başka kredi çekiyor. Bu sürdürülebilir bir ekonomik düzen değildir. Bugün küçük esnafın en büyük problemi finansmana erişememesi. Bankaya gidiyor yüksek faiz nedeniyle kredi kullanamıyor, kredi kullansa bu kez geri ödeyemiyor; devlet destekli kredi programları açıklanıyor ama çoğu esnaf zaten sicil sorunu yaşadığı için bu imkânlardan da faydalanamıyor. Bir yandan satışlar düşüyor, diğer yandan maliyetler katlanıyor.

Daha vahim olan şu: Vergi daireleri ve SGK artık tahsilat baskısını olağanüstü artırmış durumda. İnsanların banka hesaplarına bloke konuluyor, pos hesaplarına haciz geliyor, fatura kestiği müşteriye yazı gönderiliyor ama adam ticaret yapamaz hâle geliyor. Bugün piyasada çok sayıda işletme fiilen ayakta görünse de aslında borç yükü altında nefes alamaz durumda.

Şimdi, burada çok temel bir adaletsizlik ortaya çıkıyor. Bu Meclis bugün yurt dışındaki kaynağı belirsiz servetler için özel kolaylıklar getiriyor ama mahalledeki bakkal için, küçük sanayide çalışan tamirci için, 3 personelle ayakta kalmaya çalışan işletme için gerçek anlamda hiçbir çözüm üretmiyor.

Bakınız, otuz altı aylık tecil süresini yetmiş iki aya çıkarmak tek başına şüphesiz ki çözüm değildir çünkü mesele süre değil, mesele faiz yüküdür. Siz yüzde 40’a yaklaşan bir yükü insanlara ödeme planı sunduğunuzda aslında borcu yapılandırmıyorsunuz, sadece zamana yayıyorsunuz. Bakın, 2023’te 400 bin lira borcu olan bir vergi mükellefinin yetmiş iki ayın sonunda ödeyeceği rakam tam 2 milyon 186 bin liraya ulaşıyor. Bu olacak iş mi Allah aşkına? Esnaf bu taksitleri nasıl ödeyecek? Bu taksitleri öder ise nasıl geçinecek?

Değerli arkadaşlar, bugün yapılması gereken nettir: Borcun faizi silinmeli ve anaparaya dönülmelidir; anapara sadece ve sadece enflasyonla güncellenmeli, toplam borç dondurulup bir yıl ödemesiz olmak kaydıyla taksitler hâlinde ödenmelidir. Bunun aksi bir yaklaşımla yüksek faizde ısrar etmek esnafın derdine derman olmayacaktır.

Değerli arkadaşlar, bu ülkede vergisini düzenli ödeyen, istihdam oluşturan, üretim yapan insan mı daha değerlidir yoksa yıllarca servetini yurt dışında tutup şimdi hiçbir sorguya tabi olmadan geri getirenler mi daha değerlidir? İktidar maalesef bu soruya verdiği cevabı çıkardığı kanunlarla göstermektedir. Biz ekonomiyi üretimle, hukukla, güvenle ayağa kaldırmak zorundayız. Türkiye'nin ihtiyacı sürekli sıcak para aramak değildir; Türkiye'nin ihtiyacı yatırımcının güven duyduğu, vatandaşın geleceğe umutla baktığı, gençlerin ülkeden gitmek istemediği bir ekonomik düzendir. Bakın, helal sermaye güven ister, kara para boşluk arar; siz sistemi güven üzerine değil denetimsiz para akışı üzerine kurarsanız uzun vadede bunun bedelini toplum öder. Biz Türkiye'nin kara parayla, kayıt dışı servetle, oligark düzeniyle anılan bir ülke olmasını istemiyoruz. Biz üretim ekonomisini savunuyoruz. Biz alın terinin değer gördüğü bir düzen istiyoruz. Biz vergisini zamanında ödeyen vatandaşın enayi yerine konulmadığı bir Türkiye istiyoruz çünkü devlet dediğiniz şey sadece para toplayan bir mekanizma değildir. Devlet aynı zamanda adalet duygusunu korumak zorundadır, vergide adalet yoksa toplumda huzur da olamaz. Bu nedenle, biz bu düzenlemeye sadece teknik bir vergi meselesi olarak bakmıyoruz. Bu teklif, iktidarın ekonomiye nasıl baktığının da açık bir göstergesidir. Biz rantla değil üretimle büyüyen bir Türkiye istiyoruz. Biz sıcak paraya değil, güçlü kurumlara dayanan bir ekonomi istiyoruz. Biz ayrıcalıklı servet düzenini değil, sosyal adaleti savunuyoruz. Biz haram olanı getirmeye harcanan çabanın helal olanı kaçırmamaya gösterilmesini istiyoruz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşüğümüz kanun teklifiyle ülkemizin uluslararası yatırımcılar açısından tercih edilirliğinin, nitelikli hizmet ihracatının ve döviz girişinin artırılması amaçlanmaktadır.

Teklifin 1'inci maddesindeki kamu borçlarının tecil ve taksitlendirilmesine ilişkin düzenlemeyle amme alacaklarının tescilinde azami taksitlendirme süresi otuz altı aydan yetmiş iki aya, teminatsız tecil uygulamasına konu alacak tutarı da 50 bin liradan 1 milyon liraya çıkarılmaktadır.

Düzenlemeyi mükelleflere önemli ödeme kolaylığı sağlaması bakımından olumlu ve değerli buluyoruz. Bununla birlikte tecil süreleri ve faiz oranları konusunda uygulamada ortaya çıkan belirsizliklerin giderilerek işletme sahiplerinin beklentilerinin tam olarak karşılanmasını, ayrıca ülke kalkınmasının millî birlik ve dayanışmanın önemli unsuru olan esnafımızın finansman sıkıntılarının çözümüne yönelik yapısal tedbirlerin alınmasını da gerekli görüyoruz.

Kanun teklifiyle getirilen önemli bir düzenleme de ülkemize döviz girişinin teşvik edilmesine ve ekonomik canlılığın artırılmasına ilişkindir. Teklifin 2'nci ve 4'üncü maddeleri, uluslararası sermaye sahiplerinin Türkiye'ye yerleşmesinin teşvik edilmesi kapsamında Türkiye'de yerleşik olmayan ve vergi mükellefiyeti bulunmayan gerçek kişilere özel bir vergi uygulaması öngörmektedir. Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan değişikliklerle son üç takvim yılında Türkiye'de ikametgâhı ve tam mükellefiyeti

bulunmayan kişilerin yurt dışında elde ettikleri kazanç ve iratların yirmi yıl boyunca gelir vergisinden istisna tutulması, ayrıca bu gelirler için yıllık beyanname verilmemesi ve miras intikallerinde veraset vergisi oranının yüzde 1 olması sağlanmaktadır. Düzenlemeyi, yatırım ortamının güçlendirilmesine, döviz girişinin ve finansal varlıkların artırılması suretiyle uluslararası sermaye açısından Türkiye'nin merkez ülke hâline getirilmesine yönelik önemli bir adım olarak görüyoruz.

(Uğultular)

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim sayın milletvekilleri.

İSMAİL FARUK AKSU (Devamla) - Teklifin Gelir Vergisi Kanunu'nda değişiklik içeren diğer maddeleri ise genel olarak teknoloji girişimciliği, uluslararası sermaye hareketleri ve nitelikli hizmet personeline yönelik vergi teşviklerine, yüksek katma değerli sektörlerin desteklenmesine, yabancı sermayenin Türkiye'ye çekilmesine ve İstanbul Finans Merkezi'nin uluslararası rekabet gücünün artırılmasına yöneliktir.

Türkiye'nin kalkınması ileri teknoloji kapasitesini güçlendirmesine bağlıdır. Bu doğrultuda, teknoloji şirketlerine yönelik destek kapsamında personele verilen pay senetlerindeki vergi istisna sınırı yıllık brüt ücretinin 1 katından 2 katına çıkarılarak teknoloji girişimciliği ekosisteminin büyütülmesi, nitelikli personelin teşvik edilmesi ve girişimcilerin yeni yatırımlar için özendirilmesi amaçlanmaktadır.

Teklifin 5'inci ve 6'ncı maddelerinde nitelikli hizmet merkezlerinin kurulmasına ve vergilendirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmakta, bu alanda Türkiye'nin bölgesel bir çekim merkezi hâline getirilmesi amaçlanmaktadır. Nitelikli hizmet sektöründe ihracatı artırmak amacıyla en az üç ülkede faaliyeti olan ve yıllık hasılatının önemli bir bölümünü yurt dışındaki ilişkili şirketlerden elde eden sermaye şirketlerinin Türkiye'de nitelikli hizmet merkezi kurabilmesinin önü açılmaktadır. Ayrıca, buralarda istihdam edilecek nitelikli personel ücretlerinin brüt asgari ücretin 3 katını, İstanbul Finans Merkezi bünyesinde faaliyet gösterecek şirketler için 5 katını aşmayacak kısmı gelir vergisinden istisna tutulmaktadır.

Teklifin 7'nci ve 9'uncu maddeleri, transit ticaretten elde edilen kazançlara yönelik vergi indirimi kapsamının genişletilmesine yöneliktir. Buna göre İstanbul Finans Merkezi Kanunu kapsamında katılımcı belgesi alarak faaliyette bulunan kurumların transit ticaretten elde ettikleri kazançlara kurumlar vergisi istisnası yüzde 50'den yüzde 100'e çıkarılmaktadır. İstanbul Finans Merkezi dışında faaliyette bulunan kurumlarda da yüzde 95 kazanç indirimi imkânı tanınarak Türkiye'nin finansal ihracatının artırılması amaçlanmaktadır.

Teklifle ihracatçılara yönelik kurumlar vergisi avantajları da öngörülmektedir. Buna göre imal ettikleri malları doğrudan ihraç eden kurumların ihracat kazançlarından alınan yüzde 25'lik kurumlar vergisi yüzde 9'a, diğer ihracatçı kurumların kazançlarından alınan vergi de yüzde 11'e indirilmektedir. Böylece sanayicimizin rekabet gücünün artırılmasına, ihracatçımızın finansal kapasitesinin güçlendirilmesine ve dış ticaret dengemizin iyileştirilmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Yapılan önemli bir düzenleme de vergiye gönüllü uyumun artırılmasına yöneliktir. Buna göre yurt dışından veya yurt içinden 31 Temmuz 2027 tarihine kadar gerçek ve tüzel kişilerce yapılacak bildirimlerde para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının millî ekonomiye kazandırılmasına yönelik kapsamlı bir varlık barışı öngörülmektedir. Bu varlıkların devlet iç borçlanma senetleri veya kira sertifikaları gibi araçlarda tutulması hâlinde süresine göre yüzde 0 ile yüzde 5 arasında değişen kademeli vergi oranı uygulanması, bildirilen varlıklar için ayrıca vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmaması öngörülmektedir.

Teklifin belirtilen hükümlerle bütünlük arz eden 11'inci maddesiyle de Türkiye teknoloji girişimciliği ekosisteminin güçlendirilmesine, yabancı yatırımcılar açısından öngörülebilirliğin sağlanmasına ve Türkiye'nin teknoloji girişimleri bakımından uluslararası cazibe merkezi hâline gelmesine yönelik adımlar atılmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi toplumsal sorunların kalıcı çözümlere kavuşturulmasını siyasetin ana konusu olarak görmekte, vatandaşlarımızın beklentilerinin karşılanması için samimiyetle gayret göstermektedir. Parti olarak üreten, istihdam yaratan, üretilen değerden herkesin adil pay almasını sağlayan bir ekonomik ve sosyal düzenin tesis edilmesini, milletimizin huzur ve refahının artırılmasını hedefliyoruz.

Kanun teklifinde öngörülen düzenlemelerle atıl duran kaynakların ekonomiye kazandırılmasına, yurt dışında veya kayıt dışı bulunan kaynakların finansal sisteme dâhil edilmesine, bu yolla yatırımın, üretimin, sermaye piyasalarının ve kamu finansmanının desteklenmesine, güçlü bir ekonomik yapının tesisine katkı sağlanacağını değerlendiriyoruz. Bununla birlikte makroekonomik istikrara yönelik adımları takiben önümüzdeki süreçte dar gelirli vatandaşlarımızın refahını artıracak ilave atılımlar da yapılmalıdır. Esnafımızın rekabet gücünü koruyacağı, çiftçimizin üretimini sürdüreceği, emeklimizin ve kamu çalışanlarımızın emeğinin karşılığını alacağı ve haklı beklentilerinin karşılanacağı şartlar hazırlanmalıdır. Bu doğrultuda, vergi ve kamu ihale sistemi başta olmak üzere mali sisteme ilişkin yapısal reformlar yapılmalı, kamu harcamalarına ilişkin tasarruf tedbirleri etkinleştirilmelidir. Tarımın üretimden tüketime tüm aşamalardaki sorunları giderilmeli; çiftçimiz yalnız bırakılmamalı, refahı artırılmalıdır.

Cumhur İttifakı birlikteliğinde ülkemizi büyütürken hakkaniyetli bir paylaşım ile toplum kesimleri arasında daha adil bir gelir dağılımı tesis etmek için çalışıyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak millî birlik ve dayanışmayla her zorluğun üstesinden gelineceğine, lider ülke Türkiye'nin inşa edileceğine, milletçe yarınlarımızın bugünden daha huzurlu ve müreffeh olacağına inanıyoruz.

Bu düşüncelerle, Dünya Çiftçiler Günü'nü ve Eczacılık Günü'nü kutluyor, kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlı olması dileğiyle sizleri ve muhterem vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Koçyiğit, sisteme girmişsiniz.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

60.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Keçiören'de düzenlenen "Turkomania Fest" adlı etkinliğe ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ankara Keçiören'de düzenlenen "Turkomania Fest" adlı etkinlikte kendisini Emre Coşan ismiyle tanıtan bir şahıs, faili meçhullerle anılan Cem Ersever kostümüyle çıktığı sahnede JİTEM propagandası yapmış "Beyaz Toros getirecektim ancak kalmamış." demiştir. Bu fütursuzluk sadece bir şahsın rezaleti değil, bu karanlık zihniyete sahne açanların ortak suçudur. Binlerce insanın kanıyla, faili meçhul cinayetlerle ve annelerin bitmek bilmeyen feryadıyla özdeşleşmiş olan beyaz Toros sembolizmi bir festival sahnesinde gösterilebiliyor bu ülkede. Bu ülkenin karanlık geçmişini kutsamaya ve toplumsal yaraya tuz basmaya kimin, nasıl bir hakkı vardır? Bu izni, bu haddi kimden almaktadırlar? Bir halkın üzerine çöken karanlığın sembolü olan beyaz Torosları bir festival malzemesi yapanlar açıkça suç işlemektedir ve buradan suç duyurusunda bulunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Buradan yargı makamlarına, mülki amirlere sesleniyoruz: Katliamları kutsayan JİTEM artığı zihniyeti “kültür, sanat” adı altında meşrulaştıran bu etkinlik hakkında derhâl soruşturma başlatılmalıdır. İnsanlık suçlarını öven, toplumsal barışı dinamitleyen, halkın acılarıyla alay eden bu şahıs ve organizasyonu hesap vermelidir. Hiç kimse elini kolunu sallayarak katliam güzellemesi yapamaz. Bu nefret söylemine ve suçun övülmesine göz yumanlar da en az o sözleri sarf edenler ve bu organizasyonları yapanlar kadar sorumludur. Bu rezaletin peşini bırakmayacağız. Bu ülkede 17 bin faili meçhul cinayet var; hâlâ annelerimiz mezar yerlerini ararken bunu yapmanın kendisi açık ve net bir provokasyondur. Buradan bütün Hükûmeti ve yetkilileri de uyarıyoruz, göreve davet ediyoruz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Koçyiğit.

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Tabii, varsa böyle bir durum, böyle bir iddiada bulundunuz, mutlaka üzerine gidilmeli, soruşturulmalı, araştırılmalıdır bence.

Beyaz Toroslar geçmişimizde bizlere çok şeyler yaptı, ben de onlardan birisiyim. Mesele sadece bugün yapılanlar değil elbette ki, yirmi yıl öncesine gitmek gerekiyor. Özellikle faili meçhul cinayetler, kayıplar, yargısız infazlar bu ülkenin karanlık tarihinin, bir geçmişin, belki yüzleştirme gerektirecek bir meselenin açığa çıkmasıdır. Ancak böyle bir durumu siz ifade ettiniz, varsa böyle bir şey elbette ki bunun üzerine gidilmelidir, biz de takipçisi olacağız.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ve Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ile 64 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3669) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Kamuran Tanhan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KAMURAN TANHAN (Mardin) - Konuşmama ekranları başında bizleri izleyen halkımızı ve cezaevlerinde tutsak arkadaşlarımızı yoldaşlık ruhuyla selamlayarak başlamak istiyorum.

Bugün yine bir torba yasa faciasıyla karşı karşıyayız. Bir yanda vergi borcu altında ezilen esnaf, diğer yanda miras vergisi sıfırlanan ultra zenginler; bir yanda asgari ücreti vergi dilimiyle eriyen işçiler, diğer yanda yirmi yıl vergi tatili verilen yabancı sermaye sahipleri; hepsi aynı torbanın içerisine doldurulmuş. Asıl soru şu: Kiminle barışıyorsunuz, maaşından peşin vergi kesilen işçiyle mi barışıyorsunuz, her ay KDV, stopaj, SGK primi ödeyen esnafla mı barışıyorsunuz yoksa parayı dışarıda, yastık altında kayıtsız tutanlarla mı barışıyorsunuz? Bir tarafta “Enflasyonla mücadele ediyoruz, sıkı ekonomi politikaları uyguluyoruz.” diyorsunuz, öbür taraftan döviz gelsin diye kayıt dışı paraya kapı açıyorsunuz. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu! Kısacası ekonomiyi düzeltmeyince yine aynı yol; vatandaşa kemer sıkma, belli çevrelere af ve kolaylık. Bu, ülkenin sorunu değil, adaletin yokluğudur.

Değerli milletvekilleri, daha mart ayında bu Komisyonda kripto varlıkların vergilendirilmesini tartışmıştık ancak Genel Kurulda tek bir önergeyle bu düzenlemeler geri çekildi. Neden? Çünkü Körfez ülkelerinden kaçan sermaye için Türkiye’yi vergisiz, denetimsiz, kurlsız bir liman yapma hayali kuruyordunuz. Şimdi, bu teklifle aynı para toplama mantığını daha da derinleştirilerek karşımıza getiriyorsunuz.

Teklifin 1’inci maddesiyle, kamu alacakları tecil süresi otuz altı aydan yetmiş iki aya kadar çıkarılıyor. Dışarıdan bakınca bir kolaylık gibi duruyor ama bu, aslında ekonomik krizin yönetilmediğinin açık itirafıdır. Enflasyonun yüzde 70’leri aştığı, borçlanma maliyetinin yüzde 50’lerin üzerine çıktığı bir ortamda kamu borcunu altı yıla yaymak kime yarar? Elbette büyük sermaye gruplarına yarayacaktır. Bu düzenleme büyük sermayenin vergi borcunun düşük faizli bir işletme sermayesine dönüştürülmesine kapı aralamaktadır. Esnafın, çiftçinin biriken borcu ise sadece zamana yayılıyor, borçluluk hâli kalıcılaştırılıyor. Çözüm; vade uzatmak değil, adil bir vergi düzeni inşa etmekle mümkündür.

2’nci maddeye geldiğimizde, adaletsizliğin boyutu daha da derinleşiyor; yabancı kaynak girişini teşvik etmek adına, belirli kişilerin miras yoluyla servet aktarımına vergi oranı da yüzde 1 gibi sembolik bir düzeye çekiliyor. Ödeme gücüne göre vergilendirme ilkesi nerede kaldı? Asgari ücretlinin ekmeğinden, işçinin alın terinden en yüksek oranlarda vergi keserken milyon dolarlık servetlerin miras intikalinde vergiyi âdeta sıfırlıyorsunuz. İktidar, yurt dışındaki varlık sahiplerine “Paranı getir, miras kalsa bile vergi ödemezsın.” diyerek sıcak para telaşına düşmüştür. Bu, halkın değil, imtiyazlı zümrelerin yasaıdır.

Yine, 3’üncü maddeyle, teknogirişim çalışanlarına pay senedi verilmesi düzenleniyor. İlk etapta baktığınızda, işçi lehine bir yorum gelişebilir fakat bir yanda hak gibi sunulan bu model aslında reel ücret artışlarının önüne geçmek için kullanılmıştır. Ay sonunda nakit ücret yerine, değeri şirketin kâr hırsına bağlı kâğıt parçaları verilecektir, sunulacaktır. Üstelik, bu hisseleri nakde çevirmek için bekleme süresi on iki yıldan altı yıla indirilse de bu hâlen modern bir prangadan başka bir şey değildir. Çalışan, düşük ücretli, güvencesiz koşullarda bile olsa vergi baskısı altında şirkete sadık kalmaya zorlanıyor bu düzenlemeyle. Şirket battığında çalışanın elinde, hiçbir değeri olmayan muafiyetli pay senetleri kalacaktır; bir kâğıt parçası kalacaktır yani.

4’üncü madde, vergi sistemimizi küresel gelir vergilendirmesi ilkesinden tamamen koparıyor. Türkiye’ye yerleşecek olan ancak son üç yıl burada bulunmamış kişilere yirmi yıl boyunca yurt dışındaki kazançları için vergi muafiyeti tanınıyor. Kendi yurttaşımız, esnafımız, çiftçimiz, köylümüz yirmi gün sonrasını görmezken siz seçkin bir azınlığa yirmi yıllık gibi bir vergisel zırh sağlıyorsunuz. Bu, parçalı bir imtiyaz rejimidir.

5’inci ve 6’ncı maddelerde nitelikli hizmet merkezleri adı altında yine imtiyazlı bölgeler yaratıyorsunuz. Daha önce bu kürsüden defalarca ifade ettik; Kürt illerinde, kürdistanda bölgeler arası eşitsizlikler diz boyu. Bakın, Hakkâri’nin yolu hâlen açılmamış. Urfa’dan Habur’a kadar gitmeye çalıştığınızdaki yol bir köy yolu bile değil; bırakın asfalt döşemeyi, şose yollar bile daha iyi. Gelin, hep birlikte görelim ama sizin tuzunuz kuru, oraya gelmiyorsunuz; lüks araçlarınızla, uçaklarınızla uçtuğunuz için bölgenin halkı sizin umurunuzda olmuyor.

Yine, bu merkezlerde çalışacak nitelikli personelin ücretleri brüt asgari ücretin 6 katına kadar vergiden muaf tutuluyor. Türkiye’de ortalama bir ücretlinin üzerindeki vergi takozu yüzde 40,3 seviyelerindedir. Emekçinin sırtındaki SGK primleri ve güncellenmeyen vergi dilimleri cebindeki yangını büyütüyorken yüksek kazançlı azınlığa bu denli geniş muafiyetler tanınması anayasal eşitliğe de aykırıdır. Bu sistem, zengini muaf tutan, faturayı emekçiye kesen bir sömürü çarkıdır.

Yine, 7'nci ve 8'inci maddelerde transit ticaret ve finansal işlemlerden elde edilen kazançların yüzde 95'i, İstanbul Finans Merkezi kapsamında yüzde 100'ü kurumlar vergisinden indiriliyor.

10'uncu maddeye gelecek olursak ki bu tuzak bir madde, iktidarın bilinçli olarak tercih ettiği bir madde, kamu görevlilerine yani memurlara varlık barışından yararlanma hakkı tanınıyor, memurlara, kamu görevlilerine. Bu, bize neyi hatırlatıyor? HDP'de, Kürt illerinde, kürdistanda kayyumları hatırlatıyor.

Şimdi soruyorum size: Aynı zamanda kamu görevlisi olan kayyumlarınızın zimmetlerine geçirdikleri bu halkın parasını bu yasa kapsamında aklamayı mı düşünüyorsunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Aynen öyle yapacaklar.

KAMURAN TANHAN (Devamla) - 10'uncu madde o mu? Kamu kaynaklarını zimmetlerine geçiren kayyumları 10'uncu maddeyle aklıyorunuz.

Örnek vereyim, şehrimden vereyim: Mardin Büyükşehir Belediyesinde tarihin en büyük yolsuzluğunu yapan -ortaklarından birisi de burada oturuyor- Mustafa Yaman, cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluğunu yaptı, bir gün bile soruşturulmadı ama geçen basında gördük, Temmuz ayında, 2025 yılının Temmuz ayında bir ifadeye gitmiş Beyefendi. 400 kişilik bir restoranda 4.500 kişilik yemek yemiş. Ya, Mardin'in tamamını götürseniz 4.500 kişilik bir restoran yok ki. Yine, Bakan Bey gelmiş, kaç bin kişiyi ağırlamış biliyor musunuz? Kaç bin tane araç kiralamış biliyor musunuz? Bilmiyorsunuz çünkü sorgulanmasına izin vermediniz, yargılanmasına izin vermediniz. İşte, bu adam, bu hırsız, bu sömürüyü yapan Mustafa Yaman "10'uncu maddeden yararlanıyorum, kamu kaynaklarını ben çalıp çırtım, getiriyorum, aklıyorum." dese siz ne yapacaksınız? Elbette ki bu yasa kapsamında olduğu için hiçbir şekilde dokunmayacaksınız, nasıl olsa aklayacaksınız bu adamı. Dolayısıyla, bu madde, 10'uncu madde yıllardır yapılan hırsızlıkları aklama düzeninden başka bir anlam taşıyor.

Şimdi, 2026'nın ilk çeyrek bilançolarına bakacak olursak sadece ilk üç ayda 210 şirketten 21'i 1 milyar TL kâr barajını aştı, bankalar sadece üç ayda 90 milyar TL kâr elde etti. Sermaye kârlarıyla coşarken emeğiyle geçinenlerin alım gücü her gün eriyor. DİSK-AR verilerine göre, 2026 yılının ilk dört ayında işçilerin toplam enflasyon ve vergi kaynaklı kaybı 607 milyar lirayı aşmış durumda. İşçiler nisan ayında en az on bir gün vergi ve enflasyon için çalışmak zorunda bırakılıyor. Asgari ücretli sadece dört ayda, sadece geçmiş dört ayda 4.110 TL kaybetmiştir maaşından. İşte, sizin "cazibe merkezi" dediğiniz Türkiye'nin fotoğrafı burada duruyor.

Muazzam bir servet transferi; işçiden, emekçiden, çiftçiden alıp rant sınıfına, finansal kapitallere aktarıyorsunuz. İktidar, Körfez'deki savaş nedeniyle Dubai'den kaçan sermayeyi yakalamak için Türkiye'yi bir vergi cenneti hâline getirebileceğini sanıyor ama yanılıyor. Sermaye sadece vergi kıyağına bakmaz; hukuki güvenceye bakar, yargı bağımsızlığına bakar, öngörülebilirliğe bakar. Siz Anayasa Mahkemesi kararlarını tanıımıyorsunuz, siz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını tanıımıyorsunuz, siz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Genel Kurul kararlarını tanıımıyorsunuz. Yeryüzünde hiçbir devlette olmayan 4 defa buradan ihlal kararı çıktı siyasi nedenlerle karar verdiğiniz için; elbette ki Demirtaş kararından bahsediyorum, Figen Yüksekdağ ve Demirtaş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

KAMURAN TANHAN (Devamla) - 4 defa Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi karar verdi, kısacası "Siyasi nedenlerle siyasetçileri cezaevine atıyorsunuz." diyor. Siz, arkadan gelir yasa nasıl olsa mantığıyla devleti yönetiyorsunuz. Siz, bu devleti arkadan yasa gelir devleti hâline getirdiniz. Hukukun olmadığı yerde verdiğiniz yirmi yıllık vergi tatilleri ancak kısa vadeli spekülative sermayeyi çeker, o da ilk krizde kaçıp gidecektir.

Değerli milletvekilleri, DEM PARTİ olarak diyoruz ki: Çözüm, sermayede yeni imtiyazlar başlatmak değil, yapılması gereken dolaylı vergilerin payını derhâl azaltmaktır, temel tüketim üzerinde vergi yükünü kaldırmaktır, gelir vergisini gerçekten artan oranlı hâle getirmek ve servet vergisini etkin uygulamaktır. Vergi muafiyeti, nitelikli personele ve finansal devlerine değil, açlık sınırındaki emekçiye, küçük esnafa ve üreticiye tanınmalıdır. "..."¹³ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu varlık barışı, 9'uncu varlık barışı AK PARTİ'nin iktidarı döneminde. Tabii, bunlar zenginleri seviyorlar, parası olanı seviyorlar. Bence barışmanız gereken uyuşturucu baronları, fuhuş çeteleri, faizciler değil, barışmanız gereken, esas barışmanız gereken esnafı, yoksulu, asgari ücretlisi.

Değerli arkadaşlar, bugün izlediniz mi bilmiyorum, Merkez Bankası, 2026 yılı sonu enflasyon hedefini yüzde 26 olarak açıkladı. Bunun ne anlamı var? Ben size söyleyeyim: Burada büyük bir sahtekârlık var, büyük bir üçkâğıtçılık var. Niye? Aynı Merkez Bankası 2026 yılı için geçen yıl enflasyon hedefini yüzde 12 olarak açıklamıştı. Ne demek? Yüzde 12'ye göre memura, asgari ücretliye zam verildi. Şimdi ne oldu? Yüzde 26. Peki, Merkez Bankası ya da ekonomi yönetimi enflasyonun yüzde 12 olacağına inanıyor muydu? İnanmıyordu. Niye yüzde 12 olarak açıkladı? Çünkü o fakir fukaranın, asgari ücretlinin, memurun maaşını düşük tutmak için yani bir üçkâğıt var, bir kapkaç var. Bakın, bunu sokakta yapsa birisi, birisinin cebinden para alsa cezaevine atılır. Açık bir kapkaçla, açık bir sahtekârlıkla, açık bir üçkâğıtla karşı karşıyayız.

Buradan söylüyorum, memur sendikalarına, işçi sendikalarına çağrı yapıyorum: Çıkın sokağa ve hakkınızı arayın, biz yanınızdayız. Çıkın sokağa bu üçkâğıtçılığa, bu sahtekârlığa bir hesap sorun ve bunlarla ilgili, bu üçkâğıtla ilgili, bu hırsızlıkla ilgili bence suç duyurusunda bulunun, suç duyurusunda bulunun. Gerçi savcıların bugünlerde çok yoğun işleri var biliyorsunuz. Suç duyurusunda bulunun, bunun hesabını sorun.

Değerli arkadaşlar, memleketin gerçek sorunu yoksulluk, açlık, işsizlik. Bakın, millet aç, aç; millet aç. Varlık barışını kendi vatandaşınıza yapmıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, herkesle savaş hâlindesiniz. Bakın, emeklisi, asgari ücretlisi, memuru yokluk içinde. İşçisi, BAĞ-KUR'usu, memuru toplam 25 milyon 880 bin kişi; emekli, dul, yetim 17 milyon 62 bin kişi yani yaklaşık 43 milyona yakın insan maaşla yaşamını sürdürmeye çalışıyor. 7 milyon emekli 20 bin lira alıyor. Bir de dul, yetim var arkadaşlar. Hep 20 bin lirayı söylüyoruz. Dul, yetim, maalesef, bırakın 20 bin lirayı, 10 bin lira alan, 12 bin lira alan dul, yetim var. 4 milyon 441 bin dul, yetim, değerli arkadaşlar, 5 bin, 10 bin, 15 bin gibi maaş alıyor. Yani yoksulluğun dip noktasındayız. 9 kez varlık barışı getirildi ama seçimlerde seçimi kazanmak için söz verdiğiniz her şeyi unuttunuz. Ne söz verdiler? Tüm memurlara 3600 ek gösterge sözü verdiler, 150 bin taşeronla kadro sözü verdiler. Ne dediler? Koca koca "tweet" attilar ve utanmıyorlar şimdi. Bakın, ben konuşurken de utanmıyorlar, yüzleri kızarmıyor. Değerli arkadaşlar, dediler ki: "Memura seyyanen zam veriyoruz." Değil mi, hatırlıyor musunuz? "Memura seyyanen zam veriyoruz." dediler, "Aynısını memur emeklisine de seyyanen zam vereceğiz." dediler. "Memur emeklisine de seyyanen zam vereceğiz." dediler. Bazen memurlar "tweet" yazıyor, bazen mesaj yazıyorlar "Bu hakkımızı arayın." diye. Hakkınızı arıyoruz memur emeklileri. Bu üçkâğıtçılığı yapanlara, bu sahtekârlığı yapanlara karşı hakkınızı arıyoruz ama siz de biraz hakkınızı arayın, siz de biraz hakkınızı arayın. (CHP sıralarından alkışlar) Zaten ölümle burun burunasınız. Bunlar size bir şey mi yapacaklar? Korkmayın, çıkın sokağa ve hakkınızı arayın.

¹³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Değerli arkadaşlar, bakın, Kurban Bayramı ne zaman? Haftaya değil mi? Yaklaşık on gün sonra Kurban Bayramı geliyor. Bizim çabamızla emekliye bir bayram ikramiyesi verildi. O zaman asgari ücret 1.603 TL iken emekli ikramiyesi bin TL'ydi yani asgari ücretin tam yüzde 62'siydi. Şimdi asgari ücret ne kadar? 28 bin küsur. Peki, ne olması lazım yüzde 62'ye göre hesaplırsanız? 17.300 TL olması gerekiyor. 2018'de bin TL'lik ikramiyeyle ne alınıyor, şimdi ne alınıyor; onlara kısaca bakalım. Bakın, 2018'de bin TL'yle 35 kilogram dana eti alıyorduk, şu anda 4 kiloya düşmüş. 76 kilo tavuk eti alıyorduk, şimdi 17 kiloya düşmüş. 3.225 tane yumurta alabiliyorduk, şu anda kaçta düşmüş? Maalesef 286'ya düşmüş değerli arkadaşlar. Bakın, dana etine göre hesaplırsanız emekli bayram ikramiyesinin 32.900 TL olması lazım, yumurtaya göre hesaplırsanız da 45 bin TL olması lazım. Öyle bir yoksullukla karşı karşıyayız ki geçen bir rapor açıklandı, o raporda, değerli arkadaşlar, emeklilerin yüzde 66,3'ü borçlu, yüzde 98'inin kredi kartı borcu var, yüzde 89'unun çalışmadan geçinmesi mümkün değil ve emeklinin yüzde 98'inin bir tatile gitme ihtimali yok. Emeklinin yaklaşık yüzde 75'i, değerli arkadaşlar, çocuğundan, torunundan harçlık alarak geçimini sağlıyor.

Şimdi buradayız. Bakın, varlık barışını kiminle yapıyorsunuz? Kara paracılarla, kayıt dışılarıyla yapıyorsunuz, değil mi? Kayıttan olmayan paralarla varlık barışı yapıyorsunuz. Size bir çağrı yapayım: Gelin, emekliyi bir sevindiriniz; asgari ücret veremiyorsanız 2018'de verdiğiniz paranın oransal olarak aynısını verin. Gelin, 17.306 lira verin. Bakın, biz buna hazırız, biz buna hazırız ama verecek misiniz? Vermeyeceğiz çünkü emekliyi düşünen bir iktidar karşımızda yok.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bakın, birçok sonucu sizlerle paylaşıyoruz. Yapılandırma diye bir şey var. Değerli arkadaşlar, buradan tekrar söylemek istiyorum yapılandırma ile ilgili: Maalesef, millet yapılandırmadan sizin beklediğinizi anlamıyor, hele hele deprem bölgesi gibi, Malatya, Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş gibi iller. Bu mücbir sebep süresi de maalesef bitti. Millet sizden yapılandırma olarak ciddi bir yapılandırma bekliyor; esnafı, KOBİ'si çok ciddi şeyler bekliyor.

Bakın, ben Malatya'yla ilgili birkaç rakamı sizlerle paylaşayım da ekonominin ne durumda olduğunu lütfen görün. Malatya'da yaklaşık 3 bin firma hâlâ 21 metrekaare konteynerde hizmet veriyor, kalıcı iş yerlerine geçişler başlamadı, ticaret konteynerde hâlâ devam ediyor, bir tane dükkân teslim edilememiş.

Sayın Yenişehirlioğlu, bilginiz olsun, bilginiz olsun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Bak, başladın yine!

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bakın, üç yılda Malatya Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı 752 firma kapanmış durumda. Mücbir sebep süresinin sona ermesiyle başlayan vergi ödemeleri, KOSGEB tarafından sunulan deprem kredilerinin ödemeleri küçük ve orta işletmeleri maalesef zorluyor. TÜİK verilerine göre, deprem sonrası Malatya'da 103 bin kişi başka şehirlere göç etmiş durumda ve gidenlerin büyük kısmı da nitelikli personel, nitelikli eleman. Organize Sanayi Bölgesi her gün üretimde kan kaybetmeye devam ediyor. TOBB'un hazırladığı raporlara göre, 6 Şubat'tan bugüne Malatya OSB'de üretim kapasitesi, değerli arkadaşlar, yüzde 32 düşmüş durumda. Fabrikalar birer birer kapanıyor. Deprem öncesi 403 olan fabrika sayısı 2025 yılı sonunda 317'ye gerilemiş durumda. Yeni yatırımcı gelmiyor, gelemiyor. OSB'lerde arsa fiyatları çok yükseldi; 200 bin TL olan dönüm fiyatı 2 milyon 500 bin TL'ye yükselmiş durumda. Ayrıca tekstil Malatya'daki istihdamın yüzde 52'sini karşılıyor ama maalesef tekstilin kaybı ise 15 bin civarında. Sürekli bir kayıp yaşamaya devam ediyoruz ama değerli arkadaşlar, bu sözü duyan kimse yok.

Bir de hepinizin vicdanlarına seslenen bir şeyi ifade etmek istiyorum. Her gün onlarca mesaj alıyoruz. Değerli arkadaşlar, kiracıları kimse duymuyor. Bakın, kiracılar sanki yokmuş gibi davranıyor insanlar. Haziran ayı içerisinde konteynerlerin boşalacağı, konteyner kentlerin kapatılacağı söyleniyor. Konteyner kentte yaşayan, çocuğu çocuğu olan, bebeği olan, yeni doğum yapmış olan, öğrencisi olan kiracılar kara kara düşünüyor "Biz ne yapacağız?" diye.

Bakın, buradan Hükûmete çağrı yapıyorum... Gerçi Hükûmet yok ama eğer ulaşabilirse Sayın Yenişehirlioğlu bakanlara, eğer görüşme imkânı olabilirse, randevu alma imkânı olabilirse, Sayın Bakanlar... Örneğin Nilgün Ök'e de söylüyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sen kendine söyle, bizim şahsımıza bir şey söyleme.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Nilgün Hanım, bakın, siz Denizli'de iş kadınısınız, sizin tuzunuz kuru olabilir ama vallahi billahi Malatya konteyner kentlerde insanlar perişan, konteyner kentlerde kiracılar perişan, zor durumdalar. Bakın, Gülcan Hanım'ın da köyüdür, oraya da maalesef el koydular, oradaki konutta yaşayan insanların da durumu iyi değil. Bir tane sosyal anlamda bir şey yapılmamış, insanların çoluklarının çocuklarının gidebileceği bir şey yok. Bunları ifade etmek istedim.

Hafta sonu, cumartesi günü de Malatya Yeşilyurtspor'un bir maçı var. Umarım Malatya'da bu kadar zorlukların yaşandığı bir dönemde Malatya Yeşilyurtspor'umuz 2. Lig'e çıkar ve depremdeki o yaşadığımız acıları bir nebze olsun azaltır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - İnşallah.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Depremzedelerin sorunlarını, Malatya'nın sorunlarını anlattık.

Ben hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Ağbaba.

İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayyüce Türkeş Taş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINAAYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Değerli milletvekilleri, sözlerime başlamadan önce ben de Türk Dil Bayramı'mızı ve Dünya Çiftçiler Günü'nü kutlamak istiyorum. Unutmamalıyız ki Türkçemiz var oldukça milletimiz de var olacaktır ve çiftçi kazanırsa Türkiye kazanacaktır.

Ayrıca, önümüzdeki hafta 19 Mayıs'ta esarete karşı direnişin, umutsuzluğa karşı millet iradesinin ayağa kalktığı günün yıl dönümünü idrak edeceğiz. Bu vesileyle de başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm Millî Mücadele kahramanlarımızı bir kez daha rahmet, minnet ve saygıyla anıyor, geleceğimizin teminatı olan gençlerimizin ve aziz milletimizin 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, vergi, gerçekten vatandaş ile devlet arasındaki en güçlü bağıdır ve vatandaşın devlete olan güveninin de en güçlü göstergesidir ama maalesef Türkiye'de ne bu bağı ne de bu güveni pek göremiyoruz. Hatta öyle ki belki de dünyada hiç olmayan bir kavram var Türk vergi sisteminde, o da vergiden kaçınmak. Türkiye'de vergi mükellefi olan hemen hemen herkes "Ne yapsak da ülkeye vergiyi az ödesek." hesabı yapıyor. Neden? Çünkü ya vatandaş ya da kurumsal mükellef ödedikleri verginin karşılığını maalesef fiktif olarak göremiyor. Bir bakıyorlar, ödedikleri vergilerle, ülkemiz, son on yılda mesela Somali gibi Algılanan Güven Endeksi'nde sondan bir önceki sırada olan bir ülkeye 1 milyar dolar yardım etmiş. E, bizim mükellefler de vergiyle arasına mesafe koymak dışında kendine başka çare bulamıyor.

Ülkemizdeki vergi sistemi ayrıca vergi kaçırma ya da vergiden kaçınma ya da destekliyor. Öyle ki 2002'den beri Türkiye'de tam tamına 8 kez vergi barışı yapılmış ve bu barışın 2 kez de süresi uzatılmış. Yani ne demek oluyor? Düzenli vergisini ödeyenler bir nevi cezalandırılıyor, vergi ödemeyenler de devamlı ödüllendiriliyor. Evet, yapılan bu vergi barışları bakıldığında belki kısa sürede bütçeye biraz katkı sunmuş ama uzun vadede kesinlikle vergi adaletinin, mali disiplinin, güven duygusunun

ciddi yara aldığı gözler önüne seriliyor. Türkiye’de artık “Nasıl olsa bir vergi affı çıkacak.” diye bir kavram oturmuş durumda. Gerçekten ülkemizde vergiyle ilgili düzenlenmesi gereken birçok önemli başlık varken, mesela vergi dilimlerinin düzenlenmesi ya da azap içinde olan çiftçimizin mazotundan, gübresinden KDV alınmaması gibi konular varken bunlara hiç değinilmiyor ama konuşulmaması gereken bir sürü konu konuşulup o konularda düzenleme yapılıyor.

Bu bölümün ilk maddesi esnafın dört gözle beklediği amme alacaklarının tahsil usulü hakkında bir düzenlemeyle başlıyor ama bu düzenlemenin kime, ne faydası var pek anlamak mümkün değil. Söz konusu düzenleme, amme alacaklarının otuz altı ay vade olan taksitlendirilmesini yetmiş iki aya çıkarıyor ve teminatsız tecil tutarını da 50 binden 1 milyon TL’ye yükseltiyor. Kulağa ilk duyuşta hoş geliyor bu taksitlerin uzatılması ama hepimiz biliyoruz ki bu cezalar şu anda yüzde 62 olan bir bileşik faiz üzerinden ödeniyor. Bu kadar yüksek bir faizde de vade artsa borçluya faydası mı olur, zararı mı olur, o da ayrıca bir tartışma konusu. Tabii ki özellikle esnafın bu tarz düzenlemelere çok ihtiyacı var, onda bir şüphemiz yok, onda hemfikiriz ama kesinlikle faiz oranlarının yeniden düzenlenmesi, düşürülmesi gerekmektedir. Bununla ilgili biz bir önerge de vermiştik Plan ve Bütçede. Ayrıca bu otuz altı ay vadeyle borç ödeyene biz hiç rastlamadık, birçok çalışma yaptık; en fazla on iki ay taksitlendirme yapıldığı söyleniyor. O zaman neden bu vade, kullanılmayan bir vade niye 2 katına artırılıyor, onu da sormadan edemiyoruz. Acaba bundan da yine bazı imtiyazlı gruplar faydalananacak mı, kime ne imtiyazlar sağlanacak; bunun da cevabını almak istiyoruz.

Ayrıca, buradan yine duyurmak istiyorum: BAĞ-KUR’lular da kendileri için özel bir yapılandırma bekliyor.

Yine, bu bölümde teknoloji girişim şirketleri çalışanlarıyla ilgili düzenlemeler var. Evet, katılıyoruz, kesinlikle “start-up”lar, özellikle teknoloji girişim “start-up”ları desteklenmeli. Ama bu 3’üncü madde pek çalışarak hazırlanmış gibi gözükmedi bize, Plan ve Bütçede de bunu vurguladık. Teknogirişim sermayesi şirketlerinde nitelikli personelin şirkette devamlılığını sağlamak ve finansal yükü hafifletmek amacıyla uygulanan hisse senedi opsiyonları modern ekonomi yöntemlerinde karşılığı olan bir yöntem ancak teklifte sunulan uygulama metodu ve sorumlulukların paylaşımı hem hukuki hem de ticari hayatın gerçekleriyle pek bağdaşmıyor.

Düzenlemenin en zayıf halkası da halka açık olmayan ve pazar değeri henüz oluşmamış bu şirketlerde pay senetlerinin hangi değer üzerinden vergilendirileceği muallak. Rayiç değer tespiti konusunda somut ve objektif bir kriter sunulmamakta. Borsada işlem görmeyen küçük bir teknogirişim şirketinin bir çalışanına verdiği küçük bir hisse payı için her defasında yüksek maliyetli değerlendirme raporu mu hazırlanacak acaba? Bu belirsizlik, vergi dairesi ile mükellefi her an karşı karşıya getirebilecek bir gri alan yaratmakta. Şeffaf ve öngörülebilir bir değerlendirme sistemi kurulmadan bu mekanizmanın hayata geçirilmesi, teşvikten ziyade bürokratik bir yük hâline gelecektir diye düşünüyoruz.

Ayrıca, çalışanın elde ettiği bu hisseleri yasada belirtilen sürelerden önce elden çıkarması durumunda istisna edilen verginin gecikme faiziyle birlikte işverenden tahsil edilecek olması da ayrı bir soru işareti. Bu yaklaşım, vergi hukukunun en temel prensiplerine aykırı. Hisseden kazanç sağlayan ve satış kârını veren çalışan iken bu eylemin mali sorumluluğu işverene yükleniyor; bu da hiç rasyonel değil. Ücret stopaj sorumluluğu üzerinden açıklanmaya çalışılan bu durum, teknogirişimleri desteklemek yerine işverenlerin bu mekanizmayı kullanmaktan kaçınmasına neden olacaktır. Eğer amaç nitelikli personeli desteklemekse çalışanın bireysel tasarrufundan kaynaklanan bir yükümlülüğün işverene ceza olarak dönmesi teşvikin ruhuyla da tamamen çelişmektedir. Bu hâliyle madde, girişimcilik ekosistemine güven vermek yerine öngörülemez bir riski getirmektedir.

Yine bu bölümde, yurt dışında ikamet edenlerin Türkiye'ye gelmeleri durumunda yurt dışı kaynaklı kazançlarına yirmi yıl süreyle gelir vergisi ödemeyecekleriyle ilgili düzenleme var ve veraset intikallerinde de veraset vergi oranı yüzde 1 olarak belirlenmekte. Bunun da rasyonel bir ekonomik temele dayandığını söylemek pek mümkün değil. Burada ne amaçlandığı da pek belli değil. Eğer amaç Türkiye'ye sermaye çekmek veya üretimi teşvik etmekse neden bu istisna için Türkiye'de bir yatırım yapma, istihdam oluşturma veya bir üretim tesisi kurma şartı aranmamaktadır? Sadece burada yaşama kriterine bağlı olarak sağlanan bu imtiyaz, Türkiye'yi üretken bir ekonomi hâline getirmekten ziyade küresel rantıye sistemi için bir vergi cenneti hâline getirme çabasıdır. Bu durum, Anayasa'nın en temel ilkelerinden biri olan "kanun önünde eşitlik" ve "vergi adaleti" prensibiyle de açıkça çelişmektedir.

Durum böyle olunca sormadan geçemeyeceğimiz bir durum da var. Teröristlerle yürütülen pazarlık süreciyle bir kısım gedikli teröristin Türkiye'ye dönmesi de pazarlığın bir unsuru olarak açıkça konuşuluyorken acaba bu düzenlemenin PKK'nın yurt dışındaki kaynaklarının Türkiye'ye sokulmasıyla bir ilgisi de var mıdır?

Yine bu bölümde, İstanbul Finans Merkezi'yle ilgili birçok düzenleme var ama şöyle bir şeyi belirtmeden geçemeyeceğiz: Gerçek bir finans merkezi, hukuk güvenliği, şeffaf ve bağımsız denetim mekanizmaları, öngörülebilir bir ekonomi yönetimi ve nitelikli altyapıyla inşa edilebilir. Teklifte getirilen düzenlemeler, vergi hukukunun evrensel ilkelerinden adalet ilkesini kesinlikle zedelemektedir. İstanbul Finans Merkezi içinde çalışanlara sağlanan gelir vergisi istisnaları ve kurumlara tanınan yüzde 100'e varan kazanç indirimleri mekân bazlı bir ayrımcılık yaratmaktadır. Bu kazançların asgari kurumlar vergisi uygulamasından muaf tutulması yönündeki düzenlemeler vergi sistemindeki delikleri daha da büyötmektedir.

Bu bölümde önemli bulduğumuz bir madde de 8'inci maddedir. Üretim yapanların kurumlar vergisi oranı yüzde 12,5 olarak belirlenmiştir. Komisyona ilk sunulduğu hâliyle sadece ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlara yönelik bir indirim öngörülmekteydi. Bu durum, tarafımızca gerek teklifin geneli üzerinde yaptığımız değerlendirmelerde gerekse madde üzerindeki görüşmelerde çok net şekilde eleştirilmiş ve iç piyasaya üretim yapan firmalara da uygulanması yönünde önerilerimiz belirtilmiştir ve böylelikle tüm üreticileri kapsayacak şekilde bu madde düzenlenmiştir. Burada da Plan ve Bütçe Komisyonunda ya da komisyonlarda yapılan müzakerelerin öneminin altını tekrar çizmek istiyorum.

Bu düzenleme, kapsamına dâhil edilen üreticiler için önemli bir adım ama tabii ki sanayici ve çiftçi... Asıl sorunun sadece kurumlar vergisi olmadığını tekrarlamak istiyoruz.

Mazot, gübre, enerji, ham madde maliyetlerinin kontrol edilemediği, finansmana erişimin imkânsız hâle geldiği bir ortamda bu tür vergi indirimleri tek başına yeterli olmayacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

10-16 Mayıs, biliyorsunuz, Engelliler Haftası. Tabii ki engellilik konusu, erişilebilirlik konusu sadece yılın bir haftasına, yılın bir gününe mahsus bir konu değil; sadece bir kurumun, bir sivil toplum kuruluşunun, bir Meclis çalışmasının konusu da değil; bu konu toplumsal bir konu. Bu konu; 86 milyonun tamamını ilgilendiren, her daim duyarlı olmamız gereken, her daim güçlü bir bilinci ortaya koymamız gereken ve tabii ki hayatın gelişimine, dönüşümüne uygun bir şekilde de süreçleri sürekli güncelleyip yenilememiz ve öncü bir şekilde yürütmemiz gereken, yönetmemiz gereken bir konu.

Ben, bu vesileyle, bu gündemin, Engelliler Haftası'nın engellilikle ilgili bilinç sürecine ve bu anlamda kapsayıcı Türkiye vizyonumuza katkı sağlamasını temenni ediyorum ve aynı zamanda herkes için -tüm bireyler, kurumlar, kuruluşlar için de elbette- her kesim için muhasebe vesilesi olmasını diliyorum. Aynı zamanda, bu süreçleri, herkesin toplumsal duyarlılık adına, üstlendiği misyon ve görev adına, yetkisi adına da kendisini "check" etmesi açısından, aynaya bakması açısından bir vesile olarak görüyorum.

Tabii ki bu süreçte, bu toplumsal konuda, bu vicdan konusunda açıkçası Parlamento olarak ortak akılla, biliyorsunuz, Komisyon sürecimizi 3 Temmuz 2025 itibarıyla yürütmeye başladık ve bu süreçte tüm Komisyon üyelerimizin hakikaten özverisiyle, gayretiyle çok ciddi bir çalışma ortaya konuldu. Bununla birlikte kurumlar, kuruluşlar, sivil toplum, engelli vatandaşlarımız, onların kıymetli aileleri, yakınları, onlarla temaslar kurduk; ülkemizin farklı illerinde, farklı bölgelerde çok geniş katılımlı toplantılar yaptık ve bu noktada da hem Parlamentomuzu daha etkin bu sürece dâhil etme noktasında tüm Parlamento üyelerine mektuplar yazdık, onların katkısını talep ettik ve bu süreçte, akademisiyle, sivil toplumuyla, özel sektörüyle, Bakanlıklarıyla, kurumlarıyla, kuruluşlarıyla hakikaten çok kapsamlı bir çalışmayı yönettik; bunu da süreç olarak devam ettiriyoruz. Bunun nihayetinde, Komisyonumuzun bu konuya, erişilebilirlik noktasındaki hedeflerimize rehberlik edecek raporunu da inşallah hep birlikte, yine ortak akılla, istişareyle birlikte inşa ederek bir rehber olarak ortaya koyacağız.

Tabii ki engellilik konusundan bahsettiğimizde aslolanın, temel kavramın "erişilebilirlik" olduğunu görüyoruz. Erişilebilirlik, sadece ve sadece fiziksel bir kavram değil. Erişilebilirliği tüm yönleriyle düşünmemiz ve tüm çalışmalarımızı bu çerçevede ele almamız gerekiyor. Görevimiz, misyonumuz, sorumluluğumuz ne olursa olsun, herkese bu konuda görevler düşüyor. Elbette, merkezî Hükûmet olarak hakikaten son yirmi beş yıllık süreçte, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, kapsayıcı Türkiye vizyonumuza uygun olarak çok ama çok ciddi adımlar attık. Âdeta siyah ile beyaz kadar fark olan bir süreci yaşadık; gerek mevzuat altyapısı, gerek sosyal politikalar, gerçekleştirilen destekler ve kamu kurum ve kuruluşlarımızla inşa ettiğimiz süreçler, yeni yapılanmalar bunun en açık, en somut ispatı.

Tabii ki -az önce bahsettim- hayat dinamik bir süreç, gelişen bir süreç ve bu süreçte ne yapmamız gerekiyor? Bu değişimi, bu güncellemeyi her alanda olduğu gibi erişilebilirlik standartları noktasında da ele almamız ve bu süreçleri hep birlikte daha yüksek standartlara kavuşturmamız gerekiyor. Erişilebilirlik, sadece bir binanın girişindeki rampa değil, kaldırımdaki sarı çizgiler değil, şeritler değil; bizzat hayata dokunmak erişilebilirlik; vatandaşın, bireyin evinden çıktığında okuluna bağımsız bir şekilde erişebilmesi, iş hayatında bağımsız bir şekilde var olabilmesi, istihdamın her yönlerinde liyakat ölçekli olarak en güçlü şekilde var olabilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Bir dakika daha istirham edeyim.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - ...ve tabii ki hayatın her alanında -sosyal hayatta, sanatta, kültürde, sporda, hayat nerede akıyorsa- vatandaşın bir özne olarak erişilebilirlik imkânlarına kavuşması ve bu yönde hakikaten merkezî Hükûmet olarak attığımız adımları ben özellikle yerel yönetimlerin çok daha ileri noktaya taşınması gerektiğine inanıyorum ve bu çerçevede de hem rehabilitasyon merkezleriyle hem mola evleriyle hem farklı birtakım çalışmalarla yerel yönetimlerin ilçe belediyeleriyle, büyükşehirleriyle, il belediyeleriyle, valilikleriyle, kaymakamlıklarıyla bu süreçlere daha güçlü ve yenilikçi adımlarla katkı sunması gerektiğini bu hafta vesilesiyle özellikle belirtmek istiyorum.

Bir çağrım da akademiye; akademinin bu anlamda öncü, bu anlamda rehber olması gerekiyor.

Ben, bu vesileyle bu haftanın, bu özel gündemin yeni süreçler için rehber olmasını, ilham olmasını ve inanıyorum ki bundan sonraki kapsayıcı durumda da katkı sağlamasını temenni ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Şahısları adına ikinci konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Gülcan Kış.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifi iktidarın ekonomiye nasıl baktığını çok net ortaya koyuyor. Bu teklif, üretimi değil kolay parayı, emeği değil sermaye hareketini, vergide adaleti değil ayrıcalığı koruyan bir anlayışın ürünüdür çünkü iktidarın artık ekonomide uzun vadeli plan yapmadığını, günü kurtarmaya dönük kaynak arayışında sıkıştığını görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün vatandaşımızın gerçek gündemi ekonomidir, yoksulluktur. Esnaf, KOBİ, çiftçi, emekli, gençler; herkes borçlu ama saray iktidarı ne yapıyor? Vergisini zamanında ödeyemeyen esnafa, prim borcunu kapatamayan işletmeye aylık yüzde 3,7 gecikme faizi uyguluyor. Oysaki vatandaşın beklentisi adil bir yapılandırmadır, makul ödeme koşulları ve nefes aldıracak yeni bir düzenlemedir. Çözüm üretmek yerine otuz altı aylık vadeyi yetmiş iki aya çıkarıyorsunuz ama insanların altında ezildiği faiz düzenine bir türlü dokunmuyorsunuz. Acilen, vatandaşı daha uzun süre borçla yaşamaya mahkûm etmeyen, ödeme gücünü yeniden ayağa kaldıran bir düzenleme yapılmalıdır.

Bakın, bugün Türkiye’de vatandaşın, esnafın ve KOBİ’lerin kamuya olan vergi ve SGK borçları yaklaşık 3 trilyon 737 milyar liraya ulaşmış durumda yani bu ülkenin insanının yurt dışında sakladığı serveti yoktur, ödemekte zorlandığı vergi ve prim borçları vardır. Devlet, bir yandan borcunu ödeyemeyen vatandaşa bu yükü bindirirken diğer yandan milyarlarını yurt dışında tutanlara vergi istisnası getiriyor. Bir tarafta hesapları didik didik edilen vatandaş, diğer tarafta kaynağı sorgulanmayan milyarlar. Vergi nedir? Vergi, devlet ile vatandaş arasındaki güven ilişkisidir ve maalesef, o güven artık bugün yok olmuş durumdadır.

Değerli milletvekilleri, bu teklif, yurt dışında elde ettikleri kazançlarını ülkeye getirenlere yirmi yıllık vergi istisnası getiriyor. Burada asıl sorun, iktidarın Türkiye’den neden beyin göçü yaşandığını hâlâ anlamamış olmasıdır. Bu ülkeden giden insanlar daha az vergi ödemek için gitmediler; güven duymadıkları, mülkiyet hakkına ilişkin kaygıları olduğu ve hukuksuzluk kol gezdiği için gittiler. Siz bugün vergiyi sıfırlayarak insan kaynağını geri getirebileceğinizi düşünüyorsanız yanılıyorsunuz.

Cumhurbaşkanı Erdoğan 2022 yılında “Giderlerse gitsinler.” demişti. Bu teklifle “Yeter ki dönün, sizden vergi almayacağız.” diyorsunuz. Sorunu hâlâ sadece vergiye bağlamak, problemi hâlâ anlamadığınızı da göstermektedir. Demokrasi, adalet ve özgürlük vadettiğiniz zaman vatandaşımız vergisini ödemeyi de kabul ederek bu ülkeye geri dönecektir. Ekonomiye güven duymayan insanı vergi teşviikiyle de ikna edemezsiniz.

Değerli milletvekilleri, teklifin en problemli düzenlemesiyse yine varlık barışı. AKP iktidarı döneminde tam 8 kez varlık barışı çıkarıldı. Demek ki hâlâ barışamadığınız varlıklar var ki karşımıza 9’uncusunu getiriniz. Bir ülke sürekli varlık barışı çıkarıyorsa orada istisna değil kalıcı bir ekonomik çaresizlik oluşmuş durumdadır çünkü siz artık üretimden gelen kaynakla değil dışarıdan gelecek kontrolsüz para akışıyla sistemi döndürmeye çalışıyorsunuz ama bunun sonucunda vergi ahlakını da

zedelemiş oluyorsunuz. Vergisini düzenli ödeyen vatandaşlar, kendileri her kuruluşun hesabını verirlerken kaynağı belli olmayan servetini yurt dışından getirenler için ayrı bir kapı açıldığını belirtmektedirler. Bakın, daha geçtiğimiz ay, Hazine ve Maliye Bakanlığı 16.400 kişi hakkında yüksek gelir incelemesi başlattı, örtülü şekilde “Nereden buldun?” diye soruldu. Şimdi aynı iktidar çıkıp “Kaynağı önemli değil, parayı yeter ki bana getir.” diyor. Bu nasıl bir ekonomi anlayışıdır, bunu da anlamak mümkün değil.

Daha vahimi ise teklifin ilgili hükmü açıkça gizli bir vergi affı niteliği de taşımaktadır çünkü düzenleme diyor ki: “Eğer bildirilen varlık ile tespit edilen matrah farkı örtüşüyorsa vergi tarhiyatı yapılmayacak.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Yani kayıt dışı gelir tespit edilse bile vergi yok, ceza yok, sorumluluk yok; sonra dönüp “Kayıt dışılıkla mücadele ediyoruz.” diyeceksiniz. Türkiye daha yeni gri listeden çıkmışken şimdi siz denetimi geri plana atan bu anlayışla ülkeyi yeniden riskli bir zemine sürüklemektesiniz çünkü temiz sermaye hukuk ister, kaynağı belirsiz para ise yalnızca denetimsizlik arar.

Varlığımızı millî ekonomiye kazandıra kazandıra da bitiremediniz. Asıl düşünmemiz gereken şudur: Bu varlıklar neden millî ekonomiden kaçırılıyor? Çünkü varlıklar millî ekonomiye af yasalarıyla değil güven veren hukuk sistemiyle, kayıt dışılıkla gerçek mücadeleyle ve öngörülebilir ekonomik politikalarla kazandırılır. Ülkemiz, vergisini dürüstçe ödeyenin cezalandırıldığı ama servetini kaçıranın ödüllendirildiği bir düzeni hak etmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLCAN KIŞ (Devamla) - Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu torba kanun teklifine karşı olduğumuzu belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım ama şimdi birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.19

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.55

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Nermin YILDIRIM KARA (Hatay)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 95'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

1'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 1- 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan ‘36’ ibaresi ‘72’ şeklinde, ‘faiz alınarak’ ibaresi ‘faiz alınmaksızın’ şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan ‘ellibin Yeni Türk Lirasını’ ibareleri ‘iki milyon Türk Lirasını’ şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan ‘faiz alınmak suretiyle’ ibaresi ‘faiz alınmaksızın’ şeklinde değiştirilmiştir.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Şerafettin Kılıç

İstanbul

Muğla

Antalya

Necmettin Çalışkan

Mehmet Karaman

Hatay

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Sayın Şerafettin Kılıç konuşacaklar.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz ve “varlık barışı” olarak adlandırılan, vergi mükellefi bütün vatandaşlarımızı doğrudan ilgilendiren kanun teklifinin 1'inci maddesi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tam olarak 7 farklı kanunda değişiklik öngören bu teklif “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” olarak adlandırılmıştır. Oysa, daha anlaşılır olabilmesi için bu teklifin adına “asgari ücretten vergi alırken kaynağı belirsiz parayı vergiden muaf tutmaya dair kanun teklifi” deseydiniz daha isabetli olurdu veya “vergi adaletsizliğini derinleştirmeye, vatandaşın omuzlarındaki yükü artırmaya dair kanun teklifi” deseydiniz, emin olun, çok daha anlaşılır olabilirdi.

Bu teklif; şeffaflık ve adalet zeminini kaydıran, faizci düzenin kaynaklarını güçlendiren, dar gelirliyi değil sermaye sahiplerini ve küresel aktörleri önceleyen bir anlayışın ürünüdür. Anayasa'mızın 73'üncü maddesinde açıkça belirtilen mali güce göre vergilendirme ve vergi yükünün adaletli ve

dengeli dağılımı ilkesi bu kanun teklifiyle âdetâ yok sayılmaktadır. Teklif, ne yazık ki geniş toplum kesimlerinin vergi yükünü hafifletmek yerine yüksek gelirli yabancı yatırımcılar, büyük sermaye grupları, finans kuruluşları ve belirli teknoloji şirketleri lehine kapsamlı vergi istisnaları getirerek vergi sistemimizi sosyal adaletten uzaklaştırmaktadır.

Değerli milletvekilleri, iktidar bu düzenlemeyi küçük ve orta ölçekli işletmelere kolaylık sağlamak, faiz yükünü ortadan kaldırmak ve kamu alacaklarının tahsilini kolaylaştırmak amacıyla sunduğunu ifade etmektedir ancak metin incelendiğinde bu niyetin pratikte ne ölçüde gerçekleşeceği konusunda önemli belirsizlikler bulunmaktadır. Faiz yükünün azaltılması veya kaldırılması yönündeki değişiklik olumludur fakat teklifin genel çerçevesi, yine de mali adaletsizliği derinleştiren bir anlayışın izlerini taşımaktadır. Vergi oranlarının ve istisnaların belirlenmesinde gelir dağılımını gözetmeyen bu yaklaşım, mali güce göre vergilendirme ilkesinden uzaklaşma riskini barındırmaktadır. Ekonomik sıkışıklık yaşayan işletmelerin nefes alması elbette önemlidir ancak bu destek, sistemin bütünündeki faizci yapıyı ve kaynak adaletsizliğini değiştirmedeği sürece kalıcı çözüm oluşturmaz. KOBİ'lerin teminat yükünü hafifletmek yerinde bir adımdır fakat bu adımın asıl yükün kaynağı olan yüksek faiz ve gelir eşitsizliğini meşrulaştıran bir araca dönüşmemesi gerekiyor.

Ayrıca, teklifle birlikte Cumhurbaşkanına ve bakanlıklara verilen geniş düzenleme yetkileri idarenin inisiyatif alanını oldukça genişletmektedir. Bu durum hukuki öngörülebilirliği azaltmakta ve yasama yetkisinin devri anlamına gelmektedir. Vergi, kamu gücünün en doğrudan kullanıldığı alandır. Bu alanın keyfiliğe açık hâle gelmesi ciddi bir hukuki zafiyet oluşturur. Eğer gerçekten hedef, mükellefin üzerindeki faiz yükünü kaldırmak, üretimi ve ticari faaliyeti desteklemekse bunun yolu istisna dağıtan değil adil, sade ve öngörülebilir bir vergi sisteminden geçer. Kamu alacaklarının tahsilinde kolaylık sağlanabilir ancak bu, dar gelirlinin yükünü artırarak değil güçlü kesimlerin ayrıcalıklarını sınırlandırarak mümkün olur.

Biz, borcunu ödemek isteyen vatandaşın önünü açan ama kayıt dışılığı teşvik etmeyen, üretimi destekleyen ama sermaye imtiyazı oluşturmayan, faiz yükünü ortadan kaldıran ama adaletsizliği derinleştirmeyen bir düzenlemeyi savunuyoruz. Bu teklif bazı yönleriyle bu amaca yaklaşıp da genel olarak mevcut eşitsizlikleri pekiştiren bir karakter taşımaktadır. Bu nedenle, bu teklifin daha adil, dengeli ve kalıcı çözümler içerecek şekilde yeniden düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Sonuç olarak, bu ülkenin kaynaklarını adil biçimde paylaşan, emeğiyle geçinen vatandaşın hakkını koruyan, üretimi cezalandırmayan bir mali sistem mümkündür. Adil bir vergi düzeni ekonomik istikrardan önce toplumsal barışın teminatıdır. Faizi değil emeği, rantı değil üretimi önceleyen bir yaklaşım benimsendiği takdirde hem borç yükü hafifleyecek hem de Türkiye gerçek bir kalkınma yoluna girecektir.

Bu inançla, teklifin ülkemizin gerçek ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde yeniden ele alınmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 1- 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan ‘36’ ibaresi ‘72’ şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan ‘ellibin Yeni Türk Lirasını’ ibareleri ‘üç milyon Türk lirasını’ şeklinde değiştirilmiştir.”

Gökhan Günaydın

Aliye Timisi Ersever

Türkan Elçi

İstanbul

Ankara

İstanbul

Ömer Fethi Gürer

Hikmet Yalım Halıcı

Talat Dinçer

Niğde

Isparta

Mersin

Yüksel Taşkın

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Sayın Talat Dinçer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, ekranları başında bizleri izleyen sevgili vatandaşlarımızı ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, tabii, maddeye baktığımızda madde bir kolaylık sağlıyormuş gibi gözüküyor. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 48'inci maddesinde bir değişiklik yapılmış. Efendim “Taksit süresi otuz altı aydan yetmiş iki aya çıkarıldı.” gibi bir ibare var ve burada bir de teminat olayı var, teminatsız taksitlendirme de 50 bin liradan 1 milyon liraya çıkarılmış.

Şimdi, değerli milletvekilleri, önce bir tespit yapmak lazım. Bu ülkede aşağı yukarı 2,5 milyon küçük esnaf ve sanatkâr var, 1 milyon da orta ölçekli işletmemiz var, aşağı yukarı 3,5 milyonun üzerinde işletmemiz var. Şimdi, biliyorsunuz, bu işletmelerimiz 2018'den beri bu ülkede yaşanan bir krizle mücadele ediyor. Biliyorsunuz, bu krizle mücadele ederken 2019'da bir pandemi patladı, esnaf ve sanatkâr üç yıl iş yerini açamadı, dükkânına girip çalışamadı. Bütün bunlar yaşanırken bir de üstüne hiç arzu etmediğimiz bir deprem felaketi oldu ve bununla beraber bu esnaf burada mücadele ediyor. Aylardır buradan sesleniyoruz artık esnaf bu faiz yükünün altından kalkamıyor diye.

Evet, kamuya borçları var, üç yıl çalışmayan bir esnafın elbette ki kamuya borcu olur; vergi dairesine vergi mükellefiyetinden dolayı borcu var, Sosyal Güvenlik Kurumuna borcu var ama öyle bir faiz uygulandı ki asıl paranın 3 katı faiz oldu bu kurumlarda. Şimdi, getirilen kanun teklifiyle de “Yüzde 39 faiz uygulayacağız.” diyorsunuz. Ya, esnaf bitmiş, bitmiş değerli milletvekilleri! Bakın, aylardır insanların gözü Mecliste “Bize uygun bir taksitlendirme yapın.” diyor, “Faizleri kaldırın, anaparamızı da taksitlendirin, bölün, bizi bir rahatlatın.” diyor. Şu an esnaf BAĞ-KUR'unu ödeyemiyor, vergi yükümlülüğünü yerine getiremiyor, yanında çalıştırdığı işçinin maaşını veremiyor, elektriğe suya yetişemiyor, doğal gaza yetişemiyor. Ya, böyle bir sıkıntının içerisinde bu esnafa niye bu kadar zulüm yapıyoruz, niye onların önünü açmıyoruz? (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, şurada bir kanun teklifi hazırlayın -özellikle iktidar milletvekillerimize söylüyorum, Grup Başkan Vekili de burada- gelin şu esnafı bir rahatlatalım; şu faizleri kaldırmadığınız sürece siz bunu taksitlerseniz de bu esnaf bu yükümlülüğün altından kalkamaz.

Şimdi, raporlara bakıyoruz, verilen bilgilerde “1 milyonun altında borcu olan kişi sayısı yüzde 98,6.” diyor yani yüzde 98,6’nın 1 milyonun altında borcu var. Yüzde 1,4 de 1 milyonun üzerinde borcu olanlar var. Ya, şimdi sayısal olarak işte çoğunlukta milyonun altında bu insanların borcu. Ya, biz bunlara niye ızdırap çektiyoruz? Şu an bu esnafın bu borçlardan dolayı bütün banka hesapları blokeli, hepsinin üstünde bloke var. Araçlarının üstünde rehin var, insanlar aracını çalıştıramıyor, para kazanamıyor. Öbür taraftan, hesabını kullanamıyor, yükümlülüğünü yerine getiremiyor. Şimdi, Allah aşkına şu getirilen hükümle böyle bir şeyin içerisindeki esnafı rahatlattık mı? Yani taksit sayısını otuz altıdan yetmiş ikiye çıkarınca piyasa rahatladı mı? Piyasa rahatlamadı, insanları boğdunuz. Bu borçlardan dolayı bu insanlar krediye ulaşamıyor, bu insanlar bankadan kredi kullanamıyor. Özellikle bunun düzeltilmesi lazım, faizlerin kesinlikle buradan bir silinip insanların önünün açılması lazım. Bakın, 2025 verilerinde 5 milyonun üzerinde borçlu olan vatandaşların vergi borcunun miktarı 1,5 trilyonun üzerinde. Ya, büyüklerden almıyorsunuz; ha, demin verdiğim istatistikte yüzde 1,4 büyük işletmeler borçlu dedim ya, siz onu alsanız zaten buradaki yüzde 98’i rahatlatırsınız, bunların önünü açarsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Dolayısıyla değerli milletvekilleri, bunun düzeltilmesi lazım. Yani, bu olay düzelmediği sürece siz piyasayı falan düzeltemezsiniz.

Bakın, çiftçiler yine aynı şekilde bu faiz yükünün altında, borçlarını ödeyemiyorlar. Her sene bir doğal afet yaşıyor, insanlar bunun altından kalkamıyor. Esnaf ve sanatkâr iş yerine gidemez duruma geldi, insanlar iş yapamaz duruma geldi. Yani bu durumlar düzeltilmeden biz bu işin altından nasıl kalkacağız? Dolayısıyla “Kayıt dışıyla mücadele edin.” diyoruz; kayıt dışıyla bile mücadele ederken siz tutuyorsunuz, kayıtlı esnafın üstüne gidiyorsunuz. Yahu, esnafa giderken ceza yazıyorlar, gelirken ceza yazıyorlar. Böyle bir şey olur mu? Ama esnafı bu hâle getirdiniz, vergi memurlarıyla kovalamaca oynuyor sokakta esnaf ve sanatkâr.

Dolayısıyla değerli milletvekilleri, bu yasa teklifi eksik, bu yasa teklifi tam değil. Yani burada dışarıdan varlık barışı diye yurt dışındaki kara paranın önünü açıyorsunuz ama kendi ülkemizdeki esnafımızı boğuyorsunuz, bunun düzeltilmesi lazım diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinde yer alan “şeklinde” ibarelerinin “biçiminde” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahmut Dindar

Onur Düşünmez

Ayten Kordu

Van

Hakkâri

Tunceli

Beritan Güneş Altın

Gülderen Varlı

Dilan Kunt Ayan

Mardin

Van

Şanlıurfa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Şanlıurfa Milletvekili Sayın Dilan Kunt Ayan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Halkın bunca sorunu varken yine “Patronları, sermaye çevrelerini rahatlıkla nasıl bu işten kurtarırsınız?” diye yeni bir yasayı önümüze getirdiler ve sermayeye vergi kıyakları ardı ardına sıralanırken şimdi de vergi ve diğer kamu borçlarında azami taksit süresi otuz altı aydan yetmiş iki aya çıkarılıyor. Peki, bu ne demek biliyor musunuz? AKP iktidarı açıkça şunu söylüyor: “Eğer patransanız, fabrikalarınız varsa, büyük şirket sahibiyse; hiç merak etmeyin, AKP ne güne duruyor, tam da bunun için duruyor! Buyurun, biz size biraz daha zaman verelim, borcunuzu birazcık daha öteleyebilirsiniz. Biz size biraz zaman verelim, erteleyin, hiç dert etmeyin, kafanıza takmayın; bu borçlarınızı tamamen erteleyebilirsiniz, rahat olun, AKP burada! Ama eğer siz asgari ücretle yaşayan bir işçiyseniz, eğer siz açlık sınırının altında yaşamaya çalışan bir emekliyseniz, ay sonunu getiremeyen bir memursanız sizin boğazınıza çökerim.” diyor bu AKP, “Daha o maaş cebinize girmeden ben alırım; erteleme yok, öteleme yok, araya bir zaman katmak yok, çökerim.” diyor; tam da bir AKP politikası.

Bakın, değerli arkadaşlar, ocak ayında yapılan zamlar daha yıl ortası gelmeden, henüz halkın cebine girmeden uçup gitti bile ya. Şu an işçiler bir aylık çalışmalarının sonucunda ilk on bir gününü sadece ve sadece vergiye, kesintiye, enflasyona veriyor; geri kalan yirmi gününü ise kiraya veriyor, faturalara veriyor. Peki, bu işçi ne yiyecek, ne içecek, nasıl geçinecek? Ortalama bir işçinin ücretindeki vergi ve enflasyon kaybı nisanda tam 12.751 liraya ulaşmış durumda yani kaşıkla veren AKP kepçeyle geri alıyor. Ve dışıyla tırnağıyla çalışan işçinin kazandığının yarısına ortak olan bir iktidar emekliye üç kuruşu çok görüyor ama sıra büyük şirketlere gelince milyonlarca liralık vergileri affa götürüyor, erteliyor, yeniden yapılandırıyor.

Bu paketle sadece alacaklar da ertelenmiyor. Tam 8 kez ya, on sekiz yılda 8 kez... İnsan bu şekilde barış getirebilir mi ya? Böyle bir şey olabilir mi? Yani varlıkla barış dalı uzatan ama yoksula savaş açan bir iktidar gerçekliği var. “Git, usulsüz, hukuksuz bir şekilde kayıt dışı para kazan, hiç merak etme, iki yılda bir zaten vergi barışı, vergi affı getiren bir AKP iktidarı var.” deniliyor resmen.

Değerli arkadaşlar, bakın, bugün Urfa’da elektrik borcunu ödemediği için, sulama döneminde elektrik borcu ödenmeyen çiftçinin elektriği kesiliyor, değil mi? Mahsulü kurumasın diye feryat eden çiftçiye “Hayır, kusura bakma, borcu ödemezsen ben keserim senin elektriğini. Tarlada kurumuş mu, sefalette mi çürümüşsün, hiç umurumda olmaz.” diyor. Ama gelgelelim büyük şirketlerin milyonlarca dolarlık elektrik borçlarını, su faturalarını hiçbir şekilde... Ne diyor? “Ben taksit de yaparım, vadeye de koyarım, yeter ki sen panik olma. Aman ha aman fabrikatörüm, aman ha aman şirketim, aman ha aman sermayedarım, sana hiçbir şey olmasın, ben senin için varım.” diyor. AKP’nin böyle bir ekonomi politikası olduğunu görebiliriz ve bu politika da yani ekonominin bu politikası da halk için değil arkadaşlar; açık açık sermaye için, fabrikatör için, zengin için olduğunu da görebiliyoruz.

Evet, değerli milletvekilleri, AKP’nin yirmi beş yıllık ekonomi politikasının sonucu ortada. Şimdi de bu kanun teklifiyle ne yapmaya çalışıyorlar? “Türkiye istikrar adası olacak.” diyorlar ama görüyoruz ki enflasyon adasına dönmüş durumda. Yine “Türkiye’de güvenli liman oluşacak.” diyorlar, vallahi sisli limandan öteye gidemiyoruz. Yine “Yatırım cenneti olacak.” diyorlar ama gelin görün ki uluslararası suçluların kara para aklama cennetine dönmüş durumda bu ülke. Öyle bir ülke hâline gelmiş ki gençler artık çalışarak hayat kurabileceklerine inanmıyor; gençler işsizlikten, borçtan, çaresizlikten intihara sürükleniyor. Her gün basında görüyoruz, yüzlerce genç maalesef ki intihara sürükleniyor. Ve bu AKP iktidarı bir gün olsun bunu dert etmiyor, bu AKP iktidarı bir gün olsun demiyor ki “Ya,

biz bu yoksullukla, yoksunlukla nasıl mücadele ederiz?” Neden? Dert etmiş olsaydı biz bugün burada sermayeyi güçlendiren yasaları konuşmazdık. Halkı bu krizden nasıl kurtaracaksın kaygısında değil bu AKP, zerreyimiskal kadar da umurunda değil. Bakın, neden umurunda değil? Çünkü AKP, sabah işe gittiği zaman cebinde sadece ve sadece yol parası olan işçinin derdinde değil, bu AKP ürün eksilte eksilte kasaya giden insanların derdinde değil, bu AKP abur cubur reyonundan çocuğunu hızlıca geçiren annenin derdinde değil.

(AK PARTİ sıralarından gülüşmeler)

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Siz gülmeye devam edin oradan!

Yine, bu AKP günün sonunda pazara gidip de “Aman ha aman, çantamı daha fazla doldurayım.” diyen emekçinin, emeklinin derdinde değil. AKP’nin derdi, halkın geçimi değil sermayenin büyümesi, yandaşlarının kazanması. AKP’nin ekonomi politikası da bundan ibaret ve bu teklif de halktan alıp zenginleri daha da zengin etmenin teklifidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Bu teklif -açık açık ifade ediyoruz- halktan alıp zenginleri daha da zengin etmenin teklifidir.

Biz, bu düzeni kabul etmiyoruz. Patronlar ile yoksulların arasındaki uçurumu derinleştiren bu yasa teklifini reddediyoruz ama bizler de bıkmadan, usanmadan bulunduğumuz her yerde bunun mücadelesini vereceğiz. Halk yararına yasalar yapılması için hem Mecliste hem sokakta olmaya devam edeceğiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Toktaş

Metin Ergun

Yüksel Arslan

Bursa

Muğla

Ankara

Hüsmen Kırkpınar

Turhan Çömez

Burak Dalgın

İzmir

Balıkesir

Balıkesir

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Yüksel Arslan. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - 1'inci madde üzerinde söz aldım. Genel Kurulu, büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinde yapılan değişikliğe göre kamu borçlarını taksitlendirme süresi otuz altı aydan yetmiş iki aya çıkarılmaktadır. Teminatsız tescil tutarı ise 50 bin liradan 1 milyon liraya yükseltilmektedir. Söz konusu düzenleme mükelleflere nefes alıracak gibi görünse de artık bu millet şunu çok iyi biliyor: İktidarın yaptığı ekonomik düzenlemeler ile vatandaşın yaşadığı gerçekler arasında dağlar kadar fark var çünkü bugünkü sorunumuz borcun kaç taksit ödeneceği değil; asıl sorun, bu ülkede orta direğin artık ayakta duramaz hâle gelmiş olmasıdır. Yıllardır uygulanan yanlış ekonomi politikaları nedeniyle esnaf krediye mahkûm edilmiş, sanayici finansmana ulaşamaz hâle gelmiş, çiftçi ise üretmek için borçlanmak zorunda bırakılmıştır. Bu şartlarda esnaf nasıl yatırım yapacak, sanayici nasıl üretim yapacak, genç girişimci nasıl ayakta kalacak? Bir tarafta yüksek faiz diğer tarafta yüksek enflasyon, ortada ezilen ise yine milletin kendisi oluyor çünkü piyasada para dönmüyor, vadeler uzuyor, tahsilatlar gecikiyor; elektrik, kira, sigorta, personel maliyeti her geçen gün artıyor ama iktidar ne yapıyor? Ekonomiyi düzeltmek yerine vatandaşa sürekli yeni borç yapılandırmaları, yeni taksitlendirmeler sunuyor.

Değerli milletvekilleri, insanımız artık borçla yaşamaya alışmak zorunda bırakılmıştır. Eskiden vatandaş yatırım yapmak için kredi çekiyordu, bugün ise ay sonunu getirebilmek için kredi kartına yükleniyor. “Orta direk” dediğimiz kesim bu ülkenin omurgasıydı, memuruydu, esnafıydı, küçük işletmecisiydi; bugün o omurga kırılmış durumda. İktidar yıllardır “Ekonomi büyüyor.” diyor ama büyüyen ekonomi değil vatandaşın borcu oldu. İnsanlar artık dükkânını büyütmenin değil mevcut dükkânını kapatmamanın hesabını yapıyor.

Ve burada dikkat edilmesi gereken önemli bir tehlike var: Eğer siz sadece vadeyi uzatır ama vatandaşın gelirini artırmazsanız o borç bitmez, sadece ötelenmiş olur. Yani bugün getirilen yetmiş iki ay düzenlemesi eğer uygulamada keyfilik devam edecekse gerçek ihtiyaç sahibine ulaşamayacaktır, sadece vitrin düzenlemesi olmaktan öteye geçmeyecektir çünkü mevcut otuz altı aylık sistemde bile kaç esnafın gerçekten bu haktan faydalandığı açıkça belirtilmiyor. Vergisini düzenli ödemeye çalışan dürüst mükellef zorlanırken bazı ayrıcalıklı çevrelerin işi kolayca yürüttüğünü görüyoruz. Dolayısıyla, gerçekten zor durumdaki esnaf korunmalıdır; taksitlendirme kredileri açık, net ve objektif olmalıdır. Vergisini ödemek isteyen vatandaş bürokrasi içinde boğulmamalıdır çünkü bu millet üretmek istiyor, bu millet çalışmak istiyor ama yüksek faiz, ağır vergi yükü ve bozulan piyasa dengesi insanlarımızın belini büküyor. Sayın Cumhurbaşkanı bir Müslüman olarak “Nas neyi gerektiriyorsa onu yapmaya devam edeceğim. Faizi savunularla beraber olamam.” diyordu. Bizim esnafımızın, vergi mükellefinin suçu ne peki? Vergi borçlarına uygulanan faizler Türk insanının belini büküyor mu? İktidar ise faiz almak için her yolu deniyor. Ocak 2026 itibarıyla icra ve iflas dairelerindeki dosya sayısı 25 milyon civarındaydı, bu da her 3-4 kişiden 1'inin icralık olduğu anlamına geliyor. Vatandaş yıllarca borç üstüne borç ödüyor. Bu millet sizi holdinglere, uluslararası şirketlere, her türlü usulsüzlüğü yapan imtiyazlı patronlara kolaylık sağlayın diye seçmedi. Pazar tezgâhlarında çürük meyve, sebze toplayan insanları gözünüz görmüyor; esnafın, vatandaşın feryadını da duymuyorsunuz. Eğer orta direk çökerse bu ülkenin sosyal dengesi de bozulur, ekonomik dengesi de bozulur; bu nedenle, yapılması gereken, sadece borçların vadesini uzatmak değil üretimi güçlendiren, piyasayı rahatlatan, faiz yükünü azaltan, gerçekçi bir ekonomik anlayışı hayata geçirmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Aksi hâlde yetmiş iki ay da yetmeyecektir, doksan altı ay da yetmeyecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir. Sayın Bilici...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

61.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Merkez Bankasının yıl sonu enflasyon hedefine ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Değerli Başkan, teşekkür ediyorum.

Bugün Merkez Bankası yıl sonu enflasyon hedefi yüzde 16'dan 24'e çıkarıldı. Türkiye enflasyonunda, işsizlikte, yoksullukta, faizde, bütün bu kötü şeylerde şampiyonluklar kazanıyor. Enflasyon oranına baktığımızda karşımıza çıkan tablo şudur: İlk 5'teyiz yani ligimizde kimler var dersek iç savaşın pençesinde olan Sudan, yıllardır ağır ve izole ambargolarla boğuşan İran, ekonomik kaosa sürüklenen Venezuela ve Arjantin. Türkiye'nin bir aylık enflasyonu, birçok ülkenin yıllık enflasyonunu geride bırakmaktadır; bu da ülkemize, milletimize yakışmamaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Kaya...

62.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'nın, Çorum'un Sungurlu ilçesinin Oyaca, Kavşut ve Bağdatlı köylerinde bugün meydana gelen şiddetli yağışa ve hortuma ilişkin açıklaması

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Çorum ili Sungurlu ilçemizin Oyaca, Kavşut, Bağdatlı köylerinde bugün şiddetli rüzgâr ve hortum yüzünden evlerimiz yıkılmış, vatandaşlarımız yaralanmıştır, bölgede büyük hasar meydana gelmiştir. Bölgedeki hemşehrilerimize geçmiş olsun diyorum. 4 vatandaşımız yaralıdır, 1 kadınıımız balkondan düşerek yaralanmış, 1 vatandaşımız traktör içerisinde hortuma yakalanmıştır; bunların tedavileri devam etmektedir. Valimizin koordinasyonunda, AFAD, 112, jandarma ekipleri hasar tespiti yapmaktadır. Hemşehrilerimize geçmiş olsun diyorum. Hasarları en kısa zamanda inşallah giderilecektir.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Biz de geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ve Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ile 64 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3669) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270) (Devam)

BAŞKAN - 2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 3 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Dindar	Onur Düşünmez	Ayten Kordu
Van	Hakkâri	Tunceli
Beritan Güneş Altın	Gülderen Varlı	Sırrı Sakik
Mardin	Van	Ağrı

Aynı mahiyetteki 2'nci önerenin imza sahipleri:

Metin Ergun	Hasan Toktaş	Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
Muğla	Bursa	İstanbul
Turhan Çömez	Burak Dalgın	Hüsmen Kırkpınar
Balıkesir	Balıkesir	İzmir

Aynı mahiyetteki 3'üncü önerenin imza sahipleri:

Gökhan Günaydın	Hikmet Yalım Halıcı	Türkan Elçi
İstanbul	Isparta	İstanbul
Aliye Timisi Ersever	Ömer Fethi Gürer	Yüksel Taşkın
Ankara	Niğde	İzmir
	Aliye Coşar	
	Antalya	

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Ağrı Milletvekili Sayın Sırrı Sakik. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili milletvekilleri; ben de hepinize iyi bir akşam diliyorum. "..."¹⁴

Sevgili arkadaşlar, aslında bu yasalar hep gelip gidiyor çünkü Türkiye'de ciddi bir kriz var. Bu krizin asıl nedeni, Türkiye'de iç barışımızı sağlayamadığımız için ve elli yıldır bütün akarlarımızı çatışmaya, kavgaya aktardığımız için bir türlü sorunumuz çözülüyor. Bakın, bundan tam yirmi ay önce burada bir sürece başlandı ve bu yirmi aylık süreç içerisinde PKK silahlarını bıraktı, kendini feshetti, yeni bir sürece "evet" dedi ve o yirmi aylık süre içerisinde doğan bir bebek yürümeye başladı hatta konuşmaya başladı. Biz Türkiye'nin yüzyıllık sorununu konuşuyoruz, tartışıyoruz ama yirmi aylık süre içerisinde hâlâ konuşamıyoruz, hâlâ arpa boyu yol alamıyoruz ve bizim için bu hayati bir mesele. Bu sorunu ertelemek, ötelemek... Buradan yeni hayatlar kurmaya müsaade etmeyiz, bu sorunu çözmeliyiz. Ertelemek zamana karşı hırsızlıktır, ertelemek barışın hırsızlığıdır. Ertelemeyin, harekete geçin sevgili milletvekili arkadaşlarım; bizim size böyle bir çağrımız var.

¹⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Bakın, ben hayatım boyunca binlerce barış görüşmelerinde bulundum, aileler arası, aşiretler arası; çok büyük kavgaları sulhle çözdük. Şimdi, barışın da bir üslubu, ahlakı, dili olur ama hâlâ siz bu dilden uzaksınız; hâlâ ne olup bittiğini bu Parlamento bilmiyor, bu halkımız bilmiyor, bizler de bilmiyoruz. Onun için diyoruz ki adil bir çözüm; ilk önce hepimizin bilgi sahibi olması lazım. Bir sulh nasıl gerçekleşir? Vallahi karşılıklı oturulur masada, “Nerede, ne eksik yaptık?” -iki taraf için de söylüyorum- “Biz nerede eksik yaptık? Neden insanlar silahlандılar, dağa çıktılar?” denilir. Çünkü reddettiniz, inkâr ettiniz, asimile etmeye çalıştınız ama Kürtler dedi ki: “Biz buradayız, bedelini ağır da olsa ödüyörüz, asimile olmayız, bizi reddetmeyin. Gelin, 1921’in ruhunu yeniden bir toplumsal sözleşme olarak hayata geçirin, toplumsal barışımızı hayata geçirelim.” Ama siz hâlâ dönüyorsunuz dolaşıyorsunuz: “Efendim, şu hassasiyetler var.” diyorsunuz. Peki, Kürt halkının hassasiyeti yok mudur? Umudumuzu kırmayın, hem Türk halkının hem Kürt halkının umutlarını bu Parlamento kırmamalıdır. Bakın, böyle önemli bir süreçten geçiyoruz, onun için barışın dilini herkes kullanmalıdır. Kürtler nasıl bu konuda bir hassasiyet gösteriyorsa vallahi de billahi de siz de göstermelisiniz. Öyle buyurgan bir dille barış olmaz, parmak sallamakla barış hiç olmaz. Siz oturup konuşacaksınız. Siz görüştüğünüz, konuştuğunuz insanı orada ahlakaya almayacaksınız, onun hukukunu oluşturacaksınız, bu hukuk oluşmadığı müddetçe buralarda barış inşa olmaz. Onun için, sürekli buralara siz yeni yasalar getirirsiniz, bu yasalar yetmez, bir başka yasa getirirsiniz. Size dostça çağrımızdır: Bunu ertelemeyin, bunu ötelemeyin.

Bakın, daha geçen yıl da yine Meclis tatile girecekti, buradan feryat ettik: “Ne olur tatile gitmeyin, Türkiye’nin yüz yıllık sorununu çözecekseniz tatil bize haram olmalıdır.” dedik. Şimdi Meclis, vallahi, bir ay sonra yeniden tatile girecek. Ne olacak? “Efendim, tekrar ekime ve ondan sonraki aylara...” Hayır, buna hiçbirimizin hakkı yok. Dünya yangın yeri, Orta Doğu yangın yeri, Orta Doğu’da her gün silahlar patlıyor ve biz de diyoruz ki: Ya, buradan bir sulh yaratmalıyız, hepimiz birlikte demokratik bir ülkeyi inşa etmeliyiz; bunun da yolu sulhten ve diyalogdan geçer. Biz bu kadar feryat etmemize rağmen, o kadar sabırla... Peki, hayat hiç mi size göstermiyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Birkaç kez yaşandı bu süreçler, bu süreçleri heba ettiğimiz yıllar var ve burada can kayıpları oldu. Şimdi geldiğimiz noktada son yirmi ayda can kaybı yoksa bu, ülkemiz adına büyük bir sevinç. Onun için ben Parlamento’yu... Bu yaz tatile gitmeyelim, bu yaz oturalım, konuşalım. Komisyonlar kuruyoruz, komisyonlarımız arpa boyu yol almıyorsa bu Parlamento vallahi görev üstlenmelidir, yetkisini kullanmalıdır, müdahale etmelidir, “Varız.” demelidir, bütün siyasi partiler bir barış antlaşmasını birlikte imzalamalıdır; emin olun, toplumun bizden beklentisi budur, sokağın bizden beklentisi budur. AK PARTİ’nin yaptığı anketi biliyorum, toplumun yüzde 75-80’inin bu barış sürecine destek sunduğunu biliyorum, emin kaynaklardan bu bilgiyi alıyoruz. Peki, toplum size çözün diyorsa, bu kadar destek veriyorsa neden çözümüyorsunuz? Çözüm hemen olmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

METİN ERGUN (Muğla) - Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, iktidarın ekonomideki artık kronikleşmiş olan başarısızlığı Türkiye’yi rasyonel ve adil bir vergi sisteminden kopararak istisnaların ve muafiyetlerin yaygınlaştığı kaotik bir yapıya sürüklemiş durumdadır. Bir yandan bütçe açıklarını kapatma adına vatandaşın omuzlarındaki dolaylı vergi yükü ağırlaştırılırken diğer yandan bu teklifle yurt dışından gelenlere ve belli bir bölgede faaliyet gösterenlere muazzam vergi ayrıcalıkları bahşedilmektedir.

Teklifin 2'nci maddesi, tıpkı diğer maddelerde olduğu gibi, yurt dışında ikamet eden kişilerin Türkiye'ye yerleşmeleri hâlinde onlara vergi kolaylıkları sağlayacaktır. Düzenlemeler, herhangi bir yatırım, istihdam yaratma veya üretim şartı aranmaksızın yalnızca ikamet kriterine dayandırılmaktadır. Bu yaklaşım, vergi yükümlülüğünün adil dağılımı ilkesine açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Teklifin 2'nci maddesi, aynı hukuki durumda bulunan vatandaşlarımız arasında derin bir ayrımcılık yaratacaktır. Yerli esnafımız, işçimiz, çiftçimiz ve ücretlilerimiz ağır vergi yükü ve enflasyon altında ezilir iken belirli kesimlere geniş imtiyazlar tanınması kabul edilemez bir durumdur.

Bu düzenleme rekabet eşitliğini bozmakta ve piyasa mekanizmasının sağlıklı işleyişini engellemektedir. Ayrıca, Türkiye'yi üretim odaklı bir ekonomi olmaktan ziyade rant odaklı bir yapıya yönlendirme riski taşımaktadır.

Muhterem milletvekilleri, teklifteki itirazımız yalnızca ve yalnızca mali boyutuna değildir; itirazımız, aynı zamanda anayasal ve toplumsal eşitsizlik yaratacak olmasıdır. Unutulmamalıdır ki verginin adil ve eşitlikçi olması modern devlet anlayışının temelidir. Nitekim, bizim Anayasa'mızın 73'üncü maddesinde de vergi meselesi bu doğrultuda ele alınmış ve mali güce göre vergilendirme ilkesi benimsenmiştir. Maliye politikasının sosyal amacının vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımını sağlamak olduğu açık ve net şekilde ifade edilmiştir.

Teklifin 2'nci maddesi ise bu anayasal çerçeveyi zedelemekte, kanun önünde eşitlik ilkesini ihlal etmekte ve toplumsal adalet duygusunu berinden yaralamaktadır. Hâlbuki vergi adaleti, toplumsal sözleşmenin en önemli unsurlarından biridir. Dürüst ve kayıtlı mükelleflerin ağır yük altında olduğu bir sistemde kaynağı belirsiz veya imtiyazlı kazançlara tanınan muafiyetler vergi sistemine olan güveni erozyona uğratacaktır; uzun vadede bütçe gelirlerini artırmak yerine, vergi sisteminin bütünlüğünü ve öngörülebilirliğini zayıflatacaktır. Çağdaş vergi sistemleri geniş tabanlı, düşük oranlı ve adil bir yapı üzerine kuruludur. Oysa bu madde tam tersi bir yönde, seçici ve dar kapsamlı imtiyazlar getirmektedir. Ayrıca Türkiye'nin uluslararası finansal itibarını zedeleme ve "vergi cenneti" algısı oluşturma riski barındırmaktadır. Bu hâliyle 2'nci madde, Anayasa'mızın 10'uncu ve 73'üncü maddelerine aykırılık teşkil etmektedir. Teklifin bu yönüyle yeniden ele alınması, gerekli iyileştirmelerin yapılması ve adalet ilkelerine uygun hâle getirilmesi gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki adil bir vergi sistemi hem güçlü bir ekonomi hem de güçlü bir toplum için vazgeçilmez bir unsurdur.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken hepinize bir kez daha saygılarımı sunuyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Aliye Coşar. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİYE COŞAR (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yasa teklifinin birçok maddesi gibi söz aldığım 2'nci madde de Anayasa'ya aykırı bir düzenlemedir. Anayasa'nın 10'uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesine, yine, 73'üncü maddesindeki vergi adaleti ilkesine, mali güce göre vergilendirme esasına ve sosyal devlet anlayışına aykırılık teşkil etmektedir. Getirilen bu teklif maddesiyle vergi sisteminde ayrıcalıklı bir mükellef grup yaratılmakta, servet transferi düşük vergili hâle getirilmektedir. Yurt dışından getirilecek olan kaynağı belirsiz paranın zaten şüpheyle yaklaşılacak ekonomi piyasamıza olumsuz etkileri bu iktidar tarafından analiz edilmiyor. Varlık barışlarıyla gelen kaynağı belirsiz paralar ülkemize, suçtan kaynaklanan gelirleri aklayan ülke imajı vermektedir. Bu nedenle, söz konusu maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir. Yirmi dört yıllık iktidarınızda uygulanan ekonomik politikaların ülke ekonomisine getirdiği durumu en acı şekilde yaşıyoruz. Dünyada enflasyonda zirveyiz. Yargı eliyle siyaseti dizayn eden anlayış yüzünden Hukuka

Güven Endeksi'nde geriye düşmekteyiz. Hukukun üstünlüğünün olmadığı bir ülkede ekonominin iyi olması da beklenemez. (CHP sıralarından alkışlar) İktidar döviz girişi için varlık barışı getireceğine sıkıntılar yaşayan turizm sektörü için adımlar atmalıdır. Turizm, ülke ekonomisinin yüzde 12'sini oluşturmaktadır. İktidar her sektör gibi turizmde de politika üretemiyor.

Antalya turizmin başkenti olarak anılır; Türkiye'nin dünyaya açılan, tanıtımını sağlayan önemli kapılarından biridir. 2025 yılında Antalya yaklaşık 17 milyon ziyaretçi ağırlamıştır. Türkiye genelinde turizm geliri 65,2 milyar dolar olarak belirtilmektedir ancak bu veriler turizm esnafının kasasına, emekçinin sofrasına ve turizmcinin yatırımlarına yansımamaktadır. Bu sezona girerken turizm sektöründe kaygı verici gelişmeler olmaktadır. Antalya'ya 2026 yılı Nisan ayında hava yoluyla gelen yabancı ziyaretçi sayısı, geçen yılın aynı ayına göre yaklaşık yüzde 18 düşmüştür. Turizmde güven ilk sıradadır. Orta Doğu'daki çatışmalar ve bölgemizde yaşanan riskler turizmi olumsuz etkilemiştir. Talepte daralma yaşanmaktadır ancak düşüşün tek nedeni bu değildir. Ülkemiz turistler için artık pahalı bir ülke durumuna gelmiştir. Artan maliyetler yüzünden rekabet ettiğimiz Akdeniz ülkeleri arasında en pahalı ülke durumuna geldik. Turizmcinin önünde yüksek enflasyon, artan maliyetler, enerji giderleri, kira artışları, artan petrol fiyatlarına bağlı jet yakıtı, ulaşım giderleri ve vergi yükü vardır. AKP'nin yarattığı ekonomik krizin faturasını turizmci, turizm esnafı, tedarikçi, çiftçi, nakliyecisi ve sektörden geçimini sağlayan yüz binlerce kişi ödüyor. Antalya'da turizmci ve turizm esnafı sezon açılışına artık umutla bakamıyor. Turizm esnafı iş yapmadan dükkânını kapatır olmuştur çünkü borçlar ve maliyet artışları umutlarını yok eder hâle getiriyor. Turizm esnafı SGK borcunu, vergi borcunu, kira borcunu, elektrik faturası borcunu, kredi borcunu düşünüyor, yetmiyor e-haciz korkusuyla sezona başlıyor. Sezona başlamışken turizmci için acil olarak SGK ve vergi borçları yapılandırılmalı ya da ertelenmelidir. ÖTV vergi yükleri hafifletilmeli, sektörün nefes alması sağlanmalıdır. Yaşadığımız ekonomik krizden dolayı durma noktasına gelen iç turizm vatandaşlarımıza verilecek tatil kredisıyla hareketli hâle getirilmelidir. Bu destekler ve tedbirler alınmazsa 2026 turizm sezonu için kriz kapıdadır. İktidar hâlâ "Rekor turist geldi." masalları anlatmasın, turizm sadece konaklamadan ibaret değildir; ulaşım, tur operatörleri, turizm esnafı dâhil birçok hizmet sektörünü barındırır, bu nedenle bütüncül politikalara ihtiyacımız vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİYE COŞAR (Devamla) - D400 hattındaki trafik çilesi hâlen sürmektedir. Manavgat, Alanya, Serik, Kemer ve merkez akslardaki ulaşım yükü her sezon ağırlaşmaktadır. "Havalimanı rekor kırıyor." deniliyor ama havalimanına ulaşmak ya da oradan konaklama tesisine gitmek işkenceye dönüşüyor. Kentin bütçeye katkısı artıyor ama sorunlarına çözüm bulunmuyor. Bu iktidar ekonomik krizden çıkışın yolunu varlık barışında görüyor, oysa çıkışın yolu hukukun üstünlüğüyle üretime, üreticiye, turizmciye, esnafa sağlanacak imkânlarla mümkündür.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde yer alan “%1” ibaresinin “%5” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

İstanbul

Mersin

Muğla

Necmettin Çalışkan

Şerafettin Kılıç

Mehmet Karaman

Hatay

Antalya

Samsun

İdris Şahin

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu teklif sıcak para peşinde bir gelecek tasarımıdır ibarettir değerli milletvekilleri. Bu 15 maddelik paket, ekonomiyi üretimle değil, dışarıdan gelecek kontrolsüz sıcak parayla ayakta tutmaya çalışan bir pansuman tedavidir. Halka değil, sermayeye kalkan olan bir teklif. Evet, bu teklif, uluslararası rekabet ve döviz girişi bahanesiyle zaten varlıklı olan kesimlere yeni kaleler inşa etmektedir. Esnafı gözden çıkaran tercihte iktidar 7 farklı kanunda düzenleme yaparken binlerce esnafın sosyal güvenlik primi ve vergi borcu yapılandırma talebini görmezden gelmiş, tercihini yine bir avuç sermaye grubundan yana kullanmıştır. Kaynağı belirsiz varlıkları sorgusuz sualsiz içeri alma iştahı Türkiye'yi küresel finans sisteminde yeniden riskli, şaibeli bir konuma sürüklemektedir.

Değerli milletvekilleri, geçmiş dönemde de benzer hatalar yapıldı. Paraya her ihtiyaç duyduğunuzda alın terini, akıl terini unutup, üretimi, istihdamı unutup sıcak para tercihiniz Türkiye'yi çok farklı noktalara getirdi. O yüzden, Meclis olarak iktidarın acele paketlerine mühür basma makamı olmadığımızı ifade etmek isterim çünkü 7 ayrı kanununa dokunan 15 maddelik bir paketi birkaç saatlik görüşmeyle geçirmek yasama faaliyeti değil, yasama telaşdır. Nedir bu telaşınız? Yangından mal mı kaçıyorsunuz? Kanun yapma tekniği bozulursa hukuk güvenliği de bozulur; hukuk güvenliği bozulursa ekonomi de güven vermez değerli milletvekilleri.

Bakınız, bu kanun teklifinin 2'nci maddesini ve 4'üncü maddesini ayrı ayrı okumanız mümkün değil ve işi mecrasından kaçırsınız, ikisini birlikte değerlendirmek durumundasınız. Bu düzenleme, yurt dışı kazancın yirmi yıl vergiden muaf olsun, servetin miras kalınca da yüzde 1'le geçsin düzenlemesidir. Vergi hukukunda teşvik olur ama kişiye, servete ve statüye göre ayrıcalık rejimi kurulamaz.

Bu madde yatırım teşviki gibi anlatılıyor ama içinde üretim şartı yok değerli milletvekilleri, istihdam şartı yok, katma değer şartı yok. Bu teklifte esnafa bir şey yok, çiftçiye yok, üreticiye yok, organize sanayi bölgelerine yok. Hani “Kimsesizlerin kimsesiyiz.” diye yola çıkmıştınız ya, bir kısım arkadaşların ifade ettiği gibi “Garip gurebanın sofrasından geldik.” diyordunuz ya “Garip gurebanın hayır duasıyla, onların oylarıyla iktidardayız.” diyordunuz ya, işte, burada onlardan kimse yok. Sadece ve sadece helal ve meşru yoldan para kazanmayanların yurt dışına bunu nasıl kaçırdıklarını siz de gayet iyi biliyorsunuz, gelecek paraların da kime ait olduğunu da gayet iyi biliyorsunuz ama giderayak, iktidardan gideceğinizi de tahmin ederek tam yirmi yıllık bir güvenceye tabi tutuyorsunuz. Sizin yirmi yıllık ömrümüz var mı ki de yirmi yıl garanti veriyorsunuz? Allah aşkına, ne demek ya hem getirdiğinden yirmi yıl koruma hem de o miras olarak kalırsa yüzde 1? Bu taksimi kurt yapmaz kuzulara şah olsa.

Değerli iktidar mensupları, siz neye imza attığınızı, neyin arkasında durduğunuzun, burada neyi yasalaştıracağınızın acaba farkında mısınız? Bakın, esnaf bize ulaşıyor; Ankara milletvekiliyim, şu anda OSTİM’den arayan, Etimesgut’tan, Keçiören’den, Pursaklar’dan arayan esnaf diyor ki: “Ben lokantacıyım, ben pastacıyım, ben simitçiylim, yüzde 1’le alıyorum, yüzde 10’la çıkıyorum, artık çarkı çeviremiyorum, her gün bir Maliyeci gelip yakama yapıyor.” Yapmayın, etmeyin, emin olun, kul hakkı yiyorsunuz. 86 milyonun birikimlerini bir avuç mutlu azınlığa siz havale ediyorsunuz değerli milletvekilleri. Söyleyeceğim sözlerde aslına bakarsanız daha ağır cümleler kullanmak istiyorum ama aranızda o kadar çok değer verdiğim isimler var ki sözcüğü arkasından getiremiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - O yüzden de Grup Başkan Vekilimiz yüzümüze de bakamıyor çünkü biz tiyatrocuz değiliz, sahibiyiz. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Her şeyi burada aslına uygun yapıyoruz. O yüzden diyoruz ki: Gelin şu yanlıştan dönün, bu kanun fakiri fukarayı kollayan, üreticiyi koruyan bir kanun değil. Bu yanlıştan bir an önce dönün diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

63.- *Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu’nun, Ankara Milletvekili İdris Şahin’in 270 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - “Yüzüme bakamıyor.” ifadesini asla kabul etmiyorum.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Gözümüze bakamıyorsunuz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Elhamdülillah herkesin gözünün göbeğine bakmayı çok iyi bilirim ben.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Buyurun, bakalım işte.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - İkincisi, tiyatrocuları aşağılayamazsınız.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Asla!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sanatı aşağılayamazsınız. “Biz tiyatrocuz değiliz, gerçeğiz.” lafını size aynen iade ediyorum. Sanatın burada aşağılanmasına izin vermiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYYÜCE TÜRKŞ TAŞ (Adana) - Peki, sanatçıyı tehdit etmelerine ne diyorsunuz? Bir de sanatçıyı tehdit edenler var, onlara ne diyorsunuz Sayın Yenişehirlioğlu?

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz bir cümle...

BAŞKAN - Sayın Şahin, buyurun, bir açıklık getirin.

64.- *Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Şunu özellikle ifade edeyim ki bizim hem tiyatro sanatına hem de tiyatro sanatçılarına çok büyük saygımız var.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - O zaman kıvırıyor işte şu an.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Onlar alın teriyle, akıl teriyle bu milleti güldürmeyi, bu milleti eğlendirmeyi gayet iyi bilirler.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Esas tiyatroyu sen yapıyorsun şimdi.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Ancak ben burada özellikle iktidar Grup Başkan Vekiline konuşma yaparken nereye baktığını gayet iyi biliyorum. Umuyor ve inanıyorum -ki 6'ncı maddede de konuşacağım- gözümün içine net olarak baksın, ona daha fazlasını ifade edeceğim.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Mecbur muyum ben senin gözünün içine bakmaya!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Mecbur mu senin gözünün içine bakmaya! Kaşlarına bakacak belki!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ben burada her konuşmacıyı dinliyorum.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Mecbur muyum senin gözünün içine bakmaya!

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, tamam, kapatalım lütfen.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Canımın istediği yere bakarım, sana ne!

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Biraz önce "Ben bakarım, ben sana baktım." dedin.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sana ne! Burada en çok konuşmacıları dinleyen, saygı duyan benim. Sor bakalım herkese!

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Ben de aynısını söylüyorum, bak bakalım gözümüzün içine diyorum.

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, sakın olalım lütfen.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ve Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ile 64 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3669) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270) (Devam)*

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 3'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 3- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan ‘tutarını’ ifadesi ‘tutarının iki katını’ şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan ‘üç’, ‘dört’, ‘altı’, ‘yedi’ ve ‘on iki’ ifadeleri sırasıyla ‘iki’, ‘üç’, ‘dört’, ‘beş’ ve ‘altı’ şeklinde değiştirilmiştir.”

Gökhan Günaydın

Hikmet Yalım Halıcı

Aliye Timisi Ersever

İstanbul

Isparta

Ankara

Ömer Fethi Gürer

Yüksel Taşkın

Türkan Elçi

Niğde

İzmir

İstanbul

Aykut Kaya

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Sayın Aykut Kaya. (CHP sıralarından alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 3’üncü maddesiyle, teknogirişim şirketlerinde çalışan personele verilen pay senetlerine ilişkin gelir vergisi istisnasının kapsamı genişletilmektedir. İlk bakışta teşvik gibi görünen bu düzenleme, çalışanlar arasında vergi avantajı bakımından yeni bir ayırım yaratma riski taşımaktadır. Ücret gelirleri üzerinden tanınan bir vergi istisnasının yalnızca belirli çalışan grupları için uygulanması, ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde benzer durumda olan çalışanlar bakımından eşitlik ilkesini zedeleyebilir. Bu yönüyle düzenlemenin Anayasa’nın 10’uncu maddesinde güvence altına alınan eşitlik ilkesi bakımından yeniden değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bugün yine bir torba yasayla birçok konuyu konuşuyoruz ama vatandaşın yıllardır çözüm bekleyen gerçek sorunları hâlâ gündeme gelmiyor. Bakın, Serik ilçemizde yıllardır bekleyen ciddi mülkiyet ve tapu sorunları var. Deniztepesi, Bilginler, Gebiz ve Akbaş Mahallelerimizde vatandaşlarımız sarı alan sorunu nedeniyle atalarından beri yaşadıkları yerlerde tapu alamıyorlar. Serik’in merkezindeki Cumhuriyet Mahallemizde ise yıllardır çözölemeyen zilyet parselleri sorunu var. Vatandaşlarımız tapu alamadığı için satışları noter ya da muhtar üzerinden yapmak zorunda kalıyorlar; evlerini büyütemiyorlar, arsalarını bölemiyorlar. Mahallede sağlık ocağı yok, okul yok, banka şubesi yok; mağduriyete bakın. Orta Mahalle, Yeni Mahalle ve Akçaalan Mahallelerimizde ise 1950’lerden beri süren mülkiyet sorunu hâlâ çözölebilmiş değil. Vatandaşlarımız yıllardır kullandıkları yerlerin tapusunu alamıyor, sürekli dava süreçleriyle karşı karşıya kalıyorlar.

İktidara çağrıda bulunuyorum: Serik’te yıllardır çözölemeyen bu tapu ve mülkiyet sorunlarını bir torba yasanın içine koyun, vatandaşımızın hakkını koruyacak şekilde bu sorunları çözelim. Cumhuriyet Halk Partisi olarak da biz de desteğimizi verelim. Yeter ki Serikli hemşehrilerimiz daha fazla mağdur olmasın. (CHP sıralarından alkışlar)

Manavgat yeni devlet hastanesi inşaatı üç senedir temelden çıkamamış durumda. Yanlış yer seçimi nedeniyle projede ciddi zemin iyileştirme maliyetleri oluştu. Hastane anahtar teslim ihale bedeli 864 milyon TL. İddia ediyorum, bugün bu paranın neredeyse tamamı temel ve zemin iyileştirme çalışmalarına harcanmış durumda. Ciddi bir kamu zararı var. Hastanenin bitmesi iki yılı bulacaktır. Bu gecikmenin bedelini ise Manavgatlı hemşehrilerimiz sağlıklarıyla ödüyorlar. Mevcut hastanenin durumu ise içler acısı. Cildiye gibi kritik branşlarda randevu bulunamıyor. Acil yoğun bakım yetersiz, acil anjiyo

yapılamıyor, stent takılamıyor. Vatandaşlarımız özel hastanelere mahkûm olmuş durumda. İleri tedavi gereken durumlarda Antalya yollarında perişan oluyorlar. Mevcut hastane mutlaka güçlendirilmelidir. Sağlık Bakanlığından Manavgat'ımıza acilen anjiyo ünitesinin ve kalp damar cerrahi bölümünün kurulmasını, eksik branş ve hekimlerin tamamlanmasını, onkoloji merkezinin açılmasını, ileri düzey yenidoğan yoğun bakım ünitesini talep ediyoruz. Bu hastane bitse bile yeterli olmayacaktır. Bu nedenle bölgemize tam teşekküllü bir eğitim ve araştırma hastanesinin kazandırılmasını talep ediyoruz.

Geçtiğimiz hafta Alanya'mızda esnafımızı ziyaret ettim. Taksicisinden manavına, restorançısından butikçisine, emlakçısından inşaatçısına kadar birçok esnafımız bir gecede getirilen ikamet kısıtlaması nedeniyle zor duruma düşmüştür. Antalya ve Alanya bölgesi bu uygulamalar nedeniyle milyarlarca dolar döviz kaybetmiştir. Sayın Mehmet Şimşek yeni yatırımcı çekmeye çalışırken biz elimizin altındaki nitelikli yabancı yatırımcıyı kaybettik. Mehmet Şimşek'e soruyorum: İstanbul Finans Merkezi Türkiye'ye katkı sağlayacak da Alanya başka ülkeye mi katkı sağlayacak? Geçtiğimiz kasım ayında bölgedeki sivil toplum kuruluşlarını Ankara'da topladınız, söz verdiniz, umut verdiniz ama sorun hâlâ çözülmedi. İkamet için ev alım bedeli 100 bin dolara düşürülmeli, mahalle bazlı kota kaldırılarak ilçe bazlı sisteme geçilmelidir. İktidarı bu sorunu çözmek için ivedilikle göreve davet ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

AYKUT KAYA (Devamla) - Bıçak kemiğe dayandı; bekleyecek zaman, sebep de kalmadı. Biz de bu sorunun çözümü için atılacak adımlara sonuna kadar destek vermeye hazırız.

Bugün emekli vatandaşlarımız geçim sıkıntısıyla, hayat pahalılığıyla amansız bir mücadele veriyor. Kurban Bayramı yaklaşıyor ama emeklimizin evinde bayram sevinci değil, fatura, kira ve geçim kaygısı var. 2018'de bayram ikramiyesiyle kurban kesebilen emeklimiz bugün aldığı ikramiyeyle faturasını zor ödüyor, 2 poşeti zor dolduruyor, torununa harçlık veremiyor. Emeklimiz çarşıya pazara çıkamaz hâle gelmiştir. Emeklimiz etin tadını unutmıştır. Bir milletvekili olarak benim itirazım, Avrupalı emekliler dinlenirken, dünyayı dolaşırken benim emeklim, benim emekli vatandaşım hayat mücadelesi vermektedir. Emeklilerimize müjde diye duyurulan 4 bin liralık bayram ikramiyesini kabul etmiyoruz. En az bir asgari ücret kadar ikramiye verilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan “şeklinde” ibarelerinin “biçiminde” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahmut Dindar

Onur Düşünmez

Ayten Kordu

Van

Hakkâri

Tunceli

Gülderen Varlı

Beritan Güneş Altın

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Van

Mardin

Siirt

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Siirt Milletvekili Sayın Sabahat Erdoğan Sarıtaş. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, bütün toplumun bu Meclisten beklentisi eşitlik ve barışken iktidarın önümüze getirdiği teklifin adı “varlık barışı”. Peki, bu düzenleme ne getiriyor? Bir kez daha sermayeye vergi kolaylığı getiriyor. Muafiyetlerle, istisnalarla doldurulmuş bir vergi sistemine rağmen iktidar yine sermayeyi koruyan bir tercih yapıyor. Bilmem kaçınıcı kezdir varlık barışıyla kayıt dışı servet sahiplerine yeni bir kapı açılıyor. Üstelik, bunu yaparken emekçilere, işçilere, yoksullara fedakârlık çağrısı yapılıyor. Yurt dışındaki varlık sahiplerine “Paranı getir, düşük vergiyle hatta miras yoluyla bile avantaj sağla.” mesajı veriliyor çünkü iktidarın derdi üretim değil, kısa vadeli sıcak para akışıdır. Oysa, miras ve servet vergileri toplumsal eşitsizlikleri azaltmanın en temel araçlarından biridir. Peki, siz ne yapıyorsunuz? Tam tersine, ayrıcalıklı kesimlere yeni koruma alanları açıyorsunuz, tercihinizi, bir kez daha, halktan yana değil sermayedardan yana kullanıyorsunuz. İnsanlar emeğinin karşılığını almadan, hayat pahalılığıyla, kirayla, faturayla mücadele ediyorken bu ülkede vergi adaletsizliği artık günlük rutin, günlük yaşamın somut bir gerçeği hâline gelmiş çünkü Türkiye’de vergi yükünü patronlar değil emekçiler, yoksullar taşıyor. Dolaylı vergilerle işçi de emekçi de yoksul da aynı yükü taşımak durumunda kalıyor. Ekmekten elektriğe, mazottan temel tüketim ürünlerine kadar her kalemde halk vergiyi maalesef peşin ödüyor ama büyük sermaye grupları için her dönem yeni bir vergi affı, yeni biri istisna paketi hazırlıyor bu iktidar. Ne kadar ironik değil mi?

Değerli milletvekilleri, bugün ise 14 Mayıs yani Dünya Çiftçiler Günü. Normalde, bugünlerde, çiftçinin emeğini koruyan, üretimini destekleyen, tarımsal krize çözüm üreten yasa tekliflerini konuşmamız gerekirdi bu Mecliste çünkü Türkiye’nin en büyük kriz alanlarından biri de tarım alanıdır. Hububat, bakliyat ve yağlı tohumlarda dışa bağımlılık derinleşirken buğday ve ayçiçeği yağı gibi en temel gıda ürünlerinde bile ithalata mahkûm hâle getirilmiş durumdayız. Durum böyleyken iktidar üretimi desteklemek yerine ithalatı kalıcı bir politika hâline getirmiş durumda. Kendi kendine yetebilen bir tarım ülkesi olması gereken Türkiye bugün küresel piyasalara ve döviz kuruna bağımlı hâle getirilmiştir. Döviz yükseldiğinde sofradaki ekmek de yağ da et de aynı oranda pahalalanıyor çünkü üretim yerine ithalata dayalı, kırılğan bir sistem kurulmuştur. Bunun nedeni açıktır; siz, tarım alanlarını korumak yerine maden şirketlerine, enerji projelerine ve rant politikalarına alan açarsanız, çiftçiyi desteklemek yerine şirketleri teşvik ederseniz, üretimi değil de ithalatı büyütürseniz sonuç da bu olur. Bu ülkenin ihtiyacı varlık barışı değil değerli arkadaşlar, bu ülkenin ihtiyacı adaletli vergidir, ekmekten, emekten yana bir ekonomi politikasıdır, çiftçiyi toprağında tutacak, üretimi destekleyecek tarım politikasıdır.

Buradan iktidara bir çağrımız, daha doğrusu bir önerimiz vardır: Önceliğiniz sermaye gruplarıyla barışmak olacağına gelin, her yeri maden ocaklarıyla delik deşik ettiğiniz doğayla barışın. Hırs ve rant uğruna devasa HES’ler kurduğunuz derelerle, nehirlerle barışın. Onurlandırmak yerine cezalandırdığınız çiftçilerle barışın. Politikalarınız yüzünden emeğinin karşılığını alamayan işçiyle, geçinemeyen emekliyle, okulu artık güvensiz bulan öğrenciyle barışın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ (Devamla) - Teşekkürler.

Bir gece yarısı kararıyla hayatlarını altüst ettiğiniz KHK’liyle barışın. Kayyımlarınızın iradesini gasbettiği halkla, sizi eleştirdi diye ucuz gerekçelerle içeride tuttuğunuz gazetecilerle barışın.

Halk yoksullaşırken sermayeyi koruyan bu anlayışı kabul etmiyoruz. Vergi yükünün emekçinin sırtına yıkıldığı, üreticinin tasfiye edildiği, servetin ise korunduğu bu düzene karşı emeğin, üretimin, toplumsal adaletin yanında olmaya devam edeceğimizi söylüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde geçen "yer alan" ibarelerinin "bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

İstanbul

Mersin

Muğla

Şerafettin Kılıç

Necmettin Çalıışkan

Mehmet Karaman

Antalya

Hatay

Samsun

Haydar Altıntaş

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde İzmir Milletvekili Sayın Haydar Altıntaş.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tarihte mart ayı gerek cumhuriyet öncesi gerekse cumhuriyet sonrası siyasi manada ciddi kırılmaların, ciddi değişikliklerin oluşumuna tanıklık etmiştir. Bundan yüz on altı yıl önce 31 Mart Vakası padişahı devirmiş, İkinci Meşrutiyet'i ilan etmiş, yerine yeni bir padişah geçirmiştir. Elli beş yıl önce "12 Mart muhtırası" denilen bir hadise, birtakım marjinal grupların militarist gruplarla birleşerek ihtilal yapmak için çıktıkları yolda, beceremeyince "12 Mart muhtırası" diye bir muhtıra verilerek Türkiye'nin siyasi hayatında ağır bir darbeye ve ekonomisinin omurgasının kırılmasına sebep olmuştur. Bundan on dört ay önce de "silkeleme" denilen bir hadiseyle başlayan ve "19 Mart sendromu" diye anılan -darbe demeyelim ama- hadise ekonomiyi milletin üstüne yıkmıştır. Dolayısıyla bu tür yasa dışı uygulamalar Türk milletinin hiçbir surette lehine olmamış ve belediyeler silkelenmek istenirken ekonomisi silkelenmiştir.

Ekonomik kriz her şeye rağmen devam ediyor. Bu neden oldu, niçin oldu, sebepleri nedir diye düşündüğümüzde, sanki polisiye bir film seyrediyoruz; gece yarısı baskınlar, gizli tanıklar, itiraflar, itirafçılar... Neden oluyor bütün bunlar diye olaya bakarsak; ülkemiz hukuk devleti olma özelliğini kaybetmiştir, kuvvetler ayrılığı ilkesi askıya alınmıştır, Parlamento halktan kopmuştur, görev, yetki ve sorumluluklar birbirine karışmıştır, askerî vesayet kaldırılmış, bunun yerine bir sivil vesayet getirilmiştir. Siyasetçi ve siyaset kurumu mahkeme değildir. Siyasetçi kolluk kuvveti, hâkim ve savcı görevini yapamaz. Mesken masuniyeti ve kişilerin özel hayatı da korunmalıdır. Yürütme erki adalete müdahale etmemelidir. Peki "Bu girdaptan ülkeyi çıkarmak için ne yapmak gerekir?" denilirse, birinci öncelik olarak, Siyasi Partiler Kanunu, Seçim Kanunu, siyasetin finansmanı, sporun finansmanı ve Türkiye'nin düzenini bozan, alelacele çıkarılmış Büyükşehir Yasası çağdaş normlara göre yeniden yapılandırılmalıdır, aksi takdirde bu krizden kurtulmanın yolu yoktur. Fikir ve söz hürriyetinin önündeki engeller kaldırılmalı, partili Cumhurbaşkanlığı sistemi denge ve denetleme sistemleriyle kontrol altına

alınmalıdır. Bu çıkmaz yoldan, bu girdaptan acilen çıkmak için bu tedbirleri mutlak surette almalıyız. Eğer bunları alamazsak, diğer ulusal güvenlik problemleriyle meydana gelen bileşenlerden ortaya çıkan hadiseler de karşımıza çıkarsa çok daha ağır bir faturayla karşı karşıya kalırız. Enerji, su, finans, veri, lojistik kapasite, dayanıklılık, bütün bunlar topyekûn ele alınmalıdır. Bu saydığımız değerlerin herhangi birindeki bir aksamaya sistemi toptan çökertir, bu değerler modern tarımın, gıdanın ayrılmaz parçalarıdır. Bu konudaki rekabet ve savaşlar görünür ve görünmez olarak devam etmektedir. Yüzyılın yönetimlerinin ve insanın en büyük korkusu enerjiden daha fazla gıdadır, geleceğin savaşları gıda ve enerji paylaşımları üzerinde olacaktır. “Enflasyonu önleyeceğiz.” diye baskıladığımız kura bağlı olarak TL çökebilir, döviz patlayabilir, ithalat tıkanabilir, enflasyon da kontrolden çıkabilir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa’yı ihlal etme konusunda büyük bir cesaretle hareket ediyoruz. En fazla ihlal ettiğimiz maddelerden biri de 45’inci maddedir. 45’inci madde açık ve net bir şekilde diyor ki: “Bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla tarım arazilerinin, çayır ve meraların amaç dışı kullanılması ve tahribinin önlenmesi gerekmektedir.” Bu vesileyle, çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ötekine berikine peşkeş çekilen bu sahalardan da uzak durmak gerekir. Bütün bunlarla birlikte Türkiye’nin ekonomik kabiliyeti ve kapasitesi bu krize dayanacak gücünü bitirmiştir. Eğer KOBİ’leri de çökertsek ve KOBİ’lerin 1 trilyon 700 milyar lira civarındaki KDV alacağının üstüne devlet olarak çökersek bu memlekette üretim yapmak, insanların hizmetine sunmak imkân dâhilinin dışına çıkacak, işimiz daha da zorlaşacaktır. Gelin, aklımızı başımıza devşirerek, burada memleketin hayati meselelerini yeni bir paradigma üzerinden çözerek, problemleri birbirimizle tartışarak, kavga etmeden meseleleri akıl yoluyla çözerek milletimize dirlik ve düzen sağlayalım ve bu dirlik ve düzen temeli üzerinden beka problemini ortadan kaldıralım; aksi takdirde, geleceğimiz daha da tıkanacak, yolumuz daha da karanlıklaşacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Toktaş

Metin Ergun

Hüsmen Kırkpınar

Bursa

Muğla

İzmir

Burak Dalgın

Turhan Çömez

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Balıkesir

Balıkesir

İstanbul

Mehmet Mustafa Gürban

Gaziantep

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) - Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan kanun teklifinin 3'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Teklifte, teknogirişim şirketlerinde çalışan personele verilen pay senetlerine yönelik vergi istisnası düzenleniyor. İlk bakışta teknoloji girişimlerini destekleyen, nitelikli personelin şirketlerde kalmasını amaçlayan modern bir yaklaşım gibi gözüküyor. Esasında, dünyada da özellikle teknoloji ve yazılım ekosistemlerinde hisse opsiyonları yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir çünkü yeni kurulan girişim şirketleri yüksek maaş vermekte zorlanıyor, çalışanını şirkete ortak ederek hem aidiyet duygusu oluşturuyor hem de beyin göçünü engelliyor. Bu yönüyle bakıldığında amaç doğrudur ancak mesele sadece niyet değil uygulamanın nasıl kurgulandığıdır.

Değerli milletvekilleri, bu maddede ciddi belirsizlikler ve büyük riskler bulunmaktadır. Düzenlemenin en problemli noktası şurası: Halka açık olmayan, borsada işlem görmeyen teknogirişim şirketlerinde hisse değerleri nasıl belirlenecektir? Burada çok kritik bir soru var: Bir teknoloji girişiminin gerçek piyasa değerini kim, neye göre hesaplayacak? Ortada bir borsa değeri yok, oluşmuş bir piyasa yok, standart bir kriter yok. Buna rağmen “rayiç değer” deniliyor ama rayiç değer nasıl belirleneceğine ilişkin somut ve objektif bir sistem ortaya konulmuyor. Şöyle düşünelim: Gaziantep'te küçük bir yazılım şirketi kurmuş genç girişimciler var. Yanında çalışan mühendisine küçük bir hisse payı vermek istiyor ama ne yapacak? Her seferinde yüksek maliyetli değerlendirme raporları mı hazırlatacak? Zaten ayakta kalmaya çalışan girişim şirketlerine bir de bürokratik yük bindiriyoruz. Buradan açık ve net olarak söylüyorum: Belirsizlik yatırımın da girişimciliğin de en büyük düşmanıdır. Vergi sistemi öngörülebilir olmazsa teşvik diye sunduğumuz mekanizma cezaya dönüşür.

Değerli milletvekilleri, bir başka problem ise sorumluluğun paylaşımıdır. Teklifte deniliyor ki: “Çalışan, hisselerini belirlenen süre dolmadan satarsa zamanında alınmayan vergiler gecikme faiziyle birlikte işverenden tahsil edilecek.” Bakın, bu yaklaşım hukukun temel mantığıyla çelişiyor. Satış kararını veren çalışan, kazancı elde eden çalışan ama mali sorumluluğu taşıyan işveren. Böyle bir sistem olur mu? Burada işverene açıkça, öngörülemez bir vergi riski yüklenmektedir. Şimdi soruyorum; Çalışanın bireysel tasarrufundan kaynaklanan bir yükümlülüğün faturasını niçin işverene kesiyoruz? Bu durumda, teknogirişim şirketlerinin ne yapacağını biliyor musunuz? “Başımıza iş almayalım.” diyerek hisse opsiyonu sisteminden tamamen uzak duracaklar yani desteklemek istediğimiz mekanizmayı kendi elinizle işlevsiz hâle getireceksiniz.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin teknoloji üretmesi gerekiyor. Gençlerimizin fikir üretmesi, şirket kurması, dünya çapında markalar çıkarması gerekiyor. Bunun yolu da güven veren, sade, öngörülebilir bir hukuk ve vergi sisteminden geçiyor. Eğer gerçekten teknogirişimleri desteklemek istiyorsanız rayiç değerlendirme sistemi açık ve objektif kriterlere bağlanmalıdır; küçük girişim şirketleri bürokratik maliyet altında ezdirilmemelidir; çalışan bireysel işlemlerinden doğan sorumluluk işverene yüklenmemelidir; vergi sistemi korkutucu değil teşvik edici olmalıdır. Girişimciye güven vermeden teknoloji üretemezsiniz. Belirsizlikle büyüme olmaz, öngörülemez vergi sistemiyle de yatırım ortamı oluşmaz.

Değerli milletvekilleri, gerçekten kalkınalım istiyorsak betona değil, bilgiye yatırım yapmalıyız. Dünyada kalkınma artık moloz yığınlarıyla değil üniversitelerin laboratuvarlarında oluyor. Üniversite-sanayi iş birliğini güçlendiren, teknoloji üretimini teşvik eden, girişimciyi bürokrasiyle değil desteklerle buluşturan ülkeler geleceği kazanıyor. Ülkemiz savunma sanayisinden biyoteknolojiye, yazılımdan yapay zekâya kadar yüksek katma değerli üretimi merkeze almak zorundadır çünkü bilgi üretmeyen toplumlar sadece başkalarının ürettiğini tüketmeye mahkûm olurlar.

Yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 3 önerge aynı mahiyette olduğundan önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergelerini okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Dindar

Onur Düşünmez

Ayten Kordu

Van

Hakkâri

Tunceli

Beritan Güneş Altın

Gülderen Varlı

Mardin

Van

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

Hasan Toktaş

Metin Ergun

Hüsmen Kırkpınar

Bursa

Muğla

İzmir

Burak Dalgın

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Turhan Çömez

Balıkesir

İstanbul

Balıkesir

Aynı mahiyetteki 3'üncü önergenin imza sahipleri:

Gökhan Günaydın

Hikmet Yalım Halıcı

Ömer Fethi Gürer

İstanbul

Isparta

Niğde

Yüksel Taşkın

Aliye Timisi Ersever

Türkan Elçi

İzmir

Ankara

İstanbul

Cevdet Akay

Karabük

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Van Milletvekili Sayın Mahmut Dindar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu hafta Engelliler Haftası. Türkiye'de 10 milyon engelli yurttaş ve ailesi yoksulluğa, ayrımcılığa ve sağlamcı politikalara mahkûm edilmiş durumdadır. Engelli istihdam kotaları yıllardır eksik bırakılıyor, yeterli atamalar yapılmıyor. 8 bin liralık ödenekle insanlar açlığa ve bağımlılığa, evde izolasyona terk ediliyor. Kentler, kaldırımlar, toplu taşıma, kamu binaları, okullar ve sosyal yaşam alanları hâlâ erişilebilir değildir. İşaret dili bir ana dili olarak kabul edilmiyor ve birçok kamu hizmeti işaret dilinde sunulmuyor. Engellilere yönelik şiddet ayrımcılığı çoğu zaman cezasız kalıyor. Engelliler işte, okulda, sokakta, evde, yaşamın her alanında dışlanıyor. İktidar, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ni uygulamak yerine rantı önceleyen politikaları sürdürmekte ısrar ediyor.

Biz DEM PARTİ olarak diyoruz ki: Engelliler için eşit, erişilebilir, insanca ve onurlu bir yaşam mümkündür. Engellilerin sosyoekonomik ve siyasal yaşama katılımını destekleyen mekanizmalar geliştirilmelidir. Sadece sosyal yardım değil hak temelli sosyal politikalar gereklidir.

Bu hafta aynı zamanda Kürt dil bayramıdır. Merhum Kürt aydını, gazeteci ve öncü Celadet Ali Bedirhan'ın 1932 yılında Hawar dergisini yayınlaması Kürt dili açısından tarihsel bir dönüm noktasıdır. Bu yayın 1898'de yayınlanan Kürdistan gazetesi kadar önemlidir. Celadet Ali şahsında, Kürtçeyi yaşatan, geliştiren tüm yazarları, araştırmacıları, yayınevlerini ve emekçileri saygıyla selamlıyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Kültür Bakanlığını Kürtçeye yönelik ayrımcı uygulamalara son vermeye çağırıyoruz. Kürt dili üzerindeki baskılar sona ermeli, dil araştırmaları ve kültürel üretimler desteklenmelidir. Atama bekleyen Kürtçe öğretmenleri yalnızca bir kadro meselesi olarak görülmemelidir. Kürtçe bu toprakların kadim dilidir, milyonların ana dilidir. Kürtçeye saygı, Kürt halkına saygının ölçüsüdür. "..."¹⁵

Değerli milletvekilleri, görüşülen bu torba yasa teklifi iktidarın halk için değil sermaye ve rant çevreleri için siyaset yaptığı için açık bir belgesidir. Yasanın her maddesi ayrı bir ayrıcalık düzeni yaratmaktadır. 4'üncü maddeyle varlık sahiplerine yirmi yıllık vergisel imtiyaz sağlanmaktadır. Dünyanın birçok ülkesinde servet sahiplerinden daha fazla vergi alınırken AKP iktidarı ise tam tersini yapıyor, halktan toplayıp zenginlere aktarıyor. Emekçiye vergi yükü, yandaşa teşvik anlayışı kurumsallaştırılıyor. Vergi sistemi adaleti değil sermayeyi koruyan bir düzenin aracına dönüştürülüyor. Sosyal Güvenlik Haftası'ndayız, SGK çıkıp "İş ve işçi güvende, gelecek güvende." diyor. Peki, Van gibi 1,5 milyon nüfuslu bir kentte sigortalı çalışan sayısının yalnızca 200 bin civarında olması neyin göstergesidir? Türkiye'de 8 milyon insan kayıt dışı, güvencesiz ve düşük ücretle çalıştırılıyor. İş cinayetlerinde, çocuk işçiliğinde ve yoksullukta Avrupa'nın en kötü tablolarından biriyle karşı karşıyayız. Van'da ve birçok kentte gerçek işsizlik oranı yüzde 40'lara dayanmış durumdadır. Her hafta bir gencimizin cenazesi metropollerden memlekete geliyor. Bu tablo kader değil emekli ve emekçi düşmanı politikaların sonucudur.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de memur olmak yoksulluk sınırının altında bir ücretle geçinmekle eş değerdir. Memur yoksullaşırken Ali Yalçın ve MEMUR-SEN'in tüm yöneticileri Karun kadar zenginleşmişlerdir. SGK, Maliye ve Adalet Bakanlığının ilgili birimlerini göreve çağırıyorum. Yandaş sendikaların yöneticilerinin ve birinci derecede yakınlarının mal varlığı araştırılmalı ve denetlenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MAHMUT DİNDAR (Devamla) - Sadece ocak-nisan arasında memur ve emekli ücretleri yüzde 14 oranında enflasyon karşısında eridi, memur sendikası tıkk yok, ses çıkmıyor. Memur ve emekli ay sonunu getiremiyor, iktidarın emrindeki sendikalar villa alıp satıyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Buradan tüm memurlara sesleniyorum: Memurun sırtındaki bu MEMUR-SEN hançerini çıkarıp atmalı, bu konfederasyona giden aidatlar denetlenmeli ve bu sendikadan topluca istifia etmeleri gerekir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Balıkesir Milletvekili Sayın Burak Dalgın.

¹⁵ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şu fotoğrafı herhâlde hatırlıyorsunuz diye düşünüyorum. Bu, 2 Mayıs 2021 gününden bir fotoğraf; bir vatandaşımız denize girdiği için ceza yiyor Covid günlerinde. Savunması da şu: “İleride 3 yabancı denize giriyor, onlara ceza kesmiyorsunuz.” diyor. Jandarmalar da diyor ki: “Yabancılar serbest, Türk vatandaşlarına yasak.” Vatandaşımıza ceza kesiliyor, sonradan Allah’tan ceza iptal edildi. Şimdi, bu beş sene önceki fotoğrafı niye gösteriyorum? Bu elimizdeki kanun teklifi bu fotoğrafın aynısı. Yani yabancıya mübah olan şeyin, yabancıya uygun olan şeyin Türk vatandaşına yasak olmasının kanunuyla karşı karşıyayız.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ekonomide riski ya öngörülebilirlikle, güvenle düşürürsünüz ya da düşüremiyorsanız 3 şeyden 1’ini yaparsınız; beraber tabloya bir bakalım. Ya yüksek faiz verirsiniz, ya “Nerede olursa olsun parayı getir.” dersiniz veya da kapitülasyon verirsiniz. Maalesef, ekonomideki beceriksizliğin bedelini her 3’ünü de yaparak karşılıyor karşımızdaki Hükûmet. Kurban Bayramı yaklaşıyor -faizle başlayalım- sadece üç haftalık faiz parasıyla emeklilerimize ve hak sahiplerimize, dullara, yetimlere 14 bin liralık ikramiye verebilirdi bu Hükûmet. Üç haftalık faiz parasıyla en azından vatandaşımızı iki bayramda bir asgari ücret kadar ikramiye almış olurdu, kurbanın en azından büyük bir kısmını ödemiş olurdu. Bu tercih edilmedi, yüksek faiz tercih edildi.

İkincisi: Kaynağı belirsiz sermayeye “Ne olursan ol, gel.” deniyor maalesef, bu kanun da bunu söylüyor. Yani “Sen bir narkoterör örgütünün lideriysen, oranın parasını yönetiyorsan da getir parayı, sormayacağım; sen Epstein’sen de getir parayı, sormayacağım; kim olursan ol, getir parayı, sormayacağım.” diyor; karşımızdaki mekanizma bu.

Şimdi, burada çok temel bir mesele var, İstanbul’un finans merkezi olması konuşuluyor. Değerli arkadaşlar, finansın en temel kuralıdır: Kötü para, iyi parayı kovar. Biz Türkiye’ye kaynağı belirsiz parayı, sistem dışı parayı boca edersek buraya gelmesi düşünülen kurumsal para da zaten gelemmez. Yani o anlamda İstanbul Finans Merkezi’nin de ayağına kurşun sıkın bir yasayla karşı karşıyayız. En önemlisi, kapitülasyonlarla karşı karşıyayız. Ülkemiz bunun acısını yüz elli sene önce, yüz sene önce çekti; âdeta bir dünya savaşı ve bir İstiklal Harbi neticesinde bundan kurtuldu. Tıpkı Suudi yatırımcılara verilen güneş enerjisindeki imtiyaz gibi bu kanunda da belli yabancı yatırımcılara imtiyazlar veriliyor. Yerli yatırımcı olmak enayilik değil arkadaşlar. Niye bu işler sadece yabancı yatırımcılara veriliyor? Neden yirmi yıl süreli vergi teşvikleri sadece yeni gelen yabancılar veriliyor? Türkiye’de hâlihazırda iş yapmak, Türkiye’de yerli olmak o kadar kötü bir şey değil yani. Sayın Mehmet Şimşek “local people” deyip bu kesimi aşağılıyor, “Vergi versinler ve sussunlar.” diyor da o iş o kadar kolay değil, o orta direğin güvencesi olan, sözcüsü olan biz varız karşınızda.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu yabancı yatırımcıya avantaj meselesi iki hafta önce gazetede yayımlandı, uyuduk uyandık komisyona geldi, uyuduk uyandık bir baktık Genel Kurulda. Şimdi, Allah aşkına, madem bu işler bu kadar hızlı yürüyebiliyor, ben size 5 tane kısa vadeli adım söylüyorum. Bakın, kırk sekiz saatte çözülür, memlekete de nefes aldırır olursunuz, Hükûmetin de hanesine yazar yani bir siyasi görüşle söylemiyorum bunu. Birincisi, KOBİ’lerin KDV alacağını ödeyin, insanların parasını devletin kasasında tutmayın, ödeyin. Her ay yüzde 5 fonlama maliyetiyle o parayı insanlar ödüyorlar. İkincisi, esnafa makul taksitli, bir yıl ön ödemesiz düşük faizli ya da faizsiz bir yapılandırma sunun, SGK ve vergi yapılandırması yapın ama bugüne kadar borcunu tam ve zamanında ödeyen esnafa da bir “bonus” verin ki kanuna uymak cezalandırılmasın. Üçüncüsü, teknoloji girişimcilerinin teşvikleri gecikiyor, onu ödeyin. Dördüncüsü, çiftçiden ve şehir içi ulaşımdan alınan KDV ve ÖTV’yi benzinde ve mazotta sıfırlayın çünkü enflasyonda bir hareket etme etkisi yaratıyor. Beşincisi, gelir vergisi

dilimlerini güncelleyin, orta direğin cebinde daha fazla para kalsın. Bunların hepsi kırk sekiz saatte yapılır, ipe un sermeye gerek yok. Gerekliyse Meclis çalışır, gerekmiyorsa Sayın Cumhurbaşkanı kararnameyle bunları yapabilir. Bunun sevabı da Hükûmete yazar. Buradan bu çağrıyla net bir şekilde yapıyorum.

Değerli arkadaşlar, elbette yabancı yatırımcı da gelsin, biz bunu isteriz ama vatandaşımız enayi yerine konmasın. Bu program sadece New York için değil Balıkesir için de çalışsın, sadece Londra için değil Konya için de çalışsın, sadece Dubai için değil Diyarbakır için de çalışsın. Bunu yapmak mümkündür, yeter ki şu tabloyu yaşamayalım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı Karabük Milletvekili Sayın Cevdet Akay.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. 4'üncü madde üzerine söz almış bulunmaktayım.

Bu maddeyle, son üç yılda Türkiye'de ikamet etmemiş veya vergi mükellefi olmamış gerçek kişilerin Türkiye'ye yerleşmesi durumunda elde ettikleri kazançlar yirmi yıl süreyle gelir vergisinden müstesna tutuluyor yani muafiyet, indirim ve istisnalar bir nevi gerçek kişiler için de yapılıyor. Zaten yıllardır sermaye kesimine sağlanan muafiyet, istisna ve indirimler biliyorsunuz sürekli devam ediyor. Şimdi, burada 1'inci maddeyle ilgili çok konuştular, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 48'inci maddesinde değişiklik yapan bir madde, devletin alacaklarıyla ilgili yani devlete borçlu olan esnaf, KOBİ ve kişilerin borçlarının yapılandırılmasıyla ilgili otuz altı aylık vadeyi yetmiş iki aya çıkarıyor, teminat durumunda da üst sınırı 1 milyon TL'ye çıkarıyor; yüzde 39'luk bir faiz var. Esnaf ve KOBİ bu faizlerin yüksekliğinden zaten dertli, faiz yükü altında ezilmiş. Bir sürü borcu var, pandemi döneminden bu yana gelen bu borçları ödemesi mümkün olmamış, burada faizlerin dondurulmasını ve silinmesini bekliyor, bununla ilgili düzenleme bekliyor. Bir düzenleme de bununla ilgili bekliyor: Özellikle, BAĞ-KUR'lu çalışanların, esnaf ve küçük boy işletmelerin BAĞ-KUR prim borçları var devlete. Geçmişte kamu bankalarından bu prim borçlarının ödenmesi suretiyle emekli olan esnaflar, KOBİ'ler vardı. Şimdi onlar ne istiyorlar biliyor musunuz? Bu prim borçlarının bankadan kredi yoluyla, düşük faizli ve uzun vadeli kullanılarak BAĞ-KUR'a direkt ödeyerek emekliliğe hak kazanmalarını istiyorlar. Bunların yaşı dolmuş, prim günü dolmuş ama emekli olamıyorlar, hatta bunun için emekli maaşlarının bloke edilmesine de müsaade ediyorlar. "Tamamını bloke etsin." diyen var, "Yüzde 75'i bloke etsin." diyen var ama hayatını bu emekli maaşıyla geçirecek kişiler de olacağı için makul bir oranda bunun da bu kanun teklifiyle buradan çıkmasını bekliyorlar; buradan da siz değerli vekillere bunu paylaşmış olalım.

Şimdi, bir önemli konu da burada, 10'uncu madde, varlık barışıyla ilgili. Geçmişte -hepimiz burada biliyoruz- uluslararası suç örgütü liderleri vardı kırmızı bültenle aranan, uyuşturucu baronları, kumar baronları. Bunlar ülkemizde cirit atılar, hatta birbiriyle böyle çatışmaya dahi girdiler. Emniyet güçlerimiz bunları büyük bir çabayla yakaladı. Bunlardan vatandaşlık alanlar da vardı. Şimdi bu kanun teklifiyle ne olacak biliyor musunuz? Bizim daha önce açıkladığımız bu listemiz, 20 metreyi aşkın bir liste, kırmızı bültenle aranıp ülkemizde yakalanan suç örgütü liderleri bunlar. Bu yüzden ülkemiz gri listeye girmişti FATF tarafından, FATF kriterlerini yerine getirerek bu gri listeden çıkmayı başardık ama bu kanun teklifi, 10'uncu madde buradan bugün onaylanıp çıkarsa bu liste inanılmaz 5 katı kadar olacak, 100 metreyi bulacak ve bu liste uzadıkça da bu enflasyon düşmeyecek. (CHP sıralarından

alkışlar) Niye düşmeyecek? Çünkü ülkeye güven olmayacak, gri listede olduğumuz için uluslararası fonlar ülkeye doğrudan sermaye yatırımını sokmayacak, doğrudan sermaye yatırımı gelmeyince üretim, istihdam artmayacak, ihracat gelişmeyecek; dolayısıyla, arz sıkıntısıyla enflasyon oranı daha da artmaya devam edecek. Faiz gideri problemimiz zaten had safhada ve bakın, dört aylık faiz gideri 1,1 trilyon, 2026 bütçesindeki faiz 2 trilyon 742 milyardı, eğer bu tempoyla giderse inanın 3,5 trilyonu aşacak bir faiz gideriyle karşı karşıya kalacağız. Ülkenin üretime, istihdama ihtiyacı var, hukuk ve adalet sistemiyle ilgili gerçekten güvenilir bir yapıya ihtiyacı var, ekonomik istikrara ihtiyacı var.

Dün Dışişleri Komisyonunda görüşme yaptık, Suudi Arabistan ile Türkiye Cumhuriyeti devleti bir uluslararası anlaşma imzaladı enerjiyle ilgili, önemli konular, tartışmalar oldu. Orada da yerli ve millî ekonominin ve yerli ve millî firmaların geliştirilmesiyle ilgili fikirlerimizi belirttik. Baktığımız zaman, burada da maalesef finansmanın dışarıdan sağlanması ve bununla ilgili birtakım tedariklerin de yurt dışından yapılmasıyla ilgili yine bir sürü muafiyet, istisna ve indirim var; gümrük vergisi, ÖTV, KDV.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

CEVDET AKAY (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Bunun yurt içinde yapılması mümkün, finansmanın Hazine ve Maliye Bakanlığının garantörlüğüyle, borç üstlenim taahhüdüyle ülkemizde bu firmalara verilmesi mümkün. Sırf dışarıdan ithal edilecek bu ekipmanlarla ilgili şart koşulması ülke ekonomimizde sanayimizin gelişmesine de darbe vuruyor. Ne diyoruz? “Yerli, millî sanayi.” diyoruz, “Yerli, millî firmalarının geliştirilmesi gerekir.” diyoruz. Bu sözleşme de önümüzdeki günlerde bu Meclise gelecek, ben ön bilgi olarak buradan da sunmuş olayım. Muafiyet, istisna ve indirimler devam ediyor, verimsiz devam ediyor ve yurt dışına döviz transferine sebep teşkil edip bütçe açığını daha da artırıyor. Bütün bu önlemleri almamız lazım diyorum.

Bu kanun teklifinin Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından bu şekliyle kabul edilmeyeceğini ifade ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde geçen “yirmi yıl” ibaresinin “on yıl” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

İstanbul

Mersin

Muğla

Şerafettin Kılıç

Necmettin Çalışkan

Mehmet Karaman

Antalya

Hatay

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

NECMEETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimiz ne yazık ki bizi seyredermiyor, TRT'ye buradan bir kez daha mesajımı gönderiyorum.

Değerli milletvekilleri, bir yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Yasa teklifi aşlında bizim Meclisin itibarı açısından sorunlu bir teklif çünkü Meclise gelen bütün kanunlar mutlaka vergiyle ilgili, trafik yasası da sağlık yasası da bütün yasalar, bakıyorsunuz, vergi, bugünkü bu yasa da yine vergi yasası.

Öncelikle şunu net belirtmek gerekir ki bu yasa ne zaman gündeme geldi? Bugüne kadar sunulan takvimde, planların içinde böyle bir yasa yoktu. Müstemleke valisi geldi, "Türkiye'de monarşik düzene geçilmelidir." dedi, iktidar partisi sustu, dolayısıyla sükût ikrardan gelir, iddiayı kabullendi, 2'nci aşamaya geçildi. Küresel baronların temsilcisi "BlackRock" denilen şirket Türkiye'ye geldi, gizli saklı görüşmeler yaptınız, poz verdikten sonra ortaya yasa çıktı. Biz bir kere bunu mutlaka görmek durumundayız. (CHP sıralarından alkışlar) Bu yasa, ÇUŞ yasası, çok uluslu şirketler yasası. Bu yasa, kaçakçılığa göz yuman, kayıt dışını özendiren, kara parayı aklayan bir yasa ne yazık ki. Bu yasa, dürüst mükellefi cezalandıran, zamanında vergisini ödeyen insanların -anlaşılsın diye- kendini geri zekâlı hissedeceği bir yasa. Bu yasa, aynı zamanda çağdaş bir kapitülasyon yasası. Bu yasa, her yönüyle, ruhu itibarıyla sorunlu bir yasa. Ne yazık ki bu yasada vatandaşa sus payı bile verilmedi yani esnafa, tüccara, çiftçiye, köylü üreticiye, işçiye, KOBİ'lere destek yok, sadece sanayi kuruluşlarına bir miktar vergi indirimi var, o da sus payı sayılamaz. Ya, hiç olmazsa Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) kadar olun; onların bile yabancı için 10+4 şartı var, hiç olmazsa yedek kulübesinde de beklese bir miktar oyuncunun olması gerekiyor. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) İşte, siz bu yasada biraz da yerli iş insanlarını, esnafı destekleyen maddeler koysaydınız, karşı çıkarken diyecektik ki: "Ya, bu yasanın içerisinde iyi maddeler var." "Yok." demeye çekinecektik ama başından sonuna kadar her tarafı yabancıya göre planlanmış bir yasa. Yani gerçekten bu yabancı aşkı niçin böyle depreşiyor anlamak da mümkün değil.

Bakın, 4'ncü madde, yabancılara yirmi yıl güvence... Ya, Allah aşkına, siz yirmi yıl sonra ülkenin ne hâlde olacağını biliyor musunuz? Merkez Bankası her yıl sonu enflasyonunu revize ediyor. Daha bu senenin sonundaki enflasyonun, hatta bir ay sonra enflasyonun ne olacağını bilmediğimiz bir ülkede tam yirmi yıl sonraya güvence veriliyor. Onun için, teklifimiz -Allah rızası için "evet" deyin- "yirmi yıl" yerine hiç olmazsa "on yıl" olsun bu süre. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu yasa günü kurtarma yasası olduğu kadar, bu yasa "benden sonra tufan" yasası. "Ben zaten yirmi yıl sonra yokum; her ne zamansa seçim, ben zaten yokum, günü kurtarayım, bugün bu sermaye gelsin, gerisi ne olursa olsun." Bu yasanın içerisinde gönül isterdi ki... Bu kaçakçıların yasa dışı, yasa içi, her neyse... Bu öyle bir yasa ki iyi ile kötü, elma ile armut birbirine karıştı; belki iyi yatırımcı da gelecek ama çoğunluğun ne olacağı belli. Onun için de hiç olmazsa denmeliydi ki: "Bu gelen para şuralara yatırılacak, istihdama yatırılacak, üretim artışına, sanayinin modernizasyonuna, ihracatçıya destek verilecek, üreticiye..." Yok, bu paranın nereye geleceği belli değil. Gelmeye gelecek, gelsin diye her türlü tavizi veriyoruz ama bu paranın geldikten sonra ne yapılacağı ne yazık ki yok. Onun için bu yasada baştan adalet yok, baştan disiplin yok, denetim yok, bütçe denetiminin tamamen dışında bir yasa; adaleti olmayan, yerli insanı gözetmeyen bir yasa. Ya, insan biraz gerçekten insaf eder, bir yabancı için yasa çıkarırken bu kadar pervasızca gerçekten davranılmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Dolayısıyla da yasa ne yazık ki yabancıları özendirme, kara parayı aklama olmasının ötesinde ki hemen bütün maddeler ıvır zıvır. Yani hani sözlerimizin inandırıcılığı artsın diye, birkaç tane çok çok iyi olmuş madde olsun diye gözlerdim; inanın, böyle bir şey de göremedim. “Hiç olmazsa şu şu şu noktalarda çok çok iyi yaptınız...” bir şey yok. Ver ha vergi barışı, ver ha kara parayı aklama, ver ha dışarıdan yabancı sermaye gelsin ama ne yazık ki her tarafı boş, ne yazık ki insanımıza güven veren bir yasa ortada yok. Döviz dönüşüm desteği bekliyor ihracatçı, vergide ciddi anlamda bekliyor. İşte, görüyorsunuz küçük esnafın mağduriyetini, her gün hesaplarına bloke, araçlarına haciz, bunların hiçbirisi yok ortada. Neymiş? Faizin taksitini uzatmışlar, eğer kısa sürede batmazsan uzun sürede bat diye. Bu açıdan bu yasaya külliyen karşı olduğumuzu Genel Kurula arz ediyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 5 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Dindar

Onur Düşünmez

Beritan Güneş Altın

Van

Hakkâri

Mardin

Gülderen Varlı

Ayten Kordu

Van

Tunceli

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gökhan Günaydın

Hikmet Yalın Halıcı

Aliye Timisi Ersever

İstanbul

Isparta

Ankara

Ömer Fethi Gürer

Yüksel Taşkın

Türkan Elçi

Niğde

İzmir

İstanbul

Nermin Yıldırım Kara

Hatay

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Tunceli Milletvekili Sayın Ayten Kordu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

AYTEN KORDU (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İsmi “varlık barışı” denilerek verilen bu teklifin kendisi büyük sermaye sahiplerini gözetken bir yasa olduğu gibi yoksulun yaşam savaşını daha fazla derinleştirme, kayıt dışı servetlere af ve koruma sunmaktadır. Oysa, bu ülkede varlığı korunamayanlar, holdingler değil halkların yaşamının kendisidir.

Bakın, seçim bölgem Dersim başta olmak üzere pek çok ilde esnaflar artık vergi borçlarından, bankalara kredi borçlarından dolayı yürütemez durumdadır. Esnaflar giderek küçülüyor, giderek dükkânlarını kapatıyorlar. Yine, çiftçiler ve hayvancılıkla geçinen yurttaşlarımız ağır ekonomik koşullar altında yaşam mücadelesi vermektedir. Bir taraftan milyonlarca doları hiçbir denetime tabi tutulmadan ülkeye sokanlara kolaylık sağlanırken tekel şirketler karşısında esnaflar savunmasız bırakılmakta, vergi dilimleri adaletsizce uygulanmakta, diğer taraftan da hayvancılık ve tarımla geçinmeye çalışan üretici yem fiyatları, mazot girdileri, veteriner masrafları ve yüksek nakliye ücretlerini bile karşılamakta zorlanmaktadır. Bugün üretici ürününü değerinde satamamaktadır. Örneğin, tulum peyniri üreten köylü emeğinin karşılığını alamazken araçlar büyük kârlar elde etmektedir. Kooperatifleşme desteklenmediği için üretici piyasada tek başına bırakılmaktadır. “Varlık barışı” adı altında büyük sermayeye sağlanan kolaylıkların binde 1’i esnafa, köylüye, çiftçiye ve üretici kooperatiflerine sağlansa bugün kırsal alanlarda bu kadar hızlı boşalma gerçekleşmezdi. Acele kamulaştırma kararlarından, maden yasalarıyla birlikte insanların topraklarına el konulmasından tutalım köylerden göç etmek zorunda bırakılan genç nüfusa kadar özellikle tarım ve hayvancılık artık sürdürülemez hâle getirilmiştir. İşte, bir yandan servet sahiplerine vergi muafiyetleri ve aflar çıkarılırken diğer yandan borcunu ödeyemeyen esnaf iş yerini kapatmakta, çiftçinin traktörüne haciz gelmekte, tefecilerin insafına terk edilmektedir. Bizler diyoruz ki: Köylünün üretimde kaldığı, hayvancılığın desteklendiği, kooperatifçiliğin güçlendirildiği, esnafın, üreticinin, kadınların, işçilerin, emeklilerin emeğinin karşılığını alabildiği, doğanın yani asıl yaşam varlıklarımızın korunabildiği insan onuruna yaraşır bir düzen kurulmalıdır.

Değerli vekiller, bakın, bırakın servetini korumayı, yaşamını sürdürecektense güvenceden mahrum milyonlarca kadın var. Kadınlar bırakın varlık mücadelesini vermeyi, varlıkla ilgili varlık barışında yer edinmeyi, var olma mücadelesini bu ülkede vermektedir. Kadınların büyük bir bölümü ya kayıt dışı, güvencesiz, düşük ücretli işlerde çalışmakta ya da görünmeyen ev içi emekle yaşamını sürdürmeye çalışmaktadır. Kent yaşamında olduğu gibi kırsalda yaşayan kadınlar da hem üretimin yükünü taşımakta hem de sosyal güvenceden yoksun bırakılmakta, kadın yoksulluğu daha da giderek derinleştirilmektedir. Artan hayat pahalılığı, bakım emeği, işsizlik ve sosyal desteklerin yetersizliği kadınları daha da fazla yoksullaştırmaktadır çünkü bu sistem sermayeyi korurken kadın emeğini görünmez kılmakta, yine aynı sistem alınmayan önlemlerden dolayı erkek egemen sermaye yanlısı bu politikalar yüzünden her gün katledilmeye devam etmektedir.

İşte bu nedenle zengini daha da zenginleştiren, yoksulu daha da yoksullaştıran bu anlayışın ürünü olan bu kanun teklifine kadınların, emekçilerin, madencilerin, tüm toplumsal kesimlerin, yoksul kesimlerin hakkını gözetmediği için “hayır” diyoruz. Varlıkları korumak servet sahiplerini korumak değildir, herkes için adil ve temel yaşam ilkelerinin varlığını demokratik bir yaşam ve kültürüyle koruyabilmekle, toplumsal barış ve güveni sağlayabilmekle mümkündür. Üreticiyi, emekçiyi, yoksulu koruyan politikalara ihtiyaç vardır. Sağlıklı bir ekonomi ancak kamucu, toplumcu ve üretim odaklı, demokratik zihniyetin ön plana çıkabileceği politikalarla ancak mümkündür. Bu vesileyle bir kez daha ifade ediyoruz ki gerçek bir barış sermayenin varlıklarını koruyarak değil, bu ülkede gerçek bir toplumsal barışın yolunu açacak demokratikleşmeden, özgürlüklerden ve halkların iradesine saygıdan geçmektedir. Bakın, bu anlamda 16 Mayıs’ta her yerde “Barış İçin Adım At” diyerek bir yürüyüş gerçekleştireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

AYTEN KORDU (Devamla) - Sayın Öcalan'ın çalışma koşullarının mutlaka özgür koşullara geçebilmesi gerektiğini, cezaevlerinde hasta tutsaklar olmak üzere siyasi tutsakların bir an önce bırakılması gerektiğini, kayyumların geri çekilmesi ve bir daha gelmemesi üzere yasal düzenlemelerin yapılması gerektiğini buradan bir kez daha söylüyoruz. Özgürlük yasalarının mutlaka çıkarılması gerekiyor. Bunlar toplumsal barış için ilk başta atılması gereken en önemli adımlardan bir tanesidir. Dolayısıyla "Barış İçin Adım At" diyerek 16 Mayıs Cumartesi günü her yerde kadınları, emekçileri ve tüm halklarımızı demokratik çözüm ve barış talebiyle yapılacak çağrıda sokakta, alanlarda sesimizi, yüreğimizi birleştirmeye buradan tekrar çağırıyoruz diyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Hatay Milletvekili Sayın Nermin Yıldırım Kara. (CHP sıralarından alkışlar)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 5'inci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Anayasa'nın 10'uncu ve 73'üncü maddelerine aykırı olduğunu buradan bir kez daha ifade etmek isterim. Neden? Çünkü Anayasa'nın "eşitlik" ilkesine, "Vergi ve diğer yükümlülükler adaletli ve dengeli olmalıdır." ilkesine tamamen aykırıdır. Biz bu konuda komisyonlarda önerge verdik fakat bu kabul görmedi tabii ki sizler tarafından.

Şimdi, ne diyor 5'inci madde? "Nitelikli hizmet merkezlerinde istihdam edilen personel için finans merkezlerinde çalışanlar brüt asgari ücretin 5 katı, finans merkezi dışında kalanlar ise brüt asgari ücretin 3 katı tutarında gelir vergisinden istisnadır." diyor. Peki, burada soruyoruz: Neden bir işverene bağlı olarak, bir bordroya bağlı olarak çalışan asgari ücretlilere... Diyeceksiniz ki: "Asgari geçim indirimi veriyoruz ya." Peki, diğer ücretliler? Asgari ücretin üzerinde maaş alan bir bordroya göre çalışan diğer ücretliler asgari ücrete kadar kısım için indirim alırken kalan kısmı için neden gelir vergisi ödüyor? Birinci vergi diliminde yüzde 15, 190 bin; ikinci vergi diliminde yüzde 20'ye... Komisyonla verdiğimiz önergeyi neden kabul etmiyorsunuz? Bilmiyor musunuz ki enflasyon karşısında işçilerin, emekçilerin daha 3'ncü ayda, 4'üncü ayda net ücretleri azalıyor ve işverenler asgari ücret kadar dışındakiler için stopaj ödüyorlar. O bakımdan vergideki adaleti tabana yaymak zorundasınız. Vergide adalet olmalı. İnsanlar dolaylı vergiler dolayısıyla gerçekten çok büyük bir vergi yükü altında eziliyorlar. Ömrünü bu ülkeye adanmış olan emekliler var ve dillerinden "Ah!" düşmüyor. En temel hakkımız olan sağlık hakkına bile biz erişemiyoruz. Şehir hastanesinden ben bile iki haftadır randevu alamıyorum. Bir akülü sandalyeye ulaşabilmek için bizim vatandaşlarımız mutlaka bir siyasi tanıdığa ihtiyaç duyuyor. İlaç alamayan emekliler daha karton kutu gibi teneke kutuların içinde... İş yerleri başlarına yıkılmış olan depremzedelere iş yerlerini teslim etmediğiniz için bin yüz doksan üç gündür depremzedeler hayata tutunma mücadelesi veriyor. Bu nedir, biliyor musunuz? Sizin sosyal devlet anlayışınızın itibar sınavıdır bu. Sizin sosyal devlet anlayışınızın itibar sınavı işte getirdiğiniz bu kanun teklifleriyle gün yüzüne çıkıyor diyorum.

Bakın, biz esnaflar için dedik ki -özellikle üreticiler, çiftçiler için- ÖTV ve KDV'nin gerçekten yüzde 1'e, sembolik bir duruma, özellikle petrol fiyatlarındaki artıştan dolayı belli bir süreliğine dahi olsa bir rehabilite sürecine ihtiyaçları var. Buralarda bir indirim yapın. BAĞ-KUR prim borçları ödenmiyor, 7200 güne çekin. Mükellefler gerçekten tahakkuk eden beyannameleri öderken çok büyük zorluklar yaşıyorlar dedik fakat kimse bizi gerçekten duymuyor.

Şimdi, bu varlık barışından birkaç cümle etmek isterim. “Yurt dışında döviziniz, metanız, gümüşünüz, altınınız, neyiniz varsa getirin sizlerden vergi almayalım.” Ya, ben bir gün de demek istedim ki, AK PARTİ iktidarı depremzedelere “Ya, arkadaş, sizin on yıl vergi borcunuzu görmeyeceğim, on yıl boyunca sizden elektrik faturası tahsil etmeyeceğim, on yıl boyunca SSK ve stopaj istemeyeceğim.” deseydi ben size burada teşekkür ediyor olacaktım ama siz ne yaptınız? Mücbir sebebi dahi Van’da beş yıl yedi ay uzatmıştınız. “Tarihin afeti” dediğiniz, “104 milyar dolar” dediğiniz maliyetiyle ilgili olarak depremzedelerin ticari hayatının sürdürülebilirliğini asla temel bir ilke olarak kendinize edinmediniz ve Hatay halkı ve Malatya, Kahramanmaraş, Adıyaman halkı gerçekten bunları unutmayacak ve kaygıyla her gün televizyonlardan sizlerin bu yaptığınız politik tercihlerinizi izliyor ve bunlarla ilgili süreci size sandıkta gösterecek. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, tecil konusunda da Komisyon da bazı arkadaşlar kendi meslekleriyle alakalı olmasa da bizim konuştuklarımıza biraz gülüyorlardı da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) - Tabii ki Başkanım.

Arkadaşlar, 1 milyona kadar olan teminatsız tecil tutarı düşük. Siz diyebilirsiniz ki “Yüzde 98 borç 1 milyonun altında.” Fakat deprem illeriyle ilgili bir araştırma yaptınız mı? 1 milyon teminat tutarı yetmeyebilir, dolayısıyla bizim işimize yaramaz. Yani bu varlık barışından dolayı ve özellikle bu tecil işleminin otuz altı aydan yetmiş iki aya çıkarılması... Ben buna olumsuz demiyorum yani taksitlendirme iyidir ama şunu söylemek isterim son söz olarak: Mükellefiyetin kendi irade beyanıyla olsun yani idarenin keyfine bırakılmış olan bir taksitlendirme işlevsiz kalır. Mükellef iki ay öder, 3’üncü ay ödeyemez; ne olacak? Dolayısıyla kendi beyanımızla, mükellefin kendi beyanıyla bir ödeme planı daha anlamlı olacaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinde yer alan “üç katını” ifadesinin “altı katını” olarak “beş katı” ifadesinin “on katı” olarak değiştirilmesini, ayrıca “Cumhurbaşkanı, bu bentte yer alan üç ve beş katlarını birlikte veya ayrı ayrı bir kata kadar belirlemeye, iki katına kadar artırmaya yetkilidir.” ifadesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya	Mehmet Emin Ekmen	Selçuk Özdağ
İstanbul	Mersin	Muğla
Necmettin Çalışkan	Şerafettin Kılıç	Mehmet Karaman
Hatay	Antalya	Samsun
	İdris Şahin	
	Ankara	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYON SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılmıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlarımızın vermiş olduğu önergede net bir şekilde Parlamentonun yetki alanına giren bir konunun Cumhurbaşkanlığına devrine ilişkin bir düzenleme var ki bu yasamanın uhdesinde olan bir yetkinin yürütmeye devri hiçbir şekilde kabul edilebilir değil. Değerli milletvekilleri, defalarca buradan ifade ediyoruz, sonuç itibarıyla, eğer biz güçler ayrılığı kuramına inanıyorsak -ve inandığımızdan da eminiz çünkü mevcut Anayasa bunu emrediyor- yasamanın yetkilerinin bir kısmının yürütmeye böyle keyfi bir şekilde, sınırsız yetki kullanımı şeklinde devrini doğru bulmadığımızı ifade etmek isterim.

Değerli milletvekilleri, bugün özü itibarıyla 6'ncı maddede konuşacaktım, bir milletvekili arkadaşımızın yerine şu an itibarıyla 5'inci maddede konuşuyorum ancak 6'ncı maddeye dair bir hususu burada zikretmek durumundayım. Bugün önümüze getirilen kanun teklifi, yorgun iktidarın her zaman yaptığı gibi spotlar altında makyajlı başlıklar ihtiva ediyor. Teklifin 6'ncı maddesi teknik bir yatırım düzenlemesi gibi sunuluyor, "nitelikli hizmet merkezi" deniliyor, "Türkiye'yi bölgesel merkez yapacağız." deniliyor; kâğıdı parlak, sunumu cazip, gelin, o yıldızları bir bir sökelim. Bunun altında ne var 6'ncı maddede, onu Genel Kurula açık bir şekilde paylaşalım. Maddenin içerisine konmuş iki kelimelik Truva atına bakalım. "Hukuk danışmanlığı" ibaresi. Hukuk hizmeti teşvik paketine ilâştirilecek bir gelir kalemi, sermayenin hizmet sepetine eklenecek bir ürün değildir değerli milletvekilleri. Savunma hakkının, adil yargılanma güvencesinin ve hukuk devletinin bizzat temas ettiği yegâne alandır.

Bu ülkede avukatlık 1136 sayılı Kanun uyarınca kanun koyucunun yani Meclisin açık iradesiyle yalnızca baroya kayıtlı avukatlar tarafından yerine getirilecek son derece önemli bir kamu hizmetidir. Aynı Avukatlık Kanunu avukatların bir araya gelmesini ticari bir şirket modeliyle değil, avukatlık ortaklığı rejimiyle düzenlemiştir çünkü amaç hissedar kârı değil, vatandaşın hakkını ve hukukunu savunmaktır. Şimdi ise ne yazık ki bu yapının arkasından dolanılıyor. Mütakabiliyet şartı, Avukatlık Kanunu'nun 35'inci maddesi, alan sınırlandırması ve baro denetimi yerinde dururken bir torba teklifin faaliyet listesine hukuk danışmanlığı ekleniyor. İşte, bunun için diyoruz: Gelin, bir düzenleme yaparken konunun muhataplarıyla istişare edin. Barolar Birliğinin Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonundan geçinceye kadar bu maddeden haberi yok arkadaşlar. Demokraside sadece ve sadece seçilmişler eliyle yönetilen bir sistemle değil, aynı zamanda sivil toplumun, kamu hizmeti gören kurumların da görüşü alınarak bu yasa tekliflerinin hazırlanması gerekir. Pek çok avukat arkadaşımız bu kanun teklifiyle bindiği dalı kestiğinin acaba farkında mı? Bakınız, verilen söz şu: Hukuk danışmanlığı ve bu hukuk danışmanlığı içerisinde yabancıların Türkiye'de dilediği gibi at oynatabileceği ancak 1136 sayılı Kanun'a tabi olan avukatların mağdur edileceği bir düzenleme. Beklentimiz şu; elbette ki önümüzdeki süreç içerisinde 6'ncı maddede hiç olmazsa iktidar temsilcilerinin biraz daha makul bir öneriyle, iyi yazılmış bir cümleyle bunu düzeltmesini bekliyoruz. Bir önerge hazırlığı var, onu da sağlıklı hazırlamamışlar, onu da düzgün kaleme almamışlar çünkü acele ediyorlar arkadaşlar. Biraz önce de ifade ettik, bu kanunlar yapılırken sağlıklı bir irdelemeden geçilmeli, iyi düşünülmeli, tartışılmalı ve hatalı bir süreç Genel Kurulda değil, komisyonlarda düzeltilmeli. O yüzden, bir kez daha ifade ediyoruz ki bu yanlıştan bir an önce dönülmeli ve 6'ncı madde, avukatlara yönelik kısıt bir an önce sonlandırılmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Bir diğer husus, bu kanunun tümüne baktığınızda, esnafımız açısından dükkânların ışığı sönerken plazalarda şenlik var arkadaşlar bu kanunla birlikte. Sokaktaki esnaf yüksek kira ve faturalar altında ezilip dükkân kapatırken bu kanunla sadece belirli bir zümrenin serveti güvence altına alınmakta. Helal kazanca engel, kirli paraya ödül var bu kanunla birlikte. Tarihin en yalnız dönemini yaşıyor esnaf; kendisiyle alakalı düzenlemelerde iktidar en ufak bir şekilde adım atmazken adaletsiz vergi, vicdansız sistemle esnafımız ezim ezim eziliyor ve bunu bir deftere yazıyor. O defter inşallah en kısa süre içerisinde gelecek olan seçim sandığıdır diyoruz ve o gün esnaf sizinle hesaplaşacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Hasan Toktaş	Metin Ergun	Hüsmen Kırkpınar
Bursa	Muğla	İzmir
Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	Burak Dalgın	Turhan Çömez
İstanbul	Balıkesir	Balıkesir
	Yavuz Aydın	
	Trabzon	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Trabzon Milletvekili Sayın Yavuz Aydın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz teklifin 5'inci maddesi ilk bakışta Türkiye'ye nitelikli yatırım çekmeye yönelik teknik bir teşvik düzenlemesi gibi sunulmaktadır oysa bu maddeye biraz dikkatle bakıldığında vergi adaletini zedeleyen, eşitlik ilkesini bozan ve belli bir zümreye yeni ayrıcalıklar üreten bir yaklaşımın devamı olduğu görülmektedir. Bu maddeyle, nitelikli hizmet merkezlerinde çalışan personelin ücretlerinin belirli bir kısmı gelir vergisinden istisna tutulmaktadır. İstanbul Finans Merkezi'nde faaliyet gösterenler için ise bu istisna daha da artırılmaktadır yani aynı ülkede, aynı ekonomik düzen içinde sırf belli bir merkezin, belli bir yapının, belli bir statünün içinde yer aldığı için farklı bir vergi rejimi kurulmaktadır. Vergi sistemi imtiyaz üretme aracı değildir, vergi sistemi adaletin en somut sınandığı alandır. Aynı ülkenin vatandaşı olan, aynı ekonomik külfeti taşıyan, aynı enflasyonun altında ezilen insanlara farklı farklı muamele yaparsanız orada vergi hukukundan önce güven duygusunu yaralarsınız.

Bir yere finans merkezi yapmak istiyorsanız bunu gökdelen dikerek yapamazsınız, bunu vergi ayrıcalığı dağıtarak da yapamazsınız; gerçek bir finans merkezi hukuk güvenliğiyle kurulur, öngörülebilir ekonomi yönetimiyle kurulur, bağımsız kurumlarla kurulur, şeffaflıkla kurulur. Yatırımcıyı çeken esas güç binanın camı değil, devletin sözüne güven duyulmasıdır. Siz ise yıllardır ekonomiyi güven veren bir yapıya kavuşturmak yerine menfaatinize göre meseleyi çözmeye çalışıyorsunuz. O yüzden ortaya finans vizyonu değil, ayrıcalık haritası çıkıyor.

Değerli milletvekilleri, bugün esnaf vergisini tam ödüyor, sanayici vergisini tam ödüyor, ücretli çalışan daha maaşı eline geçmeden vergisini peşin ödüyor, emekli aldığı üç kuruş maaşla dolaylı vergi ödüyor; pazarda, markette, faturada, akaryakıtta herkes vergi yükünü omuzluyor fakat iş belli merkezlere, belli yapılara, belli sermaye çevrelerine gelince birdenbire istisna konuşuluyor, muafiyet konuşuluyor, kolaylık konuşuluyor. Bu milletin sırtına vergi yükünü bindirip ayrıcalığı yüksek ücret gruplarına ve belirli finans çevrelerine dağıtamazsınız; üstelik mesele sadece 5'inci maddeyle de sınırlı değildir. Teklifin bütününe baktığımızda aynı mantığın başka maddelere de yayıldığını görmekteyiz. Mesela, 1'inci maddede, kamu alacaklarının taksitlendirilmesinde azami sürenin otuz altı aydan yetmiş iki aya çıkarılması öngörülmektedir. Kâğıt üzerinde bakıldığında bu, mükellefe nefes aldırان bir adım gibi görülmektedir fakat sahadaki gerçek hiç de öyle değildir. Hepimiz biliyoruz ki mevcut otuz altı aylık imkân bile geniş biçimde kullandırılmamaktadır. Bu imkân çoğu zaman idarenin dar takdir alanında, sınırlı ve seçilmiş çevreler için işletilmektedir. Esnafın, küçük işletmenin, dürüst mükellefin önüne ise çoğu zaman bürokratik duvarlar çıkarılmaktadır. Şimdi soruyorum: Otuz altı ay fiilen kullandırılmıyorsa yetmiş iki ay kimi rahatlatacaktır? Gerçekten zor durumdaki mükellefi mi yoksa büyük borçlarını daha uzun vadeye yaymak isteyen nüfuz sahibi yandaşlarımızı mı? Otuz altı ayı kullandırmıyor, takdiri idarenin elinde tutuyor, ayrıcalıklı çevreleri imtiyazlı hâle getiriyorsunuz. Yetmiş iki ayı kime kullandıracaksınız? Bunun cevabını vermelisiniz. Eğer gerçekten mükellefi rahatlatmak istiyorsanız, gelin, süreyi artırmakla yetinmeyelim, yetmiş iki aya direkt yükseltelim. Bu hakkın kullanımını idarenin keyfi takdirine değil, mükellefin talebine ve objektif şartlara bağlayalım. Bunu bir kez daha tekrar ediyorum, bu hakkın kullanımı mükelleflere ait olmalıdır, idarenin keyfi takdirine bırakılmamalıdır, mükellefin talebine ve objektif şartlara bağlanmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesiyle 193 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen bentte yer alan "Katılımcı belgesi" ibaresinin "9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında kurulan endüstri bölgelerinden, bölgenin yabancı yatırım yoğunluğuna göre Cumhurbaşkanınca uygun bulunanlar ile katılımcı belgesi" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu

Osman Sağlam

Adem Yıldırım

Manisa

Karaman

İstanbul

Abdurrahim Dusak

Halil Eldemir

Ahmet Çolakoğlu

Şanlıurfa

Bilecik

Zonguldak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen? Yok.

Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, Cumhurbaşkanınca belirlenecek endüstri bölgelerinde faaliyet gösterecek nitelikli hizmet merkezlerinde çalışan personele ödenen ücretlere uygulanacak istisnanın da toplamda 6 katı olarak uygulanması sağlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.09

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 22.12****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Nermin YILDIRIM KARA (Hatay)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 95'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Sayın Günaydın, buyurunuz.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

65.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, AKP Grubu tarafından verilen önergeyle 270 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesine eklenen metne ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Başkanım.

Biraz evvel 5'inci maddeye AKP Grubundan gelen bir önergeyle bir metin eklendi. Metin şöyle: "Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında kurulan endüstri bölgelerinden, bölgenin yabancı yatırım yoğunluğuna göre Cumhurbaşkanınca uygun bulunanlar..." Yani bölgede yabancı yatırım yoğunluğu bir ölçüt, bu, bilimsel bir ölçüttür, maddi bir ölçüttür; bununla yetinilmiyor, bu ölçütü tutturanlardan Cumhurbaşkanınca uygun görülenler bir ayrımcı muameleye tabi tutuluyor. Böylesine açık bir keyfi takdir yetkisi olabilir mi? Dolayısıyla, "Cumhurbaşkanınca uygun bulunanlar" ibaresi meseleyi objektif ölçütten keyfi bir ölçüte almaktadır. Bu çerçeveden itirazımızın kayda geçmesi için bu sözü almış bulunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3595) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 268)¹⁶

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 2'nci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

¹⁶ 268 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 268 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA
TEŞKİLATI ARASINDA OECD İSTANBUL MERKEZİ KURULMASINA
İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ YENİLENMESİNE İLİŞKİN PROTOKOLÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 10 Nisan 2025 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokol"ün 13 Ocak 2026 tarihinden geçerli olmak üzere onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN - 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 268 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 235

Kabul : 220

Ret : 3

Çekimser : 12¹⁷

¹⁷ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Kâtip Üye

İbrahim Yurdunuseven

Afyonkarahisar

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kâtip Üye

Nermin Yıldırım Kara

Hatay”

Kapanma Saati: 22.21

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 22.22****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Nermin YILDIRIM KARA (Hatay)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 95'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

3'üncü sırada yer alan, 237 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Milli Birlik Hükümeti Arasında Kolluk İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 237)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 20 Mayıs 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.23

IX.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 268) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Yenilenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ne verilen oyların sonucu:

Sıra Sayısı : 268
Oylama Saati : 22:16
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 217
Reddedenler : 3
Çekimsizler : 12
Boş : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 3
Toplam : 235
Açık Üyelikler : 8

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	CHP	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Katılmadı
Adana	Hatimoğulları Oruç	Tulay	DEM PARTİ	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Kısacık	Sadullah	YENİ YOL	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Katılmadı
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Türkes Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbici	Ahmet	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Demir	Nejla	DEM PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Sakik	Sırrı	DEM PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Aksaray	Yaldir	Turan	İYİ PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Ümut	CHP	Katılmadı
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	CHP	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Katılmadı
Ankara	Dinçer	Semra	CHP	Katılmadı
Ankara	Doğan	Mesut	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Durnaz	Sadık	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Erdogan	Asuman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ergin	Sadullah	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Fakıbbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Katılmadı
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamaç	Mustafa Nedim	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Kabul
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
Antalya	Çorabatur	Sururi	CHP	Katılmadı
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Katılmadı
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	CHP	Kabul
Antalya	Kılıç	Serafettin	YENİ YOL	Kabul
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM PARTİ	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Katılmadı
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Kabul
Balıkesir	Aytekın	Ensar	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Kabul
Balıkesir	Dalgın	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Katılmadı
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nasıroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul
Batman	Oduncu Kutevi	Zeynep	DEM PARTİ	Katılmadı
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
Bingöl	Hülkü	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Çekimser
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalp	Semra	DEM PARTİ	Çekimser
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM PARTİ	Katılmadı
Bolu	Akgül	İsmail	BAĞIMSIZ	Kabul
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı
Bursa	Atmaca	Mehmet	YENİ YOL	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Gözü kara Durmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayıhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Kabul
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	YENİ YOL	Katılmadı
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Zırlıhoğlu	Fevzi	MHP	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Katılmadı
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Uz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Katılmadı
Çorum	Ahlatcı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kayrıcı	Vahit	MHP	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Katılmadı
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Denizli	Silkin Ün	Sema	YENİ YOL	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabu ² /Mük. ¹
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM PARTİ	Çekimsiz
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Tanrikulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Elazığ	İşıkver	Semih	MHP	Kabul
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
Erzincan	Sarıgül	Mustafa	CHP	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Danış Betaş	Meral	DEM PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
Gaziantep	Bozatlı	Mesut	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Çelikkaslan	İrfan	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Kabul
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	YENİ YOL	Katılmadı
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Işık Gezmiş	Elvan	CHP	Katılmadı
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Katılmadı
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı
Hakkari	Bartın	Öznur	DEM PARTİ	Çekimser
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM PARTİ	Çekimser
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM PARTİ	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	YENİ YOL	Kabul
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Kabul
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Katılmadı
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Ret
İğdir	Alagöz	Canfürk	AK PARTİ	Kabul
İğdir	Hun	Yılmaz	DEM PARTİ	Katılmadı
İsparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
İsparta	Halıcı	Hikmet Yalım	CHP	Katılmadı
İsparta	Sönmez	Hasan Basri	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İsparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabu?/Mük. ¹
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburaç	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Birol	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Ayrim	Şamil	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Cevizoglu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demir	Doğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Fırat	Celal	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Gören	Seda	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Kabul
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Işık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İzsiz	Seyithan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadigil	Salıha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Mustafa	YENİ YOL	Kabul
İstanbul	Kaya	Bülent	YENİ YOL	Kabul
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Kabul
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlu	Çiçek	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Rızvanoğlu	Evrin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Saki	Özgül	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sivacioğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yankömeroğlu	Ayşe Sibel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Yöner	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
İstanbul	Zeybek	Gökan	CHP	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	DEM PARTİ	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	YENİ YOL	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankır	Ceyda	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Bursalı Aksoy	Şebnem	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çubuk	Burcuğül	DEM PARTİ	Ret
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kâya Ösen	Seda	CHP	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rıfat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Katılmadı
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Özlale	Ümit	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı
İzmir	Türel	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	CHP	Katılmadı
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç	Zühal	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kirişçi	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Kabul
Karabük	Keskinliç	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç Kocayigit	Gülüstan	DEM PARTİ	Çekimser
Kastamonu	Ekmekci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Arıkan	Mahmut	SAADET PARTİSİ	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Katılmadı
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	BAGIMSIZ	Katılmadı
Kocaeli	Aşla	Mehmet	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Katılmadı
Konya	Ekici	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Kabul
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	CHP	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Aslan	George	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Aydeniz	Salihe	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM PARTİ	Ret
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Bozan	Ali	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Diñç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı
Mersin	Diñçer	Talat	CHP	Katılmadı
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	YENİ YOL	Katılmadı
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Kabul
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Katılmadı
Muğla	Özcan	Gizem	CHP	Katılmadı
Muğla	Özdağ	Selçuk	YENİ YOL	Kabul
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Kabul
Muş	Boz Çakı	Sümeyye	DEM PARTİ	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	DEM PARTİ	Katılmadı
Nevşehir	Çalışkan	Emre	AK PARTİ	Katılmadı
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Kabul
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Katılmadı
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Sanlıtürk	Naci	MHP	Katılmadı
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Kabul
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	CHP	Katılmadı
Sakarya	Erdogan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Katılmadı
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Karaman	Mehmet	YENİ YOL	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Bakırhan	Tuncer	DEM PARTİ	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Sarıtaş	Sabahat	DEM PARTİ	Çekimser
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul
Sinop	Karadeniz	Bariş	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Katılmadı
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Dusak	Abdürrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM PARTİ	Çekimser
Şanlıurfa	Ocalan	Ömer	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyasar	Ferit	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Doğan	Ayşegül	DEM PARTİ	Katılmadı
Şırnak	İrmez	Mehmet Zeki	DEM PARTİ	Katılmadı
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM PARTİ	Çekimser
Tekirdağ	Avşar	Cem	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Katılmadı
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 268
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Kabul
Trabzon	Büyükdin	Yılmaz	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Katılmadı
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM PARTİ	Çekimser
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Katılmadı
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Buldan	Pervin	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Çiftiyürek	Sinan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	DEM PARTİ	Çekimser
Van	Kaçmaz Sayyigit	Gülcan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Varlı	Gülderen	DEM PARTİ	Çekimser
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Katılmadı
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Katılmadı
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Muratlı Sınır Kapısı'nın açılması talebine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/43666)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ömer BOLAT tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğü 96. ve 99. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 16.04.2026

Av. Uğur BAYRAKTUTAN
Artvin Milletvekili

Ülkemiz ile Gürcistan arasında geçişleri sağlayan Sarp Sınır Kapısı dışında, Borçka, Muratlı Sınır Kapısı'nın açılması konusunda yurttaşlarda ve yöre halkında büyük bir beklenti mevcuttur. Yıllardır bir türlü çözüme kavuşmayan ve ileri tarihe atılan Muratlı Sınır Kapısı'nın yöre kalkınması için büyük önem arz ettiği ortadadır.

İlgili konuda Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın yanıtlaması istemiyle verdiğimiz yazılı soru önergelerinden birine, 26.11.2025 tarihinde, "Sarp Gümrük Kapısı'nda yaşanan araç/yolcu trafiğinin azaltılarak Gürcistan ile olan dış ticaretimizin geliştirilmesi ve Artvin Camili bölgesinde yerleşik vatandaşlarımızın kış aylarında yaşadığı sıkıntıların giderilmesi amacıyla, bölgeye alternatif yeni bir gümrük kapısı olarak 31.08.20213 tarihli ve 28751 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 02.08.2013 tarihli ve 2013/5249 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Muratlı Gümrük Müdürlüğü hukuken kurulmuş; 17.12.2013 tarihli ve 28854 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 26.11.2013 tarihli ve 2013/5677 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile daimi yolcu giriş-çıkış kara hudut kapısı olarak belirlenmiştir. Ancak Gürcistan tarafında açılması gereken karşı kapıya ilişkin çalışmalara başlanılmaması nedeniyle söz konusu kapının fiziki olarak açılarak faaliyete geçmesi mümkün olmamıştır. Gürcistan tarafında çalışmaların başlatılması durumunda anılan Kapımızın da eş zamanlı faaliyete geçirilmesi çalışmalarına başlanılabilecektir. Gürcistan Gelir İdaresi temsilcileri ile gerçekleştirilen her toplantıda Muratlı Kara Hudut Kapısı'nın açılması hususunda Bakanlığımız iradesi ve istekliliği vurgulanmaktadır. Son olarak, 07.10.2025 tarihinde gerçekleştirilen "Türkiye - Gürcistan Ortak Gümrük Komitesi 6. Toplantısı" vesilesi ile Gürcistan yetkilileri ile mezkur konu görüşülmüş, Muratlı Kara Hudut Kapısı'nın açılmasının ülkemiz için öneminin altı çizilmiştir. Anılan görüşme sonunda imzalanan toplantı tutanağında "Taraflar, Muratlı-Maradî Sınır Kapısı'nın olası açılışına ilişkin bilgi alışverişinde bulunmuşlardır. Taraflar, irtibat noktaları aracılığıyla iletişimi sürdürme ve bu projeyi hayata geçirmek üzere somut adımlar atma konusunda mutabık kalmışlardır." ibaresi yer almıştır. Mezkur konu Gürcistan'daki muhataplarımıza teknik ve üst düzey tüm temaslarda hatırlatılmakta olup, konu düzenli olarak takip edilmektedir. Türkiye tarafınca, Gürcistan tarafının projeyi hayata geçirebilecek konuma gelmesi hâlinde, gerekli tüm çalışmalar ivedilikle başlatılacaktır." cevabı verilmiştir.

Türkiye ile Gürcistan arasındaki dostluğumuzu ve ticari faaliyetleri pekiştirecek, her ülke halkının da heyecanla beklediği Muratlı Sınır Kapısı'nın açılması adına iki ülke arasında gerekli adımların ivedilikle atılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Muratlı Sınır Kapısı'nın açılması adına ilgili bakanlıklar ile ortak şekilde yürütülen çalışmalar ve komşu ülkelerle yapılan görüşmeler hangi aşamada?
- 2- 26.11.2025 tarihinde önergemize verilen cevaptan bugüne kadar Muratlı Sınır Kapısı'nın açılması adına hangi çalışmalar yapılmıştır?
- 3- Gürcistan yetkilileriyle yapılan son görüşmelerde elde edilen bilgiler ışığında ilgili konuda kamuoyunu aydınlatır mısınız?
- 4- Muratlı Sınır Kapısı'nın açılması adına bir takvim açıklar mısınız?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00121969777 / 122179799
Konu : Soru Önergesi (7/43666)

13. 05. 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29.04.2026 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1846863 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Artvin Milletvekili Sayın Av. Uğur BAYRAKTUTAN tarafından verilen 7/43666 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

Artvin Milletvekili Sayın Av. Uğur BAYRAKTUTAN'a Ait 7/43666 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-4) Sarp Gümrük Kapısı'nda yaşanan araç/yolcu trafiğinin azaltılarak Gürcistan ile olan dış ticaretimizin geliştirilmesi ve Artvin Camili bölgesinde yerleşik vatandaşlarımızın kış aylarında yaşadığı sıkıntıların giderilmesi amacıyla, bölgeye alternatif yeni bir gümrük kapısı olarak 31.08.2013 tarihli ve 28751 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 02.08.2013 tarihli ve 2013/5249 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Muratlı Gümrük Müdürlüğü hukuken kurulmuş; 17.12.2013 tarihli ve 28854 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 26.11.2013 tarihli ve 2013/5677 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile daimi yolcu giriş-çıkış kara hudut kapısı olarak belirlenmiştir.

Bununla birlikte, Gürcistan tarafında açılması gereken karşı kapıya ilişkin çalışmalara başlanılmaması nedeniyle söz konusu kapının fiziki olarak açılarak faaliyete geçmesi mümkün olmamıştır. Gürcistan tarafında çalışmaların başlatılması durumunda anılan Kapının da eş zamanlı faaliyete geçirilmesi çalışmalarına başlanabilecektir.

Konuya ilişkin olarak, Gürcü yetkililer ile yıllar içerisinde gerçekleştirilen çok sayıda toplantılarda bölgede yürütülen baraj inşaatı ile bağlantı yollarına ilişkin çalışmaların tamamlanmasının gerektiği ifade edilmiş; bütçe kısıtları nedeniyle sürecin yavaş ilerlediği belirtilmiştir.

Son olarak, 26 Şubat 2026 tarihinde Türkiye–Azerbaycan–Gürcistan İş Forumu marjında Gürcistan Gümrük İdaresi Başkanı ile gerçekleştirilen görüşmede anılan husus yeniden gündeme getirilmiştir. Ancak, Gürcü makamlarca sürece ilişkin somut bir adım atılmamış, net bir takvim de paylaşılmamıştır. Sürecin, Gürcü tarafınca bağlantı yollarının tamamlanması ve gerekli bütçe tahsisinin sağlanmasını müteakip ilerlemesi mümkün olacaktır.

Bakanlığımızca, söz konusu kara hudut kapısının açılmasının gerekliliği teknik ve üst düzey tüm toplantılar vesilesiyle vurgulanmakta olup, süreç yakından ve düzenli olarak takip edilmektedir.

